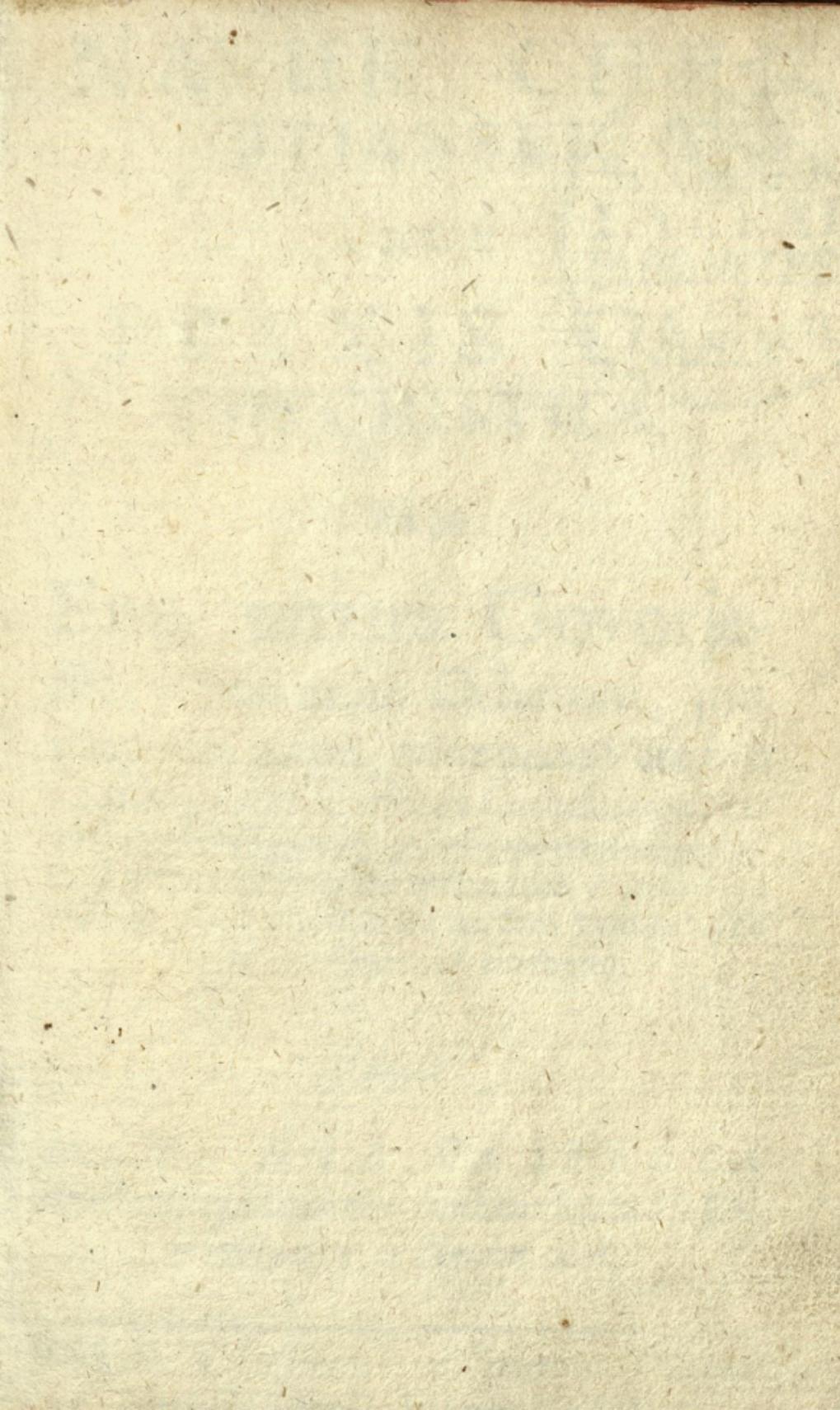

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

II. ^R 13103 -

R 13103. II. C. g. 1. 3

✓

NAVUK CHRI
STIANSKI,
SIVE
P R A X I S C A
T H E C H I S T I C A.

Tú je

Enu nuznu Govorje-
nie, v' mei enim Ozhetom, inu
niegovim synam, od te prave Vere, inu
od praviga Christianskiga Catholiskiga Na-
vukas; s'enim lépim poménkovaniem eniga Ca-
tholish inu Lutrish zhlovéka; tudi v' kakešni
vishi more en Zhlovič ſhe na tem Sveitu Nebú
iméti : na Crainskú sloshenu.

skusi

M A T T H I A . C A S T E L Z A
tega starijhiga Canonica, inu Beneficiata SS. Ro-
shenkranza v' Novim Méſti.

Stiskanu v' Lublani skusi Josepha Thadea
Mayerja Buquih ſtiskauza, 1688.

Typographus ad Authorem.

Abra Castelli quondam Babylonis ab Arcie
Castellez genesim nomine, reg trahens,
Dū gētes vario hinc migrāt discrimine lingua,
In sedit pectus Slavica lingua tuum.
Tu nobis illam, tu propria verba tulisti
Slavorum, primos à Babylone typos.
Quod Truber, atq; Kobila Juri corruperat olim,
Te Castellecum restituisse decet.

W-030002511

Reverendissimo Illusterrimo ac Am-
plissimo,

Domino Domino

A N T O N I O
de Gallenfels, Sacri Cisterciensis
Ordinis, Celeberrimi Monasterij Sit-
ticensis Neo-Abbatis Vigilantissimo,
nec non toti Venerabili Conventui:

Dominis, Dominis Gratio-
sissimis.

Nxius & sollicitus hære-
bam, cui nam hanc meam
novam Carniolicam Edi-
tionem dedicarem, quæ
nec Italo nec Germano pla-
ceret, ac proinde discordi animo hæsita-
bam, & eadem hic mihi fermè de illa li-
tis iudicijque discordia fuit, quæ Paridi
olim de Pomo (ut Poëtæ asserunt) exor-
ta erat: Cui scilicet è certantibus Dea-
bus litigiosum ille adjudicaret donum?

Cui ego è tot in Ecclesiastica dignitate constitutis, quos humillimè revereor, cui
hanc Carniolicam Editionem debeam? sed
uti inscriptio Pomi: Detur Pulcherri-
mæ, litem diremit Paridi: ita & mea
anxietas dirimetur, si ei qui natus est
Carniolus, dedicavero. Nemini per hoc
irrogandam injuriam arbitror, ut que-
madmodum cunctos honore quovis digni-
simos censeo, ita uni honorem hunc de-
votissimus Cliens, Reverendissimo, &
Amplissimo Domino Domino Neo-Abbatis
Celeberrimi Sitticensis Monasterij, defe-
ro. Te enim, Praejudicul Reverendissime,
multarum Parochiarum Pastoribus Prae-
positum & Præsidem constitutum esse, to-
ti Carniolæ optimè constat, qui solicet,
& in puritate cordis sui innumerabiles
simplices pascunt oviculas: & licet Tuā
accuratā providentiā, pinguibus, & op-
ulentissimis abundant salutarib⁹ pascu-
is, præsumo tamen, Tuis, aliorūmque ovi-
culis simplex hoc pabulum, Carniolicæ im-
pressionis affectuosè eis præbere; quo nu-
tritæ

tritæ, ad Cœleste Ovile poterunt feliciter
peruenire: est enim Opusculum hoc NA-
VUK CHRISTIANSKI, seu PRA-
XIS CATHECHISTICA, Reverendi
Patris Placidi Spies Ordinis Sancti Bene-
dicti, ex Germanismo in Carniolismum
simpliciter translata, pro commoditate
Parochorum, Vicariorum, Confessorum,
Et omnium Curam Animarum exercen-
tium, nec non omnium Patrum familia-
rum, eorumque qui Catechizant, & ju-
ventutem instruunt; quæ translatio li-
cet simplex sit, & humilis, tamen si fuerit
sub umbra Reverendissimæ Dominationis
Tuæ, positæ in Candelabro Sitticensis
Prælaturæ, imitantis solis radijs, qui ex-
cellos Cedros, & humiles myricas, æquali
luce in aurant, splendebit hæc Editio in
Patria nostra, cum singulari animarum
salute. Hoc igitur Opusculum, affectus
mei tessaram, erga Reverendissimam Do-
minationem Tuam, honoribus Tuis splen-
didis, velut umbram, annexo, & dedi-
cio; & licet noverim, Te omnem gloriæ fu-

cum fugere, video tamen, quod Divinâ
providentiâ maximis honoribus cumula-
ris: fuga honoris & glorie apparuit in e-
lectione Tua ad Prælaturam, quoniam co-
natu laborares, ut ad hunc apicem Di-
gnitatis, omnem passum præscinderes, sed
omnis canatus fuit inanis & frustrane-
us, quo minus altiori Dei dispositione, Ce-
leberrimo, & antiquissimo Conventui Sit-
ticensi, cæterorum Votis, cum maximo
applausu præponi merueris; novit enim
supremus Arbitr, quantum rei spiritua-
lis, & œconomicæ, anxie insudabis, quan-
to Zelo Monasticam disciplinam observa-
bis, & quanto decore & sollicitudine offi-
cium Tuum administrabis. Hoc Proce-
res Patriæ nostræ perspicientes, Te gremio
suo inserendum, cum tempore, adju-
dicabunt, ut rem videlicet publicam, fe-
licissimo progressu, cum ijsdem regas, &
gubernes: Etiam Præsidem Inclytæ Pro-
vinciæ Carnioliae ita ages, ut optimâ pro-
videntiâ, rerûmque gerendarum ordine,
Tuo aliorumque consilio, omnia semper
opta-

optatissimum nanciscantur even-
tum, agas etiam Præsidem, mei Car-
niolici Opusculi, Presul, & Præses
Reverendissime & benevoli animo,
hoc qualemque, devotionis meæ
humillimæ signum suscipe, illudque
lætis respice oculis, cum ea omnia,
quæ in Eo continentur, sint tantum-
modo ad DEI Laudem & Gloriam,
ac animarum salutem; me meosque
sub tua, tuique devoti & Venerabi-
lis Conventus, amplissima protectio-
ne, in felicissimo, & diuturno Tuo
Regimine, benigne conserva; sic rogo,
sic desidero.

Reverendissimæ, Illustriſſimæ,
ac Amplissimæ Domina-
tionis Tuæ

Devotissimus Cliens.

Matthias Castellez Senior Cano-
nicus Rudolphsbertensis.

Approbatio Ordinarij.

Cum Liber , cuius Titulus est *Nauuk Christianski*, sive *Praxis Cathechistica* , ex R. P. Placido Spies per Admodum Reverendum Dominum MAT THIAM CASTELLEZ, Canonicum Seniorem Insignis Collegiatæ S. Nicolai Rudolhpsberti compilatus non solum nihil contineat , quod fidei Catholieæ, & bonis moribus obesse , immō potius omnibus fidelibus, præcipue autem Curatis Sacerdotibus in Carniola , quo ad instructionem sibi commissæ Plebis , plurimūm prodesse potest. Hinc, ut imprimatur , licentiam hisce concedimus. Ex Officio Episcopali. Labaci 17. Julij 1687.

Ioannes Marcus Rossetti Lib: Bar:
Vicarius Generalis Labacensis,

PRA-

PRAXIS CATHECHISTICA,

Tu je:

Enu préprostu inu nuznu
govorjenie, v' mei enim Ozhetom
inu níegovim Synom, od te prave Vere
inu od Christianskiga Catholiskiga riſnizh-
niga navuka.

SAZHETIK TEGA GOVO- RIENIA :

Od tega zylainu konza zhlovéski-
ga shivénia.

Ozha-

Oi syn, jest sim ushete-
be doſti dobriga navu-
zbil, jest bi hotl rad
veiditi inu snati, kaz
A sitk

Si ti od tegajstiga navuka obdershal, ali kat si supet posabil, ali sapustil?

Syn. Moi lubesnivi Ozha, vprashaite vy mene v'vsih taistih stukih v' katerih ste vy mene vuzhili, taku jest hozhem yam odgovoriti, de bote vy jmeli na tem enu veliku vesselje.

Ozha. *Sakai je ta zhlovik od Gospuda Bogá na ta sveit stvarjen?*

Syn. Narpoprei satu, de on spnosná Gospuda Bogá. H' drugimu, de on Bogú slushi: H' tretymu de ta zhlovik bó vekoma s' Bugom v' Nebeshkim isvelizhaniu prebival.

Ozha. *Keise vuzby Bogá prousposnati, inu niemu slushiti?*

Syn. V' tem Cathechismusu, ali otrozhkim navuku.

Ozha. *Sakai se pravi Cathechismus otrozhki navuk?*

Syn. Dokler vsi brumni otrozi Bozhji so dolshny snati ta Cathechismus, inu se ga s' flissom vuzhiti.

Ozha.

Ozha. Kakú my sposnamo Gospuda
Bogá ?

Syn. Skusi pravo inu rišnizhno
Christiansko vero.

Ozha. Kei vuzby letiu tá Cathe-
chismus ?

Syn. Vč tem pervim poglavitim
stuku Christianskiga Catholiskiga Navu-
ka.

Ozha. Kei se pak vuzby Bogú proe
plushiti ?

Syn. Vč teh drugih štterih pogla-
vitih stukih.

Ozha. Moi syn povei ti meni, ale
so nashe slusbbe Bogú prietne, ali nikár ?

Syn. Kadar my G. Bogú slushimo
li po naši zhloveski ihagi, kakor en zhlo-
vik timu drugimu slushi, taku nasha slu-
shba nyzla ne velá ; kadar pak nasha
slushba bō sklenena s' Christulovim sa-
sluseniem, takrat she li je Bogú prietna,
inu sa slusli tú věžnu shivénie.

Ozha. Kakú se more našba slushba skleniti s'Christušovim sa slusheňiem?

Syn. Skusi te Svète Sacramente, kádař bomo my karszheni, kádař se my spovémo, inu v' podobi ali shtalti tega kruha preimemo tú pravu Tellú inu kry našiga Iesuša Christuša, ali sizer kádař en drugi Sacrament nuzamo.

Ozha. Kei se lete rizhy vuzhè?

Syn. Letú te vuzhy v' tem druhim poglavitim stuku Christianskiga Catholiskiga navuka.

Ozha. Kai se pak vuzhy v' tem tretym poglavitim stuku?

Syn. Se vuzhy, kakú se imá Bogú slushiti s' dershaniam teh Dessel sapuvidi Boshyh, inu s' dershaniam teh sapuvidi Christianské Cérque.

Ozka. Kai vuzhy tá zheterti poglaviti stuk?

Syn. Vuzhy kakú se imá Bogú slushiti s' andohtlivimi molityami, s' tem tvetim Ozha našhem, s' tó zheszhenasi

Od te Vere.

5

Mario , kakòr je bilá od Angela Gabriela posdravlena ; s' té Apostolsko vero, s' tem Svetim Roshenkranzam, inu s'dru-gimi svetimi molitvami.

Ozha. Kai se bō vuzhilu v'c tem pètim poglavitim stuku ?

Syn. Se bō vuzhilu kakú le ima Bogú slushiti, s' dershaniam Christianske pravize.

Ozha. Kai nam G. Búg da s' enu plazhilu ali lónsa takejno slusbbó ?

Syn. Tú vézhnu isvelizhanie tam-kai gori v' Nebeskim krailestvi.

Ozha. Soli vši ludě stvarjeni k' vě-znimu isvelizbuniu , ali nikár ?

Syn. Já kakupak , sakai G. Búg nei obeniga stvaril k' ferdamaniu.

Ozha. Sakai tadaí yh je tulikain dosti ferdamanib , inu malu isvelizbanib ?

Syn. Dokler nyh malu Bogá prou sposná , nyh malu Bogú prou slushi , the manie nyh ostane v' Boshji slushbi stonovitnih do konza nyh shivéniá ; en

6 Navuk Christianski.

hlapez ali pak ena dékla, katera pred leitom vtezhe is svoje flushbè, ne saluski svoiga lona.

Ozha. *Kadai moremo my sazheti Bogú Jlushiti ?*

Syn. Kakòr hitru tá zhlovik k' svoji pameti pride, on more sazheti Bogú Jlushiti, inu s' djaniam skasati tó lubésn pruti niemu.

Ozha. *Kakú pak se more tujstu stu-
riti ?*

Syn. My moremo is grunt nashiga ſerzá k' Bogú letakú rezhj: ó moi lubesnivi Búg inu Goſpúd, ti fi tá narveksha dobruta; na tebe ſe jest hozhem naſloniti na vézhne zhafse, jest tebe lubim is grunt moiga ſerzá; vše tū kar tebi dopade, tujstu tudi meni dopade, nai te iside tvoja vola kakòr na Nebu, takú tudi na semli; jest hozhem tavshentkrát raishi vmréti, kakòr od tvoje lubésni inu pokorszhine odstopiti.

Ozha. Kolikukrát bi se jméle lete bessede pruti G. Bogú govoriti?

Syn. Kakor hitru tá zhlovik jma tulikain sastopnosti, de vei kai govory, je on dolshán s' takešnimi bessédami ná G. Bogá ferzhnu klizati: inu potler vše níegove shiveozhe dny (aku vcehkrát bulthe je) slasti pak na té sadnío smertno uro, je potrébnu po gostim s' eno pravo ferzhno lubésnjo dostikrát taiste besséde svěstu isrezhi.

Ozha. Moi syn, bi li ti mogil meni povedati eno pergliho, od eniga jvetiga moshá, kateri je G. Bogá sdaizi sposnal, inu niemu do smerti cílu svěstu slushil?

Syn. Iá cilú lahku. S. Ioan. Kerstnyk Christušou, je Christuša ťvoiga Bogá inu Gospuda sposnal ſhe v' Materinim tellessi; sakai kadar je Maria Diviza Christuša ťpozhela, je ona obyskala ťvojo te to Elisabeth; kakor hitru je ona tajſti dobrú isdala, je sdaizi S. Ioannes v' Materinim tellessi goriposkozhil od včeljá sa

volo prizhnosti Christuſove : inu po tem
kir je on bil rojen , je on sdaizi ſhel v' to
puszhavo ſhe v' tvoji mladosti , on je e-
nu cilu terdu ſhivénie pelal , inu je Bogú
iſlūhil cilu pres vſiga neglavniga gréha ,
taku dolgu de mu je bilá v' martri glava
víékana. *Luc. I.*

Tudi S. Benedictus : kumai de je
bil 13. ali 14. leit ſtar , je on tvoiga Gol-
puda inu Bogá , cilu dobrú ſposnal , níe-
mu je on shazhél svéſtu iſlūhiti ; on je is-
thúl v' Rimi isbeishal v' te puszhave , inu
je pelal en cilu tvet inu terd leben noter
do níegove smerti. *S. Greg. lib. 2. Dial.
c. I.*

Ozha. *Tu je prou moi lubesnivi
syn, merkai de ti bosh bodil po ſtopiniah le-
teh svetib moshy do smerti.*

Syn. Iest hozhem s' Boshyo po-
muzhjo ſturiti , kar bó meni narvezh
mogozhe.

TU DRUGU GOVORJE- NIE.

Gdú je en pravi Catholiski Chri-
stian.

Ozha **M** Oi syn, kai si ti s'ene vere ?
Syn. Iest sim en Catho-
liski Christián.

Ozha. Gdú je en Catholiski Chri-
stian ?

Syn. Tá je, kateri (pó tem kir je
karszhen) popolnoma veruje inu (pos-
ná, kar tá stara Catholiska Rimska Cer-
kou veruje inu sposná, bodi si tujstu lyh
v' Bibliah sapissanu ali nikár.

Ozha. Kolikain jbtukou bō potréba
k' enimu Catholiskimu Ckriftianu ?

Syn. Lety trye. Pervi: De on
je kerszhen. Drugi : De on veruje vše
tú, karkulitá Sveta Catholiska Rimska

10 Navuk Christianski.

Cerkou sapoviduje verovati. Trety :
De on to vero ozhitnu sposná.

Ozha. Kakú my moremo to vero ta-
kú ozhitnu sposnati ?

Syn. V' dvéh vishah : s' bessédo,
inu sdjaniam.

Ozha. Kakú ti moresh to vero s' bessé-
do sposnati ?

Syn. Kadar sim jest vprashan, bo-
di si tú od kezarjeu , ali od drugih Neo-
vernich , kai jest verujem , takú jest se né-
mam framovati , ampák ne prestralhen
rezhi : Iest sim en Catholiski Christián ,
inu vše verujem , kar tá S. Catholiska
Cerkou sapovéduje verovati.

Ozha. Kadar pak tebe obedn myzb
ne vprajha , kakú ti moresh potler to vero
sposnati ?

Syn. Iest morem vezhkrát skriv-
nu ali ozhitnu , teh dvanaist stukou te
Christianske Catholiske inu Apostolske
vere andohtlivu , inu svéstie moliti.

Ozha. Moi syn povei ti meni , kakú
more

more édn tó Christiansko vero s' djaniam sposnati ?

Syn. Letú jest sturym v' dvujo visho : Narpoprei jest se prekrisham s' snaminiam tega S. Krisha ; jest nossim ozhitnuen S. Roshenkranz, jest se poskropym s' tó shègnano vodó, jest sposhtujem pilde teh Svetnikou, inu takeshna djania jest dopernasham h' snaminju moje Catholiske vere. H' drugimu : Jest ne shentujem inu ne kolnem kakòr drugi Nebogabojezhi, jest ne uhram inu ne galufam kakòr ty Iudje, jest se ne kurbam kakòr ti Aidje, ampák jest pelam enu brumnu Christiansku shivenie.

Ozha. Taku neitadai edn en pravi Christián aku lyb je karszben inu imató pravo vero : aku se snaide ne brumen, inu ne Bogabojezb ?

Syn. On je reis en Christián, ali en hudobni inu mertou Christián, inu neči vrédn letega svetiga jmèna.

Ozha.

Ozha. Kai ie tada i en pravi Christian biti ?

Syn. Ah letú je veliku vezh kakòr en shlahni mósh , já veliku vezh kakòr en Graff , en Firght , en Krail , ali cilú dosti vezh kakòr en Cessar : sakai en pravi Christián biti , jc ravnú talikain , kakòr biti en otrok Boshji , kateru vezh velá kakòr vlc polvitnu blagú .

Ozha. Kai ti pomislisb , ali kai ti rezhesb , kadar tá budi dúb , ali en budobni pob ali tovarish , tebe bozhe perpraviti kei na en húd poot , ali k' enimu grebu ?

Syn. Iest prou riñizhnu mu rezhem , de poidi delezh prózh od mene ; de jest sim en Christián , meni se ne spodobi s' taku nespodobnimi rizhmy okuli hoditi ali andelati ; de letú je , enimu shlahtnimu Christianu supar ; de kadar bi jest letú sturil , taku bi ne bil yrédn en Christián imenován biti .

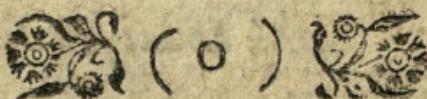
Ozha. Mojsyn , povei ti meni en leip Exempl , od tega iména eniga praviga Christiana ?

Syn.

Syn. Tá ſveti Basilius inu níegou
brat ſveti Gregorius, ona dvá ſta dershá-
la ſa tó narvekſho zháſt, de ſtá ona bilá
Christiania imenovana. *S. Greg. Naz.*
Serm. de S. Basilio.

Tudi tá lubesniva ſvetniza Blandi-
na diviza inu máterniza, kadar je ona
bilá grosovitu martrana, je vſe vč enu v-
pyla, rakózh : Ieft ſim ena Christiana, i-
nu ſkusiletú jmè, je bilá ona takú mo-
zhna ſtrjená, de je ona vše martranie
lahku prestala, já cilá ſanizhovala; inu
vč tajſtim terpleniu, je ona sč velikim
troſhtam ſe vesselila. *Euseb. l.*

5. Hist. c. 5.

TU TRETJE GOVO-
RJENIE.

Od vunanih snamin eniga praviga Christiana, ali od tega svetiga Krisha.

Ozha. **M**oi syn, poveiti meni, per kakershni snaminiu se more posnati en pravi Catholiski Christian?

Syn. Pertem se posná, kadar edn se snaminuje s' tem snaminjam tega S. Krisha: inu de se on ogniva vle kezarie inu smote, katere ty ozhaki inu vuzhenihi S. Catholiske Cérque osnanujózh savershejo inu ferdamajo.

Ozha. Kakú tadai je snaminu jeen Catholiski Christian.

Syn. On se snaminuje s' snaminjam tega S. Krisha, inu s' andohtjo rezhe: V' tem jmèni Bogá Ozheta, † inu Syna, † inu Duhá svetiga, † Amen.

Ozha.

Ozha. Sakai ti imenujesh Bogá Ozheta na zhelu, Bogá Syna na ustih, inu Svetiga Duhá per serzi ?

Syn. Satú, dokler Búg Ozha je tá perva persona v tem Bogastvi, kakor tú zhellu je tá vihi deil ali krai, tega zhlovéka: Syn pak per teh ustih, dokler je on v tem svetim Pisími imenován Boshya Besséda: Sveti Dúh pak je inu bó jmenován ena Boshyalubésn, satorai jest níega imenujem per serzi, od kateriga tá lubésn sem pride.

Ozha. Ne snášti tega krisha veno drugo vishosturiti ?

Syn. Cílú dobru, jest ſe dotaknem tega zhella inu rezhem: v tem jměni Bogá ozheta; od tod jest vlézhem rokó doli na moi shivot, inu imenujem Syna; dokler je Boshji Syn od ozheta dolistopil v tellú Marie Divize: potler enumalu viſhe grém s' rokó od te leive rame h' tei deſni inu imenujem Duhá svetiga, Amen dokler on vun iſhaja od Ozheta inu Syna,

Ozha.

Ozha. Kolikukrat je more tá sveti krish sturiti ?

Syn. Natú nei obene postave, a-
kú vezhkrát bulshe je, de li se s' eno an-
dohtjo sgody ; ali sicer lusebnu le jma stu-
riti v' jutru sdaizi kadar gori se vstane, s'
vèzher kadar le grè lèzh , tudi vlelei ka-
dar ura bye ; pred jédro inu po jédi, pred
molitvo inu po molitvi , pred vlakim
déllom inu po vsakim déllu inu opravi-
lu.

Ozha. Sakai se jma tá S. Krish ta-
kú dostikrát sturiti ?

Syn. Na tú je dosti turshohou, lu-
sebnu pak ie letá : de te jma vezhkrát
smisli na te try nárvekihe skrivnosti na-
the Christiauske vere.

Ozha. Katereso pak te try Christi-
anske skrivnosti ?

Syn. Tá pervaje sveta Troyza. Tá
druga je odréshenie tega zhloyestva. Tá
tretja je vézhna zhást inu isvelizhanie.

Ozha.

Ozha. Kakú ti spumnish na S. Troyzo kadar délash tá S. Krish?

Syn. Kadar jest rezhem : V' tem jmèni Bogá † Ozheta, inu † Syna, inu Duhá † Svetiga ; takú jest jmenujem li eniga Bogá , inu try perione.

Ozha. Kakú ti spumnish na odréšení te zblověske nature?

Syn. Satú kír jest starým snamením tega S. Krishna , sakai Christus nas je odréshil na snaminiú S. Krishna.

Ozha. Kakú pak ti spumnish na té vězho zhlást?

Syn. Kadar jest grém s' mojo rókó od te leive strani na té dešno, taku jest spumnim , de Christus skusi nìegou krish inu terplenie , nas je od te leive strani te smerti inu tega ferdamania pernessil , na té dešno stran tega vézhniga isvelizhania.

Ozha. Kai nam nuza tí snamením tega S. Krishna ?

Syn. Sylnu dosti , sosebnu pak nam dobru nuza supar vše hude skush-

nîave, inu supar sapelavanîe tega hudičha, inu teh hudičih ludy.

Ozha. Od kodai ima tá S. Krishle-tako kraft inu múzh?

Syn. Letò veliko múzh jma od terplenia Christušoviga, dokler tá lubes-nivi Christus je na krishu vmerl, inu skuſi tú je on premogl tega hudiga duhá.

Ozha. Sakai se jma tá krish sturiti pred molitovjo, inu kadarkuli se sazbne kai délati?

Syn. Satú de skusi letú našha molitou, sažhetik inu konz našiga délla, ali opravila bó pošvizhen, inu Bogú gorio-fran, tudi de Búg da bulšho frèzho, kadar my v' Boshym jmènu takešnú opravilu sazhnemo ali dokonzhamo.

Ozha. Gdú nas je letega navuzhil?

Syn. S. Paulus Apostl, kateri je sapissal, rekózh: ali vy pyete ali jéste, ali kai drusiga délate, vy morete tú vše sturiti v' jmèni tega Gospuda, inu k' zhaſti Božji. Ad Cor: 3.

Ozha. Gdú pak se je smislil, ali gorí postavil tú snamované S. krisha?

Syn. Ty sveti Apostolilogi Chri-
stušovi.

O. Od kogá so se ony letu navuzibili?

S. Od svetiga Duhá, inu tú je gviš-
nu reis, de tam Christus je svoje logre
takú shègnal, inu tu snaminie Svetiga
krisha zhès nîe sturil, kadar je on gori, v
Nebušhel, inu s povsdignieno rokó je
nym dal tá S. shègn, kakòr S. Lukesh
piše na 24. Postavi.

O. Nesnášli ti kei eniga lépiga Exem-
pla od možby snamovania tega S. Krishá?

S. Iest ne snám li eniga ťamiga, ampák
dosti vezh. Svèti Lovranz je s' snamí-
níam S. Krishna te slépe sturil gledaozhe,
kakòr tá S. Cérkou poye od niega: S.
Lovranz je enu dobru déllu sturil, kir je
s' Krishom te slépe resvétli. Tá s. Ozha
Benedictus, sdaizi kakòr so niemu v e-
nim glashu strupá pyti dali, je on zhes tai-
stiga sveti krish sturil, inu na tú le je na-

glu restréshil, kakòr de bi bil edn en kam
min na nîega vergl; kakòr S. Gregorius
od niega pishe v. 2. buquah *Dial.*

O. Kai je tá S. Simeon salus s' snami-
niam tega S. krisha opravil?

S. Ón je s' tem eniga Iuda na Christu-
tovo vero perpravil.

O. Kakú je on niemu tú sturil?

S. Letá Iud je bil edn kir glashe déla,
inu kadar ob enim zhassu S. Simcon, s'
dosti otruki je bil k' niemu parskl, inu ka-
dar je vidil de tá Iud je en glash, vun s'
pezhy jemál, tá S. mósh je sturil tá S. krish
zhes glash, inu sdaizi se ie resbyl, inu
doklerse je ledníkrat takú sgodilu, so ty
otrozi se sazheli ímeyati, na tú se tá Iud
resserdy, tezhe sa tem s. moshom, ga je
hotl pretepsti, ali tá s. mósh se nasai osre,
inu vpye pruti timu Iudu rekózh: Po-
sluhai ti Iud,aku ti n' hozhesh sturiti s.
krisha kakòr jest, taku jest tebi povém
de oben glásh tebi v' rokah ceil ne osta-
ne. Tá Iud se nasai verne k' ivoji pezhi,

stury

stury she trinaist glasheu, ali sléherni niemu v^e rokah se respozhi, k^e sadnimu se snaminuje s^e tem s. krisham, inu sdaizi po tehmál se niemu oben glas vezh ne vbye, inu ty vbyeni glashi ceili ratajo, na tú tá Iud se pusty podvuzhiti, se pusty karstiti, inu je postal en Bogabojezhí Christián : kakor Surius pishe od S. Simeona Sali v^e niegovim lebnu i. Iulii. She yezh drusih inu vekshih Exemplou se naide popissaniih v^e teh Ziquah *Speculo Exemplorum.*

Ta pervi poglaviti stuk Christianskiga Catholiskiga Navuka.

OD TE VERE.

Tú Pervu Govorjenie.

Kai je tá vera.

O. **K**oliku je teh poglavitib stukou, katrej sléherni Catholiski Christián je dolshán snati?

S. Leteh pèt. Tá pervi, je tá prava Christianska vera. Tá drugi, je tú svetu Reishnu Tellú. Tá tretji, so te deset sapuvidi Boshye. Tá zheterti, je tá sveti Ozhanash s' té perlosheno zheszhenasi Maria. Tá pèti, je tá Christianska praviza.

O. Kateri je tá pèvi poglaviti stuk tegu Jvetiga Christianskiga Catholiskiga Navuka?

S. Tá Vera. Sakai pres vere, nei mogozhe Bogú dopasti, níega Christiansku lubiti, inu pres tajste enimu isvelizhanimu biti.

O. Kai je pak tá Vera?

S. Tá Vera je ena súlebna gnada Boshya, inu ena vezh kakòr potvitna lúzh, skusi katero bó tá zhlovík rešveiten, de on vše veruje, kar tá sveta Catholiska Cerkou sapovéda verovati.

O. Tadai my ne moremo níjter verovati pres lete lúzhi?

S. Ne,

S. Ne, moi ozha, my ne moremo
nyzh prou verovati, pres lete luzhi.

O. Sakai nikár moi jyn ?

S. Sa tega volo, dokler te skrivnosti
te īvete Christianske vere to takú víslo-
ke, de taiste se ne morejo sgruntati, niti
sa stopiti, niti verovati, pres ene īusebne
gnade, inu pres rešvihenia Boshya.

O. Moi jyn, dai ti meni od letega vísiga
eno perglibo.

S. Aku lyh jest jmam en dober pogled,
taku jest vener ne morem v tammi viditi
pres ene luzhi, aku lyh letá vlastdania
īvitloba tega ionza īveiti, ali po nozhi
ena nozhna lúzh ene īveizhe : ravnu ta-
kú, aku lyh tá zhlovik ima eno dobro
pamet alisastopnost, on vener ne more
te Boshye skrivnosti prou sposnati, pres
gnade inu pres luzhi te vere.

O. Kadai G. Búg da timu zhlóvěku le-
tó gnado ?

S. Kadar tá zhlovik je kerszen, takrat
sdaizi G. Búg v tei zhlovéski dushì yu-

shge létó Boshyo lúzh , de skusi letó lúzh , kadar vshè h' te i pameti pride , do- sti lagle veruje vše tú kar te ima verovati

O. Kakú dolgú ostane per tem zbloučku letá gnada ?

S. Taku dolgu ostane , dokler edn ne zvibla veideozhe na ti pravi veri , ali dokler od níc prózh ne pade .

O. Se li more pres te prave vere k' is- velizhaniu priti ?

S. Letú cilú nikár .

O. Kei stoju letù sapissanu ?

S. Letú stoju sapissanu v' tem lystu S. Paula h' tem Hebreerjam na enaisti po- stavi , kír pravi : Pres vere nei mogozhe de bi se moglu Bogú dopasti .

O. Ieli pak sadostí , de edn letó gnado te vere v' jvoim jerzi obrani ?

S. Ne , tú nei sadosti , ampák je po- tréba vzhassí tó vero dati sposnati , inu s' bessédo inus' djaniam ozhitno sturiti , kakòr je poprei rezhenu .

O. Kakú dash ti sposnati twojo vero ?

S. Iest

S. Iest andohtlivu molim inu svéstu merkam na tó molitou teh dvanaist štukou te vere , ali pak jest letakú molim : O moi Búg inu Gošpúd , jest verujem vše tú kar tá ſveta Christianska Cerkou ſapovéda verovati , v' letei Catholiski veri hozhem jest ſhivéti inu v'mréti.

O. Kadai inu kolikukrát more en zblövik tó vero takú dati ſposnati ?

S. Kakor hitru en zhlovič pride k' ſvoii pravi pameti , more on sazheti ſvojo vero pøvsdigovati inu ſposnati, inu takú vus zhas ſvoiga ſhivenia , aku vezhkrát s' tem bulshe.

O. Kadai pak je narvezb potreba v'taki vishi tó vero takú ſposnati ?

S. Na smertno uro , inu ſizer tudi kadar je edn od tega hndiga duhá skušan v' teh rizhéh , kar te vere angrè.

O. Moiſyn , povei ti meni en l'ép exemplil od te prave vere.

S. Kadar ob enim zhassu , v' eni Cerqui , per ti S. Mathi , le je Christus ozhi-

tnu perkasal v' tem S. Sacramentu v' ro-
kah tega Mařhika kakor en lubesniu
pobizhik ; na tú je bil poklizhan tá sveti
kraig v' tem velikim krailestu v' Franz-
oski desheli , tá sveti Ludovicus kraig ,
de bi on perhlgledati tá veliki zaihen inu
zhudu : on pak odgovory inu pravi , tá
kateri ne veruje , de je tamkai Christus
tá pravi nash Búg , tá poidi tiakai , sakai
jest vidim všakdán Christuſa v' tem S. Sa-
cramentu skusi mojo pravo inu terdno
vèro , katera je meni sadostí ravnu takú
kakor bi ga jest s'moimi ozhmy vidil . Pæ-
dag. Christ. p. 2. c. 23. ex 2.

O. Moi syn , ne snášh ti obeniga drusiga
Exempla ?

S. Iá moi ozhe , jest vam povem , de
v' tem Franzoskim krailesti je bil en zu-
pernik , kateri je hotl tega kraigla s' jmè-
nam Philippa s' nžegovo zuparnio ob
Jebn perpraviti , v' taki vishi : Tá zuper-
nik je sturil en maihin pild s' voská , de
letá le jma v'en ogin vrézhi , deaku letá
pild

pild bō od ognia se restajal , taku ta krai
 vē glihivishi , skusi skrivne bolēsni bode
 takū peginil : kadar pak je krai letū sa-
 stopil , inu tá pild k' rokam sadubil ; je
 on , s' eno velito vero v' G. Bogā , tá
 pild tam s' svojo rokó v' ogin vergl , inu je
 djal : Nú pustite viditi , ali je tá hudy zh
 mozhnēshi mene pogubiti , ali pak moi
 Búg mene sdraviga obdershati , inu takú
 je on tamu s' svojo terdno vero tó hu-
 dizhovo zupernio premogl. Ib. c. 2.

TU DRUGU GOVORJE- NIE.

Kai se jma verovati.

O. **M**oi syn , kai tadai jma en sleberni
 Christian verovati ?

S. Tú te jma verovati , kar ti lubēsni-
 vi S. Apostoli so v' teh dvanaistih stukih
 te Christianske vere sapopadli.

O. Kateri so pak taisti dvanaist sluki te Christianske vere?

S. Raynu taisti, kateri so v^eti molitvite Christianske vere sapopadeni

O. Moi syn, tada i se nema nyzh drusiga verovati?

S. Iá, lubi moi ozha, she se jma dosti drusiga verovati. Narpoprei : De je teh sedm S. Sacramentou. H^e drugimu : De v^e tem S. Sacramenti tega S. Tellessa je v^e prizho, tú pravu tellí inu kry, zhlovéstu inu Bogastvu Iesusa Christusa. H^e tretymu, de je prou, inu dobru sa pumozh klizati lubo Divizo Mario, inu tudi te druge svetnigke inu iynize. H^e Zhetertimu, de je prou, te svete pilde, inu druge svetinie iposhtovati. H^e petimiu, verovati de so vyze, inu de je dobru sa te mertve moliti. H^e shestimu, veruvati vle tí kar je v^e tem S. Písmi stariga inu noviga testamenta sapisanu. H^e Sedmimu, verovati, vle tu kar tá S. Catholiska Cérkou sapovéda

da verovati,aku lih vle tujstu nei vč teh
Bibliah ali vč svetim písmi sapissanu.

O. Kadar jest morem tulikain veruva-
ti , sakai so tadai li dvanaist jhtukou teChri-
stianske vere ?

S. Satú , dokler vč teh dvanaist Arti-
kelnih so ty narjmenitnishi shtuki,katere
my moremo pred všimi temi drugimi su-
šebnu snati , se yh vuzhiti , inu popolno-
ma tajstím terdnu inu prou verovati,inu
kateri se tajstih ne vuzhy , tá ne more
svelizhan biti.

O. Sakai je vglyb ravnú dvanáist shtu-
koz ?

S. Sa volo tega kir je bilú teh Aposto-
lou dvanaist , katerih en sléherni je en
shtük perlushil , inu takú yh je dvanaist
postavlenu.

O. Kadai so ty Apostoli lete shtuke takú
vč kupai snejli ?

S. Takrat , kadar so ony se hotli na-
rosn lozhiti , inti kadar so hotli po svei-
tu raishati , de bî to vero osnanili.

O. Kai nas vuzhè leti dvanaist štuki te vere?

S. Ony nas vuzhè, kakú my moremo našiga Gospuda inu Bogá prou sposnati, inu kai bi my jméli od niega snati.

O. Moi syn, iškashi meni letú vše skusí teh všib dvanaist štukou.

S. Tá pervi štuk nas vuzhy inu nam kashe té pervo persono v tem Bogastvi, tú je Bogá ozheta, de on je stvaril Nebú inu semlo, inu vše tú kar je na Nebu inu na semli, tužtu on vše gordershiy inu viša.

O. Kadai je on tá sveit stvaril?

S. Onga je stvaril pred tayshent řeststú dvá inu trydesselmi leiti.

O. Kai je bilú poprei?

S. Poprei nei nyzh bilú, ampák en ſam vězni vſigamogozhi Búg, tajſti je bil ravnu takú ſrèzhn od vekoma lessim, kakòr je on sdai, po tem kir je on tá ſveit stvaril.

O. Kai

O. Kai vuzhy tá drugi Jhtúk vč tei A-
postolski veri ? *Andreas.*

S. Tá drugi Jhtúk nám kashe tó dru-
go peršono vč tem Bogastvi, tú je Iesusa
Christuša Synu Boshygá, kateri je od ve-
koma lessim od Ozheta rojen, en pravi
Búg.

O. Kai nas vuzhy tá taetji Jhtuk vč S.
Veri ? *Jasobij naivo.*

S. Vč tem tretym Jhtuku on vuzhy ,
de tá Syn Boshij (inu nikár tá ozhe) je
sa nas zhlovik postal, skusi pozhetje sve-
tiga Duhá, inu de je rojen od MarieDi-
vize.

O. Kadai, inu kei se je letú sgodilu ?

S. Letú se je sgodilu pred en tayshent
sheštstú inu try inu offendessetmi leiti, je
on spozhèt bil vč tcm Méstu Nazaret, inu
je bil rojen vč Betlehemu vč Iudovski de-
sheli.

O. Kai pak nas vuzby tá zheterti Jhtuk
vč tei Apostolski veri ? *Ioanres.*

S. On nas vuzhy, de tá Syn Boshji
Iesus

Iesus Christus, po tem kir je on na tem
fveitu shivil try inu tridesseti leit, inu
pridigal nîega sveti Evangeli, se je pustil
sam rad od teh Iudou vloviti, je on sa
nas dosti velikih marter inu terplenâa
mogl preterpeti, on je od velike britkû-
sti inu réye kry potyl, on je bil grosovi-
tu gaishlan inu tepen, inu s' tem bode-
zhim terniam kronan, inu k' sadnimu
tudi krishan, na krishu je vmerl, inu po-
tler je bil v' grob poloshen.

O. ~~Aoi syn~~, kei se je letu godilu?

S. Letu se je godilu v' Ierusalem, v'
tem narjmenitnishim Mestu vsiga ivitâ.

O. Kadai pak se je letu godilu?

S. Letu se je godilu ob zhaffu velike
nozhy, kadar je bilu dosti stutavshent
Iudy s' vsiga volniga ivitâ v' Ierusalemu
vkup sbranih, inu Iety vsi to na letu vse
gledali.

O. Sakai je Christus hotl taku terpeti i-
nu umreti?

S. On je hotl taku terpeti inu umreti,
de

de bi on nas odréshil od tega vézhniga ferdamania, inu de bi nas vrédne sturil tega vézhniga isvelizhania.

O. Takú bi my ne bily mogli drugazbi isvelizhani biti?

S. Kratku nikár, moi ozha, ampák my vši bi bily pogubleni, na vekoma.

O. Moi syn, sakai letú?

S. Sa volo tega poerbaniga gréha, kateriga so nashi pervi starishi v' Paradishu dopernelly, letega smó my vši od nyh poerbali; inu tudisa volo nashih lastnih gréhou.

O. Kai vuzhy tá pětijhtuk te Catholiske vere? *Thomás*

S. On vuzhy, de po tem kir je bil Christus vimerl, je niegova Dušha sdaizi dolishlá pred pakle, inu potler zhes tretji dán, je on supèt oshivil, cilú vessel inu sdrau od smerti gorivstal, inu se je svoim logrom vezhkrát perkasal.

O. Moi syn, kai ie tú bil s' en pakal, b' katerimu je Christus bil dolistopil?

34 Navuk Christianski.

S. Letá nei bil tá pravi pakal , vč katerim se bodo ty ferdamani shgali , amák tú je bil tá prostor pred paklam , vč katerim so ty stari sveti ozhaki tega stariga Testamenta notri saklenieni zhakali ; tajste je Christus obyskal , resvesseil , vunkai ispelal , inu isvelizhane sturil .

O. Kai nas vuzhy tá shesti sbtuk te Vere? *Yeho Jacob m.*

S. Vuzhiy , de Christus na tá shtirideseti dán po nîega od smerti gorivstajeniu , vč prizhnim pogledu nîegovih svetih Apostolou , je gori vč Nebu stopil , inu je doli sedel na defnizo svoiga Neleshkiga ozheta .

O. kai je tá s' ena reizb sédeti na defnizo Boshyo ?

S. Tú je sesti na defnizo Boshyo , de Christus na lodní dán kir bó konz tega svitá , supèt pride doli is Nebès , inu on bó lodil vše ludy , kateri so od sazhetka tega svitá , inu kateri the bodo shivéli do konza svitá , inu on bó te isvolene labo-

go .

gorivsél vč tú Nebeskui krailestvu ; te ferdamane pregréthnike pak, bó pahníl doli vč pakal na vekoma.

O. Kai nas vuzhy tá sedmijhtuk te s. Apostolske vcre ?

S. Nas vuzhy, de my jmamo sa gvi-
shnu verovati, bđe Christus s' eno veliko
zhastjó inu velizhastvam, pride s' svoimi
S. Apostoli inu s' všimi tvetniki inu An-
gelzi vč tò dolino Iosaphat, sодiti te shi-
vě inu te mertve, te boge inu te bogate,
te hude inu te dobre, de tazhas enim
lléhernimu po nîgovim sašuskeniu bo-
de ionakim plazhal.

O. Kai vuzhy tá osmi Jbtuk ali articl
te vere ?

S. On nam tukai iskashe, tó tretjo
persono vč tem Bogastvi, tú je svetiga
Duhá.

O. Mojsyn, povei ti meni, kai ima s'
enu opravilu sveti Dúh vč enim zblovéku ?

S. Letú je nîgovu opravilu : De on
te ludy relveiti, de ony verujejo, spo-

snajo inu sastopio te Boshye skrivnosti : On te ludy polvety, s'tó nesgruntano Bo- shyo gnado ; inu on nyh k' sadnîmu stu- ry isvelizhane, skusite lvete dary , inu Shege , katere je Christus tvoji Cerqui goripostavil inu dal.

O. Kai nas vuzhy tá devèti Articli ali Jbtuk te Christianske vere ?

S. On nas vuzhy , narpoprei : De je li ena samagmain sveta Catholiska Cerkou , v' kateri more edn isvelizhan biti , inu kateri se ne snaide v' leti Cerqui , tá ne bó isvelizhan. H' drugimu nas vu- zhy , de v' leti sveti Cerqui je ena gmai- na teh Svetnikou.

O. Kai je tá Christianska Cerkou ?

S. Tá Christianska Cerkou , je enu v- kupsbraliszhe vših teh kateri prou v' Christusa veruejo ,

O. V' zbym stojy tá gmaina reb Svetni- kou ?

S. V' tem stojy , de v' ti Cerqui ali gmaini , edn tega drusiga je deleishin nje-

nîegoviga saßlushenâ , molitve , inu do-
brih déll.

O. Kai vuzhy , tá desseti jbtík ali Articl te Vere ? *finnon*

S. Vuzhy , de v̄ ti Cérqui bodo ty
grèhi odpuszheni , slasti kadar se bó pra-
va pokura zhes gréhe sturila. *Adonias*

O. Kai nas vuzhy tá enaisti Articl ?

S. De na lodiñ dán v̄si ludè bodo , su-
pètoshivéli , inu od smerti gorivstali ,
inu de bodo v̄si naprei perpelani pred tò
ostro lodbó Boshyo.

O. Kai nas vuzhy ~~ta~~ avanaisti Articl
te svete Apostolske Vere ? *Mathias*.

S. Nas vuzhy inu trošhta , de po le-
tem révnim shivéniú , je sa te isvolene
perpravlen en dosti bullhi , vézhni , trèzh-
nishi lebn tamkai gori v̄ Nebeskim
krailestvi , tiakai nas G. Búg perpelai , A-
men.

O. Moilubi syn , poveiti meni en l'ép
Exempl od te prave Christianske Vere.

S. Sveti Peter en Manih Dominica-

nar , inu zhaſty vrédn Marternik Chriſtuſou , on je bil rojen od Neovernih ſtaríshih , inu pruti voli ſvoiga Ozhetu inu Matere , je on sažhél v' ſhulo hoditi , inu v' kratkim zhaffu ſe je on navuzhil tó Christiansko , inu Apostolsko vero moliti , inu níega nei bilú mogozhe od te ſvetevore odvernití , k' ſadnímu ſtaſte volo je on Martran b'il , inu tá zhas kadar ſo níega ty nevímileni Rabilni martrali , je on ſc̄ eno veliko andohtjo mo- li tó ſveto Apostolsko vero ſc̄ temi dva- naift Artikelní ; taku dolgu , dokler je bilá duſha v' niemu . Inu kadar on v- ſhè nei mogl vezh govoriti , je on v' ſvojík perſt omozhil , inu je na tá tlá ſ' velikimi puſhtobi ſapiffal ; Iest verujem . *Surius & Rib. in vita.*

O. *Moi syn povei ti meni jhe en Exempl.*

S. Kadar je ob enim zhaſtu ſe prepě- ral S. Dominicus ſc̄ enimi kezarji , ali neoverniki , ſo ony k' ſadnímu yadlali , de en iléherni jma ſvojo vero na en pa- pyr

pyr sapissati , inu potler de tajstu pišmu se
jma v^č ogîn vrézhi ; inu kareriga pišmu
ne bó v^č ognî sgorélu , tegastiga je pra-
va tá vera , inu deleima sa pravo vero
dershati ; na tú teh kezarjeu pišmu je
sdaizi sgorélu ; pišmu pak S. Dominica,
kir je bili vshé trikrat v^č ogîn vershenu,
je všakrat s^č ognia ceilu vun skozhilu, de
nei moglu sgoréti , s^č tem te je posnalu
de tá Catholiska vera , je tá prava vera.
Pédag. Christ. ex S. Ant. p. 2. c. 23. S. 2.
& 4.

TU TRETE GOVO- RJENIE.

Od teh narimenitníh híh štukou te
Christianske vere.

O. **M**ojsyn , povei ti meni , v^č zbym
stoju tú sapopadaníe , inu tú sa-
dershaníe leteb dvanaist poglavitih Artikel-
lenou , ali jstukou ? C 4 Syn

Syn. V^e tem stoje , de en Christianski zhlovik s^e ſerzam veruje , inu s^e uſtmi ſpoſná, de je li en ſam edini Búg v^e lvojm bitjú , inu ſtanovitnosti , tudi vglihiviſhi truji v^e perſonah , kakòr ſlaſti Búg Ozha en ſtvarnik vſih rizhy , Búg Syn en odréhenyk tega pregréhniga ſvitá , inu Búg Sveti Dúh en troſhtar vſih brumnih inu vernih Christianou , katere on poſvety v^e ti pravi Catholiski Cerqui , inu ſkusi poſtavlene viſhe , ſtury iſvelizhané inu lete try perſone ſo li en ſam Búg.

O. Kai naſ vuzby letá ſhtiük ?

S. On nam obkratkim kaſhe , de vſe te imenitne ſkrivnufi , naſhe Christianske vere , ſe imajo potrébnu vuzhiti , ſakai kateri taiftih nesná , tá nemore iſvelizhanbiti .

O. Katera je taifta ſkrivnúſt ?

S. Tú je tá ſkrivnúſt te Syete Troyze .

O. Kai je tá ſveta Troyza ?

S. Sve-

S. Sveta Troyza je našt tá narvišti
Gospúd inu Búg, inu nei ena svetniza.

O. Koliku je Bogé ?

S. Li en sam inu nikár vézh.

O. Sakai pak Búg se jmeneuje sveta Troy-
za ?

S. Búg se jmeneuje tveta Troyza, dokler v tem Bogastvi so try Boshye per-
sonae : tú je Bug Ozha, Búg Syn, Búg S.
Dúh.

O. Je li ena jleberna persona en pravi
Búg ?

S. Iá kakú pak, tá Ozhe je pravi Búg,
tá Syn je pravi Búg, inu tá sveti Dúh je
pravi Búg.

O. Sakai tadai něo try Boguvi ?

S. Satú nělo try Boguvi, dokler lete
naršvetéše try persone imajo li eno Bo-
shyo Naturo inu jmeinie, sa tega volo,
so li en sam Gospúd inu Búg, inu nikár
try Golpudie, inu try Boguvi.

O. Moi syn dai ti meni od letega em per-
glibo.

S. Merkai moi lubi ozha: Sveti Peter inu S. Paul, iuu S. Andri so try persone, ony so tudi try zhlovèki, dokler en sléherni od nyh imia possebe syoje tellú, inu dusho, inu takú en sléherni possebe eno zhlovésko naturo ali sharo: kádar pak Peter inu Paul inu Andreas bi leti try jméli li enu samu tellú inu eno famo dusho, kakú ony bily li en sam zhlovik, letú pak ne more biti, sakai tá zhlovéska natura něi takú popolnama, debi ona mogla stati v' tréh personah, tá Boshya Natura pak, dokler je ona pres všiga konza, je enaka v' vših tréh perlonah, inu sa tú je li en sam Búg.

O. Moi syn, moreshli ti letó reizb sgruntati ali sapopasti?

S. Tú nei potrébnu de bi jest letú sgruntal ali sapopadl, meni je sadosti, de jest tuistu verujem; tam gori pak v' Nebessih bomo my letú sapopadli, inu tamkai gori se bomo pres nehania zhes víc vishe vesselili.

O. Kai

O, Kai je bô ti pervi personi, Bogú Ozhe, k' lastini peraitalu?

S. Búg Ozha se jmenuje en stvarnik tega lvitá.

O. Nei tadai tá Syn inu S. Dúh tudi-tá sveit stvaril?

S. Iá kakupak, tudi ony, kakòr ediní Búg.

O. Sakai tadai li tá Ozha se jmenuje en stvarnik vših rizhy?

S. On je jmenuje en stvarnik vših rizhy, dokler tú stvarjenie tega lvitá je tú pervu dobrú déllu, kateru nam je Búg iskasal, satorai tuistu se ti pervi personi peraita.

O. Kai je pak peraita timu Synu Boshymu?

S. Niemu se perlastuje de je on en pravi odréshenyk tega lvitá.

O. Sakai pak on je en odréshenyk?

S. Satní, dokler tá Syn Boshji, inu nikár tá Ozha ali tá lveti Dúh, je sa nas zhlo-

zhlovič ratal; on je sa na sterpił inu vmerl.

O. Kai pak se peraituje jvetimu Duhu?

S. Niemu se peraituje de on te ludy pošvezhuje.

O. Sakai, de on pošvezhuje?

S. Satú, dokler letú je tú tretje narbulshe inu narjmenitnihe déllu, de G. Búg te ludy pošvezhuje inu isvelizhane stury, kateru se sgody skusi gnado inu dár svetiga Duhá.

O. Nei sicer myž drusiga vezb, de hibili potrébnu snati, inu de bi se moglu zhibstu verovati, kadar edn bozhe isvelizhan biti?

S. Iá, she je enu; tú je: De Búg te grétnike shtraffa, inu de on tem brumnim inu pokornim bó tú vézhnu shivnie podeilil.

O. Kakí se tadai sgody se tem zbijovékom kadar vmerje, ne bó li tudi tá dužba kćenija

nizbemer sturjena , kakor de bi enu shivin-
zhe ali govedu vmerlu ?

S. Letu cilu nikar , sakai ta dusha je
nevmerjezha , inu bo na vezhnu skivela
v Nebessih v tem vezhnim isvelizhaniu ,
ali pak bo vekoma martrana v tem pakli .

O. Moi syn , povit meni lipu ob krat-
kim , kai se more narbulu snati inu verova-
ti ?

S. Narpopreise jma snati inu verova-
ti , de jeli en sam Búg , venerlo try Bo-
shye perione . H drugimu de ta Syn
Boshji je sa nasho volo zhlovik postal ,
inu s' niegovim terpleniam inu smertjo
je on nas odréhil . H tretymu de je
Búg vše rizhy stvaril , inu on yh visha ,
inu de on bo te hudobne shtraffal , inu te
brumne s' vezhnim lebnam lonal .

O. Moi syn , povit meni eno leipo per-
gliho ali Exempl od te skrivnosti te svete
Troyze :

S. Hozhem povédati : Ob enim zhaf-
su , kadar S. Augustinus je hotl ene Bu-
que

que napissati od te lvete Troyze, inu se perméri de on je en dán hodil per kraju eniga globokiga morjá, on sagleda eniga lépiga mladiga pobizha, de on blisi per tem morji sedy, inu déla eno maihino jamizo, inu sajemle s' eno sreberno shlizhizo tú morje, inu ga vliva v' té ja-mizo. S. Augustinus kadar je tú vidil, v-prasha tega pobizha, kai on déla? tá pobizh odgovory inu pravi: Iest hozhem letú vle morjè v' letó jamizo preliti: S. Augustinus rezhe: ó moje deite, letú je éna saumán mujá, letú nei nigdár mogozhe: na tú tá pobizhik odgovory inu pravi: Iest hozhem dosti lagle letú vše morje v' letó jamizo postaviti, kakòr ti tò skrivnúst svete Troyze moresh sgruntati inu sapopasti, ali v' ene Buque popissati; inu takú tá pobizh je sginil. Dau-roult. fol. 60.

O. Iá letá je lép inu gvijbn, ali povime ni jhe eniga drusiga Exempla.

S. En brumin, Bogabojezhi Iesuvi-tar

tar s^e jmenom Folianus , kateri je she li pred shesdesetmi lejtm i vmerl , je eno ve liko inu susebno andoht jmel k^e sveti Troyzi , inu se je v^e dosti vish smisla val taisto prou zhaſiti , inuaku lyh je on bil vshè doſti Buqui dopissal , on vſai nei nikuli drugazhi tú jme , S. Troyza , piffal , ampák s^e velikimi pushtobi inu klezha- józh : kadar je on bil vmerl , so bili níe- ga truplu gorisčésali , inu so na níegovim ferzi nashli try beile lihe na eni strani , inu na ti drugi strani li eno s^e tem je bikú sposnanu , de je on vſelei v^e svoim ferzu , s^e eno veliko zhaſtjo premisla val tó sveto Troyzo , inutó neredsileno ena- kost tega Bogastva . Barry , in Anno san- eto , fol. 341 .

TU ZHETERTU GOVO. RIENIE.

Od tega grunta , inu praviga snania
te rilnizhne Christianske Vere .

O. **M**oi syn , sakaj jest morem verova-
ti ,

ti, de je li en Búg, de je on vě Troyzí, de Boshji Syn je sanás zhlouvikratá, de je enu vězbnu shivénie, inu vezb drusib rizby; sakai jest morem letú vše verovati?

S. Letú vše te jma verovati, inu nikář sa volo tega, de je moi ozha inu moja mati letú verovala.

O. Sakai pak? jest se moib starijhib dershym.

S. Satú jest letú vše verujem, dokler G. Búg ſam, vše tū kar my verujemo, je on govuril, on naſe yuzhyl, inu nam je resodil.

O. Od kodai moremo my letú veiditi, kar je G. Búg resodil?

S. Letú my moremo veiditi, en deil is Boshygafvetiga piſma, en deil pak is prizhovania te vše gmain prave Christianske Cerque.

O. Sakai ti pravish, en deil is fvetiga piſma, neili fvetu piſmu nam sadosti, de my istegafstiga moremo snati, kai se ima verovati?

S. Nei sadosti: sakai nařpoprej jmash veiditi, de nei vše sapissanu tú kar je Christus vúzhyl. H' drugimu, tudi vši ne sastopio téga svetiga píšma, kakòr bi se jmélu sastopiti. H' tretymu tú ivetu píšmu se more v' mnogitero visho resloshiti. My ti Catolish islagamo ene beslédě Š. Píšma v' eno visho: ty Lutrish v' drugo visho: ty Calvinish v' tretjo visho, inu en sléherni hozhe proujméti.

O. Katera pak isлага je tá bulšha, gvischnišha, inu narrižnizhnisha; is katere se more posnati inu veiditi: kai je G. Búg resodil; katera je tá rijmizhna inu gvischna Boshyá besseda?

S. Tú prizhovanje te stare, vše gmain Christianske Cerque; ali tú prizkovanje te Christianske gmaine, všetú kar tá rišnizhna Catholiska Cerkou veroje, tú je G. Búg resodil; inu letá je tá prava yera: kar pak tá prava Catholiska Cerkou savershe, tú nei tá prava vera, inu nei resodivena od Christuſta.

O. Tadai tá všagmain Christujova Cerkou ne more faliti ?

S. Ne, ona ne more faliti kratku níkar.

O. Moi syn, kakú ti moresh letú skasati ?

S. Narpoprei tá S. Apostl Paulus, v' svoim písmi h' Timotei na pervi Capitl, imenuje tó Cerkou Christuovo eno potpurnio inu en mozhán dobru gruntan steber te Risnize. H' drugimu, Christus per S. Matheushi na ossemnaisti Capitl pravi : tá kateri te Cørque ne poslušha, tá ima s' eniga Aidja inu ozhitniga gréshnika dershán biti. H' tretymu, S. Ioannes piše na slieštinaistim Capitelnu, de Christus je oblubil svoim Iogfaim, inu skusi nyh timu célimu Christianstu, de on ym hozhe poslati S. Duhá, kateri yh bó vuzhyl všó risnizo. H' zhetertimu, letú bi bilú pruti Boshymu preskerbleniu kadar bi on hotl svojo Cerkou, katero

je on s' prelivaniam n̄egove drage kryi sadubil, pustiti, kar vere antizhe, faliti.

O. Odikodai pak posnash, katera je tá prava inu riſnizhna Christusova Cerkou?

S. Christus je to ſvojo isvoleno Nevésto, tú je, ſvojo Cerkou, takú poziral, de en ſlēherni more tajſto cilú dobru posnati, ſlaſti pak, je on na n̄o obeifſil iſtiri ali pèt snamin h̄ posnanju, per katerih ſe more skorai s' rokami otipati, katera je tá riſnizhna Christusova Cerkou.

O. Kateraſo pak tá snaminia tega ſposnanja?

S. Letú ſo tá prava snaminia : Tá riſnizhna Christusova Cerkou more biti : Narpoprei, vézhna. H̄ drugimu, Iveta. H̄ tretymu, vlagmain. H̄ zhetertimu, Catholiska Apostolska. H̄ pètimu, poterjena s' riſnizhnimi mirakelni ali zhudeſſi : kir tadai ſe ne bodó letá snaminia snashla, tamkai ne more biti tá riſnizhna Cerkou Christusova, tu-

di nikár tá vera, katera bi isvelizhané délala.

O. Moi jyn, gdú je tebi pokasal letá sna-
minia b' posnaniu?

S. Ravnú vi moi ozha ste meni poka-
sali v' enim sučebním govorjeniu, kadar
ste meni spírali inu skasali, kakú ſe ima
poſnati en lutrish, inu Calvinish, ali dru-
gi smamleni zhlovik. Tú ſe naide ſpo-
dai h' konzu v' tem zhetertim pomen-
ku.

O. Iá je reis takú, sa tega volo jest n'
bozhem sa sdai od tega vezb vprashati: ſa-
muzb povitimi meni en lép Exempl od te Ca-
tholiske Cerque.

S. Tá narmozhnéšhi Ris Samson, je
sa ſvojo sheno bil vsél eno Philisterskó
sheno ali Aidinio; pertem ohzetu, po-
deshelski navadi, je bilú k' niemu poſla-
nih tridesſeti mladih junakou, tajſtim je
on eno vganko naprei poſtavil ſkrivno
inu teshko; de,aku ony tajſto v' ſed-
mih dnéh vganeo, onym hozhe enimu

sléhernimu en platnen gvánt shenkatí ali
 perkasati, inu tudi eno suknío; akú
 pak ony ne bodo te vganke v' teh sed-
 mih dnéh vganili, taku ony bodo níe-
 mu dolshní dati tulikain gwantou: Na
 tú se so ony smislovali, inu taku try dny
 glavó beilili, inu nésø mogli te vganke
 resloshiti. Tú so ony h' ti Nevésti per-
 shli, inu so jo sylili sprolhnió, de akú ona
 od svoiga shenina ne bó s' vpráthala te v-
 ganke kai pomeini, inu nym ona ne po-
 vei, taku de ony hozheo níe ozheta hi-
 tho vshgati, inu nyh vših notri feshgati:
 tá Nevésta je bilá nízh inu dán na víhes-
 sih timu Samsoni, inu k' sadnímu je ona
 is níega s' vleikla, inu je tem tridesetim
 junakom povédala; lety so timu Samso-
 ni tó vganko resvesali, inu tó vadlo do-
 bili: na tú je rekl tá Samson k' nym:
 kadar bi vy ne bily s' moim telletom ora-
 li, taku vy bi ne bily moje vganke vga-
 nili. *Iud. c. 4.* Letá Samson je bil ena
 podoba Christušova, kateri je bil sapustil

tó Iudovsko deshelo, inu je bil vsèl té
 Aidovsko sa tvojo Nevésto, tú je té Christiansko Cerkou, is teh Aidjou vkupai
 sbrál, tebi isvolil; inu tajstí tvoji Nevésti
 je on vše skrivnusti tvoje prave vere savu-
 pal inu resodenil; tajstí trydesseti junaki
 pomeinio vlake share kezarjou,aku lyh
 ony vshè dolgu si tvojo glavó iesbyajo,
 s' reslago inu s' yskaniam tega svetiga
 písma, taku ony vener nikuli ne bodo
 obdershali té pravo sastopnost tvetiga
 písma, ampák de bodo orali s' Christu-
 sovim telletom; tú je, de ony bodo po-
 prei vprashali níegovo Nevésto; tú je,
 té níegovo Riñizhno vlogmain Christu-
 sovo Cerkou.

O. Iá letá je ena prava lépa pergliba: ali
 povití jhe meni en leip Exempl.

S. Pred dosti stú leitmi, je bil en syl-
 nu star, brumín, ali slú préprost Puszha-
 vnik ali Eremyt, letá is nesastopnosti, v'
 eni sléherni Cerqui kamer je notarper-
 shel, je on preyel tú zartanu Svetu Rei-
 shnu

shnu Tellú , taku dobru per tem Catho-
 lish kakòr per tem kezarskim obhaylu ;
 kadar pak je on jmel skorai vmréti , se je
 níemu en Angel perkusal , inu ga je vpra-
 shal rekózh : Moi lubi starzhik , kadar
 bosh ti vmerl , kei jmamo my tebe po-
 kopati , ali v' kakeshno visho ; takú
 kakòr jmajo navado v' Ierusalem , ali pak
 kakòr jmajo navado v' Egypti ? On od-
 govory inu rezhe : de on nevei : na tú
 je tá Angel níemu sapovédal , de se on i-
 ma resmisliti , dokler on nasai pride :
 Takrat tá Starzhik grè sdaizi k' enimu
 drugimu svetimu moshú , inu ga sa svit
 vprasha . Tá sveti mosh vprasha tega
 starzhika rekózh : kei ti preyemlesh te
 S. Sacramente ? On odgovory : kamer-
 kuli jest pridem , tamkai se jest obhayam :
 tá sveti mosh rezhe : merkai ne sturi te-
 ga vezh posihmál , ampák lamu v' ti
 Christianski Cerqni , v' kateri se beró tá
 vlegmaine štiri spravliszha , tamkai se ti
 obhayai , sizer niggèr drugdi . Zhes en

maihiin zhas pride supet ta Angel , inu ga vpralha kakuu bi ga imeli pokopati ? natu ta starz odgovory inu pravi : kakor se v Ierusalemu pokopava (tajsti takrat so bily Catholish) inu sdaizi kakor je on lete besledde isgovoril , jc vmerl .

Ta drugi poglaviti Ihtuk Christianskiga Catholiskiga Navuka .

OD TEH SVETIH SACRAMENTOV.

Tu pervu Govorjenie.

Od vseh S. Sacrementou ukupai .

O. **K**ateri je ta drugi poglaviti Ihtuk Christianskiga navuka ?

S. So ty iveti Saamenti .

O. Kai je en Sacrament ?

S. Ta Sacrament je enu videozhe kraistnu snaminie , od samiga Bogagori postavle-

postavlenu , de skuši tajstu my preime-
mo , vč nevideozhi vishi , gnado , inu
snotarishnie pošvizhenie.

O. Sakai se jmenuje eau videozhe snas-
mim? .

S. Satú , dokler vč sléhernim Sacra-
menti je ena reizh , katera se svunai mo-
re viditi inu samerkati , inu per tem je
tudi ena súlebna gnada , katera se ne mo-
re viditi ali samèrkati.

O. Mojsyn , dai ti meni od letega en E-
xempl.

S. Vč tem Sacramentu tega kersta ,
je tá voda inu tú obliwanie , je ena reizh
katera se dobru vidi , ali skusi letú o-
blivanie , bó tá dusha oprana od tega po-
erbaniga grèha , inu pozirana sto gnado
Boshyo , katera se ne vidi.

O. Gdú je te jvete Sacramente sazbèl a-
li gori postavil ?

S. Christus nash Gospúd , inu isveli-
zar.

O. Kadai je on te Sacramente goriposta-
vil ?

58 Navuk Christianski.

S. Onyh je goripostavil en deil per ti
sadni vezherji, pred niegovim terpleniam
en deil po niegovim od smerti gorivsta-
jeniu, poprei kakor je gori v' Nebu shel.

O. Sakai je on te Sacramente gori posta-
vil?

S. Sa tega volo, de skusi letem bomo
my posvizheni.

O. Ne bomo my tada posvizheni skusi
niegovu terplenie inu negovo smert?

S. Tu terplenie inu smert Christulova
je sizer en svetrik vsiga našiga posvi-
zhenia, ne bo pak en sléherni skusi letu
samu posvizen.

O. Sakai nikár moi syn?

S. Sa tu, dokler nikár en sléherni se
ne stury deléshn Christuloviga terplenia.

O. Kakú se edn stury deleshn Christu-
soviga terplenia?

S. Se stury deléshn skusi preyemanie
teh S. Sacmentou, skusi katere tá nar-
svetelsha zartana kry Christulova, skorai
kakor

kakòr skusi en trahtar bó v' náshe dushe vlyta.

O. Ne more tadaí obedn déleshn biti Christusoviga terplenia, ampák de on nuzate S. Sacramente?

S. Ne, obedn nikár.

O. Kakú ti moresh letù meni iskasati a-
lijprizati?

S. V'leti vishi; dokler obedn ne more isvelizhan biti, ampák de je karszhen, inu kadar po karstu se supèt gréh doparnesse, ne more edn k' isvelizhaniu priti, ampák skusi pekuro.

O. Koliku je teh S. Sacramentou?

S. Teh S. Sacramentou je sedm: Tá pervi jeskerst: Tá drugi je S. Ferma: Tá tretji je tú S. Tellu nashiga Iesuła Christusa: Tá zheterti je S. Pokura: Tá pèti je tú sadnje S. Olje: Tá shesti je tú S. Farieu shegnowanie: Tá sedmi je S. sakon.

O. Sakai yb je ravnú sedm inu nikár vezb?

s. Dokler tá Catholiska Cerkou, sa
ivoje verne Christuſove otroke yh, ni
vezh, niti mánie potrébuje.

O. Hč zhemu tá Cerkou potrebuje tá Sd,
crament tega karſta ?

S. De skusi tajſti tá zhlovič bi bil su-
pět duhovsku rojen.

O. Hč zhemu tó ſveto Firmo ?

S. De skusi tojſto tá zhlovič raste, i-
nu vč gnadi Boshji gori jemle.

O. Hč zhemu potrebuje tá s. Sacrament

S. Reijbniga Tellesſa ?

S. De skusi tujſtu tá zhlovič duhovn
rata.

O. Hč zhemu pak to pokuro ?

S. Kč eni duhouski Arznij, kádařen
zhlovič skusi gréh bolán rata.

O. Hč zhemu tó puſlednie S. Olie ?

S. Sa tú de tá zhlovič vč ivoji sadní
ſlabosti možhnéſhi rata, de lagle te nč
videozhe ſovrashnike more premozhi.

O. Hč zhemu tú S. Farsku ſhègnovanie ?

S. De skusi tú ty ludě ſo presketble,

Od teh S. Sacramentou. 61

ni s' temi duhovními Oblaštníci inu s'
Arzati teh dúsh.

O. H' zhemu je tá Šakon?

S. De skusi tegajstiga tú z hislu Bošhyli
otrúk se gměra inu napolni.

O. Soli pak vši sedm Šacramenti potré-
bni b' timu svelizbaniu ali nikár?

S. Néso vši potrébni; tálveti karšt si-
žer je lam tem ludém potrébn, tudi tem
otrokam kateri nélo obeniga gréha niku-
li dopernesli, ali vener lo v' tem poerba-
nim gréhi rojeni: Pokurá pak je potré-
bna samu tem, kateri so po karsti v' en
gréh padli: tá S. Sacrament S. Reithni-
ga Tellessa je potrébn tem všim, káteri
vshè h' pameti prideo; přes teh drugih
pak se more k' isvelizhaníu priti: vener
tá S. Firma, inu tú S. sadně olic, akú
je li mogozhe, se néma samuditi.

O. Moi syn, povi ti meni en leip E-
xempl od S. Sacramentou.

S. Ludovicus Bloisius piše, de ob e-
nim zhassu ena dusha eniga merlizha, se
je

je bila enim u svetimu moshu perkasala, inu ona te je toshila, de je ona v' teh vyzah sylnu martrana, samu sa tu, kir ona nei vezhkrat ihla h' timu S. Sacramentu te Spuvidi inu obhayla, inu kadar bi tajstiomosh li enkrat ihel h' timu S. obhaylu, na meistu tajste dushize, taku bi ona sdaizi bil'a leidig tega terplenia: ta S. mosh je dopernessil tu S. Obhaylu, inu ta duha te je niemu supet perkasala, ivetleishi kakor tu sonze, inu je nrega visso. ku sahvalila, inu je bil'a sdaizi v' Nebeshku vesselje vseta. *Monik. sp. c. 6.*

O. Moi syn, jhe en Exempel meni povit.

S. Se bere v' lebnu S. Macharia, de ta hudi sovrashnik hudyzh je bil eno sheno v' taki vishi ozupral, de en sléherni zhlovik je nio vidil v' podobi ene kobile, inu nikár v' shenski podobi, taku dolgu, dokler S. Macharius je bil ny h' pumozhi pershel, inu je nici djal: de bi ona jmela vezhkrat perstopiti h' ipuvidi, inu k' svetimu Obhaylu, inti de leta reizh

še je níei pergodila , li sa tega vola , kir
ona je tá S. Sacrament nevrédnú preyela.
Dauroult. p. 3. c. 5. tit. 17.

TU DRUGU GOVO- RJENIE.

Od tega svetiga Sacramenta tega
karsta.

O. **M**ojsyn, povi ti meni , kai je tá
karst ?

S. Tá kerst je tá narpotrénishi pervi
Sacrament , v' káterim tá zhlovik skusi
tó vodó inu Boshyo beslédo , od vših
tvoih gréhou bó ozhizhen , inu v' Chri-
stusu , kakor ena nova itvár , k' vézhni-
mu shiyéniu bó supét snou rojén inu po-
svizhen.

O. Sakai tá karst je tá pervi S. Sacra-
ment ?

S. Sa tega volo , dokler tá zhlovik
skusi

skusi tá s. kerst v^c duhu bó supèt rojení
k^c enimu Boshymu otroku.

O. Sakai se imenuje tá náspotrebnijši
s. Sacrament?

s. Dokler vzhassi pres vših teh drugih
Sacramentou se more k^c isvclizhanju
priti, ampák pres karsta nikár.

O. Sakai pres karsta ne more edn sveli-
zhan biti?

s. Sa volo tega poerbaniga gréha, v^c
katerim so vši lude rojeni, letá ne more
oprán biti, ampák samu skusi karst.

O. Ne bó li tá poerbani gréb tudi odpus-
zhen skusi martro?

s. Iá kakupak, takú tudi je odpus-
zhen.

O. V^c koliku vishtadai se more karstiti?

s. V^c try vishe: en karst je s^c vodo :
drugi s^c kryvjò: trety s^c Svetim Duhom

O. Kai je tá karst s^c s. Dubom? ali s.
Dubá?

s. Kadár edn jma veliko shelo, kars-
zhen biti, nema pak h^c timu obene per-
losh-

Ioshnosti, takrat je on skusi S. Duhá karszen.

O. Kai je tá karst te kryi ?

S. Karst te kryi je, kadar je edn mar-trán sa volo Christusove vere poprei kakor karszen, tú je karst te kryi.

O. Kai je karst te vode ?

S. Tú je tá všakdaní karst, kateri se stury s' vodo, inu s' enimí gvišnimi ūvetimi beslédami.

O. Kai more pak s' ena voda biti ?

S. K' letimu je dobra sléherna nater-jih voda, bi bilú pak zhednu, de bi všelei nuzali to, katera je h' timu shegnana ob veliki nozhi, ali ob Finkuštih, ali pak ena druga shegnana voda.

O. Kai s' ene besséde se h' timu nuzajo ?

S. Lete, Peter, ali Iuri : Jest tebe karstym, v' tem jmeni Bogá Ozhetá, + inu Syna, inu Duhá ūvetiga, Amen.

O. Kai je jližbi vezh h' timu karstu ?

S. Ena prava missel, tú je, de tá kateri karsty, ima missel tú sturiti, kar je

Christus h' timu porozhil , inu kakor je
shega S. Christianske Cerque.

O. Gdú pak ima karstiti ?

S. En poshegnan Mašnik : v' potré-
bi pak more en sléherni zhlovik karstiti ,
Mósh ali shena , Duhovni ali deshelski ,
(li shena pred moshom nikár , niti de-
shelski pred tem Duhounim) dober ali
húd , Catholish ali lutrish , de li on jma
eno pravo missel , eno pravo vodó , inu
prave besséde h' timu rezhe .

O. Kadai se jmajo te besséde per karstu
srezbi ?

S. Kadar se tá voda timu otroku na
glavo vlyva .

O. Nei tadaí myzb drüsiga potreba b'
timu karstu ?

S. Ne ; kadar leti imenitni štuki se
nuzajo , taku je tá karst yshè dober .

O. Sakai tadaí je nuza per karsti tul-
kain drüsiga opravila ?

S. Sa volo leipiga spomina , kateri jmajo te Ceremonie , inu sa t' de tá S. Sa-

cráment je s' vekšho andohtjo inu sa-
merkaniam dopernesťe.

O. Sakai se timu otroku enu jme da ?

S. Satú de on jma eniga gvišniga
gospodaria is zhisla teh Svetnikou, sa ka-
terim on jma hoditi, inu dejma niegou
pomozhnyk biti per Gotpudi Bogú.

O. Sakai tá Majník krisham dahnę
zbes tega otroka ?

S. Satú de tá hudi sovrashnik, skusi
múžhtvetigakrisha, ſe preshene.

O. Sakai pak tá Majník ſtury ſhe vezb
drusib Krishou zbes tega otroka ?

S. Satú de tá otrok postane deléshn
krisha inu terplenia Chríſtuloviga.

O. Sakai pak Je dá ſul Štúta timu o-
troku ?

S. S' tem ſe dá na snanie, de kakor
enu messiu ſe ſoly, sa tú de ſe ne vlmra-
di ; takú bi imély ſtaríhi inu tá otrok
kadar h' pameti pride, ſkerbeti, de tá
prieta nedolshnoſt vtelei frishna oſtane,

inu de skusi gréhe inu nebrumnost ne bô
imerdéla.

O. Kai poméni tá jlna inu práh, s' ka-
žerim se dotáne tá nús inu vjhessa timu o-
troku?

S. S' tem se G. Búg prossi, de on timu
otroku ujhessa všelei odperta dershy h'
poisluthanju Boshye besléde: inu tá nús
k' enimu dobrimu díshanju Christulovih
zhednosti.

O. Sakai tá Mažbnik podá to Jbtollo ti-
mú otroku?

S. Skusi letú se dá timu otroku oblást,
v' Cerkou priti, inu en ravnglid teh drú-
sих Christianou ratati.

O. Sakai je s' tem svetim oilem masbe tis
deite na persib?

S. Satú detá zhlovik tó preyeto gna-
do S. Duhá všelei v' lvoim terzi okrani.

O. Sakai pak je masbe v' mei plezbi?

S. De skusi letú se niemu da terzh-
núst inu mûzh, tá krish s' Christusam
volnu nossiti.

O. Sakai pak po karsti se shalba s' tó S. Chryshmo ?

S. Sa dati nasnanie, de je sdaï en pravi Christián, sakai letú jmè Christus pride od te bessede Chrysma, katera hozhe rezhi shalban.

O. Moi jyn, povit meni en leip Exempl od tega karsta.

S. Dokler je tá pervi Christianski Cesar Constantinus the bil en Aid, je bil vusgobou, inu niegovi Arzati so niemu lveitovali, de bi on jmil někuliku nedolshnih otrozhizheu pustiti saklati, inu v'nyh kryi se skopati,aku hozhe sdrou biti. Na tú te je niemu v'lni perkasal S. Peter inu S. Paul, inu sta niemu sa povédala, de aku on hozhe sdrov biti, taku on imate otrozhizhe inu sebe pustiti karstiti, tú je on sturil, inu je sdaizi v'teisti uri sdrou postal. In Feste S. Sylvest.

O. Povit meni jhe en úrugi Exempl.

S. Clodoveus tá pervi Christianski krali in Fronkraih, kadar je on jn'e kar-

szhen biti, je bila ena takú velika mno-
shiza ludy v' prizho, de tá Caplán nei
mogl te S. Chryshme h'timu karstu per-
nesti, pole tazhas je en golób is Nebès
doli perletil, inu je eno puhfhizo polno.
S. Chryshme pernessil, inu s' tajsto je bil
tá kralil shalban.

TU TRETJE GOVO- RJENIE.

Od tega S. Sacramenta te Firme-

O. **K** Aije tá Firma ?

S. Tá Firma je en Sacrament,
s' katerim tá karszheni zhlovik, skusi-
tó S. Chrishmo, inu timi Boshymi be-
fédami, je od S. Duhá v' gnadi poterden
de on svojo vero obstojezhe sposná, inu
po taisti brumnište shivy.

O. Sakai ti pravisb: s' katerim tá kar-
szheni zhlovik ?

S. Saltega volo, dokler ta karst je ta
pervi Sacrament; inu ta Firma, kakor
tudi ty drugi Sacramenti, obecnimu se ne
morejo dati, ampak de je edn karszben.

O. Kai s' ena gnada je timu zhlovecu
podilena, v tem Sacramenti te S. Firme?

S. Ta gnada, de on ivojo vero sta-
novitnu sposna, inu svestu Bogu slushi.

O. Gdu more leta S. Sacrament vundeli?

S. Oben drugi kakorli sam shikoff?

O. Kai on b' timu nuza?

S. Nekoliku svetih besed inu to S.
Chrishmo, s' katero on tuzhelli pomashc.

O. Kai jhe vezh ta sbkoffslury?

S. On tega zhlovecaka enumalu vdari
polizu.

O. Sakai ga on vdari polizu?

S. Satu de on jma snati, de kadar bi
on lyh sa volo vere imil tepen biti inu
pregananje terpeti, taku on nema te ve-

re satayti, ampák stanovitnu pred iléhernim jo sposnati.

O. Moiſyn, povi meni en Exempl od te S. Firme.

S. Sveti Rembertus, tá drugi Shkoff vč Bremi, kadar je on vč ihvedovski desheli eniga ilépiga zhlovéka Firmal, je on niemu skuſí té S. Firmo pogled povernil. Daur. p. 3. c. 5. tit. 4.

O. Povi meni ſhe en takijhen Exempl.

S. Sveti Malchus en vuzhenyks Bernarda, kadar je on eniga nepametniga zhlovéka Firmal, ga je on skusi té Firmo osdravil, daž hč dobri pameti perhel. Daur. ibidem.

TU ZHETERTU GOVORIENIE.

OdS. Sacramenta tega svetiga R'elhniga Tellessa.

O. K Ai je tuS. Rejhnu Tellú?

S. Tú

S. Tú je en ſ. Sacrament tega Altaria,
 já tú pravu Tellú inu kry našiga Gospu-
 da Iesuſa Christuſa, kateri v' podobi te-
 ga kruha inu vina, vkuſ ſe Ivojo duſho
 inu Bogastvam, je v' prizho tukai ſe Ivo-
 im bitjem inu popolnamoſtjo, kakor hi-
 tru en pron ſhègnah Maſhnik ta kruh inu
 vinu preſberne inu ſhègna.

O. Kai je v' tem ſ. Sacramentu tega Al-
 tarja?

S. V' tem ſ. Sacramentu je pravu Tel-
 lú inu kry Iesuſa Christuſa.

O. Kai je Jhe v' nym?

S. V' nym je niegova preſveta duſha.

O. Kai je Jhe vezh?

S. Le tudi v' nym tú Bogastvu inu tú
 zhlovéſtvu.

O. Moi jyn, povi ti meni ſe eno beſſedo
 kai ie v' letem ſ. Sacramentu?

S. Tú je ta pravi Iesuſ Christus naſh
 Bič inu Gospúd.

O. V' kakejhni viſhi je on v' letem Sacra-
 mentu?

S. On je v' letem S. Sacramentu cilu popolnomia, shiu, zhasty vrédn, ravnu kakor je on tam goti v' Nebessih.

O. Kadai je on v' letem S. Sacramentu?

S. Ta zhlas, kadar te per ti S. Mathi tu preminenje ali poshègnanje slury.

O. Kai je tu preminenje?

S. Tu je tu preminenje tega kruha inu vina, v' tu messu inu kry Christutovo.

O. Kadai se sgody letu preminenje?

S. Letu se sgody sdaizi kadar ta Moshnik te bessede Christusove rezhe, zhes ta kruh inu zhes tu vinu.

O. Ieli jhe po tem premineniu tukai kruh inu vinu?

S. Nei vezh kruh inu vinu, ampak li ena podobo tega kruha, inu tega vina.

O. Kai je ta podoba tega kruha inu vina?

S. Tukai je ta perva farba, düh, slatkust, inu kaitakehniga, kateru je vidi ti po tem premineniu, inu po tem preyemaniu, kakor poprei, ravnu kakor de bi

bi tú bil kráh inu vinu ; inu všai tukai
nei vezh niti krúh , niti vinu ; ampák
Christatovu Telléš inu kry.

O. Kakú pak je more letú sgoditi ?

S. Letú te sgody skusi Boshyo mo-
gozlinost , sa volo tega je letá S. Sacra-
ment en miracl , inu ena velika zhudna
reizh.

O. Kai je pod tó ſbtaltjo tega kruba v
tem oblati ?

S. Tú je Christus nash Gospúd , s' mel-
sam inu s' kryvjo , s' Tellessam inu s' du-
šho , s' Bogastvami inu s' zhlovestvam.

O. Kai ie pak pod ſbtaltjo vina , ali v'ke-
libi ?

S. Ravnu tú je v' tem kelihi kar je v'
tem oblati , nyzh vezk , niti manic.

O. Taku tá nyzh vezh ne preyme kateri
v' obeib ſbtaltib vsame , kakor tá kateri lž
v' eni ſbtalti preime ?

S. Ništer vezh ; sakai tulikain prei-
me edn kulikain tá drugi , tú je Christusa

nashiga Goipuda , n̄iegovu Tellú inu kry
Bogastvu inu zhlovéstvu.

O. Nei li Christus vekshi v̄enim veli-
kim oblati , kakòr v̄enim maibinim ?

S. Nyzh nei vekshi , ampák takešhen
je v̄enim maibinim , kakeršen v̄e-
nim velikim ; v̄e ni polovizi , kakòr v̄e-
célini ; v̄e eni droptinzi je tá popolno-
ma Christus , kakòr v̄enim velikim o-
blati .

O. Moisyn , reslosbi ti meni letí s̄eno
perglibo .

S. Ravnu hakòr jest vidim moje célu
oblizhje v̄enim maizilim shpeigli , taku
dóbru , kakòr v̄enim velikim , inu ka-
dar bi se tá shpeigil resbyl , jest morem
viditi moi obras v̄enim sléhernim kos-
zu : ravnu takú Christus ostane cél inu
popolnoma ,aku lyh tá oblat se reslomi
na vezh koszeu .

O. Sakai pak tá Majbnik per ti S. Ma-
jbi nuza inu vsame en vekjhi oblat ali bo-
stio ?

S. Satú de on more tajsti lagle inu polnimishe gorivsdigniti, inu doli poloshti, inu de tá fólk tajsti lagle more viditi.

O. Kakú dolgu ostane Christus v tem Sacramentu?

S. Taku dolgu ostane, dokler ne preide tá podoba tega kruhá inu vina, ali dokler nei pozerau.

O. Kadai pak, inu kei se pozera?

S. V' shelodzu téga zhlovéka, tukai bô pozerau kakòr druge shpishe inu pytje.

O. Kakú je jma letá S. Sacrament zbastiti?

S. Tajsti se jma moliti, prednym do li poklekniti, inu prednym se takú sadershati, nikár drugazhi, ampák kakòr pred Christusam nashim Gospudam, kateri je sa rišnizo tukai vprizho.

O. Kadai inu kulikainkrát je jma tajsti preyeti?

S. Tú narmanshe enhrat v' leitu, int slasti ob velikim nozbnim zhaslu, ihtirinaist dny poprci, ali poter po veliki nozhi.

O. Ieli sadosti tú s. Tellú v' eni jhtalti preyeti?

S. Iá, sedosti je; sakai kar je enu, tú je tú drugu.

O. Kakú more letú sadosti biti, nei li Christus porozhil, de se neima jamu níego-vu messjú jesti, ampák tudi megova kry pyti?

S. Tá kateri preime v' shtalti tega kruha, tá preime tudi tó kry, inu je ravnu tulikain, kakòr de bi on pyl, tudi v' shtalti tega vina, S. Réshno kry.

O. Sakai je daje letá S. Sacrament tem ludem li v' podobi tega kruha?

S. Ravnu sa tega volo, dokler je sadosti, inu de kei se timu S. Sacramentu ena nezhášť ne stury, sakai hitru bi kei mogla ena kapliza restressena biti, kadar bise vun dílyl v' shtalti tega vina; en deil pak tudi, de tá S. Catholiska Cerkou

da sa stopiti , inu yskashe pruti tem kezajem , de pod to podobo tega kruha , nei lamu tu tellu , ampak de je tudi ta kry .

O. Kai je potreba sturiti , de je leta S. Sacrament prou vrednu preyme ?

S. Ie potreba poprei se teh grehou zhisu spovedati , inu v' Boshji gnadi biti .

O. Kadjar pak edn po spuvidi supet pregrejbi , ali se kei domisli , de je per spuvidi jbe kai posabil , kai jma sturiti ?

S. En takehen nema perstopiti k obhaylu , ampak she enkrat se poprei zhisu spovedati ,aku je kei en smertni greh .

O. Kai se jma jbe sturiti ?

S. Ie potreba tudi cilu taszhimu biti , tu ie , od pulnozhy nyzh pyti ali jesti , nit ene mervize , cilu nyzh .

O. Kai je jma jbe sturiti ?

S. Tú vle jutru poprei te notardershati , s' dobrimi mislami svoje serze zhes lebe h' Bogu povsdigniti , niegovo veliko lubeshn , dobruto , terplenie inu smert andohtlivu premiihlovati &c.

O. Kai

O. Kai se imasturiti, kadar je tiakai grèb timu S. Sacramentu ?

S. Je potréba tiakai perstopiti, s'vkup stisnenimi rokami zhednu, krotku; de edn tega drusiga nikár ne pahne, de te bessede s' pohlevnim inu ponishnim serzam moly, rekózh: O Golpúd: Jest bogi gréshni zhlovik, jest nésim vrédn de ti grésh pod to štreho moiga letzá, ampák rezili eno bessedo, takú bó osdravlena moja dušha: inu per tem se jma na letzé klukati: tá jesik enumalú na tá ſpuđn shnabil poloshrati, tá uſta dobru odpreiti, inu takú tá S. Sacrament preyeti, inu s' andohtjo vshiti.

O. Kakú je imá pak edn po tem S. Obhaylu sadershati ?

S. Je tréba supět s' goridershaniam teli rók prózh odstopiti, supět audohtlivu moliti, Christusa per ſebi ſposnati, sa to veliko gnado ga ſerzhanu salivaliti: tajſti dán inu tudi potehmál krotkú, brumnu inu Bogaboyezhe ſhiveti, inu pogostim

gostim v Cerkou hoditi , Bogu zhast
inu hyalo dati.

O. Kai se tebi da pyti po tem S. Obhayli ?

S. Enu pravu vino ne poshègnanu.

O. Sakai je da tu vinu po obhaylu ?

S. Tu vinu se vsame v ta usta , de se
opero , de kei ena merviza tega S. Sacra-
menta ne oslane v ustih , ampak vle
zhisu se imo doli poshreiti , inu nikar ta-
ku hitru na tl pluniti.

O. Kadar je ta S. Sacrament perlipy ,
osgorai v astib , kai iash sturiti ?

S. Tegaistiga ti nemash s perstam
proxh djati , ampak s jesikom , ali pak
s vodo ali s vinam.

O. Sakai je jma leta S. Sacrament ushi-
dati ?

S. Leta je ena shpishe te dushe k shi-
veniu ; raunu kakor tu tellu ne more pres-
shpishe shiveti , taku tudi ta dusha.

O. Kai je tu shivenie te dushe ?

S. Tu shivenie te dushe je gnada Bo-

shya na letem ſveitu, na unim pak je tú vézhnu vesselje.

O. Povi ti meni en leip Exempl od tega S. Obhayla.

S. Vč tem leiti Christuſoviga Roiftvá Entavshent tryſtu ſhtiri inu ossemdeſſet vč Seefeldu, nikár delez̄h od Inſpruga, je en ſhlahtni Goſpúd sčjmenom Osbalt, hotl pryceti tú S. Reiſhnu Tellú, ali on nei hotl tá maihini oblat, ampák je ſylil tega Mathnika, de bi mu eno vekſho Oſtio dals; kadar on vshè pred tá Altar po- klekne, inu preime tú S. Tellú, sazliné podnym tá ſemla ſe vdajati, inu kadar ſe on satú preſtraſhi, ſe je ſa tá Altar po- padl, ali tá kamen ſe je sazhèl tudi vdaja- ti, ravnu kakòr de bisč voská bil, na tú ſe ſhe vezh preſtraſhi, ga ſgréva, ali ve- ner nei mogl tega S. Oblata vſhiti, am- pák tá Mathnik je ſupèt is uſt niemu tú S. Tellú vſél vše kryvavu, ga je vč ſa- crifio ſkranil, inu ſhe danathní dán ſe ludém kashe, kakòr tudi tá Altarski-Ka- men

men , inu tá pod na katerim je tá shlah-nik klezhal, okuli kateriga je sdai en she-lésn garter sturjen. *Gatech Hist. t. I. ex 2.*

O. *Letá je leip , ali povimeniš he eniga.*

S. Tá pervi Christianski Firsht in Sos-xin , s' jmenom Windekindus , kadar je on ob veliki nozhi is thale pershel k' voiski Cesarja Garla tega velikiga , nalizh gledati kakú ty Christiani tá S. Sacrament preyemló ; je on vidil , de k' enimu ilé-hernimu pertem obhaylu je notar v'usta bil dan en zartanu leip pobizh , inu de tajsti je k' nekaterim cil' rad shel , inu je sam h'jtil h' timu vrédnemu priti ; pruti timu je on tudi vidil , de tá lubesnivi po-bizh k' cnim se je vpiral , inu nei hotl rad notar poiti . Letó reizh je tá Firsht ti-mu Ceslarju perpovédal , inu skusi leti-tá Firsht je bil podvuzhen , inu h' ti praví Christianski veri se preobernil , inu do smerti andohtlivu shivil . *ibidem*

TU PÉTTU GOVO-
RJENIE.

Od tega S. Sacramenta te Po-
kure.

O. M Oi syn, povit meni kai je ta' Po-
kura?

S. Pokura je en S. Sacrament, skusi
jetega en shégnan Mashnik na Boshym
meistu te gréhe odpusty, kadartá grésh-
nik ima ferzhno grévingo inu shalost,
ivoje gréhe s' ustmi se spovei inu oblubi
de hozhe eno pravo pokuro dopernesti,
inu se pobulshati.

O. Kai je potrébniga k' eni pravi poku-
ri?

S. Try rizhy so potrébne. Narpoprei
tá grévinga inu shalost zhes gréhe. H'
drugim te gréhe zhishu se spovédati. H'
elosheno pokuro doperne-

O. Ka-

O. Kadar je ti bozhes prou spovédati, na kai moresh ti narboile merkati ?

S. Nadvei rizhi se jma merkati pred spuvidjo : na dvei rizhi v' spuvidi : na dvei rizhi po spuvidi.

O. Kai jmash ti sturiti pred to spuvidjo ?

S. Narpoprei je potreba to veist s' flis-sam isprashovati. H' drugimu , grévingo inu shalost jméti zhes gréhe.

O. Kakú ti délash tvoji věsti , kadar jo isprashujesb ?

S. Ješt narpoprei sturym tá † Krish , potler ješt molim en Ozhe nash inu Ave Mario , de bi meni G. Rúg gnado dal , de bi ješt mogl se moih gréhou prou spumini-ti , inu se yh sgrèvati , takrat ješt sazh-nem se domislovati , kokú dolgu vshè se nésim spovédal , inu kai sim od tegaj-stiga zhassa pregréhil.

O. Tú je prou : ali kai moresh ti naprei vseti , de se ti všiga domijlish , inu nyzb vunkai ne spuslysh ?

S. Ješt morem naprei vsete te desjet sa-

puvidi Boshye, in morem merkati, kai sim jest v- iléherni sapuvidi pregréthil.

O. *Kakú tadaisč taistimi délash?*

S. Iest se premithlavam, zbc̄s tó pervo sapuvid: *narpoprei*, Aku sim jest kei zviblal na ti Christianski veri: aku sim jest *tajsto satayl*: aku sim jest kei veroval tem fólsk Bogovzani, alikateriga nazal: aku nésim jest te pustil shègnavati: aku sim jest *Bogá is terza lubil*.aku jest v-ne-dlugan nésim bil prevezh zagliu &c.

Vč ti drugi sapuvidi: Aku sim jest kei fólsk perlegl: per Bugu ali moji dušhi, kolikuhrát: aku sim jest persegaval s' kletovjo, s' shentovaniam, s' preklinaniám, kolikuhrát. &c.

Vč ti treijs sapuvidi: Aku sim jest ob terdnih prashnikih inu ob Nedélah Mašho slíthal: ali per Mašhi se smeyal, klfal, ali drugam missil, ali oprashnikih délal, ali savkasal délati, kakú dolgú inu kolikuhrát: aku sim pridigo, Cathechismus po nemarnosti samudil &c.

Vč tem

V^č te zbeterti : Aku sim bil ozhetu inu materi nepokorn : ali sim nyh reshail , resserdil , ali resdrashil : ali sim senym shpotal ali senym smeyal ; ali sim nyh klelinu kakú : akú sim jest Duhovsko ali deshelsko Gospoisko ferahtal , ali tajste klél : akú sim dershali Cerquene sa-puvi di : aku sim jest ob prepo védanih dněh messu jedl : aku sim jestlein bil inu kastán h^č spuvi di hoditi , inu akú sim jest pokuro dopernessil ali nikár. &c.

V^č ti pètti sapuvi di : Aku sim jest kateriga pahal ali tepl : akú sim rad vidil , kadar so se drugi krègali ali byli : akú sim jest bil slú terdit inu kolikukrát : akú sim jest terd dershali inu kakú dolgu , akú sim jest sam sebi ali moimu blishnîmu smerti shelil : akú sim te liski shkodi veslelit , ali ne rad vidil eniga drusiga frèzho : akú sim prevezh pyl ali pyan bil , de bi ne vedil kai sim délal. &c.

V^č tishesti sapuvi di : Aku sim se jest dolgu gori dershali v^č nezhistih ludih

mislih:aku sim jest v'tajstih imil enu do-
padenie, ali h' taistim peryolil inu kol-
kukrat:aku sim jest nestramnu govuril
ali pél, inu s' tem dai enu pohuishanie;
aku sim jest nezhistost dopernessil, inu s'
kum, inu kolikukrat; ali sicer pregié-
shil s' gledaniam, s' kušhovaniam, ali ty-
paniam: ali pak drug h' timu pregova-
rial. &c.

V' ti sedmi sapuvidi. Aku sim jest ka-
terimu kai vsèl posyli, satail, odnessil
domá, ali drugdi, sim li jest shelil kraſti,
kai inu koliku: kateriga ogalufal, ali
shkodo sturil, per ygri, kupzhii:aku sim
bil nesvést per moji slushbi ali lein, &c.

V' ti osmi sapuvidi: Aku sim lagal,
zhes druge húdú govuril, folsh persegli
de skusi tú je edn v'shkodo perhl na
blagi, ali na poshteniu:aku sim oprav-
vlal Mater, ozheta, gospoisko, tega bli-
shniga:aku sim rad poschlushhal oprav-
lavze, klaffarie, nyh bessede poterdil; a-
ku

ku-sim kateriga ovadil, ali oblagal.
&c.

O. Moi syn, sakai t'jnyz bne povesh od
te devete inu dessete sapuvidi?

S. Od letih dvéh sapuvidah, je vshè
povédanu v'ti shèsti inu v'ti sedmi sa-
puvidi.

O. Se nema tudi edn resmijlovati v'
teh pëttib sapuvidah S. Catholiske Cerque?

S. Iá tudi: ali letú se more sturiti ka-
dar edn te desset sapuvidi premishluje;
sakai kateri prou premisli te dessed sapu-
vidi, taku mu bó notarpađlu je li on of-
fertn, skóp, ali nerodn: ali je li on do-
pernessil en gréh v'S. Duhá, ali v' Ne-
bessa vpyozhi, ali jeli on k' luskinu
grébu kai pomagal, &c.

O. Kai je jhe potréba merkati, v' pre-
mijlovanju te vésti?

S. Iest morem premijlovatí ne samu
kai sim hudiga sturil, ampák tudi kai sim
jest dobriga samudil: aku sim jest ob pra-
vym zhasnu se postil, molil, almoshno

dal, tem potrébnim pomogl ali nikár, i-
nu v' kakethni vishi sim jest en sléherni
gréh dopernessel; &c.

O. Kai je ſhe dle potréba merkati?

S. She ena reizh je ſylnu potrébna : tú
je, de ſe premiſlim,aku jest po moi j pu-
lédnî ſpuvidi sim ſe poſliſſal ſe pobuſth-
ti, inu aku sim jest béſhal pred perloſh-
noſtjo h' tem gréham ali nikár.

O. Kakú dolgu pak ſe more edn premijb-
lovati, alitakú to věſt isprashovati?

S. Takú dolgu, dokler ſe enimu sdy,
de ſe ne more vezh domiſliti.

O. Se more li en zhlövik takú domijblo-
vati kakor tá drugi?

S. Nikár ; tá kateri ſe nei vshè dolgu
ſpovédal, taſti ſe more dle premiſhlova-
ti, kakor tá, kateri ſe je v' novizh ſpo-
védal, inu tá kateri jma ſ' ludmy doſti
opravila, tá ſe more dle perpravlati, ka-
kor tá, kateri vleskusi domá oſtane, inu
en dán tú déllu déla, kar te druge dny.

O. Moi syn, povití meni en lép Exem-
pil

pil od te z biste spuvidi, inu od prave pokure.

S. Sveiti Beda piše od eniga slushabnika tega Coenreda Kraila in Engelond, tajsti je bil en imenitni inu britki mósh, inu sa tega volo timu kralju sylnu lúb, ali polik tega slu pregréhn inu nebrumin : inu kadar je letá ob enim zhassu obolil inu na smertni postili leshal, ga je kralj sam peršl obyskati, inu h^c spuvidi opominati ; tá bolni je niemu oblubil de hozhe tú sturiti, ali she li takrat, kadar se bó boile pozhutil, sicer bi níegovi ravn gospudje vtegnili rezhi : on se je li sa volo straha te smerti spovédal. Tá bolésn je li vekíha perhaja, na tú tá kralj ga she enkrat obyszhe, inu ga svésttu opomina, de bi on ne imel sam tebe takú sapustiti, ampák se spovédati, inu pokuro sturiti ; tá révni mósh odgovory timu kralju: kai me vy sylite s^c té lpuvidjo ? tú je vshè vse preposnu ; sakai enu malu poprci sta k^c meni perhla dvá lépa mladenizha, taj-

Ita ſta meni dala ene cilu lépe buquize k^č
 branju, v^č katerih to bilá všá moja dobra
 délla ſapiffana, ali taiftih je cilú malu; na
 tú tajſta ſdaizi ſta prózh ſhla inu néſta
 nyzh rekla: zhes en maihin zhas potler
 je perthla ena velika mnoshiza tek paklenskih
 hudizhou, edn is mei nyh je me-
 ni podář ene velike groſovite buque h^č
 branju, u^č katerih ſem vidil vše moje hu-
 de miſli, beſſéde inu djaníe zhiftu popiſ-
 fane, h^čtimu ſta k^č meni ſtopila dvá ſyl-
 nu gerda hudizha ſchleſními vylami,
 edn me bode v^č mojo glavo, tá drugi v^č
 noge, inu kakor hitru ſhpize od teh vyl
 vkuſai prideo, le bó moja duſha lozhila,
 inu bo od hudizheu poſherta: kadař je
 on letú ſgovurit, je ſdaizi niegova neſrè-
 zhna duſha, pres ſpuvidi, inu pres pokupe,
 od teh hudizheu neſena v^č paklenski
 vézhni ogň. Catbech. t. 36. ex I.

O. Aube letá je ſylnu groſevitn, povijſbe
 edn.

S. Ravnu tajſti S. Beda piſhe od eni-

ga drusiga , kateri je odlathal s' svojo spu-
vidjo do sadnîe ure , inu kadar je on na
Smertni postiji leshal , so nîega ty Duhov-
ni mozhnu opominali , inu h' spuvidi
pregovorjali ; on pak k' sadnîmu rezhe
k' nym : letû vse je sabstoin , jest sim v-
shè mojo sodbo vidil , inu jest vshè vi-
dim tá pakal odpert , inu notri te grosos-
vite hudizhe , inu pernyh Caipheshha inu
te druge Iude , kateri so Christusa vmo-
rili , inu ondi polik tá prostor kir bodo
mene pekli inu shgali ; inu po letem
govorjenju je svojo ferdamano dusho is-
pustil. *ibidem.*

TU SHESTU GOVO. RIENIE.

Od te Grévinge inu shalosti.

O. **M**ojsyn , kai jishi b' ti pravi shalo-
sti inu seržbni grévingi ?

S.Dvei

S. Dvei rizhi. Narpoprei, ena grévinga zhes te dopernetene gréhe. H' drugimu, enu mozhnu napreivsetje nikár vezhi ne gréshiti.

O. V' koliku visbab je dopernašba letá shalost inu grévinga?

S. V'dvei vishi: ena je popolnoma, inu ena je nepopolnoma.

O. Kai je tá nepopolnoma shalost inu grévinga?

S. Tá nepopolnoma je, kadar ſe jest sgrévam satú de sim jest tú Nebeshku vesselje sgubil skusi tú pregréšenje, ali pak de jest bóm mogl fardaman biti aku ſe ne ſpokorm.

O. Sakai letá grévinga je jmenuje nepopolnoma?

S. Satú kir letá grévinga pride li ſe te laſtne tvoje lubésni-

O. Kai je tá popolnoma grévinga inu shalost?

kadar je meni ſhal de sim jest pregréſhil,

satú, de s' tim sim jest reshalih moigaG.
Bogá.

O. Kakú pak je more dopernesti tá popol-
noma grévinga ?

S. Narpoprei, je potréba de tá grévin-
ga grè vun is céliga terzá ; H' drugimu ,
sa volo prave Boshye lubésni. H' tre-
tymu , s' pravim vupaniam , de G. Búg
bó tebi odpustil. H' zhetertimu , je po-
tréba de tebe vši tvoij gréhi sgrévajo , de o-
ben se vún ne vsame- H' pèttimu , s'
terdim napreivsetjē posihmál nikoli vezh-
ne pregréshiti , inu se v' kratkim zhisu
spovédati.

O. Kai ti sturysh kadařti hozhesb pra-
vo grévingo inu shalost jmeiti ?

S. Jest rezhem v' moin terzu s' veli-
ko pohlevszhino. Olubesnivi G. Ictus
Christus , moi Búg inu moi Gotpúd , me-
ne isgréva is grùnt moigaterzá , de sim jest
pruti tebi pregreshil , jest n' hozhem vezh-
tega sturiti , ampák te hozhem terzhnu

pobulthati. Ah bodi ti meni gnadliu, i-
nu milostiu , Amen.

O. Neveish ti obene druge visbe k' gré-
vingi?

S. Iá cilu dobru; kir rezhem: O Gos-
púd Jesus Christus, moi stvarnik inu od-
réshenyk, ti si tá nárvíšha inu neisrezhe-
na dobruta , katera je vrédna vše zhasť
inu hvale: ah kakú sim jest grosovitu se
pruti tebi pregreihil , tú je meni shal is
grúnt moiga serzá : jest posilmál n' ho-
zhem vezh greshiti: ah bodi ti gnadliu
meni vbosinni grešníku , Amen.

O. Snásb li ti že eno popolnamijho visho?

S. Iá: rekózh : O G. Jesus Christus ,
pravi Žig inu zhlovik , jest v' tebe veru-
jem , jest v' tebe savupam , jest tebe lu-
bim zhes vle rizhy is grúnt moiga serzá ,
inu meni je serzhnu shal , de iest nesim
tebe popolnoma jubil , ampák sim jest
pruti tebi takú groshnu inu neipodobnu
ptegreshil. Ah kaku sim jest tebi bil
tylnu nehvaleshn , sa volo tvoih velikih
inu

ĩnu mnogiterih dobrút! Ah kai sim jest
 sturił: kakú sim jest takú cilú na tvojo
 martro, terplenie ĩnu smert posabil! Ah
 kakú sim jest sadjál, tá dragi tház tvoje
 svete Roshenfarbastie kryi, katero si ti sa
 mene preyl. Ah moi lubesnivi Jésus,
 jest sposnám moi dołg, de jest něsim v-
 redn ihtiven biti, v' mei zhisu tvoiñ is-
 voleníh otrük, doklet sim jest moim
 Nebeshkemu Ozhetu bij takú nepokora.
 Ah odpusti meni mojo veliko slobnust,
 sakai jest imam enu gvirhnu naprievsetje
 posihmál vših gréhou, ĩnu vših perlosh-
 naštis eogniti, ĩnu se popolnomat tebi is-
 rozkriti, moih gréhou se sposédati, ĩnu
 to nalosheno pokuro silih dopernesti.
 Jest imam na tebi enu ferzhnu savupa-
 níe, de ti ne bosh meni sapustil, ampek
 skusi salushenie tvoiga grénkiga terple-
 nia ĩnu smerti, meni moje giéhe odpu-
 stil, ĩnu meni gnado dal, de se bém por-
 bulshal, v' tem dobrim se sikkal, ĩnu tā
 vechanu isveliškanie dolegl, Amen.

O. Je li sadosti de edn lete molitvize smoli ?

S. Ne, tu nei sadosti ; ampák je potreba de letu grè is grunt tega serza, inu de edn te spoveiaku li more.

O. Je li potrebnu de edn lete bessede govorj, inu te molitvize smoli ?

S. Onu sizer nei potrebnu, ampák je sadosti kadar mene is serza sgreva, inu mi je shal, de sim jest pruti Bogu pregrëshil, s' enim gvhñim napreivsetjem niskár vezh gréshiti.

O. Kakú dolgu more edn letó grévingo inu shalost jméti ?

S. Na tú nci obene postave, malu ali dolgu zhassa shalovati, de li grè is grúc praviga serza.

O. Kai moresh ti pomisliti, de ta grévinga is jerzá poide ?

S. Iest morem prou smisliti, kai je tu gréshiti.

O. Kai je pak tú, gréjbiti ?

S. Gréshiti, je tega naryshiga Bogá ref-

resterditi, tegə narveckshiga Gospuda se-
rahtati, timu kraliu vſih kraliou nepo-
korn inu supar biti, Christuſa supèt gaish
lati inu krishati, n̄iega ſveto Réhno kry-
ſ· nogami potaptati, inu tá dragi tház
n̄iegoviga terplenia inu imerti nespodo-
bnu sanizhovati.

O. Ie li doſti leſhezhe nati pravi grévin-
gi inu ſhaloſti ?

S. Iá, ſylnu doſti. Sakai pres letè
prave grévingi, inu pres praviga napreiv-
ſetjá ſe pobulhati, tá ſpuvid bi bilá sab-
ſtoin.

O. Moremo li v̄ ti grévingi inu ſhaloſti
zudi te jolsè prelivati ?

S. Ja tú bi bilú ſylnu dobrú, inu enu
ſnaminič de tá grévinga inu ſhalovanje
is ſerza grè, kadar bi bilú mogozhe, ſicer
nei potréba.

O. Kadai moremo myjméti grévingo inu
ſhalovanje zbes te grèbe ?

S. Narpoprei, ſdaizi kakòr edn gréh
ſtury. H̄ drugimu, vtakdán poprei ka-

kòr edn grè spát. H' tretymu, kadar-kuli je edn v' eni nevarnosti tega lebna. H' zhetertimu, kadar sazhne germéti inu bliskati. H' pèttimu, všelei per však i spuvidi, poprej kakòr le spovei inu potler.

O. Povi ti meni, gdú je eno leipo grévingo iškasal?

S. S. Peter, kadar je bil Christuša satyl; inu S. Maria Magdalena, kátera je s' svoimi solsami Christušu nogè vmyvala.

O. Povi ti meni jhe eniga, v' sadam abaffu.

S. Ena Gospá v' Némski desheli, kátera per eni pridigi, kadar je tá Pridigar mozhnu pridigal zhes en gréh, katerimu je ona bilá podvershena, je ona jméla eno takú veliko grévingo inu shalovaníe, dc je od shalosti omadleila, dolipadla inu dušho pustila: aliskusi Boshyo gndo, je bilú níci sapovedanu, de ona ima supèt oshivéti, inu s' svoih gréhou ie

se spovédati , kakòr se je tudi sgodilu : taista Gospá je pravila , de té uro v' kateri je vmerla , je perhla pred Rihtni stol Christusou , je tudi té uro perhlu pred níega shesdesset tavshent drugih duhuzz s' vsligalvitá , od Iudou , Aidiou , Turkou , kezarjeu , inu Christianou ; inu od teh vših nyzh vezh kakòr try so bile obsojene notar v'te vyze , te druge vše so bile v' pakal vershene Catech Hift. t. 37. exo 2.

O. Moi syn , she en Exemplameni poví.

S. V' tem krailestvi Franzoskim je bil en mósh , sicer Bogabojezhi , kateri je bil en sylnu velik gréh dopernestel , ali on je tegajstiga s'grenkimi (olsami mozhnu objokal , inu se ga je spovédal ; je protfil tega spovidnika , de bi niemu eno veliko inu teshko pokuro nalushil : tá spovidnyk mu dá h' pokuri , de on se more sedm leit postiti : tá mósh se pertoshi , inu pravi de letá je premaihsina pokura , te nevímilenu plazhe inu joka ; prossi de

se nema nîega shonati , ampák eno veliko pokuro niemu naloshiti : tá spovidnyk niemu rezhe , de on se jma poštiti try dny s'vodó famo inu s' luhim kruhom: tá gréshnik sazhne vptyti , inu profí de bi se niemu naloshila ena prava pokura sa Boshyo volo ; kadar tá spovidnyk je vidil eno taku veliko grévingo , je on niemu she eno manho pokuro nałushil , inu rezhe k' niemu : poidi tia-kai inu molj en sam Ozhanash inu Ave Mario : na tú je tá mósh is velike ſerzhne salosti she vezh te sazhel jokati , inu s'milim sdihovaniam inu vptytjem , od velikiga shalovania omidlevati inu dusho puszhati . Inu kakor je vidil tá dobru sastopni spovidnyk , je ozhitnu od letega pridigoval , de tagajstiga moshá duša is ust te je sdaizi lozhiła v' Nebeskú isvelizhanie .

TU SEDMU GOVO- RJENIE.

Od te Svete Spuvidi.

O. **M**oifyn, povi meni, na kai se jma narvezh merkati per spuvidi?

S. Se jma merkati na dveirizhi. Nar-
poprei, d' edn se pohlevnu spovéda. H'
drugimu: de se cdn popolnoma zhisu
spovei.

O. Moijyn, kai je tú, pohlevnu se po-
vdati?

S. Pohlevnu se spovédati je: Nyzk
vunspustiti, nikár sem ter tám saviati,
nikár samu svoje gréhe perpovédati ka-
kòr en tovarish svoimu tovarihu; am-
pák doli poklekniti, kakòr en hudodel-
nik pred svoim Rihtarjam, kakòr en
hlapiz pred svoim ostrim Goipudanom,
ka-
kòr en otrok pred svoim serditim Ozho-

tom, kateriga je on reseril: inu také
s'eno pravo pohlevnostjo jma ivoje gré-
he yskasati.

O. Kaj je pak popolnoma se spovedati?

S. Tu je, vše žihstu yskasati, obeni-
ja gréha ne satayti, inu per enimu slé-
benimiu gréhu poveidati, kolikukrat je
tá gréh dopernesen.

O. le potreba tudi te mahnje vsakda-
nje gréhe povediti, ali nikár?

S. Tú bibilú tudi dobru, ali nei obe-
na postava.

O. Kadar pak ti neveish, je li en smer-
eni gréh, ali pak en vsakdaní, kai je tebi
sturiti?

S. Iest se morem tegajstiga gréha spo-
vedati, sa tú de se jest ne postavim v'eno
nevarnost; sakai na letem je leshezhe-
tu isvelizhanic.

O. Kadar ti neveish kolikukrat si gré-
jhil, kakéj se moresh ti jpovediti?

S. Iest morem povediti, kolikukret
se meni sdy de sim jest pregréhil: kakor
per

per eni perglihi: kadár jest nevém koli-
kukrat sim se jest petsegl, taku rezhem:
Jest sim se per Bugu periegł, ali na mojo
dusho, štirikrat ali pětkrat, ali však tédn
šestkrát ali sedmkrát, vezh ali maníc.

O. Je li potreba je spovédati tudi zábes te
perloshnosti bě timu gréhu, ali níbár?

S. Iá, kakupak.

O. Pokashi ti meni letit skusi perglibe.

S. Kadar edn heikai vě eni Cerqui v-
krade, nei sadosti de on rezhe: jest sim
vkradil tú ali tú; ampák on more rezhi:
Jest sim letú is Cerque vsél.

O. Sakai jejmajo lete perloshnosti pové-
dati?

S. Sakai vě taki vishi ty gréhi se premi-
ne, ali vekthi sturé: sakai ti Cerqui v kra-
sti, se cilú en drugi inu vekshi gréh, ka-
kòr sicer enimu drugimu zhlovéku.

O. Kadar ti s' enim drugim pregréshysb,
moresbli ti povédati gdú ie on?

S. Nikár, ti némash obeniga s' jme-
nom imenovati, niti ovaditi; ali všai

ti si dolshán rezhi inu poveidati : je li tajsta persona leidik ali oshenienia : v'divishtvi ali nikár, duhovski ali deshelski ; sicer tá spovidnyk bi ne védil reslozhka.

O. Kakú se moresh ti sadershati per spuvidi od saržetka do konza ?

S. Narpoprei jest morem h^c ti spuvidi perstopiti v'kup stišnenim i rokami, dolí poklekniti, ſveti krish ſuriti, inu od tega spovidnika en shègn sproſiti, inu rezhi : zhasty vrédní Gospúd spovidnyk jest vas proſsim sa tá ſveti shègn, de jest bóm mogl'se vſih moih gréhou popolnomá spovédati.

O. Kadar tá spovidnyk tá ſveti shègn snezhe, kai ti potler ſturysh ?

S. Takrát jest rezkem té maihino a-zhitno spuvid.

O. Kakú se tajsta ſtury inu moli ?

S. Jeſt v bogi gréshni zhlovík, jeſt sposnám Bogú vſiga mogozhimu, Divizi Marii n̄iegovi zhastiti Materi, vſim lubim ſvetníkom, inu vám spovidníku na Bo- shym

shym meisti, de sim jest lylnu dosti pregréhil, súlebnu pak se jest dolshán dám &c.

O. Kai she ti daile sturysh?

S. Sdaizi po ti ozhitni ihpuvidi po-vém kai sim jest pregréhil supar té per-vo sapuvid Boshyo, té drugo, tretjo &c

O. Kadar vshè vje poveish, kai potler sturysh?

S. Jest sdaizirezhem: Lety, inu vši moji gréhi, mene grévajo is grúnt moi-ga serzá, satú kír sim jest moiga narvi-shiga inu lubesniviga Bogá inu Gospuda reshali: jest si sa gvišnu napreivsamem, de jest hozhem moje shivénie pobulhati, satorai prossim Gospuda spovidnika, de hozhte meni eno svelizhansko pokuro naloshiti, inu mene na Bosshym meisti od gréhou odvèsati inu odlédihati.

O. Kai she ti vezb sturysh?

S. Jest flissik dám ahtingo, kai ta Spovidnyk ima meni rezhi: inu áku mene kai

kai vprasha, jest morem niemu ponishnu odgovoriti, vse po risnizi povédati i-nu nishter satayti.

O. Je li gadai greb, kadar edn per spu-
vidi keikai sataji?

S. Iá velik gréh stury: kadar edn dvaiseti ali vezh gréhou povei, inu eniga tamriga samolzhy, taku on takrat en nou smertni gréh stury, inu bi bolthe bilu, de bi on cilú ne shel h' spuvidi.

O. Kadar edn en smertni greb samolzby ali vener ima zbes tajstiga veliko grevingo inu shalost, inu je tegajstiga spovei zbes dvei ali vezh lejt, je li niemu takrat odpus-
zhen?

S. Niemu nei odpuszen, ampák on more takrat se vših gréhou spovédati, kar je on od tegajstiga zkassa pregréhil, akuse yh je lyh vshè spovédal.

O. Ali sakai pakletu, de se more supèt spovédati?

S. Satú, dokler te perve spuvidi so niemu bile vse sabstoîn: sakai kadar se en

en sam smertni gréh samolzhy, taku se
niemu oben ne odpusty.

O. Kadar pak se ti posabish en jmertni
greb, inu se ga domijlishjbe li pospuvidi, kai
jmash titakrat sturiti ?

S. Iest morem supèt pred tega spovi-
dnika priti, inu se tegajstiga gréha spové-
dati.

O. Moresb li se tudi teb drusih grehou
spovedati ?

S. Kadar se jest poprei dobru premish-
lujem, inu nalizh ne samolzhym, taku
jest nésim dolshán se yh vdrugui spovéda-
ti.

O. Kadar tebi en jmertni greb notarpa-
de lyb per masbi ali obhaylu, kai je tebi stu-
riti ?

S. Iest némam perstopiti kr obhaylu,
ampák poprei supèt se spovédati.

O. Kai bodo pák ty ludje djali ali mislili

S. Recite kar hozheo, jest morem
pomisliti, de Búg hozhe letú iméti, inu

on

on bi mene shtraffal, kadar bi jest nevredn preyel S. Réshnu Tellú.

O. Kadar tá spovidnyk, tá absolution rezhe, kai ti jhe daile sturysh ?

S. Takrat jest grém supèt nasai s' povsdignenimi rokami od tega spovidnika, pokleknem doli pred en Ahtár, inu sahvalim Bogá de je on meni moje gréhe odpustil.

O. Moi jyn, povití meni en leip Exempil od popolnomasti te jpuvidi.

S. Ena jmenitna Gospá je bilá preshish-tvu dopernella, tegaistiga se ona nei bila enaist leit spovédala,aku lyh je ona te druge gréhe dostikrát objokala inu se yh spovedala: kadar ob enim zhassu dvá Paterja Dominicanarja na tuistu meistu v' té Cerkou prideta, tá Gospá pomisljuje: nu letá dyá mene ne pošnata, inu supèt pojesta v' eno drugo deshelo, jest se hozhem s' moiga velikiga greha spovedati: ona se sazlinc spovedovati, inu povei dosli teshkih gréhou, vener se pusty od tega

hudizha premozhi, inu samolzhy tli do-
dernessenu preshushtvu; ta drugi Pater
kateri nei delezh stal, ta je vidil de is ust
letè Gospè dosti gerdih krot vunskozhi,
inu vse leiteo po Cerqui vun skusi vrata,
ena sa to drugo, kadar je pak ta spovi-
dnyh ta absolution srèkel, pole vse unc
krote so supèt sdaizi ena sa drugo ihle
notar usta te Gospè, in narsát ena velika
narostudnisha tudi sa temi drugimi. Taj-
ste krote so pomenile, da dokler je ona
en greh samolzhala, je ona s' tem ihle en
vekihi greh dopernella, kakòr kir bi se
ne bilá spovedala, per tem je tudi ona
naglu vmerla, inu svojo netrèzlinu duho
na vézhnu v' pakal pokopala. Darult. t.
38. ex 7.

O. Povi menishe en Exempil, letá je
grosevitn.

S. V' tem Mestu Toleto v' Spanski
desheli v' tem lejtu 1584. je bil en zhalo-
vik kateri nekoliku lejt se niggár nei
prou spovedal: Ob enim zhassu je ní-

mu napreiperšlu, kakòr de bi edn ho-
til nìega s' enim gorèzhim mezhom po-
sékati, inu ga vmoriti, od kateriga vide-
niale je on takú prestrathil, inu obolil ,
de so vši ménili de on jma vmréti : na tú
je on spovédal inu obhajal ; inu sdaizi
kakòr je on tá strúp teh gréhou is lebo-
vergl, je on osdravil. *Idem ex 2.*

TU OSMU GOVO- RIENIE.

Od sadosti sturjenia ali doperneih
nia te gori naloshene Po-
kure.

O. **K**ai je jma pak pospuvidi sturiti ?
S. Dvei rizhi. Narpoprei, to
dano pokuro dopernesti. H' drugimu,
se pobulhati, inu nikár vezh gréhiti.

O. Kakú bitru je potreba to pokuro do-
pernesti ?

S. V^e ti vishi kakòr je tá spovidnyk postayil.

O. Kadár pak tá spovidnyh ne jmenuje eniga gvišniga zbhassa, kai je sturiti?

S. Takrat je potréba tó pokuro dopernesti kakòr hitru le more, inu nikár na dolgu odlashati.

O. Sakai pak se tá pokura daje?

S. Satú, de te saflushene shtraffinge sa volo gréha bodo doli puszhene.

O. Néso tardai doli puszhene per ti j puvidi?

S. Ena druga reizh je tá gréh, inu ena druga tá shtraffinga v^e pakli, inu ena druga je ena zhaſna shtraffinga v^e teh vyzah skusi spuvid se odpusty tá gréh, inu tá vězna shtraffinga v^e tem pakli: ali tá zhaſna shtraffinga v^e teh vyzah, ne bo vseli cilu odpuszhena, inu satú se ena pokura naloshy.

O. Ie li doſti na tem leshezbe, de edn po spuvidi vezh ne pregréjbi?

S. Iá sagvishnu de je dosti na tem lešhezhe.

O. Moiſyn, kai je na tem lesbezhe?

S. Tá kateri po ſpuvidi supèt vč en smertni gréh pade, tá do parnesse eno veliko nehvaleshnost pruti G. Bogú, inu tebe postavi vč eno veliko nevarnost, de bi on vtegnil od Bogá cilú sapuszen biti

O. Dai ti meni od leteh rizhy eno perglibo.

S. Ravnu kakor en Tat, kateri sa volo niegove tatvine je jmel biti obéshen, ali on je bil isprošhen; inuaku on supèt krade, taku se niemu obena gnada vezh nestury, takú bi te ſpodobnu sgodilu enimu, kateri po ſpuvidi supèt gréh doernesse.

O. Komú pergliha ſvetui Pismu eniga, kateri po pokuri sdaizi gréjhy?

S. Ga pergliha enimu Psú, kateri kada te prevezh naſiti, vše vun sbluvá, inu supèt uno všó sbluyano nelnago supèt

ínei:

Ínei : tudi se pergliha eni tvinî , katera se opere v  eni zhisti vodi , inu sdaici gr  v  eno blatn  lushto se valati.

O. Ali bi ti m gl meni en Exempl povédati od teb , kateri po jpuvidi se ne pobulshajo ?

S. Nik reniga  amiga , amp k vezh : Thomas Cantipratanus pihe od  eniga , kateri je k  niemu k  spuvidi hodil , taisti se je vezhkrát spovédal , ali nigmár pobulskal , inu dokler on ga nei hotl vezh absolverati , je on pokleknil na ivoja kol na , inu Bog  prossil , de ,aku on sup t b  t  gr h doparnessil , de bi B g n ega lhtraffal ; na t  ga absolvera , ali on sdai z  sup t greshy , inu v  taisti uri sdaizi sazhne grosovitu vpyti rekózh : Aube lhtraffinga Boshya je zhes mene perthla , inu taku vpy zh je dusho pustil. Daurult. tit. 45. ex. 4.

O. Moi syn , pov i meni jhe en Exempl.

S. En korar ob enim zhassn je silnu bolán ratal , t  se je pustil nesti k  S. Francis-

cu , kateri je tudi bil ob tajsttim zhassu bolan , inu ga prossi de bi zhes niega stutil ta sveti krish , inu ga osdravil , na tu S. Francisce ga prekrishi , inu ga mozhnu opomina de bi on svoi lebn pobulshal : takorar sdaici osdravi , ali on je bil possabil na tu dobru opominanie : inu se je supet povernil k' svoimu pervimu grehu : kadar zhes malu zhasla en niegov dober priatl ga je bil povabil k' enimu kossilu , inu kadar so bily narbulshe vole ; pole tu je vsa streha se na nyh poderla , inu je niega samiga sadushila , ty drugi pak so vsi sdravi ostali. *Idem tit. 45. ex. 2.*

TU DEVETU GOVORIENIE.

Kadai inu kolikainkrat se ima edn spovedati.

O. **K** Ulikainkrat je edn dolshan se spovedati?

S. Vsaku leitu vſai enkrat je dolshan.

O. Ob katerim zhabſu ſe jma tu ſturiti?

S. Nei poſtavlen oben gvišni zhas, kadar pak ob veliki nozhi je potréba preyeti S. Réshnu Tellú, je potréba takrat tu di te ſpovédati.

O. Je potréba tadai vſelei je ſpovédati, kadar ſe grék' juetimu obbaylu?

S. Ja viclei, ſlaſti aku je on en ſmertni gréh ſturiſ,

O. Kadar edn en drugi S. Sacrament jma preyeti, je li tudi dolshán poprei ſe ſpovédati?

S. Kadar edn pozhuti de jma en ſmertni gréh, on te more ſpovédati, ali pak ~~čno~~ popolnama grévingo inu ſhalost jméti: kadar pak edn nesná kai je en ſmertni gréh, inu ſhe maníe kai je ena popolnama grévinga inu ſhalost, takrat je bulſhe inu ſhihréthe, de edn ſe vſelei ſpovéda, kada kuli on jma preyeti ali nuzati en S. sacrament.

O. Kada je ſhe edn dolshán ſe ſpovédati?

S. Kadarkuli od te višhe Goſpoiske je sapovédanu s' pravizhnim urshoham.

O. Kadai pak bō sapovédanu ?

S. Viclei te sapovéda dvéma kadar lejmata porozhiti , de poprei te spovédata.

O. Kadai se moresh ſbe ſpovedati ?

S. Vielei kadar sim jest v' eni smertni nevarnosti : ſlaſti kadar sim slú bolán.

O. Kakú bitru ti otrozi ſo dolshny ſe sa-zheti ſpovedati ?

S. Kakòr hitru ony ſo per pameti , de védó kai je hudu ali dobru , prou ali ne-prou.

O. Kadar ty otrozi ſo ſbe cilú mlady ſhest ali ſedm leit , ſo dolshny tudi je ſpovedati ?

S. Fa , kadar ony snajo gréhiti , ſo dolshny tudi te ſpovedati.

O. Morejoli ti otrozi takú maibini tudi en smertni gréh doperneſti , ali nikár, dokler jo ſbe cilú maibini ?

S. Já dostikrát , sakai nékateri per ma-lih leitih , ſo pregnaniſhi , kakòr nékate-ri per pétnaistih leitih.

O. Kadar takešbni otrozi sō bolny, se li
gnorejo tudi spovedati?

S. Iá kakupak, satorai ty starishi hu-
dú sturè, kadar pustè svoje pametne o-
troke pres spuvidi vmréti.

O. Moresb meni ti letú s^c enim Exem-
plam skasati?

S. Iá moi Ozha, cilú lahku: Od eni-
ga strathniga Exempla piſhe tá Cerqueni
Vuzhenyk S. Gregorius, od eniga pèt
leit stariga pobizha, kateri je na naro-
zheju svoimú ozhetu Bogá shentaval.
Dokler je letú timu ozhetu dopadlu;
poletú ſta perihla dvá zhierna ſamurza (tú
sta bílá dvá húdizha) inu ſta iſtergala te-
ga poba is narozhaja ozhiniga, inu ſta ga
odnella, pres zviblania v^c tá paklenski
ogîn. Lib. 4. Dial. c. 18.

O. Letá Exemplje cilá star, poví enig
noviga.

S. Vtem leiti od Christuſoviga roist-
vá entavšiem, pètstú inu devedeset, v^c
Indiah v^c tcm Městu Itata, je bilaena di-

klizh, s' imenam Catharina, letá je bilá
 všá k' offerti inu norzhuvanju nagnena,
 inu nigdár se nei hotla spovédati: ona
 slú oboly, so jo pustili spovédati inu ob-
 hayati, ali ona te nei hotla popolnomá
 spovédati, inu tá zhas kadar se je spové-
 dovala, je per níci na strani stala S. Maria
 Magdalena, inu rezhe h' ti déklizi: Ti
 se némash nyzh framovati, ampák se zhí-
 stu spovédati: na tó drugo strán pak je
 stal tá hudyzh: inu je k' níci govoril re-
 kózh: Ty messeni gréhi to li ena otro-
 zhja ygrazha, tebícei potrébatchistih se
 spovédati: na tú je ona te gréhe samol-
 zhala, de se yh nei spovédala. Lete ri-
 zhy je vidila ena druga dékliza polik sto-
 jezá, tá je povédala timi spovidniku,
 kai ona vidi inu slíshi: na tú tá spovidnyk
 s' všim flissam jo opomina de bi se iméla
 prou zhisu spovédati, ali ona nei hotla
 inuzhes maihin zhas je vmerla: ali sku-
 si Boshye dopuszhenie se je ona zhes
 maihinu dny perkasala inu je premilu sa-

vpyla

vpyla rckózh : jest sim na vekoma ferda-
mana , dokler sim jest ná spuvidi samol-
zhala moje messene lushte. Raynu le-
tú je en Boshji Angel resodil . inu sapo-
védal ; de bi se letá Exempl jmil po dru-
gódr esglassiti inu osnaniti , na katerim bi
se nyh dosti ihpeglalu inu pobulshalu. Pæ-
dag. Christ. fol. 472.

O. Nesnash ti obeniga drusiga noviga ?

S. V^e tem leiti entavshent, pètstú pèt
inu devedessetim , v^e tem Mésti Aron v^e
Longobardij: je ena diklizh shest leit stara
obokliš, inu na sadnjo uro je sazhèlavpy-
ti inu shrayati : Aube tukai lo ene stra-
shne svirine , inu mene hozheo v^e en
kotil vréliga kropa vrézhi , inu kadar je
iméla lih vmréti , je vpyla k^e sadnemu :
hudyzh vsami mene, hudyzh vsami me-
ne; inu na tú sdaizi vmerje. So ty lu-
dè vprashali Ozheta inu Mater, v^e kaki vi-
shi te je sadershala tá diklizh v^e nîe shi-
veniu , todjali , de ony od nîe nyzh hu-
diga ne snajo , ampák de je bilá sylnu fri-

Shna inu cilú vessela všelei , inu de je rada
dostíkrát s^e pobi te norzhovala , inu s^e
nymi okuli tékala inu norze lovila. *Idem*
Ibidem.

TU DESSETU GOVOR. IENIE.

Od sadniga S. Olia.

O. **K**ai je tisadnie S. Olje?

S. Tú sadnje S. Olje je en Sacrament ali skrivnýst, v^e katerim skusi tí svetu Olje inu Christusovo bessedo, gnada Boshya, timu bolnimu bó dana inu pomúzh ti dushi , inutudi timu shivotu.

O. Sakaj je jmenuje tú pujednie olje?

S. Satú dokler li na smertno uro ti Christiani so s^e nym shalbani , kateri poprei per tem karsti , inu tudi per ti Fermi so bily shalbani.

O. Ieli letá S. Sacrament potrébn b^e timu svelizbaniu ?

S. Nei

S. Nei potrében, ali sicer je sylnu nuzen: satorai katerimu je tú isvelizhanie lubu, tá bi ga ne jmel samudití.

O. Gdú bi jmel letá s. Sacrament nuzati?

S. En sléherni kateri vshè k'ivoji pameti pride.

O. Kadai se jma nuzati?

S. Nigdár, ampak kadar je en Christian sylnu bolan, de se posná de jma vmyréti.

O. Kolikukrát se more letú s. Olje nuzati?

S. V' eni bol'ésni se nema nuzati vezh kakòr li enkrat; kadar pak edn osdravi, inu supèt je nevarnu bol'an, ga more uuzati kolikarkrat takú nevarnu k'inneri vdruguzh oboly.

O. More li tadaí edn vmyréti kir s. olje preime?

S. Cilú nikár, tú je enih ena norska pamet: sakai ta kateri tú s. Olje preime, ta

ta je bershè sdrau na dušhi inu na tel-
lessu.

O. *Kai imatadai tá S. Sacrament s' eno
mízeb?*

S. Ima try lúčebne mozhy. Narpo-
prei, stury tó dušho mozhno v' tem du-
hovnim ihritaniju, pruti hudim skush-
niavam slasti v' ti sadnì omadlevizi, v'
kateri te skusňave to narnevarnithe.
H' drúgimu, skusi tú svetu shalbanie so
ty grehi odpuszeni, kateri to posable-
ni, ali sicer sa volo eniga drusiga ursho-
ha volo neslo sadosti spokorjeni. H' tre-
tymu, nuza k' sdrevju tega shivota, aku
li tujstu je Bogú k' zhasti, inu timu bol-
nimu k' svelizhaniju.

O. *Kai imatá zhlövik pomisliti takrat
kadar tú svetu sadnìe olic preiemle?*

S. On ima pomisliti inu nikár zviblati,
de, kakòr je on na shivotu shalban, ta-
kú bó on od Bugá na ti dušhi s' tem zar-
tanim oljem Boshye gnade poshalban,
inutakú dobru potroštan inu neprestra-

then

shen ; inu nezviblajózh, bō sagvišhan
de skusi Christusovu saflushenîe, ne bō
pozhutil teshavo te smerti , inu de bō
premogil vše skušhnîave tega paklenski-
ga sovrashnika,inu de bō deléshn te Cro-
ne tega isvelizhania.

O. Gdú more letá S. Sacrament vun de-
liti ?

S. Obedn , ampák li en pravi poshè-
gnani Mashnik : ali kadar bi Búg dal sizer
eno drugo oblast enimu Angelu.

O. Ie tadai kei gdú drugi letá S. Sacra-
men vun delil ?

S. Iá : Svetimu Reginaldu Domini-
canarju , je tá Mati Boshya Diviza Maria
tú S. Olje s' svoimi rokami dala. Tudi
sveti Lidvini , katera je dosti leit tylnu
velike inu mnogitere boléshni terpéla, se
je nîci Christus , s' nîegovo lubesnivo
Materjo , inu s' svoimi svetimi Apostoli
perkasal na sam veliki nozhni dán , inu
on sam je nîo s' S. pušledním oljam shal-
bal. Dauroult. Hist. t. 50. ex. 2.

O. Kakú je s' enim godilu v' Leoni,
kadar je on tu S. olie prejemal v' tem leiti
Entavshent pětstú devet inu devedesjetim?

S. Je bil edn, kateri merslizhn je v'
sylnu veliki vrozhini leshal, inu ob zhaf-
tu te spuvidi, je cilú ob pamet perhl, inu
je sazhèl vptyti rekózh: Iest sim vshè
ferdaman, meni vshè te ne more vezh
pomagati, takrat je tá Mašnik poslal po
S. Olje, inu mu dá tú pušlednîe shalba-
nîe, kateru je on poprei pegeroval; ka-
kòr hitru je on bil poshalbam, je on sam
k' sebi perhl, inu sdaizi tvoje tú pervu
sdravje sadubil. *Idem t. 15. ex. 3.*

O. Kakú pak je ie s' enim drugim sizer
brumnim mosham godilu, kateri nei hotl te-
ga S. Oliapreyeti?

S. Takú je je sgodilu. Kadar so níe-
ga vprashali,aku on pegerujec tú S.Olje
on je djal de ne: de kateri ga preime tá
more vmréti, na tú je on sdaizi dusho
puštil; kadar so pak níega sazhèli v'
tru-
go polagati, je on supèt oshivil inu je
djali:

djal: satú de sim jest tú S. pullednîe olje ſamudil, jest morem v' tyh vyzah ſtu leit goréti, inu kadar bi jest bil tá S. Sacra-ment puſledniga olia preyel, jest bi bil ſdaizi ſdrav poſtal. *Ibid. ex. 4.*

TU ENAISTU GOVOR- RJENIE.

Od Svetiga teh Maſhnikou shè-
gnovanîa,

O. **K**ai ie teh Maſhnikou shègnovanîe ?
S. Téh Maſhnikou ali Duhovnih shègnovanîe je en S. Sacrament, skusi kateri ſe dá ena obláſt, inu ena ſuſebna gnada timu Maſhniku ali Cerquenim ſluſhabnikom, de ony tó nyh ſluſhbó inu duhounu opravilu prou inu svéstu morejo dopernesti.

O. Tá Sacrament teh Maſhnikou poſhe-
gnovanîa je li edn, ali pak je mnogiteri ?

S. Doklerper teh Christianih nei enu
samu Duhousku opravilu, ampák mno,
giteru, satú nei li enu samu duhousku
shègnowanie, skusi kateru letá Duhous-
ka oblast se vunkai dély.

O. Letá S. Sakrament nem a obeniga dru-
siga imena ?

S. Iá ; tejmenuje Ordo, tú je Réd
duhovski.

O. Sakai se po latinsku imenuie Ordo ?

S. Satú dokler skusi letá S. sacrament
v ti Christianski Cerqui jé éná lépa Ord-
nunga, de se Boshya slushba zhednu po
Rèdu opravla, de kakòr v Nebessih en
Chor teh Angelu je vishi kakòr tá dru-
gi, inu edn tega drugiga resvitly, takú v
ti Boshji Cerqui néma en tléherni zhlovik
víó oblast, ampák eni so vezh kakòr ti
drugí, edn timu drugimu pomaga, inu
taku tá Christianska pohlevnost, lubésn,
krotkúst inu sloszhina lubesniva ostane.

O. Kai ty kezarji dershè od letega S. Sa-
cramenta ?

S: Ony vle sanizhujejo , pravio, vši Christiani ſo Maſhnikи , inu taku s' ene lépe ſhege inu glihinge Cerquene, délaio en Babilonski Turn , poln smote inu sméshniave.

O. Je li letá S. Sacrament požrébn ?

S. Iá,kakupak , sakai oben ne more dopernaſhati popravizi tú Duhounu Cerquenu opravilu , ampák de on jma takovo Obláſt: letó ali od ſamiga Christuſa kakor ty Apostoli , ali pak od niegoviga Naméſtnika Pápesha, ali pak kateri jmajo od niega obláſt ſhègne dajati , kakor ſo Shkoffi , inu ſhe od nyh vihishi.

O. Kai jma letá S. Sacrament s' eno muzh ?

S. Narpoprei edn sadoby Boshyo gna- do , kakor v' teh drusih S. Sacramen- tih. H' drugimu , edn preime tó Du- housko Obláſt , te Duhovske rizhy rov- nati inu opravlati.

O. Katera pak je tá imenitnija vré- dníſt inu oblasti letega S. Sacmenta ?

S. Letú so te oblasti: Mashovati, inú
 S. Réhnu Tellú déliti, spuvid poslušha-
 ti inu gréhe odpuszhati, karstiti, inu S.
 poslednje Olje déliti, Pridigovati inu
 Christulove ovzhize s' Boshyo Bessédo
 pasti.

O. Nejmei tada i oben Dobtar ali sizer
 en vuzben mósh pridigovati, ali skerb teh
 dush nase vsèti, pres tega Sacramenta teh
 shègnou?

S. Ne, nejmei; sakai tú bi se reklu dc-
 ie ne gré skusi prava vratá v' Christulou
 ovzhji kleu; kateri pak ne gré skusi tá
 prava vrata, tá nei en Pastryr, ampák en
 Tat inu en resboinik, pravi Christus
 per S. Ioannesu na desseti postavi.

O. Od kogá jma en Mashnik svojo Ob-
 lást?

S. En deil od samiga Bogá, en deil od
 tega Shkoffa, kateri ga shègna.

O. Od kogá jma pak tá Shkof svojo Ob-
 lást?

S. En

S. En deil od ſamiga Bogá, en deil pak od Rimskiga Papeshá.

O. Od kogá pak jma Papesh té oblast, Škoffe inu Majbnike sbègnovati, inu ſizer vje Christianſtvu vishati?

S. Od obeniga drusiga, ampák od ſamiga Christuta.

O. Kadai je Christus Papeshu takejno oblast dat?

S. Kadar je bil on od imerti gorivstal; takrat kádar je on trykrath h'S. Petru djal: Passi moje ovze. Takrat je on níega postavil ſa ſvoiga popolnoma Naméſtnika, inu taku dobrú níemu, kakòr vſim níegovim prihodním na Papeshovim ſtolu popravizi ſedeozhim (kir bodo iméli té vekho oblast, té ceilo Christiansko gmaino vishati) je letó oblast dodélil.

O. Kakú ſo ty ſveti ludě te Majbnike ſbtimali?

S. Ty ludě ſo to Mashno vrédnúſt ſa taku viſſoko dershali, de nekatere nebilu mógozhe pregovoriti, de bi ony letá

S. stán gorivsèli. S. Franciscus kadar je on zviblalaku bion tú Maštvu preyel , inu satú je Bogá prossil , de bi niemu resodil kai bi jmel sturiti; na tú se je niemu en Angel perkasal , inu niemu pokashe en glash poln ziste vodè , rekózh : Tá kir hozhe Mašnik biti , more se taku zhist snaiti , kakòr je tá zhista voda: od taistiga zhassa nei bilú mogozke S. Francisca pregovoriti , de bi on se bil hotl te- g a Mašhniga stanú podstopiti. In Cron. Germanicis.

O. Mojsyn , poví meni , kakú je bílá e- na dušba is vyzodréšena skusi eno pervo , ali novo Majbo ?

S. Kadar ena dusha ob enim zhassu se je snashla v' teh vizah sravn drusih du- thyz , je tajsta k' malu sazhela vessela bi- ti inu Bogá zhastiti , kir sizer poprei je bílá vtelei shalostná ; te drúge shalostne dushe so njo vpráhale , sakai je ona takú vessella ; letá je ným odgovorila rekózh: G. Búg je meni resodil , de v' leti urí je en

pobizh royen , tajsti bō en Mashnik, inu
jest s' n̄iegovo pervo novo Maſho bóm
is vyz odréshena. Iustinian. in Tobia.

O. Kadar en Majbnik nei Bogaboyez ,
inu budú shivy ; je li sa volo tega n̄iegova
Maſha , n̄iegou karſt , inu drugu dubovs-
ku rovnanie , hateru on v' Cerk i doperna-
jba , sabstoin ?

S. Nei sabstoin , ampák tulikain veſá
kakòr eniga Bogaboyezhiga brumniga
Mashnika , kar ansedene tega Boshyga
opravila , ali teh S. Sacrameutou.

O. Se ima en takeſben Majbnik tudi ſpo-
ſhtuvati ?

S. Iá kakupak ;aku lyh sa volo n̄ie-
gove hudobie nikár , veneř sa volo n̄ie-
goviga Mashniga stanú vrédnosti.

O. Iskashi ti meni skusi en Exempl le-
tí.

S. En vusgrintou Zhlovik , je prof-
ſil eniga snañiga hudobniga Mashnika ,
po n̄iegovi Maſhi , de bi on na n̄iegovim
zhellu ſtril snañinie tega Š. krisha , inu

sdaizi kakòr je tá Mašnik sturil tá S. krish, so te grintesginile, inu je dokonza sdraui postal. *Daur. hic tit. 40. ex II.*

O. Povi menijbe en lép. *Exempl od Far-skib shègnou.*

S. En Bogabojezhi Oppat, inu potler Cardinál, s' imènam Conradus, kada je on ponozhi hotl brati ali pissati, so vzhaffi niegovi ihtiri persti s' katerimi je on S. Réshnu Tellú nossil, se takú mozhnu laskatali, de niemu per pistanju inu branju po nozhi nei bilú obene luzhi potréba. *Iacob. de Vitriaco apud March. hist.*

TU DUANAISTU GOVOR JENIE.

Od S. Sakona.

O. **M** Oi syn povi meni kai je tá Sakon?

S. Sakon je en S. Sacrament, skusi kateri dveilédig, Christianski, neoblù-

þlubleni personi , mósh inu shena , se po spodobni vishi vkupai vsamejo ; h' timu skusi letá S. Sacrament G. Búg nym dá té gnado , de ony v' tvoim sakonskim stanu noter do lmerti , Bogaboyezhe shivé , inu tvoje otroke po Christianski ihogi gori redè .

O. Kaijmas^c eno muzb leta S. Sacra-
ment ?

S. Narpoprei , Tem sakonskim ludém bō gnada podélena , de ony tú sakonsku déllu pres gréha dopernathajo , kateru sizer svinai sakona dopernathati je en smertni neglavni gréh . H' drugimu , de edn drugimu vero dershý , inu tá sakonski krishi ali teshavo lagle nossio , H' tretymu , de ony tvoje otroke prou po Christianski vishi gori redè inu rovnajo :

O. Ieli kei gdí dolsháni leta S. Sacra-
ment preyeti ?

S. Nei dolshán , ampák tá kir fe ó , shéni prou stucy , inu tákateri se ne o-

shèni sheboile stury, pravi S. Apostol Paulus. i. Cor. 7.

O. Kakú se jma sadershati en sléherni, kateri s^e hozhe osbeniti, ali omosbiti?

S. Tú pervu je, de edn more jméti eno pravo missil, pravizyl inu konz.

O. Kai s^e eno missil, zyl inu konz jma jméti?

S. De on teza ne stury sa volo teh polvi nih lushtou, ampák de on hozhe teotroke h^e timu isvelizhaniu roditi, inu rediti.

O. Kai ie jbe vezb enimu sakonskimu sturiti?

S. Ony se jmajo h^e timu perpraviti s^e ando htivimi molitvami, inu letú rovnanié Bogú terzhnu perporozhiti, inu preise ipovědati inu S. Réshnu Tellú preyeti.

O. Kai je jbe vezb tajstí sturiti?

S. Se moreta obadvá poslissati, de pred té poroko nyzh ne pregréshita, nikár v-kupai

kupai ne prebivata , ampák v' Boshym strahu na to poroko zhakata.

O. Kai pravi od teb rizbytā Angel Raphael ?

S. On pravi : de zhes tajste (kateri li sa volo messenih lushtou ukup prideo , kakor tá shiviňa) hudyzh oblast jma.

O. Kai je ſhe k' sakonu vezb potreba ?

S. Ta kateri ſe hozhe osheniti , tá more biti dobru podvuzhen v' ti ſveti Catholiski veri inu navuku , satú de on tudi ſvoje otroke v' taisti vuzhy.

O. Kai je ſhe daile potreba pomisliti ?

S. Ie potreba dobru pomisliti , kakú on bó mogil ſebe inu te ſvoje rediti , inu v' miru shiveti.

O. Kadar ſe edn ali ena sbeni , je li potreba sa tí ſvoje starijhe vprashati ?

S. Iá kakupak ; ne ſamu tajste vprashati , ampák tudi nyh ſvit gorivseti.

O. Ali sakai pak letú , nyh vprashati ?

S. Sa tega volo , dokler tá sakon je ena taku teshka inu velika reizh , de ka-

158 Navuk Christianiski.
dar se edn v^č tá sakon savèshe, oben ga
ne resvèshe, kakòr sniert.

O. Aku velá kai tá sakon, kadar se sgo-
dy pruti voli teh starishib ?

S. Já, on velá, inu satú ti starishi né-
majo vezh supar stati, ampák h^č timu tú
narbulshe govoriti, inu k^č všimn myru
pomagati.

O. Kai ie pak v^č tem sakoni edn drugi-
mu dolshán sluriti ?

S. Narpoprei je potréba, de edn te-
ga drusiga lubi. H^č drugimu, de edn ti-
mu drugimu svěstobo inu vero dershý.
H^č tretymu, de edn timu drugimu per-
senesse inu s^čnym poterpleníe ima, tudi
de v^č shajostí inu v^č vessélju obstojezhe
vkupai volnu obstoje. H^č zhetertimu,
de so sloshni, de jmajo skupai eno lu-
bésn, eno dušho, eno volo, inu enu
seržev^č mei labo.

O. Kai je tá mós b'voji skeni dolshán ?

S. On je dolshán njo lubiti, vishati,
sa njo skerbéti, njo hraniť; kadar ona
kai

kai pregréšhi, nio ihtraffati; ali nikár kakór en Rihtár eniga hudo delnika, nikár takú kakór en Gospúd svoiga hlápza a-li déklo, ampák v' taki vishi, kakór bi on tam rad bil ihtraffan sa svoje pregréšenie.

O. Kai je pak tá sbena svoimu moshú dolsbna?

S. Je dolscha moshá lubiti, níemu po-kórná biti, pomagati hishovati kar je níei narvezh mogozhe, kadar mósh kai hu-diga stury, níega sdobrimi bessédanú od tajstiga odverni.

O. Kakú pregréžho tysakonski pruti le-timu S. sacramentu?

S. Ony v'dosti vish pregréžho. Nar-poprei, kadar ony vun is sakona pruti e-ni drugi personi, s' hudo misseljo ali djaniam pregréžhe. H' drugimu, kadar ony edn drugimu tú sakonstku vshitanic ali potrébo okrati, inu brani pres eniga pravizhniga urshoha. H' tretymu, kadar ony shivè pres strahu Boshygá, inu

po shivinsku, prou spodobnu ne nuza-
 jo tá sakon kakòr bi jmélu biti. H'zhe-
 tertimu, kadar ony v'nyh luhhtih obra-
 zhajo de bi otrúk ne jméli v'kakeršno-
 kuli visho. H' pètimu, kadar ony v'so-
 vraštvi, v'nidi inu v'supar voli vkupai
 shivè, te krégajo, byeo, praskajo inu
 fershmaguejo. H' ūhestimu, kadar edn
 is mei nyh satare, resneče, savshye, say-
 grá, resdá ali sizer nevnužnu oberne, kar
 tá drugi bi rad jmel peršparanu inu per-
 varovanu. H' ūsedmimu, kadar ony teh
 otrúk s' flissom gori ne redě yh ne vu-
 zhè moliti, yh ne podvuzhè v'ti sveti
 Christianski veri inu v'navuku, yh ne
 pelajo k' Mathi, h' Pridigi, h' Cathe-
 chismuſu, inu tajstím prevezh persene-
 ťo inu pregledajo; tajste kadar to vrédní
 ne ūhtraffajo, ali pak kadar yh prevez
 terdu dershè. K' osmimu, kadar ony ne
 skerbè sa perdershati otrozhko nedol-
 shnost, reyo, inu brumnost. H' deve-
 timu, kadar ony svoje otroke poshilajo,
     ali

alinym dopustè hoditi na ples , ohzait , v' hudutovarishtvu , kir snajo , de ondi se nyzh dobriga ne navuzhè , inu dæbi bily sapelani. H' dessetimu , kadar ony pred s'vojmi otruki se persegajo , kolneo , shen-tuejo , prekliniajo , hudizhu sdaejo , klas-fajo , neframnu govorè ali délajo , de tak' yh vuzhè hudú rezhi , inu sturiti . H' puslednímu , kadar ony yh vuzhè pyan-zhovati , ygrati , norzhovati , hudú go-voriti , inu kadar dopustè de pobizhi inu diklizhi v' eni postili leshè .

O. Ie tadaï dosti na tem leshezhe , de otro-zí s'prou v' brumnosti inu v' strahu Boshyggori reyeni ?

S. Na tem je sylnu dosti leshezhe , inti na tem vekhi deil je leshezhe nyh isvelizhanie : sakai kar se edn v' mladosti na-vadi , letú on rad v' svoji starosti doper-našha .

O. Povi meni moi synen Exempl od Sa-kona .

S. Obenim zhassja je en Bogat kuper-

na morju vše svoje blagú sgubil, inu sa
volo veliku dolgú je bil v' té jezho ver-
shen, dokler on nei jmeli s' zhym pla-
zhati, takrat je k' níemu níegoviga she-
na pershla v' té jezho, inu tamkai sa vo-
lo velike réve inu nadluge se je milu joka-
la jnu plakala: na drugi dán gré yunkai
ýskati kruha de bi moshú lakotnímu
pernešla; pole tú jo frézha en bogat, ve-
lik Golpúd, inu dokler ona je bilá eni-
gá lépiga lubesniviga obrasa, tá Gospúd
se je v' nio salubil, inu je k' níci govu-
ril, aku ona hozhe níegovo volo sturi-
ti, taku on hozhe níe moshá is te jezhe
odkupiti: na tu tá shena se píestrashi,
vender ferzhnu odgovory inu rezhe: S.
Apostol Paulustá je pustil sapissanu: de
tá shena néma oblasti zhes tvoi shivot,
ampák tá mosh; satú de ona hozhe tvoi-
ga moshá vpráshati, inu kar on bó ny
porozhil, de tú ona hozhe rada sturiti.
Ona notargré k' moshú inu níemu je tú
vše povédala; tá mosh je k' níci odgovu-
ril

ťil rekózh : merkai moja shena , tega
 nijdár ne šturi , ampák veliku vežh na
 G. Bogá savupai , on ne bō tebe nijdáč
 sapustil : Letú govorjeníe je en Rasboi-
 nik slíšhal , kateri je tudi vč tajstí jezhi
 leshal , inu je niemu letá reizh takú kč
 ferzi ihlá , de je on sam per sebi djal : O
 moi Búg , kakú bō sa mene bosiga grésh-
 nika ? pole , lety brumni ludě bi mogli
 lahku lédik biti ; inu hozheo raishi terpé-
 ti , kakòr Bogá referditi : inu jest révni ,
 sim tulikačn gréhou dopernešil ! Nu , jest
 hozhem letem brumnim ludem poma-
 gati , de G. Búg zudi meni moje gréhe od-
 pusty : inu takú gré kč nyma inu je dia !
 Jest ne frézh moreni danas ali jutri mo-
 jo glavó dati inu vmréti , poidi ti gospá
 tiakai vč tú Méstu , inu tú inu tú kopai ,
 taku ti bósh sadosti dánarjeu našla , de
 bósh mogla vše dolgè plazhati , inu tie
 vezh , de hote mogli do smerti vč bri-
 mnostishivéti : tá shena yszhe , kopa ,
 inu naide en lonz polhen daňari , ta

mi je ona svoiga moshá odkupila , inu s' prebitkom do smerti s' moshom postenu shivéla. In Prato spirituali.

O. *Moi syn, poví meni ſbe en Exempl.*

S. Iacob od Vitriaca Pishe v' lebnu S. Marie od Oegnies , de kadar je ona pér Mathi sa tvojo mertvo Mater molila , ſe je ona nîci perkasala , inu je nîci povéda- la rekózh : Ieft ſim vekoma ferdamana , ſa tú , dokler nésim hotla ſhtraffati mo- je druhine , kadar je kai pregréhila. *Ibid.*

TA TRETII POGLAVITI STUK CHRISTIANSKIGA CA- TOLISKIGA NAVUKA.

Od teb deſſet sapuviđi Boshyb.

Tú Pervu Govorjenie.

Q. **K**ateri je trety poglaviti ſtúk Chri-
ſianskiga Catholiskiga Navuka ?
S. Tá

S. Tá tretyihtuk, so te Dessel sapuvi-
di Boshye.

O. Katere jo desset sapuvidi Boshye?

S. Tá perva je. Ti imash li v' eniga
Bogá verovati.

Tá druga. Ti némash imena Gol-
puda tvojga Bogá ne pridnu imenovati.

Tá tretya. Ti imash tá prasnik po-
vezhovati.

Tá zhetera. Ti imash Ozhetu inu
Mater spohtuvati.

Tá peta. Ti némash vbyati.

Tá shesta. Ti némash přilhushtu-
vati.

Tá sedma. Ti némash krafti.

Tá osma. Ti némash fólsh prizhe-
govoriti.

Tá Deveta. Ti némash sheléti tvoi-
ga blishniga shene.

Tá desseta. Ti némash sheléti tvoi-
ga blishniga obeniga blagá.

O. Od kodai prideo letè sapuvidi?

S. Lete sapuvidi je G. Búg na tem
tribu Sinaisku si Moysesla i voiga Preroka
timu Iraelskim folku, na dyéh kame-
natih tablah zhesdal,

O. Néso li v novim Testamenti saver-
shene?

S. Néso savershene, a m'ák poterde-
ne.

O. Sai jo vsai druge Moysesove Postave
sapuštenie, sakai lete nikor?

S. Taiste lo savershene, katere lo sa-
mi Iudje imeli; lete pak lo Boshye sa-
puvidi sa vše ludy.

O. Kadai so tadaí sapovedane od Bogá?

S. Kakor hitru je biltá zhlovik svav-
rjen, je sdaizi G. Búg ti zhloveski naturi
sapovedal kai jma dershati.

O. Morejо li se lagku dershati te sapu-
vidi?

S. Jala hku: sakai Christus per S. Mat-
tevshi na cnaisti postavi govory: Moi
Jarm je Sladák, in moja butora je lagka,

O. Je

O. Je li en sléherni dolshán tajſte dersházi?

S. Já kakupak: sakai stoju piſſanu: hozhesh li k' lebnu priti, dershi te ſapuvidí.

O. Pouvi menien Exempl ad Boshyb ſapuvidí.

S. Tá krailevi prerok David, je jmel svoje narvecklhe vefſelje, v' pōmifluvaníu inu u' dershaniu Boshye ſapuvidi: nátu je on en Psalm ſtúril, letá je tá ſtú inu ossemnaisti Psalm, inu ima ſtú inu ſhelnaiſt ſhtukou, inu v' sléhernim ſhtuki ſpominuje Boshyo ſapuvid, inu v' meitemi drngimi pravi, tekózh: Boshye ſapuvidi ſo ſlaithé kakòr tá mèd, inu dragiſhe kakòr vše ſlatu, ſtrebrú inu ſhlabi ni kameni.

O. Nesnáš obeniga drusiga Exempla?

S. Já zhes tavſhent, inu taushent ſvetil Maternikou snám, kateri to tvojebn radi dali, ſa obdershanic te pravo

vere, inu sa dershanié popolnomia te sa-
puvidi Boshye.

TU DRUGU GOVOR- IENIE.

Od te Perve sapuvidi Boshyc.

O. **K**akú se imenuje tā perva sapuvid ?
S. Ti imash īamu v' eniga Bo-
ga verovati.

O. Kai je na sapoviduje v' leti sapu-
vidi ?

S. Narpoprei : de my jmamo eniga īa-
miga Bogá sposnati , tegajstiga moliti ,
inu sposhtuvati ; nikár dvá, try, ali vezh.
H' drugimu : de my verujemo vte tú kar
je Búg sapovédal verovati: H' trety-
mu : de my jmamo īnu pravu vupanie
Buga sanessenie , de on nas ne bó
sadnímu de on bó nas
is-

isvelizhane sturil. H' zhetertimu de my
jmamo Bogá lubiti zhes vle druge rizhy.

O. Kaise tú pravi, v'Buga verovati?

S. Letú je tulikain, kakòr v'Buga ve-
rovati s' pravim savupaniam, inu s' eno
popolnama lubésnjo.

O. Gdú grifby zbesletó pervo sapuvid?

S. Narpoprei: kateri prou ne verujo.
H' drugimu: taisti kateri to pravo vero
satajè. H' tretymu, kateri v'ti Catho-
liski veri zviblajo. H' zhetertimu: ka-
teri se lete vere framuejo. H' pètimu:
kateri prasne vere nuzajo. H' shestimu:
vsi zuperniki, inu ty kateri yh nuzajo.
H' sedmimu: kateri te prepovédane shè-
gne nuzajo, ali kateri se pustè shègno-
vati. K' osmimu: vsi losi ali loßarji,
kir nyh loßanic délajo ali nuzajo. H' de-
vetimu: Bogovzi, inu ty kateri k' nym
hodio. H' desetimu: kateri némajo
praviga vupania na Buga. K' enaisti-
mu: kateri v' nadlugah io prevzih za-

glivi, ali cilú zagujejo. H' dvanaistimu kateri Bogá ne lubio is céliga terzá. H' trinaistimu: kateri sólsh boguve ali bilde molio.

O. So li leti vjelai smertni grébi?

S. Já, viclei:aku sizer eniga prépros zhina vzhassi néma isgovorjeniga.

O. Ie li tudi pruti lety sapuvidi, kadar my professimo inu zbastimo Divizo Mario, inu te svetnike, nikár kakòr Boguve, ampák kakòr Boshye priatele?

S. Cilú nikár: sakaimy nyh ne molimo kakòr boguve, ampák my zhaftimo Mario Divizo, kakòr Boshyo Mater, inu te svetnike, kakòr Boshye priatele.

O. Ali je li prou, de my molimo tá S. Krish ali de my zbastimo te pilde inu te svetine?

S. Ia kakupak, tú je prou, inutú dershi.

Od kodai ti letú veish inu snásh?

S. Od todai, dokler G. Búg tajste spóhtuje, inu skusi dosti mirakelu poterdi

di, de ony so niemu lubi, inu rad jma,
kadar nyh ivete koszhize ali lyetinie se
zhaſte.

O. *Dai ti meni od letega en Exempl.*

S. V teh zhetertih buquah teh krai-
iou v tem trynailim Capitilnu, se be-
re: de Nékateri lo enu mertvalku tru-
plu polagali v grob tega preroka Elitea,
inu sdaizi kakor tú mertvu truplu se je
dotaknilu kosty tega svetiga Moshá, je
tujuſtu supet shivu postalu.

O. *Povi ti meni en drugi Exempl.*

S. Kadar so bily nahlí krish Christu-
sou s temi drugimi krishi teh shabarjeu
inu nélo védili, kateri bi bil tá praví krish
Christusou: so pustili de tehjstih se je e-
na bolna Gospá dotikala, inu kakor hitru
se je tega praviga Christusoviga krisha do-
taknila, je ona sdaizi sdrava postala. *Brev
in Feste S. Crucis.*

TU TRETYE GOVOR. RIENIE.

Od te druge Sapuvidi.

O. **K**akú se imenuje tá druga sapuvid?

S. Ti némash tú jmé Boshyc
nevnuzhnu imenovati.

O. Kaise nam v' leti sapuvidi sapove-
duje?

S. De my jmamo Bogá inu niegovu
svetu imè zhaftiti , inu nikár nezhaftiti.

O. Gdú gréshy pruti leti sapuvidi?

S. Vsi ty kateri le krivú persegajo.

O. Kai ie tú persegati?

S. Tú je G. Bogá k' eni prizhi klizati.

O. Kakú se leti sgody , inu klizhe?

S. Natpoprei kadar le edn perleshe
per Bugu, per teh S. Sacramentih , per
tem stvarjeniu , inu kai tašhniga ; inu le-
tá je li ena gmain perlega. H' drugimu
ka-

kadar edn the h' timu se kolne per svoji
dutbi, se hudizhu sdaja, tebi voszhi vlc
budú, aku timu nei taku: inu the v'dru-
ge vishe.

O. So li lete perjege en smertni gréh?

S. Kadar ti takú se perlegash inu kol-
nesh ter nei reis, taku je vlelei en smer-
tni gréh: kadar pak je reis, inu velen i-
mash eno tak o hudo navado takú se kle-
ti, bodi si reis ali ne, taku je tudi en
smertni gréh: kadar pak ti takú perse-
shesh po pravizi, taku je li en vlastdaní
gréh; narbulé je ręzhy ja, ja: ne, ne.

O. Kadai pak perseganei oben gréh?

S. Kadar edn se perieshe sa potrébo,
po pravizi, inu kadar ga syla h' timu
shene.

O. Kai je sbe pruti leti sapuvidi?

S. Je tú shentovanic inu preklinanie.

O. Kai je tú shentovanie, inu prekli-
nanie?

S. Kadar edn take besséde govory, de

je Bogú inu níegovim svetníkom , ena velika nezhást stury.

O. Kedai pak se letu sgody?

S. Kadar ed rezhe: Bug nei pravizhn, al sašhenta, plenta, sacramentera ; tudi ty kezarji kir pravio de Diviza Maria je kakòr druge shene.

O. Taku sbentovanie je li smertni gréh?

S. Ia, sa sléhernu : inu slasti en velik smertni gréh : aku sizer nepomishleózh ali v⁶ shali ne govorysh.

O. Kai je ſbe vezb pruti leti sapuvidi?

S. Kadar edn kai Bogú oblubi inu nedarshy , ali pak prevezh dolgu odlaſha.

O. Kakú bitru more edn doparnesti , kadar kai Bogú oblubi?

S. Kadar ti ne postavish eniga gvišniga zyla , taku ti moresh tujstu dopernesti kakòr hitru moresh. Aku pak ti oblubish de hozhesh dopernesti kadar bó tebi leshèzhe , taku tú per tebi stoju: ali merkai dc bi kei potler ti ne mogildopernesti

O. Gdú

O. Gdú jhe slury supar letó sapuvid ?

S. Ty kateri te kai s' perfego salubio ,
inu potler supar sture inu ne dershè.

O. Kadar pak edn se sakolne de hozhee-
no reizb sturiti : katera nei prou , niti do-
bra ; je li dolshán toisto dopernesti ?

S. Nei dolshán hudu sturiti.

O. Kakú se more letú sgoditi , inu per-
meriti ?

S. Kadar ena mati te sakolne de ho-
zhe svoje Déte sadaviti , inu te per Bugu
perleshe , letú je gréh , ali nei dolshna
takú sturiti.

O. Gdú jhe vezb gréjby zbes letó sapu-
vid ?

S. Vsi ty kateri tú Imè Búg , Iesus ,
Sacrament inu druge take svete bessledc
nevnuznu govore , inu v' shali.

O. Je li taku govorjenie tudi smertni
gréh ?

S. Nei smertni gréh : kadar pak jest re-
zhem : kakòr Búg shivy : tú je , Bogá pri-
zho

zho klizhem inu po krivizi, tú je smertni gréh, inu ena perlega.

O. Kai je s^c ena persega, pred pravi-

^{zo?}

S. Kadar se túsgody na povelo teh vi-
shih, s^c rišnizo pred pravizo, tú je tulikain, kakor persezhi per Bugu, per nžegovih svetnikih, inu per tvoje duhe svclizhaníu, inu takrat nei oben gréh, ampák enu dobru déllu; kadar pak se pokrivizi persešte, tú je en velik smertni gréh.

O. Kadar se pred vishimi ne persešte,
kai je takrat s^c en gréh?

S. Takrat je tudi perlega inu smertni gréh,aku se pokrivizi stury, ina v^c shko-
do svoiga blishnîga.

O. Snášli tien Exemplod persege inu
šbentovania ali kletve?

S. She prevezh yh snám: V^c starim
testamenti v^c tretyh Moyse sovih bu-
quah nadvanaisti postavi, je G. Búg sav-
kasal,

kasal, de ſhentavzi ſe jmajo ſhivi ſe ka-
meniam konzhati. S. Cyrillus piſbe od
Mirakelnou S. Hjeronyma; De je bil en
Pob dvanaift leit star, letá je ſe ſvoim
Ozhetam ſe bursli ygral, inu je S. Hie-
ronymapreklinial, ali ſdaizi ſo ga ty hu-
dizhi popadli, inu prózh netli.

V' tem leitu entavſhent pětſtú ſheſt
inu devedeffetim, ſatú kir je en Soldát
ſhentaval v' tem Měſtú Štro/purgi, ſo
ty viſhi tega Měſta níega puſtili popasti
inu ſo níemu ſhivimu is ſatilka níegou
jſejk vun iſtergali. Pædag. Christ. parte I.
fol. 79.

V' tem leitu entavſhent pětſtú try i-
nu devedeffetim, kadar je en ſhular te-
ga hudobniga Calvina v' tem Měſtú
Cauſada bil ſylnu bolán ratal, je sažel
groſovitu ſhentovati; níegova ſhena ga-
je mozhnu tvarila, inu opominala, h'
timu tudi en Prædicánt níegou ſoſſid,
kateriga je bilá tá ſhena poklizala; je tá
bolni

158 Navuk Chriftianski.
bólni k^e sadnímu rekeli: Iest dobru veim
de je Búg; ali dokler je on mene sapu-
stil, satú jest tudi níega sapustym: na le-
te bessede se je viá hisha stresla, ty lúdě
so vši vunpobégnili, inu zhes nékoliku
zhassa so supèt noter perhli, inu pole tú
so tega shentavza mertviga nathli, tai-
stimu je bil nus odrésan, inu niegou je-
sik vun is garla stergan. Take hnih Exem-
plu je dosti. *Ibidem fol. 28.*

TU ZHETERTU GOVOR- JENIE.

Od te tretyc Sapuvidi Boshye.

O. **K**aký se imenuje tá tretya sapuvid?
S. Ti mas tá prasnik polve-
zhovati.

O. Kai se sastopi skusi tá Prasnik?

S. Narpopreje sastopio vše Nedéle,
inu

inu pokljeti vši Christušovi prasniki inu teh niesgovili svetníkou.

O. Sakai se tá Neaéla prasnuje?

S. Satís kir Christus je na Nedélnidán od smerti gorivstal, inu je dopolnil tú odréšenie tegazhlovéka.

O. Kakú moremo tá Prasnik posvierať?

S. Narpoprei imamo tò S. Mašho slišati. H^c drugimu, h^c Pridigi ali h^c Catechismusu flissih hoditi. H^c tretymu, nyžh ne déllati. H^c zhetertimu, vusdán je notridershati v^s molitvah inu v^s Boshyin strahu.

O. Kai jma pak edn po holdán sažeti, kada on ne simei myzob delati?

S. Narpoprei imatvo je dobre priatele obyskati, tajšte potroshtati, inu na dodru podvuzhliti, kada r kei tajsti eno shalost imajo: inu nikár enigá drusiga opravlati. H^c drugimu, te bojne obyskati inu potroshtati. H^c tretymu, se po-

pomejiniti od te Pridige, od brumniga shivénia, inu edn tega drusiga podvuzhiti. H^č zhetertimu, po leitu se vunsprehajatina pule, sád ogledovati, inu Bogá zhastiti s^č molitovjo tega S. Rošhenkranza. H^č pétimu, obyskati tó Cerkou inu Britof, inu sa te mertve moliti. H^č shestimu, poiti h^č tem vezhernizam, k^č Litaniam, ali sicer v^č eno Cerkou se podati, tamkai moliti; te pilde obyskati, inu sizer kai dobriga premishlovati.

O. Gdú gréjhy zhes letó sapuvid?

S. Narpoprei tá, kateri Mashe ne slišhi. H^č drugimu, tá, kir li pol Mashe slišhi, ali kateri li po Evangeliu v^č Cerkou pride. H^č tretymu, tá kir v^č Cerqui shlabudrá, se smeya, sliših ne molí, restressene missi jma, inu tajste ne preshenc.

O. le li ensmertni gréh kadar edn Maſbo ne slišbi, ali li pelevozo slišbi?

S. Iá,

S. Iá, kateri tú stury pres velikiga urshoha.

O. Kai je s^c en gréh, kadar edn per Ma-
jbi jma restressene misli, ali kadar se^{*} sgo-
varja?

S. Kadar te misli inu tú shvazanie dolgu terpy, inu edn nalizh stury; taku je en smertni gréh, sizer je li en všakdaní gréh.

O. Gdú jbe gréshy supar letó sapuvid?

S. Tá, kateri n^c hozhe Pridige posluhati.

O. Kai je tú s^c en gréh?

S. Aku te tú malukadai sgody, taku je en maihin gréh; kadar pak te tú dostikrát sgody, de edn nei sadosti v^c Christianskim Navukú podvuzhen, takrat je en smertni gréh, slasti kateri tú sanizhuje, inu ferahta.

O. Gdú jbe vežh gréshy zhes tó sapuvid?

S. Kateri ob Prasnikih enu posluha-
bnu děllu déla, tó je, kateri mlatí, sei-

L ka,

ka, prède, shiva . kopá, ali sizer eniga hlapza ali dékle déllu déla.

O. Ie li en smertni gréh takeshnu déllu ?

S. Já,aku se déla pres potrébe dolgu tri ali ihtiri ure ;aku pak en maihin zhas ie déla pres pohuithanía, je en maihin gréh : kadar pak je velika tyla ali potréba , takrat nei oben gréh.

O. Ie li tudi gréh ob Prasnikih vč malin shibu nesti , ali na terb , ali sizer kam drugam teshku nossiti ?

S. Já,aku se tú pres potrébe stury.

O. Ie li tudi gréh ob Prasnikih mleiti , meissiti , krísh pezbi , inukaitaziga délati ?

S. Já,aku se tú pres potrébe sgody.

O. Ie li tudi gréh sem ter tam raishati , ali se pelati ?

S. Ie gréh ob Prasnikih se vositi ali raishati ; kadar pak je cdn na raishi tá smei naprei hoditi , vener aku on more , se dolshán Maiho siishati , na tem meistu kamer pride , ali kir je zhes núzh bil ostal.

O. Kai

O. Kai je tú s' en greb ob Prasnikih
teshku noſſiti, raiſbati, mleiti, ali krúk
pezbi?

S. Kadar tú děllu ſe dolgu doperna-
ſha, inu pres potrébe, taku je en ſmer-
tni gréh: kadar pak maihin zhas ſe dé-
la je en maihin gréh.

O. Gdújbe vezb grefby ſuper letó sapu-
vid?

S. Tajſti kateri ob Prasnikih vekſhi
deiltega dně dopernesſo s' pyanzhova-
niam, s' pleſſaniam, s' ygraniam, inu
s' norzhovaniam, sakai letú ſe ne pravi
tá Prasnik poſvezhovati, ampák nezha-
ſtitи.

O. Dai ti meni en leip Exempl od teb
rizby.

S. V'tem leitu entavshent pětſtú ſheſt
inu pědeffetim. Ie ena luterhka Golpá,
na Prasnik velikiga Samarja, ſebi puſti-
la eno kopal perpraviti; tá dékla je nîo
opominila de danas je en velik prasnik,

inu de ſe ne ſpodobi na en taku viſſok
prasnik kopati: tá Gospá rezhe k' níci:
Maria nei nyzh bulsha, ali vezh kakor
ſim jest, poidi hitru inu pěz̄h sakuri: tá
dékla ſtury, inu s' ſuhimi poléni pěz̄h
možhau naloshy inu ogîn poſtavi dc bi
ſakurila, ali tá derva nélo hotla goréti;
ampák tá hiſha sazhne ſdaizi goréti: vſá
hiſha inu paſhtiba ſgory, ali tá ſuha der-
va v' pezhi ſo céla oſtala. *Dauroult c. 3.
tit. 2. ex 7.*

O. *Povíti meni ſbe en drugi Exempl.*

S. Kadar v' tem Městu Augſpurgi ſo
bily sazheli prasnovati tá Prasnik S. Vlri-
ha, je edn na tajſti dán ſhel ſvoje ſinú v'
travnik grabiti, inu v' kopize ſděvati;
na tá drugi dán je ſhel v' tá travnik de bi
te kopize resvergel, poſhushil inu domú
ſpelal, pole te kopize vše ſo bile ſdivene
inu lépe viditi, ali kadar je on s' vilami
te teh kopyz doteknil, ſo ſe vše v' pepěl
i effule. *Ibidem ex 5.*

TU PETU GOVOR-
IENIE.

Od tezheterte Sapuvidi,
Boshye.

O. **K**atera je tá zheterta sapuvid Boshyya ?

S. Tiimash Ozheteta inu Mater sposh-tuvati.

O. Kai sapoveda letá sapuvid Boshyya ?

S. De my imamo ozheteta inu Mater zhastiti.

O. Gdú se sastopi skusi Ozbeta inu Mater?

S. Narpoprei se sastopio ty, kateri so nas rodili inu gori sredili. H' drugimu, ty kateri po ozhini smerti nas redè. H' trctymu, nathi shulimaistri, ali ty kateri nas kai dobriga podvuzhè. H' zhetertimu, je nash Golpodár ali Gosподи-

nîa , katerim my slushimo. H' pètimu,
je naša Duhovska ali deshelska viša
Gospoiska.

O. Sakai lety vlijejmenuejo nash Ozba
inu Mati ?

S. Satú kirony vši so dolshny sa nas
skerb jméti, inu sa nas Bogú raitingo
dati , taku dobru , kakòr naši starishi.

O. Kai je tú ozbeta inu Mater spojtu-
vati?

S. Narpoprej smó dolshny nîe lubiti.
H' drugimu ,nym pokorni biti. H' tre-
tymu nym pomagati , kadar potrébuejo
H' zhetertimu , nyh ne fershmagavati ,
nê terditi , ne reshali.

O. Ieli potreba nym v' všíh rizbeh po-
kornim biti ?

S. Kadar ony kai savkashejo kar je
supar Bogá , takrat te néma pokornim
biti.

O. Kadai je tú perméri , ali sgody ?

S. Kadar ty starishi otrokom dopustè
kra-

kraſti, ſe kleti, perſegovati, ſhentovati, ygrati, iuu hudu délati: kadar ob Prasnikih ym nepuſtè Maſho inu Pridi-go poſlухati, inu ob Prasnikih yh ſylio délati.

O. Gdú grejby ſupar leto sapuvid?

S. Narpoprei tajſti otrozi, kateri Ivo-je ſtarishe frahtajo. H' drugimu, kateri yh nalizh reſerđe inu reſhalio. H' tre-tymu, kateri nětonym pokorni. H' pè-tymu, kateri yh kolneo inu ſashpotuejo. H' Ihestimu, katerinym y' potrebi ne pomagajo. H' ſedminmu, katerinym v' bolesnah ne ſtreſhico, inunym branio preyeti te S. Saeramente. K' oſmimu, kateri ſanyh ſtarishe mertve ne molio. H' devetimu, kateri Ivojo Goſpoisko ne ſluhajo, inu ſe tajſti ſupar ſtavio. H' de-ſetimu, kateri otrozi pres ſveita Ivoihi ſtarisnih ſe ſhenio. K' enaiftimu, kate-ri něto pokotni ſvoim viſhim, goſpoda-rju inu goſpodini, thulmaſtru, inu tem kateri nyh na dobru opominajo. O. A-

O. Ali tudi ty starishi grejhè zbes letó sapuvid , ali nikár , inu kadai grejhe ?

S. Iá grejhè : Narpoprei , kadar svoje otroke hudu redè , kir yh ne vuzhè moliti , niti s' flissam v' Cerkou k' Mašhi ali Pridigam hoditi . H' drugimu , kadar se yh shonajo , inu k' hudimu ne branio , kadar yh ne shtraffajo sa volo kletve , perieganža , nebrumnosti inu hudiga djanja . H' tretymu , kadar ty starishi tú blagú sapravio , de takú ty otrozi enu pomankanje jmajo .

O. Gréjbi li Gospodár inu Gospodinja zbes letó sapuvid , ali nikár ?

S. Iá dostikrát inu sylnu mozhnu ; Narpoprei , kadar video de nyh hlapz ali dékla pregréjhè s' kletovio , s' nezhistrostio , s' ygranjam , inu ym ne branio . H' drugimu , kadarnym vje shelmarie dopustè . H' tretymu , kadar dopustè de ony nyh lon nemarnu sadejo . H' zhetertimu , kadar ony nyh drushino nu-

zajo nikár Bogú h' zhasti , inu ne sker-
bè sa nyh díshe isvelizhanje. H' pètimu,
kadar swojo drushino sdaizi kakòr obo-
ly , is hithe vunishenó .

O. Kakú tá drushina gréjby zbes letó
sapuvid ?

S. Kadar ony swoimu gośpodarju ali
gośpodinî shkodo sturè , ali to nesvèsti ,
sanikerni , leini , ne slushio prou svéstu ,
ali to nerodni , ali nepokorni .

O. Povi ti meni en Exempl od lete sa-
puvidi .

S. Sveti Bonaventura pishe : De je
bil en bogat syn , kadar je letá ob enim
zhassu per misi sedil , inu je bil dobre vo-
le , je bil naprej pernessen en Capún ; te na-
meri de tá stari ozha pride pred vrata ,
tega synu obyskati : Tá syn sapovei de
se jma tá Capún prózh nesti , dokler tá o-
zhe prózh odtide ; po tem kir je tá ozhe
supèt prozh shel , tá syn savkashe tega
Capuna supèt na myso postaviti , pole

tú je tá Capiún sdaizi ſev' eno oſtudno kroto premeinil, inu ſkozhi timu synu v' n̄iegovu oblizhje, inu ſe ga takú mozhn̄e popade, de nej bilá mogozhe v' obeno visho prózh toisto džati, dokler tá syn je mogl takú neſrèzhnu konz vſeti. Takú grè tem otrokam, kateri tvoih starishih sa lubu némajo inu yh ne ipoſh-tucio. *Pæd. Chr. hic fol. 151.*

O. *Povi meni jhe en drugi Exempl.*

S. En hlapz je bil po nedolshnim v' enim borſhtu od ſvoiga Gospuda nevſmilenu ſtepen, tá Gospúd tudi niemu je eno nogó odiſékal, inu ga takú na pol-mertviga pufil leſhati, ter je prózh od-yéſdil : Na tú ſe namèti en Eremyt, inu vidi tega hlapza takú nevſmilenu leſhati, te je zhes n̄iega vſmilil inu ga je n̄efil v' ſvojo utizo, inu mu je ſtregl; sa-zhne tá Eremyt miſlití ſam perſebi rekózh ; Ah moi Bug ! de letá révni zhlo-vik more po nedolshnim v' tako veliko

ko nadlugo pasti, svojo nogó inu lebn sgubiti! Natú se timu Eremytu en Angel perkashe inu rezhe k' niemii: Nyzh se ne zhudi, inu se ne sblasni na letem hlapzu, inu nyzh hudiga ne misli zhes pravizhniga Bogá; sakai pole letá zhlovík je ob svojo nogó perihel ravnu sa tegá volo, dokler je on v'ivoji mladosti se pelal na enih kulah s' svojo Materjo, je on ravnu s' letó nogó svojo Mater doli s' vosá bil pahníl, inu zhes tú nei nigdár prave pokure sturil. *Ibidem fol. 153.*

TU SHESTU GOVOR. JENIE.

Od te pēte Sapuvidi Boshye.

O. K. Ateraje tá pétta sapuvid Boshya?
S. Tá pétta sapuvid je :ti né-mash vbyati.

O. Kai

O. Kai je skusi letú prepovedanu?

S. Tú do smerti vbyanie, inu vše tú kar hč timu vbyaniu pomaga, tú je: srd, jesa, krég, arđia, fershmagovanie, sašpotovanie, shentovanie, kletov inu sovrashtvu.

O. Gdú pregréjby zhes leto sapuvid?

S. Narpoprei tá, kateri eniga do smerti vbye. Hč drugimu, kadar edn eniga bye, tepe, inu pahá. Hč tretymu, kadar edn rad gleda kir se byejo. Hč zhetertimu, kadar edn eniga ohromy ali rani. Hč pètimu, kadar edn se terdy zhesivoiga blishniga. Hč shestimu, kadar edn dershy sovrashtvu, nyd inu mu vle slú shely. Hč sedmimu, kadar edn sdrashbe inu sovrashtvu vč mei so sedmi déla. Kč otmumu, kadar edn drusiga kč boyu draſti. Hč devetimu, kadar edn drusiga opyani, ali vč bolesn perpravi, &c.

O. Sa-

O. Sakai je prutiti pètti sapuvidi, enyga opyaniti, ali sam lebe?

S. Dokler skusi pyanost edn sam sebi shivénia okrati, s' tem sam sebi shkodi na duhi inu na tellestu.

O. Gdú vezb gréshby zhes letó sapivid?

S. Te nossezhe shene, kadar one skasè tega otroka v' svoim tellesti, ali kir ie ne variejo pred teshkim déllam, noshnío, tékaniam inu skakaniam, de skusi tú tá otrok shkodo terpy. NB. Tudi kadar svoje mlade otroke k' lebi na postilo pokladajo, inu v' nevarnost postavljajo de bi bily vtiazheni ali kai poshkovani.

O. Snash li en Exempl od lete sapuvidi?

S. Kadar sta tá perva dvâ brata na tem sveitu, Cain, inu Abel, G. Bogú nyh offer naprei pernesla, inu tá Cain je vidil de niegoviga brata offer je bil Bogú dobru pryetn, ali tá niegou nikár, je on

níe-

nîenqu neperjatel ratal , inu je nîega is
fame nevoâhlivosti do smerty vbyl,inu en
sylnu velik smertni gréh dopernessil.

O. Poviti meniske en Exempl.

S. Cassianus pishe : de ob enim zhâf-
su en sylnu svet Oppat s' iménom Moy-
ses , te je bil enkrat zhes S. Macharia slú-
reslerdil , inu is férda je sazhèl nîega s'
nevpodobnimi bessédami fershimagova-
ti ; je G. Búg dopustil , de tá Oppat je bil
sdaizi od hudizha obleden. Collat. 7. c.

27.

TU SEDMU GOVOR- RIENIE.

Od te shesťe sapuvidi Boshye.

O. K Akú se jmenuje tá shesťa sapuvit?

S. Ti némash nezhisost ali
preshushtya tribati.

C.Kai

O. Kai je tukai s' tem prepovedanu?

S. So prepovédane vše nezhiste mili, bessede inu djania: vše nezhista lubésn inu shela: vše tú kar je timu svetimu poshteniu supar: vše neframe metne shele inu smisluvanie inu rovnanie kateru skusi nespodobnu govorjenie, poslухanie, pogledanie, potipanie je prepovédanu.

O. Gdú gresby zbes letó sapuvid Boshyo?

S. Narpoprei tá, kateri vše nezhistih mislah jma dopadenie. H' drugimu, kateri neframne bessede govory, ali poye. H' tretyimu, kateri sebe ali eniga drusiga neframnu ogleduje, tipa, kuhuje ali se pusty kushovati. H' zhetertimu, kateri enu nezhistu djanie dopernesce. H' petimu, kateri se podá vše eno nevarnost te nezhistosti per pléssi ali raishaniu. H' ihestimu, kateri rad poslухa inu gleda, kadar drugi neframne rizhy govorè, po-

176 Navuk Christianski.
yó ali dopernashajo. H^c sedmimu, kateri ne brani takih rizhy kadar more, ali prózh ne béshy kadar ne more braniti.

O. Kakú se more zeb grehou spovédovati?

S. Lipú pohlevnu, inu se nyzh neスマ
movati, nyzh samulzhati, inu vše per
zhisu inu rišnizhnu povédati.

O. Kakú per zhisu povedati, inu ri-
nizhnu?

S. Narpoprei povédati: kolikukrat
se je tú sgodilu. H^c drugimu; kakú dol-
gu se je tú dopernashalu. H^c tretymu, s^c
kum je gréh sturjen, je li s^c enim lédig a-
li sakonskim, je li v^c shlahti ali v^c botri-
ni, s^c duhovskim ali deshelskim &c.

O. So li lety gréhi smertni grébi, ali ni-
kár?

S. Ia, lety so cilú sylnu veliki smertni
gréhi, kadar so veideozhe inu radi s^cvo-
lo sturjeni.

O. Po-

O. Povi meni en Exempl od teb grebou.

S. G. Búg je v^e starím Testamentu, sa volo mešniga gréha, vše ludy na sveitu skusi tá gmain potop konzhal inu pogubil, pres samih ossem person, tú je pres Noeta, nígeovih tréh synou, inu nyh shen. Gen. 7.

Tudi sa volo tega mešniga gréha, je G. Búg is Nebès possal tá ogin zhes Sodomu inu Gomoro inu zhes druga vezh Mésta, de jo vše v^e pepeli inu v^e perhavki ostalu, ludè inu shivina. Gen. 19.

O. Povi ti meni sbe en Exempl.

S. V^e teh pervih Moyselovih buquah na ossem inu tridesseti postavi, se bere: kadar Onan en syn tega Patriarcha Iuda, sicer s^e svojo lastno sheno, je bil nikár po l'podobi gréshil; na tú je on sdaizi s^e naglo smertjo bil od hudizha sadavlen.

O. Povi meni en Exempl v^e novi h stu
rjen M S.Sve-

S. Sveta Christina, s' velikimi zhu-
dessi napolnena, ob enim zhassu skusi
Boshye perpuszhenie je vidila, de tá sveit
je dokonza vus všmraden, inu napolnen
s' tó īmerdlivo nezhistostjo, slasti tajstih
kateri te mešne lushte dopernashajo, de
na tú je G. Búg bil odlozhil velike īhtraf-
finge: ali tá lubesniva Diviza S. Chri-
stina, sa odverniti lete vrédne īhtraffin-
ge, katere je ona vidila vshè per-
pravlene zhes vus volen sveit, je
ona mnogitere ostre inu grosovite po-
kure na te vsèla, inu ona je sama sebe
nevšmilenu inu strashnú sa tú martrala
inu gaishlala; de bi ona skusi letú Boshji
serd ytolashila. Cornel, à lap.

in Gen.

TU OSmu GOVOR- IENIE.

Od te ſedme Sapuvidi.
Boshye.

O. **K**ai je tá ſedma sapuvid Boshyá?

S. Tá ſedma sapuvid je ti němash kraſti.

O. Kai je tukai prepovédanu tym laudem?

S. Je prepovédanu de edn drugimu něma na blagi nyžh shkodovati : nyžh oben všeti : odnesti : v kraſti ; golufati : niti s'ivétom pomagati.

O. Gdú gréby supar letó sapuvid?

S. Narpoprei tá kir kai vkrade. H' drugimu , kateri v' kupovanju ali predajanju kai golufa. H' tretymu , kateri shleht blagú ali danatje sa dobre vun dá. H' zhetertimu , kateri nesvěstu ſlushi a-

li shivino pasle. H' pèttimu, kateri likeb ali oshtyr vodó s' vinam métha. H' shestimu, kateri edn drusiga pred shkodo ne varuje. H' sedmimu, kateri sná sa tatvino inu jo yun ne dá. K' ostmumu kadar te edn deleshn stury eniga liskiga blagá. H' devetimu, kateri tú vkradenu blagu kupi. H' dessetimu, kateri kai luskiga sadershy inu ne poverne. K' enaistimu, kateri je dolshán inu n' hozhe plazhati de si premore. K' dyanaisimu, kateri uhra, tú je de vezh zhinsha vsame kakòr je v' desheli navada. H' tri-naistimu, kateri reis tá pravi zhinsh vsame, ali vener sgovarja eno shenkingo svoji gošpodinî. H' shtirnaistimu, hlapzi inu dékle, tudi otrozi kateri svoim gošpodarjam ali starishim kai odnesso. H' pètnaistimu, katera drushina ne flushi svéstu svoimu gošpodarju ali gošpodinž, inu takú tá lon pokrivizi prémejo. H' shesnaistimu, kateri ne dá poprayizitá
lon

Ion svoji drúshini, inu délouzam, ali yh
splazhilom goridershè. Hé sedmnaistimu,
kateri Fleigar ali hišnik, ali Gerob
samudy nuz svoiga gospuda. Ké ossem-
naistimu, kateri en pravizhin dolg sata-
je, ali n' hozheo radi plazhati, alinyh
senym tá dolshnu písmu v' roke dá,
inu prou veidó de so dolshny. Hé de-
vetnaistimu, kateri cnu fólsk blagú ali
danár notér vsameo, inu sa dobriga
vúndadó.

O. Kadar edn kai vkrade, ali se stury
deleshn eniga lúskiga blagá, ali pak stury
eno shkodo; je li sadosti de se on samu spovei
inu nyzh drusiga?

S. Ne, nei sadosti; ampák je potré-
ba tú vkradenu ali vsétu blagú supèt po-
verniti, ihú tó sturjeno shkodo plazha-
ti.

O. Kadar pak edn némá vezh tegakar
je vsél ali vkradil, kai je sturiti?

S. Aku on tegáistiga némá vezh, jje

dolshán drugu na meistu tegaistiga do-
polniti.

O. Aku pak cilu nijter néma ?

S. More oblubiti de bó dal kadar bó
jmel.

O. Povi ti mcnijhe en Exemplod Tatvi-
ne.

S. Je bil en mósh katerije bil odoral
nékoliku brást od enenyve svoiga so-
féda , inu k'ivojj nyvi pervergl , tú shi-
tu je sraſlu , ali pole en dán je tá grúm
trézhhil v' tajste brasde, katere so bile po
krivizi vsète , de vše shitu na tajsti nyvi
je sazhèlu s' plamenam goréti , ali kakòr
hitru je tá mósh ivoj gréh iposnal , je
sdaizi tá ogin se pogasnil , inu nyzh vezh
shkode sturil , h' timu je tá mósh supèt
te brasde povernil , inu se je pobulíhal .

O. Povi jhe en nou Exempl.

S. V' tem nékadashnim shvedovs-
kim voiskovaniju , je bil en bogat shu-
ſhtar , kadar je bil sazhèl od teh Solda-

tou

tou te vkradene koshe kupovati, on nei
potler obene trèzhe jmel takúde je bil o-
bushal : is letega je vnu govorjenie bi-
lú poterdenu ; vkradenu blagú , je vše
gnilú : takeshnih rizhy , je nyh dosti
skussilu.

TU DEVETU GOVOR- IENIE.

Od te osme sapuvidi Boshye.

O. **K**Aterajе tā osma sapuvid?

S. Ti néma sh fóls h prizhe go-
voriti.

O. Kai je vč leti sapuvidi prepovéda-
nu?

S. Vše fóls h prizhovanie pred Rihto,
vše lashy , vše opraylanie inu hudu go-
vorjenie zhes našiga blishniga.

O. Gdú gréshy zhes leto sapuvid Boshya?

S. Narpopreči tá, kateri pred pravizó fólsk prizhuje, ali fólsk toški. H' drugimu, kateri h' timu ponagai. H' tretymu, kateri pegeruje ali starý fólsk prizhovanie. H' zhetertimu, tá káteri rišnizo samozhy, kadar jma popravizi prizhovati. H' pètimu, kateri zhes eniga hudú govory, bodi si reis, ali ne reis. H' šhestimu, kateri lashe. V H' sedmimu, kateri eniga v' sañero perpravi ali y'lo-vraštvu, inu niemu zhàst odysame.

O. Kai je tú opravlanie, ali zhàst odvseti?

S. Tú je kadar edn zhes eniga hudú govory kir nei reis, inu sicer nei she v-sim ozhitnu.

O. Kai je s' en gréh eniga opravlati?

S. Kadar ti kai veliziga zhes eniga po-veish, rekózh: on je en tat, kurba, zuperniza, presthuthniza, takrat je en smertni gréh:aku pak je ena maihina reizh, rekózh, on lashe, se rad Kréga, nei

nei andohtliu : takrat ješli en māhia
gréh.

O. Kadar pak je reis kar je govorý ?

S. Takrat je tudi en tmertni gréh, a-
ku ſte nei vſigmaini ſnahu.

O. Kakú ſe more edn gréhou , ſtega o-
pravlania lédig ſturiti ?

S. Nikáč, drugazhi , ampák kakor ſe
tatvino ; tú je , tú vſetú povetniti.

O. Taku povi , vše kake/hni vishi ?

S. Je potréba ne ſamu ſe ſpovédati ,
ampák to odvſeto zháſt ſupèt pouerni-
ti , inu ſupèt tú dobru jmè naméstiti , inu
pred vſimi temi , pred katerimi ſi ti níe-
ga opravlal , rezhi : de ſi ti níemu kri-
vizo ſtutil.

O. Kadar je edn ſtega gréba ſpovidujej ,
je li ſadosti rezhi : jest ſim opravlal ?

S. Nei ſadosti , ampák je dolskán po-
veidati , vše kake/hni vishi je opravlal.

O. Kai je tajſta ſe ena'ish-a ?

S. Narpoprei : kolikukrát je on o-

pravlal. H' drugimu , koliku nyh je tú slíthalu. H' tretymu , je li velika tajsta reizh , inu s' nîegovo shkodo ?

O. Sakai se tú vše more povédati ?

S. Satú , dokler tú je ena velika reizh tá zhást , kadar nyh dosti slíhi , ravnu kakòr de bi edn slíthal , inu kadar jest nyh dosti opravlam , takrat je dosti gréhou .

O. Je li en teshák gréh tú opravlanie ?

S. Iá gvišnu ; sakai enimu teshku pride , té odpahneno zhást supèt dobro sturiti , inu té bessédo pred všimi nasai vseti .

O. Gréjhe li tudi tajsti , kateri radi jlibio tú opravlanie , ali nikár ?

S. Iá ravnu tulikain gréjhe , kakòr ta kir hudú govory zhes eniga , in so dolshny enimu takimu braniti , ali pak prózh běshati .

O. Povi en Exempl od te osme sapu- vidi .

S. Maria ena sestra tega Preroka Moy- seia ,

sesa, je hudú zhes svoje brate govorila, inu sa tega volo je vla sdaizi gobova ratala. Tudi Dathan inu Abiron, kakor hitru sta opravlala Moysefa inu Aarona, sdaizi se je tá semla odperla inu shive posherla. *Num. II. § 16.*

O. Moi syn poviti meni she en Exempl.

S. Zhes svetiga Vicenza Fereria je edn sylnu hudu govuril, tá vmerje, inu se timu svetimu moshú perkashe, inu rezhe k' niemu: *Iest sim te reis spovédal inu veliko pokuro sturil sa volo tega kir sim jest hudú zhes tebe govuril, inu tebe opravjal, ali jest ne morem isvelizhan biti, ampák de jest tebe doli protsim sa moje opravlanie: ga lubesnivu doli prossi, inu grè k' isvelizhanju.*

Dauroult fol. 102.

T U

**TU DESSETU GOV OR-
JENIE.**

Od te devéte inu dessete Sapuvidi
Boshye.

O. **K**ai je tā devěta sapuvid ?
S. Ti némash pegeruvati tvoi-
ga blishnīga shene.

O. Kakú se imenuje tā desseta sapuvid ?
S. Ti némash pegeruvati tvoiga bli-
shnīg blagá, ali jmeinia.

O. Kai se prepovéduje v leteb dvěh sa-
puvidah ?

S. Tú kar se prepovéda v ti šestí inu
sedmi sapuvidi : de te néma nezhistost
tribati s' djaniam, niti s' mislelio ; tudi
nikár lushku blagú sheléti ; taku je le-
tukai prepovédanu, de te h' timu néma
iméti oben lúht niti pervolenie.

O. Gdú

O. Gdú gréjhy zhes le tó devěto sapuvid?

S. Tá kateri v' nezhistih mīlah se vel-fely, inu ima eno nezhisto lubésn k' e-nimu zhlovéku.

O. Gdú gréjhy zhes tó desseto sapuvid?

S. Tá kateri ima en lúht ali missel ivoimu blishnimu kai vséti ali vkrasti, ali ogolufati,aku lyh nemore.

O. Je li tudi pruti ti desseti sapuvidi ka-dar edn praví: ab de bi jest imel taku l'é-piga konč, kakor ga moi jossid ima!

S. Ne, ne gréh,aku sicer,lúhta nema tegaistiga iméti, ali vséti pokrivi-zí.

O. Povi meni en Exempl od leteb sapu-vidi.

S. Je bil en mladenizh, kateri je jmíl eno hudo navado v' mešníh gréhů, le-tá oboly, se popolno ma spovei; ali po-ti spuvidi sazne pomisllovati, rekózh:aku jest sdrou postanem, kozhem the-enkrat vagati tá gréh dopernesti: tá v-

merje

merje inu je bil vekoma ferdaman, kakòr je potler niegou Spovidnyk iskasal, kadar je bil sazhèl sa tegaistiga dushizo Mašhovati, tá je bil od Boshyga Angela opominen, de ima tó S. Mašho s' eniga drusiga dopernešti. *Pau. zeb. Prom. malæspei lib. 2. S. 5. n. 8.*

O. *Povi ti meni ſhe en Exempl.*

S. Dosti deshèl inu Judy, já cèla krai-leſta io dokonza konzhana. dokler tajstih Goſpudje inu Firſhti, nélo s' tem ſvoim sadobru vsèli, ampák fo ſvoiga blishnîga blagú ſheléli posleſti.

TU ENAISTU GOVOR. IENIE.

Od lubésni Bogâ inu ſvoiga blish-nîga.

O. **V** 'zbym ſtojj letú sapopadenie leteb deſſet sapuvidi Boshyb?

S. V.

Od lubesni Bogá, inu tega blishniga 191

S. Vč letem stojo : Ti imash Gospu-
da twoiga Bogá lubiti , is céliga twoiga
icerzá , is céle twoje dushe , is céle twoje
milli , inu is vše twoje mozhy , letá je tá
perva inu veksha sapuvid : tá druga pak
je leti enaka ; ti imash twoiga blishniga
lubiti kakor sam sebe : vč leteh dvéh sa-
puvidah stojo inu všy céla postava inu
Preroki.

O. Kai se vuzby vč letem jbtuku ?

S. Kakú jmamo Bogá , inu našiga
blishniga lubiti.

Oe Sakai tá Boshya lubésn inu tega bli-
shniga je sapopadena vč teb dessetib sapuvi-
dah Boshyb ?

S. Dokler vč tehistih se vuzhy , kakú
se jma Búg inu tá blishnî lubiti.

O. Katere sapuvidi slishio kč Boshji lu-
besni ?

S. Te try perve , katere so bile na ti
pervi tabli Moyselovi sapissane.

O.K.

O. Katere pak sljivo k' lubesni tegə blishniga?

S. Te druge sedm, katere sljivo h'ti drugi tabli Moyselovi.

O. Kai je tú Bogá lubiti?

S. Narpoprei: Bogú vlo zhást sheléti, niemu isterza voszhiti niegovu narvise inuneisgruntanu veli zhastvu inu trezhnust, inu sa vle tū kar niemu slishi se isterza resvescliti. H' drugimu: Bogá lubiti, tú je, vše tú sturiti kar Búg hozhe, inu niegove sapuvidi prou dersha-

O. Kai je tú Bogá lubiti is céligá jerzá, is céle dujbe, inu is cele mišli, inu is vše svoje možby?

S. Letú nei níshter drusiga, ampák vus flis inu skerb, já vše djanie inu opravilu tiakai rovnati, inu oberniti, de edn Bogá prou lubi, niegovo volo cilú dopolni, niegove sapuvidi dershy, inu de níega v' tem narmanshim, ne reshali.

O. Kai

Od lubesni Bogá, inu teg a blishniga I 93

O. Kai je tú, Bogá lubiti zbes vše ri-
zby?

S. Takú Bogá lubiti, de edn naishi
hozhe vle sgubiti inu sapustiti, já naishi
vmréti, kakor skusi en smertni gréh od
nîega odstopiti.

O. Kai je pak suvoiga blishniga lubiti
kakor sam sebe?

S. Tú je, kar bi ti rad hotl, de bi se
tebi sturilu, ti imash tudi drugim sturi-
ti: inu kar ti n'hozhesh de bi se tebi sgo-
dilu, tegajstiga ti tudi enimu drugimi ne
sturi.

O. Gdú je pak nash tá blishnî?

S. Vsi ludè na tem sveitu, vener je
edn blishnîhi kakor tá drugi, ti narbli-
shni, naishi pak so nashi starishi, potler
ty drugi, kateri nam dobru sture.

O. Se morejo li tudi sovrashniki lubiti?

S. Iá kakupak, inu ne samu lubiti s'
beslêdo, ampák tudi s' djaniam, tú je,

N

nym

nym dobru sturiti, pred shkodo varovati, nym pomagati, v' nyh potrébi.

O. *Nesnásb obeniga Exempla te lubesni?*

S. Iest yh snám cilú dosti. Naroprej: Christusa nei niggár oben takú lubil kakòr Maria Diviza níegova lubesni va narívetéiha Mati ; katerih lubésn je bilá taku velika, de ona je mogla s' veliko serzhno shalostjo pod krisham ve- ner shiva obstati, inu de od velike lubé- sni na sadnjo uro níe smerti nci obene bolésni pozhutila. Po Marij Divizi se je snashla neisrezhena lubésn s. Marie Magdalene pruti Christusu, od katere je govuril: Níei je dosti gréhou odpuszhe- nih, sakai ona je dosti lubila.

O. *Povi ti meni kai noviga.*

S. Tá velika svetniza inuandohtliva Nuna Maria Ragia, katera pred malu leitmi je shivéla, sa volo velike lubénsni pruti Christusu, je shelela inu pegerova- la vía na drobne kroszke sesékana biti, de bi

Od lubesni Bogá, inu te ga blishniga 195
bi takú se mogla v'ivoji kryi valati, inu
sa Christuľa vmréti: vener de bi potier
sdaizi mogla oshivéti, inu supèt kakòr
poprei ťeškana biti vlastdán noter do lo-
dniga dnè sa Christuľou volo, de bi ta-
kú několiku taushent krat mogla sa níe-
ga vmréti, inu ſvojo lubésn iskasati.

O. Povien Exemplod lubesni pruti timu
blishnimu.

S. Sveti Paulus Apostl, je te lude ta-
kú sa lubé jmel, de je shelil sa nyh volo
pred Bugom ena kletou biti, de bi on
skusi ſetú moglo te lude isvelizhane sturi-
ti. Rom. 9. v. 3.

O. Povi meni jhe en drugi Exempl.

S. Ruffinus en imenitní Mařnik pi-
ſhe: De je on tam skussil, inu vidil, de v'
tem Mestu Oxyrincho v' ti desheli The-
baida, vſi Purgarji lo se v' mei labo taku
lubili, kakòr de bi si vſi v' enim kloishtru
bracie bily. Daur. fol. 639.

TU DUANAISTU GOVOR- IENIE.

Od teh Sapuvidi te svete Catholis-
ke Cerque.

O. **K**oliku je sapuvidi te svete Catho-
liske Cerque?

S. Pèt je teh imenitnih. Tá perva : Te sapovédane prasnike dershati. Tá druga : Vsaki prašnik tó sveto Maſho andohtlivu poſlushati. Ta tretja : Tá poſt teh ſhtirideſſeti dny, te ſhtiri Qua-
tre, inu druge sapovédane poſte ſe poſti-
ti, tudi v' pètik inu v' ſabboto ſe od
messa sdershati. Tá zheterta : Vlaku
leitu tú harmanſhe enkrat ſvoimu na-
prei poſtavlenimu Maſhniku ſe ſpovéda-
ti, inu okuli veliko nozhnih Prasnikih
svetu Réhnu Teliz̄ preyeti. Ta pèta :

ob

ob teh prepovédanih zhaffih obeniga ohzhetia ne dershati.

O. Kai je tá sveta Maſha?

S. Tá sveta Maſha jeen Boshij offer, já tá edini veliki offer tega noviga Testamenta, od samiga Christuła goripostavljeni, kateri je Bogú goriofran od eniga h^c timu shegnaniga Maſhnika v jměnu všiga Christianstva; skusi letá te iskashe, tá narvitha tamimu Bogú spodobna zháſt inu naſha globoka dolshna podloſhnost.

O. Sakai tá sveta Maſha se jmeneje en Boshji offer?

S. Satú kir samimu G. Bogú je goriofran, inu obenimu Angelu nikár, niti ſvetniku. Tudi dokler tá sveta Maſha je od samiga G. Bogá goripostavlena, inu goriofrana, de skusi letú te sposná inu iskashe tá narvitha Boshya oblast inu polnomost v vših rizhých.

O. Sakai si ti letakú djal. Tá maſha je tá edini offer noviga Testamenta?

S. Satú, dokler ty Christianska Cerkou néma obeniga drusiga ofra kakor to
S. Mašho: sakai ty drugi stari ofri so sapuszheni inu prepovédani.

O. Sakai so prepovédani?

S. Satú kir tajsti ofri to bily li ena podoba tega praviga ofra, v' katerim Christus na svetim krishu sa nas vših je bil saklán inu goriofran: po napolneniu pak letega praviga ofra, spodobnu se imajo vši drugi ofri inu podobe teh ofrou sapustiti.

O. Taku bi ne billú prou, telleta inu voli klati, inu ofrovati, kakor v' starim Testamentu?

S. Iá, tú bi bil en velik grék, satú kir je prepovédanu.

O. Je li tudi gréb, ussik, jaiza, piszbeta, predivu inu denarje ofrati, kakor je per teh Christianih navada per tem gmain folku?

S. Nei oben gréh, sakai lety ofri né-

So prou Boshij ofri , ampák tú se more imenovati ena andohtliya thenkinga inu nikár offer ; tudi letú nei ofranu od obeniga Mašnika sa vše Christianstvu , ampák od teh gmain ludy je perkasanu , skusi letú shelè deléshni biti tega praviga ofra te S. Mašhe.

O. Sakai tá Majba se jmenuje narvekjhí offer ?

S. Dokler vč tajsti se goriofra G. Bogú , tá narbulšha , narvekšha inu narprietnísha reizh , tú je , tá pravi Syn Boshji , tú pravushivu Boshyc Iagne , Iesus Christus , isvelizhar všiga svitá .

O. Tadai nei biltá narvekjhí offer , tá offer Christusou na S. krishu ?

S. Je bil sizer tajsti tá narvetéhi inu narvekhi offer ; ali tá offer te S. Mašhe je timuistimu enák : já letá je ravní tajsti offer ; sakai per ti S. Mašhi te gori ofruje lyh tajsti offer , kateri je bil ha tem S. krishu goriofran , tú je , tá pravi Syn

Boshji , včti shtalti tega kruha , inu te-
ga vina .

O. Kai je tadai sč en reslozbik vč mei
tem ofram Christusa na S. krishu ?

S. Na krishu je bil Christus gorio-
fran suoimu Nebeskemu Ozhetu , vč
terpleniu inu te S. kryi prelivaniu : ali
pertí S. Mathi je on goriofran pres ter-
plenia , inu pres kryi prelivania .

O. Gdú je tá offer te S. Majhe goriposta-
vil ?

S. Sam Christus per ti sadnî vezherij .

O. Sakai , inu hč katerimu zylu inu
konzu , je letá offer te S. Majhe Bogú gorio-
fran ?

S. Sa shest jmenitnišnih urshohou vo-
jo . Narpoprei : skusi letú G. Bogú tó
narvišho zhástyskasati . Hč drugimu , kč
sahvaleniu sa niegove velike dobrute :
sakai , dokler my od niega pres nehania
tulikain dobrut prémemo , my bi nemo-
gli nyzh prietnišhiga inu bulthiga supèt
nie-

niemu dati , kakòr nîegoviga lubesniviga Syna Iesusa. H' tretymo , k' enim ipominu nîegoviga terplenia inu grenke smerti . H' zhetertimu , k' dolisbrissaniu naših mnogiterih gréhou ; sakai , dokler my pres nehania gréshimo , taku letá offer tudi pres nehania te ofruje Ozhetu Nebeskemu , de on te nas ihona , inu nam persenesse. H' pétimu , k' gméraniu Boshye gnade v' naših dushah : sakai taku dolgu dokler edn Mašho bere . ali slíhi , on sadoby gméranie te gnade Boshye , inu letú je en sylmu velik dobitník . H' shestimu , sa preyceti vše tú kar shelimo , sakai letá offer je vrédn , de se vše skusi nîega doby .

O. Povi ti meni en Exemplod S. Mashe.

S. Pithe S. Augustinus: de ob enim zhassu v' eni hihi eniga Gospuda , so dosti strahuiu nedleshnosti terpeli , od teh nozknih pothasti , taku dobru tá drushina , kakòr tá shivina , tá Gospúd

je naprossil eniga Mašnika , de bi on e-
no S. Mašho opravil Bogú h̄ zhasti, s' e-
no pomúzh pruti timu negmahu : pole
sdaizi kakòr je bilá tá S. Mašha opravle-
na , so to hišho te požasti v̄ myru pusti-
le. *Dauroult hic tit. 25. ex 1.*

O. *Poviti meni jhe en Exempl.*

S. Sveti Gregor Papeshi , piſthe od e-
niga , kateri je bil od eniga lvoiga lovra-
shnika dolgu zhassa v̄ jezhi okován ; te-
ga istiga sheha (dokler on nei dolgu zha-
sa domu perihel) je meinila de on je
mertou , je ona vlák tedin pustila sa nîe-
ga eno S. Mašho brati ; kadarkuli ſe je
tá S. Mašha opravlala , ſo ſe takrat te ke-
tine odvesovale : kadar pak je on h̄
konzu lédig postal , je domu perihl , je
perpovédal , de vlák tédn ob enim zhat-
í ſe ketine ſo lédig postale ; is letega je
tá shena lposnala , de letu ſe je ravnu v̄
tem zhassu godilu , kadar ſe je tá S. Ma-
šha sa nîega opravlala. *Lib. 4. Dial. o. 57.*

TU TRINAISTU GOVOR- IENIE.

Od skriynosti te svete Ma,
she.

O. **K**ai pomeini tá offer te S. Majbe ?

S. Tú pomeini tú narívetelhe terplenie inu smert Iesusa Christula.

O. Kakú inu v^e kakejhi vishz se sgodly letá spomyn ?

S. Tá spomyn se sgodi en deil skusi tá offer , en deil skusi tá Mašni gvánt , en deil skusi te postavlene shege inu Cere monie , katere se nuzajo per S. Mašhi.

O. Koliku je teh shegnanib gwantou tegá Majbnika?

S. Shest. Tá pervi je naplezhnik. Tá drugi je tá ſraiza. Tá trety je tá pás. Tá zheterti je tá nerozhnik. Tá pèti je tá dolga ſhtola. Tá ſhēti je tá Plaszh.

O. Kai

204 Navuk Christianski
O. Kai pomeini tá naplezbnik ali bumeral?

S. Pomeini tá pert ali platnu, s' katerim ty Iudje to Christuovo glavó inu ozhysavésali, kadar to shpotlivu níega byli, inu vprashali rekózh:aku si ti en Prerok, povi ·nam gdú je tebe vdaril? satú tá Masknik tá naplezhnih gori zhes glavo postavi.

O. Kai poméni tá fraiza, ali Alba?

S. Pomeini tá béli gvant, s' katerim je bil Christus od Herodesha ogernen.

O. Kai pomeini tá pás, narozbnič, inu tá dolga jhtola?

S. Lety try shtuki pomeinio vše lléherné svèse, shrike inu ketine, s' katerimi je bil Christus svèsan noter v' tem verti, inu h'tinu stebru kir je bil gaishlan.

O. Kai pomeini tá Mashni plaszb?

S. Pomeini tá shkerlatou plazh v'kateriga je Pilatus Christusa ogernil, kakòr eniga sanizhovyaniga, saversheniga, inu ne-

nelpametniga kralila : inu dokler na tem Mashnim plaszhi je en krish , taisti pomeini tá teshki krish Christuſou , kateriga je on nessel na té gorró Calvarie .

O. Kai pomeini tá kranzil , ali tá plata na glavi tega Mashnika ?

S. Pomeini té ternasto krono Christulovo .

O. Kai jmamo premisblavati , kadar tá Mashnik pred Altariam moli té ozbitno ſpuvid ?

S. Takratimamo pomisllovati , kakú Christus nati Olski gori je molil pred svojo smertjo , kateri je vſiga tvitá gréhe na ſebe polushil , tajste je objokal , inu od velike teshave kry potyl .

O. kai ti premisluiesh , kadar tá Mashnik takú obližen , gori k' Altariu grè , inu na deſni strani en zbas moli ?

S. Tukai jest pomislujem , kakú Christus vyet inu svèsan , je perpelán pred tevište Farie Annasa inu Caiphesha , kakú

206. *Navuk Christianski*
kú je on bil pred nymi satoshen, obso-
jen, s' shlafernizami vdarjen, sapluván,
sathpotován, inu dershán nikár druga-
zhi, ampák kakòr tá narvekshi hudo-
delnik, inu ſhe druge rizhy, katere je
Christus od Iudou pretarpil.

O. *Sakai ti letú premiſblujesb nati de-
ſniſtrani?*

S. Dokler ty Iudje ſo bily tá pravi od
Bogá sbrani fólk, inu kakòr pruti pol-
dnèvi, tú je de ony ſo shivéli v' ſposna-
niu tega praviga Bogá. Ty Aidje pak ſo
molili te hudizhe inu fólsh Boguve, inu
takú ſo prebivali na tileiyi ſtraui pruti
pulnozhi.

O. *Kai ti premiſblujesb, kadar tá Ma-
Jbnik od te děſne ſtrani na tóleivo ſeoberne,
noter do tega povsdigovania?*

S. Letú pomeini, kak ú Christus je
bil zhesdan od Iudou tem Aidjom, tú je
tímu Pilatishu inu niegovim ſlubabni-
kom, inu tukai ſe jma premiſhlovati,
kai

kai je on od tehistih preterpil, kakú je bil fershmagován, sašpotován, gaishlan inu tepen, kronan, k' imerti obloien inu nevilmilenu krishan.

O. Na kai je jmamo spumnniti, kadar se tá Sveti oblat povsdigne?

S. Se ima spumnniti, kakú Christus na krihu ie bil gorivsdignen, inu od všiga lvitá sašpotován.

O. Kakú pak se jmamo takrat saderšati?

S. Takrat ie potreba Christuša nashiga Gospuda inu isvelizharia, s' ponišno pohlevnostio inu s' narvisho andohtio moliti, niega zhaſtiti, inu se nemu ſerzhnu perporozhiti.

O. Na kai jmamo spumnniti kadar je tá kelih per ti S. Majhi povsdigne?

S. Se ima premihlavati, kakú tá zartana S. Réshna kry Christušova, ie obilnu tekla is niegovih tvetih Ran doli po tem krihu.

O. Kai

O. Kai se jmah timu moliti ob taistim
zhabuju?

S. De Christus nam skusi niegovo
grenko smert inu tarplenie, vše naše
gréhe odpusty, inu nam gnado podély,
de bi my naše shivénie takú rovnali, de
ta S. Réshna kry bi ne bila sa nás sab-
stoin prelita, ali nad nami sgublena.

O. Kai pomeini tulikain krishu, ka-
tere tá Majnik stury zbes tá S. Sacra-
ment, taku dobru pred Pousdigavaniam,
kakor potter?

S. Tú pomeinio sléherni shlaki, krish
inu tarplenie, martranie inu beteshi, ka-
tere ie Christus na krishu inu poprei sa
nas tarpil.

O. Kai jmamo premishlavati po pousdi-
govaniu, dokler tá Majnik tibumoli?

S. Takrat imamo spumniti, kakú
Christus na krishu ie try ure vissil par-
nag v' velikim mrasu, v' neisgrunta-
nim tarpleniu, od vših sahpotovan-
fer-

fershmaagan, preklinan; h' timu je on molzhal, vte poterpeshlivu pretarpil, inu v' zhassu je vsdihayal inu molil s' prelivaniom dosi gronkih fols, dokler je on teh iedm svetih bessed glatnu isrekj

O. Kai tu pomeini, de ta Majbnik ta Ozbenash glafnu moli?

S. Satu dokler v' tem Ozhanathu je sedm sktuku sapopadenih; le tukai glatnu moli, h' spominu teh sedm bessed, katero je Christus na krishu govuril.

O. Kai pomeini, de ta sveti Oblat po Ozbenajhu se nad ketibom reslomi?

S. Tu pomeini tu lozhenie te preuve te du he Christu ove od tega telessa, inu taku je storjena n'ieg'a sveta smert; v' tem zhassu je ta dusha ihla pred pakal, odreishti te svete ozhake, satule en deil tega Oblata postavi na to pateno; ta drugi dcil se dershy verhu keliha, sakai tu Tellu ie the en zhas vislelu na krishu, inu od tega istiga deila je the en piselz od lo-

mnen , inu v' kelih vershen, h' spomi-
nu , de po smerti Christušovi , je bílá
niegova strán odperta , de takú ſhe tá
druga kry je doli na tlá zhisu vunſteklá
inu sdaizi tá deil bó h' timu pervimu na
Pateno postavlen ; h' ipominu , de po
odperanju te strani , tudi tū Tellú Chri-
ſtušovu je bilú is krisha doli snetu .

O. Kai tū pomeini , de tá Maſhnik po
lomleniu tega S. Sacramenta , ne govory
vezb s' ozhetam Nebeskim , ampák s' ſa-
mim Christuſam , inu od mega sa myr pro-
fi ?

S. Satú , dokler Christus skusi nie-
govo smert je ſaſlushil , de je niemu da-
na obláſt na Nebu inu na ſemli , inu de
niegou ozha Nebeskí ſe naſ ſhona : ſa-
tú tá Maſhnik govory ſdai kakòr en po-
polnoma Naméſtnik , inu pegeruje , de
bi on ſvojo Cerkou ſtem ſhelnim my-
rom poterdiſ.

O. Kai

O. Kai pomeini tá vshitik tega S. Sacramenta ?

S. Pomeini tú pokopanie Christušovu.

O. Kai se ima prossiti inu pomisliti per tem vshivanju tega S. Sacramenta ?

S. Takrat je potréba Christusa prossiti, de bi on tudi v'našla serza pershel, inu de bi bil notri pokopán : inu de on v' nas, inu my v' niemu, v' duhovski vishi bi gorivstali, skusi pobuľhanie inu preminenie eniga noviga shivenia.

O. Sakai po preyemanju tega S. Sacramenta, se te buque prenesso na to desno strán, skusi katero Je sastopi tá Iudovská shlabta ?

S. Satú kir ty Iudje taku dobrú po smerti Christušovi kakor poprei, nelo nehali Christusa preganiati, inu niegovo zhášť inu velizhaſtvu sanizhovati.

O. Sakai pak tá Majbnik grè supèt na to levo strán, S. Santlansha Evangelium brati ?

S. K'yskasaniu, dokler ty Iudie nelo hotli Christusou navuk gorivseti, ampak so ga savergli, de ta gnada tega Evangelia je tem Aidiom podelenia.

O. Poviti meni sdai en leip Exempl od ofra te Svetey Majhe.

S. Ta sveti Oppat Nilus pishe, de S. Ioannes Chrysostomus je dostikrat vidil dosti Nebeskikh Angelzou per ti S. Mashi s' veliko ponishnostio inu andohtjo goristrézhi, inu ilushiti. Pæd. Chr. hic fol. 369.

O. Snáshli jhe kateri leip Exempl?

S. Svetimu Gregorju Papeshu, S. Osbaldu Shkoffu, v' Ligorni, tudi timu cilu isvelizhanimu Ioannu Parmentu, dokler lety ob enih zhassih nelo imeli obeniga hlapza ali Meshnarja, so ty Nebeski Angelzi perstopili, inu sonym k'Mashi per Altarju stréigli. ibidem.

TU SHTIRINAISTU GOVOR-
IENIE.

Od poslughania te S. Mashe.

O. **K** Adai inu kolikukrat jmó dolshny
Masbojlihati?

S. Tú námanie všako Nedélo inu Pras-
nik.

O. Gdú je dolshán tó Masbojlihati?

S. Vsi verni Christušovi kádar h' pa-
meti prideo.

O. Ie li gréh kádar edn tak dán Majbe
ne jlišbi?

S. Aku se letú sgody pres eniga po-
trébniga inu pravizhniga urshoha, takto
tú je en smertni gréh, kádar pak je edn
bolán, ali ga enu pravizhnu opravilu
perdershy, takrat nei obedn gréh.

O. Kakú pak jest morem posnati de je en
pravizhna urshob?

S. Narbule je takrat vprashati tega spovidnika , ali tega Mashnika.

O. Kakú imamo tó S. Majho pojlujbati?

S. Imamo merkati inu pothlubhati s' tó narvekšho andohtjo inu ponishnostio , inu nikár sem ter tam gledati , govoriti , se smeyati , ali na drugu misliti.

O. Kakú moremo my se braniti pred drugimi mijlami , ali notardajaniu ?

S. Kadar bosh ti lipú na tega Mashnika merkal , inu per tem premishlavat tú terplenie Christušovu , kakor stoje píssanav' tem trinaistim Govorjeniu , s' tem ti te druge milli preshenesh.

O. Kadar pak nemore edn takú premijblovati , kai je niemu sturiti ?

S. Kateri ne more veliku premishlovati , tá ima andohtlivu moliti kakor sná: je vše dobru , de li misli na tú kar moli.

O. Ne snásb ti obene druge Laglijhe visbe tó S. Majho pojlubhati?

S. Iá moi ozha , letó visho : Narpo- prei,

prei, v' sazhetku te Mathe, jest imam
 eno popolnama grévingo inu shalost
 zhes vše moje gréhe. H' drugimu, jest
 G. Bogá sahvalim sa vše niegove dobru-
 te, katere jest od níega preimem, slasti
 sa te prejete gnade, de je on mene stva-
 ril, odréshil, inu dosihmál pred hudim
 ohrañil. H' tretymu, jest sazhnem na
 tú moliti tá shalostni deil tega S. Ro-
 shenkranza. H' zhetertimu pertim po-
 vsdigovaníu jest Christusa molim inu
 zhastym, v' tem S. Sacramentu, kakòr
 de bi jest niega vidil na krishu yisseo-
 zhiga, inu niega prossim, de bi on me-
 ne deléshniga sturil niegoviga svetiga
 terpleníu inu nedolshe smerti, inu ne
 dopustil, de bi niegova S. Réshna kry-
 bijá na meni sgublena, ampák k' odpus-
 zhaníu moih gréhou. H' pètimu, po-
 tem jest molim tá S. Roshenkranz, rokè
 goriusdigujem inu klukam na moje
 gréšhu terzè. H' shestimu, pertem ob-

haylu tegai Malhniča gōvorym tudi te
beslēde: Golpúdnest něsim vředn : inu
prossim G. Bogá, de bi on tudi vč moie
terzè perhl, inu mene deleishniga stu-
ril tegā S. Sacramenta, inu niegoviga
terplenia. Hč ledmimu, she molim tá
S. Roshenkranz dolkonza. Kč olmimu,
kadar tá Mašnički tá shegin daie, taku
iest prossim Sveto Troyzo ediniga Bo-
gá, de bi skusi muzh letega S., offra hotl
poshiegnoti mene, moje starishe, moje
shlahto, moje dianie inu imeinie, de
bi mene valoval pred gréhi, inu kč sa-
dnuimu meni podeihl tu Nebeshku is-
velizhanie.

O. Sakai ti molish tá shalnostni deil te-
ga S. Roshenkranza, inu nikár te druge
deile?

S. Iest sim poprei dial de vše molitve
to dobre, ali tá shalostni deil S. Roshen-
kranza se bolè raima, dokler tá S. Ma-

sha

sha le opravla h' spominu Christuove
martere, inu tarplenia.

O. Kakú se ima per Majhi statí?

S. Je potrāba vieskusi klezhati, samu
per Evangeliu goriv stati.

O. Kadar pak je peita Majha, kakú
sturysh?

S. Tú jest doli pokleknem, dokler
tá Matnik gori pred Altar stopi, inu su-
pèt kadar Sanctus gony do Ozhanasha,
tudi per tem obhaylu, inu k' sadnímu
kadar tá Matnik ima tá S. krish sturiti :
tá drugi zhas ali stoym ali sedym.

O. Je li pridnu pogostim Majho jlistati?

S. Já dokonza dobru : inu néma o-
ben biti, kateri bi vtakdán Mathe ne sli-
thalaku je níemu mogozhe.

O. Ne more je li edn deléshn Majhe stu-
riti, akuljib ne more k' mieipriti?

S. Já, te more tudi lahku deléshn
sturiti.

O. V' kakei vishi, inu kai jma sturiti?

S. V^c jutru kakòr hitru gorivstanesh,
 jmáš doli poklekniti, inu s^c veliko an-
 dohtjo inu sponishnim ſeržam rezhi: O
 Goſpúd Iesus Christus, jest tebe viſſo-
 ku sahvalim sa vše tvoje dobrute, katere
 si ti meni do ſdai iſkasal, ſlaſti pak sa tú
 de ſi ti mene ſtvaril', inu takú dragú od-
 réſhil, de ſi ti sa mene v^c veliki nadlugi
 kry potyl, sa mene ſi bil vyet, groſo-
 vitu gaishlan, ſterniam kronam, ſi nel-
 fil en teshák krish, inu ſi bil na níega
 perbyt, try ure v^c velikim tarpleniу viſ-
 fil, inu k^c ſadnímu ſi sa mene vmerl. k^c
 sahvaleniu sa té veliko lubéſn inu vſmi-
 lenie, jest tebi goriofram vše S. Maſhe,
 katere bodo po vſim velnim ſveitu bra-
 ne; inu tebe proſsim, de ti mene vſih
 taiftih deléſhniga ſturysh, ſatú de tvoje
 preſvetu terplenie inu grenka ſmert ne-
 bó na meni ſgublena; Ti poshegnai
 mene inu vše te moje, inu nas obari
 pred gréhi inu pred vſimi nevarnostmi,
 inu

inu dai twojo gnado, de bi my naſhe
 shivénie takú rovnali, de bi my po letem
 révnim lebnu mogli doſezhi tú vézhnu
 shivénie, Amen. Na tú moli en Ozhe-
 nash, Ave Mario inu tó Vero: aliaku
 ti the zhas imash taku moli, pèt Ozhe-
 nashu inu pèt Ave Marij h' zhasti pèt
 kryvavih Rán Christutovih.

*O. Pokashi ti meni s' enim Exemplom,
 de je dobru vſakdán Majbo Jliſhati.*

S. Pius tá drugi Rimski Papesh, piſhe
 od eniga shlahnika, tajsti je bil dra-
 ſheni od ene teske skuſhniave, de bi ſe
 imil ſam ſebe obéſſiti; ali on je bil oba-
 rovan ſkusi tú de je vſakdán liſhaltó S.
 Maſho: Se permeri de en dán je bil po-
 snu perſhel h' ti S. Maſhi, na tú ga je
 mozhnu ferzè bolélu; inu letú je sazhèl
 perpovédati enimu kmetu, kateriga je
 bil na pootu ſrèzhal, taifti kmetizh ti-
 mu Shlahniku je múzh te Maſhe s' eno
 ſuknio prodál, inu dokler tá kmetizh
 nei

nei mogl tajste sukne oblezhi , od serda
je shelinu se je tam obesil. Daurult tit.

32. exc I.

O. Letanje en strafban Exempl, povishe
eniga.

S. Ve Lebnu S. Elisabethē se bere od
dvéh hlapzou tega kralila Dionysia , ka-
terih edn je bil od tega drusiga fólsk sa-
toshen per tem kralilu , tajsti je jmel biti
shiu vershen v^e eno gorézho Apnenizo ,
satorai je bilú sapovédanu ; de tajsti Mla-
denizh , kateri bó narpoprei od kralila
pollánh^h ti Apnenizi , sa vprashati kakú
tá Apneniza gory , se jma notar v^e ogin
vrézhi : dokler pak tá kateri je bil pokri-
vizi satoshen , je vlastdán S. Mašho Ili-
thal , je na pooti se namieril de v^e eni Ca-
pelizi je bilá tá S. Mašha , je on pertajsti
ostal po navadi inu je tamkai andohtli-
vu Bogá molil , inu taku se je samudil
de je posnu h^h ti Apnenizi perhel ; v^e
tem zhassu je níegou fólsk toshnyk h^h ti

Apne-

Apnenizi bil poslán, de bi vprashal, áku
tá pred nym poslán, je peršel tiakai
inu ali je v^e vigin vershen ali nikár; so
tegaistiga, skusi pravizhno řodbo Bo-
shyo, popadli, inu sdaizi v^e tó gorezho
Apnenizo shiviga vergli, inu feshgali,
tá pravizhni pak, kir je Masho řilhal je
bil sdrau inu vessel ohranen. *Alph. Rod.
tract. 7. Articulo Missæ.*

O. Veish li ti ſhe en leip Exempl?

S. Sta bila dvá moshá ſosleda, taiftih
edn je vlakdán Masho řilhal, satu je o-
bilnu shivis s^e sheno s^e otruki inu s^e dru-
shino; Tá drugi pak, je ponožhi inu
po dněvi, ſe mujal inu délal tudi obPra-
snikih, veneř je v^e buſhtvi, inu v^e lako-
ti prebival, inu shivil, s^e sheno inu s^e
drushino; nigdár nei imil ſadostí kruha,
je ſtradal, nyžh nei ſhlú niemu po frézhi
nei imil níegoviga potrébniga shivé-
nia, je hodil vus zuniaſt inu re-
ſtargan : Se je premiſtil, je sazhel
vlak-

všakdán Masho slišhati, inu s' tem je sa-
zhèl frézhniše thivéti. *ibidem ut supra.*

TU TRINAISTU GOVOR- IENIE.

Od tega Posta.

O. **K** Aku se jmenuje tá tretja sapuvid
S. Catholiske Cerque?

S. Tá tretja sapuvid je Post teh štiri-
desseti dny: te štiri Quatre: inu druge
sapovédane poste dershati: inu ob pèt-
kih inu ob ſabbotah od messa fe sder-
shati.

O. Kai le v' leti sapuvidi sapoviduje?

S. Dvei rizhi: Narpoprei, ob pravim zhassu fe poſtit. H' drugimu, však
pètik inu ſabbotho messa ne jesti.

O. Kadai smó fe dolshny poſtit?

S. Narpoprei, v' teh ſhiridesletih dnéh
tega

tegaposta. H' drugimu, ob teh štterih Quatrih. H' tretymo pred nekaterimi velikimi prasniki, kateri posti inu viglie ſe vſeli per Cerqui osnanio.

O. Kai je edn dolshán ſturiti na poſtinu dán?

S. Narpoprei, obeniga messá ne jéſti. H' drugimu, li enkrat kai kuhaniga ali gorkiga jéſti. H' tretymu ſe varovati pred gréhi inu vſim hudim djaniam.

O. Je li sléherni ſe dolshán takú poſtit?

S. Pred gréhi inu hudim djaniam je sléherni dolshán ſe varovati: pred mesſajejo tudi sléherni, kateri ie sdrou, iá tudi ty bolni, kadar lahku moreo druge ſhpishe iéſti: kadar pak druge ſhpishe binym h' ſhkodi bile, takú moreio ſhiher meſlú iéſti, kakòr tudi te v' otrozhii poſtili: veneſ sa bolſhe sagvištanje ſe ima h' timu duhovnímu paſtiriu oglatiſti. Na dán pak li enkrat iéſti, ſo vſi ty dolshny, kateri ſo ſdrayi, inu néma-

io obeniga teshkiga délla: kateri pak se
hranio s' teshkim déllom: tudi ty, kate-
ri k' nogam raishajo, moreio vezhkrát
jésti.

O. Kateri ob poldne je iédlí ne smei li
v' vezher cilú nyzh jésti?

S. Nyzh kuhaniga, aimpák en kossez
hruha, en par hrušlik ali liabolk, ali sit-
zer kai od tadú; ali nikár tulikain, de bi
bilú eni vezherii glih, inu do sittosti.

O. Je smei na poštni dán vinu pyti?

S. Na poštni dán se li ta iéd prepovi-
duie, inu nikár tú pytie, kadar bi pak
edn cilú dosti pyl, inu pyan postal, taku
bi bil niega post sabstoin.

O. Kai je s' en gréh, ob pétkib inu sab-
botab, ali sizer ob drugih poštnih dněb messu
jésti, ali dvakrát jésti?

S. Tú bi bil en smertni gréh, kadar
edn tam rádstury.

O. Je li tudi gréh s' soldatmi messu jésti,
kadár so v' Quarterji?

S. Já tudi :aku sizer nei pertruzam se boyam, ali sicer v' drugo visho h' timu perlylen.

O. Ie li pak gréh jésti per teb Lutrish, kadar en blapz ali dékla per nyh slushi?

S. Já tú je ravnú takú gréh, akú sicer bi kai jméli drusiga k' jédi, k' doperna shanju nyh všakdaníga délla.

O. Kadar pak bi ty Lutrish sylili k' jédi, k' enimu fershmaganju, ali k' enimu jbputi ti sapuvidi te S. Cerque, inu bi sicer nejmél drusiga k' jédi?

S. Letú bi bil en velik smertni gréh, inu edn v' taki nadlugi je dolshán rai shi slusbó goridati, ali lakoto terpéti, kakòr messú jésti, inú sapuvid prestopiti.

O. Ie li tudi gréh tem Lutrish slushiti?

S. Já tudi je gréh, sa volo te nevarnosti, de bi kei skusi letú ne padli v' enuzviblanie v' ti pravi veri, ali de bi ne bil cilú sapelán, inu aku je veksha

nevarnost s'tem vekšhi je tá gréh ; kakòr
tú svetu Pišmu govory : tá kateri nevar-
nost lubi, tá v' nevarnosti pogine.

O. Kadar bi pak ne bilú obene take ne-
varnosti , je li vener gréh tem Lutrish slu-
shiti , dokler ti ne moresh teh sapuvidi der-
shati ?

S. Iá vener je gréh , aku pak jest ne
morem drugdi obene slushbè dobiti ,
inu drugazhi shivéti , takrat potréba
néma obene postave.

O. Tadai je ne smei oben pètik inu sab-
botho messú jésti ?

S. Samu na Boshizhni dán , kadar
tajsti pride na petik ali sabbotni dán ,
je dopuszhenu meslú jésti , h' spominu
de tá vézhna besséda je messú postala , inu
je per nas prebivala , kakòr se v' Evan-
gelij na tajsti dán poje inu bere.

O. Kai je tá post teh jbtiridesseti dny ?

S. Taku se jmenuje tá zhas od pepel-
ne tréde do velike nozhi , v' katerim se
jma

jma všeskusi postiti, tú je li enkrat na dán do sitosti jésti, svunai teh Nedél, v katerih je sadostí de se li meslú ne jei.

O. Sakai pak se letá post dershy?

S. Narpoprei k' isbríssaníu nashih gréhou. H' drugimu, sa hoditi po stopeniah Christusovih, kateri te je tudi stiridesseti dny postil. H' tretymu, h' zhasti níegoviga velikiga terplenia inu grenke smerti.

O. Kai so te Quatre, inu vigilie teh postou?

S. Tú so ty štiri zhassi tega leita, v katerih tá Christianska Cerkou jma navado te svete Duhovne shègne déli, inu satú je spodobnu, de ob taistim zhassu vše Christianstu flissih moli inu se posti, de bi G. Búg tvoji Cerqui všelei dobre Duhovne inu Pastirje podélil inu isvolil; kakòr so tudi ty S. Apostoli pred takim shegnovaniam molili inu se postili. Act. 13.

O. Na postne dny nei obena druga jed premovédana ampák samu messú ?

S. Iá víc kar je od messá je prepovédanu : ali jaiza , tyr , mléku nei prepovédanu.

O. Kakú je je postil Sveti Nicolaus ?

S. On dokler je ſhe sesal , te druge dny je on rad Materine parſí vshival , ali všako ſrédo inu pètik , je li en ſamkrat sesal , inu letó visho posta , je on do smerti dershala. *Brev. in Festo.*

O. Kakú ſe je postila mati S. Roberta Cælestina ?

S. Letá andohtliva ſhena je bilá navuzhena od S. Petra Cælestina , de je ona všaku leitu trikrat tá poſt teh iſtiridesſetih dny dershala ; všako ſrédo inu pètik ſe ſe ſuhim kruhom inu vodó poſtila : tudi všakdán je molila te iedmu re kakor ty Duhovni ; inu zhes letu vše je ona všák tédin dvakrat teh ſtú inu pèdesſet Davidovih Psalmu vunsmolila. I-

nu kadar je ona v^e leti navadi nossezha postala , je ona v^e duhu vidila , kakòr de bi ona eno okroglo kuglo rodila , katera bi po všim sveitu jméla tezhi : tú je bílá poménena tá velika svetúst níe Syna Roberta. Sur. in vita S. Rob. 18.Iul.

16

TU SHTIRINAISTU GOVOR. IENIE.

Od te zheterte inu pète sapuvidi
te Catholiske Cerque.

O. **K**AKU se jmenuje tá zheterta sapu-
vid te S. Catholiske Cerque?

S. De všaku leitu tú narmaníe enkrat ,
se jma sléherni (voimu naprei postavle-
nimu Duhovnímu (povédati , inu okuli
velike nozhy S. Réthnu Tell úpreyeti.

O. KAI se tukai sapoveduje od te Cerque?

S. Dvei rizhi : Narpoprei , všaku lei-
tu všai enkrat se (povédati. H'drugimu,

všakу leitu všai enkrat, slasti ob veliki nozhitá S. Sacrament preyeti.

O. Letá tadai nei ena Boshyя sapuvid, inu od samiga Christusa sapovedana, le teb gréhou spovédati, inu tá sveti Sacrament preyeti?

S. Já kakupak, tam Christus je tú sa-povédal; ali on nei obeniga zhassa h^e ti-mu postavil, kadai inu kolikukrát bi le jméli spovédati, ampák on je tvoij Cер-qui sapustil, de jma tá zhas svoliti inu postaviti: inu dokler je tá Cerkou postavila, de všai enkrat se imá edn v^e leiti spovédati inu obhayati, sa te ga vo-lo je letu ena Cerquena sapuvid jmeno-vana.

O. Nei tadai potreba se vezh spovédati inu obhayati kakor li enkrat v^e leitu?

S. Kadarkoli edn v^e nevarnosti te īmer-ti te snaide, takú je dolshán se spovédati, satú te nossezhe shene, pred porodom: ty soldati kadar se h^e boyu perpravleo: ty

ty kateri se na murje podadó : tudi v si bolniki , inu sicer ty kateri kei en velik gréh pozhitio , so se dolshny spovedati inu obhayati.

O. Kakú se jmajo spovedati inu obbayati ?

S. Letú sim iest osgorai poveidal v tem drugim poglavitim štuku v tem zhetertim govorieniu.

O. Kakú se jmenuje ta peta Cerquena sapuvid ?

S. Ob teh prepovedanih zhassih ne ozetovati.

O. Kateri so taisti zhassi ?

S. Od te perve Adventne Nedéle, noter do teh tréh kralou : inu od pepelnizne tréde , noter do perve Nedéle po veliki nozhi.

O. Moreshli ti meni povediti en Exempl od te zheterte sapuvidi ?

S. Iá , od spuvidi sim iest poprei nékoliku yn povédal : inu S. Antonius pište

tudi letá : De ie bilá ena shena cilú bogata , brumna , inu bogaboyezha : letá , skusi zhlovésko slabúst , ie enkrat v' en gréh padla , inu s' enim leidig pregréšila : tú ie nîo taku mozhnu sgrévalu , de sa tega volo ie v' en Cloishter se podala , de bi ie tega gréha spokorila : v' tem Cloistru ie ona dosti leit cilú terdú se pokorila inu Bogaboyezhe shivéla v' vsih zhednostih , takú , de savolo nîe brumnosti inu sastopnosti ie cilú s' eno Abta-
 fizo bilá svolena , inu postavlena : letá k' sadnímu vmerie inu po smerti se eni nîei testri perkashe , inu k' nîci rezhe de ie vekoma ferdamana : Letá testra sazhne vptyirekózh : Ali gdú tadai bó mogl is-
 velizhan biti , kadar si ti ferdamana ? ona k' nîei odgovory inu pravi : ti te némash nyzh zhuditi : sakai , aku sim iest lyh dosti dobriga sturila , iest sim bilá she v' mladosti nezhistost dopernešla , inu sim se framovala tega greha spovédati ,

dati, satū sim iest vekoma ferdamana.

Dauroul. c. 4. tit, 12. ex 3.

O. Povi meni je en Exempl od tega Obayla.

S. Ob enim zhassu, kadar je S. Gregor Papesh s' eniga mertviga Mashaval, inu v' tem kir je on djal: Myr vézhni, dai niemu: je on lishal eno shtimo od Neba rekozho: Iest n' hozhem. Takrat tá sveti Papesh sapoveda de le jma she peiti: Myr vézhni dai niemu Gospúd: pole supèt lishi tó shtimo rekozho Iest n' hozhem. Na tú on vprasha, kai bi tú s' en urshoh jmil biti? je bilu niemu odgovorjenu s' letemi bessedami: dokler letá merlizh sa volo eniga velikiga sovraibtva nei hotl te leitne spuvidi inu obhayla dopernesti, je n'iegova duha vekoma ferdamana. S. Greg.

Dial.

**TU TRINAISTU GOVOR.
IENIE.**

Aku smó my dolshny te Cerque-
ne sapuvidi dershati.

O. **S**akai te Cerquene sapuvidi se jmajo
dershati ?

S. Satú, dokler en Christián po ti
zheterti sapuvidi Boshji je dolshán, ta-
ku dobru Duhovskim , kakòr deshels-
kim višihim pokorn biti : kateri pak
tó Cerkou ne pollusha , ali kateri níe
dobro postavo inu vishingo sanizhuje,
tá se jma s' eniga Ajdia inu Ozhitniga
gréthnika (kakòr je sam Christus go-
vuril) dershati.

O. Kai tadaí pravi tá zheterta sa-
puvid ?

S. Ti jmash ozheta inu Mater spo-
shtovati ; tú je : Ozha inu Mati , kakòr
de

de bi rekl: Duhovskim inu deshelskim vishishim pokorn biti.

O. Gdú so Dubovski oblastniki, ali vissi?

S. Ta stilo, kaferi na meistu Christu-

sa to Cerkou vishajo, slasti kakor tá Rímski Papesh, kateri je sa S. Petrom per-
thel, Christutou Namestnik, inu na-
prei postavljen en Pastyur zhes vše Christianstvu, po tem en Sléherni Shkoff v
svoji Shkoffij, in Sléherni Faimaster v
svoji Fari.

O. Kakú se more tu sastopiti, kar Christus govory rekózb: kateri to Cerkou ne po-
jusha, tase jma dershati s' eniga Aidja i.
nu ozbitniga gréjbnika, per S. Mattheu-
shi na ossemnaisti postavi. Inu kai je tá
Cerkou?

S. Tá Cerkou je enu ykupsbraliszhe v-
síh vernih Christianou.

O. Kakú more edn leté Cerkou spojto-
vati?

S. Kadaredn sposhtuje te naprej po-
sta-

stavlenc višishe, kakor Papesha, Shkof, fe, inu oblastnike : kakor ob zhassu teh Apostolou so sposhtuvali S. Petra, Paula, inu druge Apostole, so taistim vereovali inunym bily pokorni.

O. Povi ti meni od letega eno Pergliho.

S. Ravnu kakor so ty podloshnik i pokorni svoj Gospoiski, inu timu Flégriu ali níegovim Naméstnikom, takú tudi tá sposhtuje inu je pokorn višim Duhovnim; slásti pak edn sposhtuje to Cerkou, kadar gorivsame inu stury tú kar tá všá vkup spravlena Cerkou naprej postavi ali sapovei.

O. Kakú se more vše Christianstvu ukup sbrati, kateru je po všim Jveitu restresenu?

S. Takrat je vkup sbrana všá Christianska Cerkou, kadar tá pervi Glavár, s' všimi Shkoffi inu Cerkovními Oblastníki, katerim je tá gmaina podvershena, vkupai prideo, inu dershe tá

Con-

Concilium ali sbraliszhe ; sakai kar ony takrat , takú vkup sbrani , skleneo ali sapovédajo , tú ony sturè v' jmèni vsga Christianstva.

O.Kadai pak se enu taku sbraliszhe stury?

S. Takrat kadarkuli je ena silna potréba , slasti kadar ena nova kezaria se sazhne ali se gméra , ali kadar se jma enu veliku deshelsku opravilu rovnati . Takú to tudi sami ty S. Apostoli v' Ierusalémi enu sbraliszhe dershali , v' katerim se je rounalu letú : akubí se jmélu tem preobernim Aidjom Moyselova postava naloshiti ali nikár ; Inu narpuslednje je bilú tú vkúp sbraliszhe Tridentinsku v' Tyroli , cilú veliku inu jmenitnu , per katerimu to te sadaníe kezarie bile svershene inu ferdamane .

O Kadar je takú vše Christiansku vkup sbranu , more li tudi kaifaliti ?

S.Ne

S. Ne more faliti, nikárv obeno višo.

O. Sakai tú v kúp sbraliszhe ne more faliti ?

S. Ne more faliti, sakai letá je tá narveksha skerbnúst Boshya, inu obluba Christušova.

O. Kei, ali kai je Christus oblubil ?

S. Per S. Matheushi na poslední postavi, je on oblubil, rekózh: Iest hožiem per moij Cerqui ostatí noter do konza tega svitá : tú je, skusi S. Duhá, kateri bô taisto vishal, inu jo varoval pred vlo smoto. On je tudi S. Petru oblubil, rekózh: Tvoja vera, inu vših teh kateri sa tabo prideo, ne bô nigratrena.

O. Od kogá pak jma tá Cerkou, ali nje glavarij to oblast, te prave sapuvidi goristaviti ?

S. Tó oblast imajo od samiga Christuta.

O. Ka-

O. Kakú se more letú yskasati inu sprizbati ?

S. Raynu is S. Matthevsha na osleme naisti inu na ihenaisti postavi, Takrat kadar je Christus s. Petru inu tem kateri sa,nym prideo kluzhe teh Nebbes bil dal, tú je, oblast te duše vishati, nym te gréhe odpustiti ali sadershati. Tudi per s. Sant Iaňshu na sadni postavi: takrat kadar je on Petru sapovédal: de on jma te ovzhize pasti inu vishati; kakú bi pak Petrus inu níegovi Naméstniki mogli vše Christianstu vishati, kadar bi ony ne iméli oblasti sapovédati ali prepovedati.

O. Kai nuzajo pak te Cerquene sapuvidi ?

S. Skusiletú je po všim Christianství ena lépa shega, brumnost inu Navuk, kakor tudi ena hvaleshna sloshnost: sakai kadar bi en lléherni tmil sturiti kar bi on hotl, inu bi ne bilú obene više

Gospoiske, katera bi mogla savkasati, supovédovati, inu te krivizhne išitraffati, taku tá Christianska gmaina, bì bilá shlehtnithi kakòr obena losleska v' eni vassi.

O. Kai je dershali, od teh Duhovskih Oblastniku, tá veliki Cessar Constantinus?

S. Kadar ty Donatisti kezarji lo beshali pred Rimskim Papeshom, inu lo per Cessarju yskali pomuzhi, se ie on silnu zhes nyh referdil, inu ie dial: vy imate inu morete gorivsèti povelo inu sapuvit teh Duhovskih Oblastnikou, nikár drugazhi, ampák kakòr od samiga Bogá Dauroult, ce 4. t. 18. ex 1.

O. Kakú se ie sadershal tá Rimski Cesar Theodosius pruti Duhovskim Oblastnikom?

S. Kadar ie bil on silnu pregréshil, inu eniga pravizhniga k' imerti obłodil: ie on hotl en dán po navødi v' té Cerkou notar stopiti, de bi molil, ali tá sve-ti Shkoff

ti Shkoff Ambrosius ga nei pustil bjis
Cerqve priti , dokler bi ta Cessar ene o-
zhitne pokure ne sturil : natu je ta Cet-
far bil timu S. Shkoffi volan inu pokorn,
je nrega volgal, inu je to nelosheno po-
kuro rad volnu inu pohlevnu doparnel-
fil. In Feste S. Ambr.

Ta Zhetereti Poglavit i htuk Chri-
stianskiga Catholiskiga Navuka.

Od Ozba najha.

TU PERVU GOVOR- IENIE.

O. **K**ateri je ta zhetereti poglaviti i htuk
Christianskiga Catholiskiga Na-
vuka ?

S. Tu je ta sveti Ozhanaš , s' tem
ivojim Angelskim posdravleniem.

O. Kakujemoli ta jveti Ozba nash?

Q

S.O.

S Ozha nash, kir si v' Nebessih. Po-
svizhenu bodi tvoje jmè. Pridi k' nam
tvoje krailestvu. Isydile toja vola, kakòr
na Nebu, taku na semli. Krúh nash v-
iakdani dai ga nam danas. Inu nam
odpusti našhe dolgè, kakòr my odpu-
zhamo našhim dolshnikam. Inu nas
ne vpelai v' skushnìavo. Ampák nas
réšhi od hudiga, Amen.

O. Katera je tá narbuljba inu jmeni-
tnijsba molitou?

S. Ravnu letá sveti ozha nash. Kate-
ga je navuzhil tvoje svete Iogre nash
jam Isvelizhar IesusChristus, k'našhimu
vézhnimu isvelizhanju.

O. Sakai tá ozha nash je tá narbuljba
molitou?

S. Satú kir jam Christus je tegaitiga
islushil.

O. Gdú je narpoprei se navuzhil ozha
najha?

S. Nar-

S. Narpoprei to ga ſe navuzhili ty Apostoli.

O. Sakai je Christus nyb vuzhyl takú moliti ?

S. Narpoprei satú, de fo ty Iogri takú molili : gdrugimu de bi ony vše ludy povsim ſveitu takú vuzhili moliti ; de bi tak ú vše Christianſtu do konza tvi-tá v' eni gmain enaki vishi molili.

O. Sakai je Christus eno takú kratko molitou naredil ?

S. Satú de ſe edn s' tem lagle navuzhy, tudi de jo edn vezhkrát moli.

O. Koliku proshain v' ſebi sapopade ?

S. Tá Ozha nash imia v' ſebi ſedm proshain.

O. Kai ſe v' tebiſtib proshniab sapopade ?

S. Vle tū kar tá zhlovik imia inu more proſſiti od Bogá inu pegerovati.

O. Sakai my pravimo ? Ozha nash, inu nikár Biug nash, ali Goſpúd nash ?

S. Satú de bi my shihréhe, s' vek-
shim vupaniam prossili, kakorení otro-
zi lvoiga lubesniviga Ozheta.

O. Ie litadai G. Búg nash Ozha?

S. Iá kakupak, dokler je on nas stva-
ril inu odréhil, inu nas hozhe svelizha-
ti.

O. Kadar my pravimo: Ozhanash, na
katero persona v' Bogastvi my klizbemo?

S. Katero my hozhemo, ali pak vše
try vkupai, tú je na sveto Troyzo.

O. Ie litadai Syn Boshji, inu S. Dúh
tudi nash Ozha?

S. Iá, sa gvišnu: Búg Ozha, je nash
ozha, dokler on je nas stvaril: Syn Bo-
shji, dokler nas je odréhil; S. Dúh, do-
kler on nas hozhe posvetiti, inu isveli-
zbati.

O. Sakai my pravimo: Ozha nash, inu
nikár moi ozha?

S. Tú je nam k' enimu spominu, de
my vši imamo eniga ozheta, de bi my
v'mei

v' mei ſabo kakor bratje inu ſestre lipu
krotku ſhiveli,aku my hozhemo,de bo
G. Búg naſh lubesnivi ſvěti Ozha, inu
naſ ſa ſvoje otroke ſpoſnal inu vſliſhal.

O. Kei prebiva Búg naſh Ozha?

S. On je povlod, v' Nebu inu po v-
ſim ſveitu.

O. Sakai my pravimo : kir ſi v' Nebes-
ſih?

S. Satu kir on v' Nebessih ſvojo zháſt
inu velizhaſtu iſkasuje.

O. Kai je dial S. Francisk od Ozba na-
jba?

S. Kadar n̄iegou ozha ga je bil pred
Shkoffam satoshil, de on taku obilnu
aely tu blagu tem vboſim,inu de satu ga
hozhe oderbati : je S. Francisk tudi ſvoi
gvánt pred ozheta vergl inu je djal : sdai
jest lagle morem moliti inu rezhi : Ozha
naſh kir ſi v' Nebessih. In Chr. P. F. Min.

O. Kai je dershali od Ozba najba S. Ja-
cobus Dominicanar?

S. S. Jacobus je bil silnu andohtliu ; letá je dosti molitou sturiž h' Bogú inu Divizi Marij, inu je mnogitere tveťe molitvize nuzal : Ali on je djal dc obena molitou nei niemu lublitha inu ťlaitha , kakor tá tveti ozha nash ; sakai kadar je on letá mojl , taku se je niemu sdeilu , de on jma polna usta Nebeshkiga medú inu zukra. kakor od nîega pithe *Surius*

II. Octob.

TU DRUGU GOVOR-

JENIE.

Od te perve prothnie v' Ozhe na-
shu.

Posvîzhenu bodi twoje Imè.

O. **K**ai pegeryemo my v' ti pervi pro-
shni iega svetiga Ozha nasha ?

S. My

S. My pegeryemo de bi tú Imè Bo-shye bilú zheszhenu inu hvalenu, níe-gova zhášt gmèrana, inu resglassena, inu de bi nám Búg dal tvojo tvero gnado o-bilnu.

O. Sakai moremo my narpoprei sa gna-do proffiti?

S. Sakai letú te spodobi, de ty otrozi pred všimi rizhmy pegeruejo, de bi tá ozha nyh vllithal.

O. Kadai se Boshye Imè posvezhuje?

S. Narpoprei, kadar te Búg hvali s' molitvami, inu s' premishlovaniam Bo-shyh skrivnosti. H' drugimu, kadar te duhovske péšni andohtlivu pojó. H' tre-tymu, kadar edn vše tvoje djanie, rov-naníe inu nehaníe Bogú h' zhasti gorisfra. H' zhetertimu, kadar edn eniga pregovory h' pravi Veri, gréthnike h' pokuri, te deshelske h' duhovnímu sta-nú.

O. Sakai je Boshye Imè zbeszhenu, kada
dar se ty gréshniki preobernejo?

S. Satú, dokler od tegajstiga zhassa ty
ludè sakhneo Bogá zhaftiti inu hvaliti,
tudi ty Angeli v' Nebessih te resveselé,
Bogá zhaftè inuhvalio.

O. Kakú se Boshye jmè posvezhuje, kadar
dosti deshevskib Duhovski ratajo?

S. Dokler ty Duhovski veliku vezh mo-
lio kakòr ty deshelski, inu v' jmèni vši-
ga Christianstva te lèdm ure andohtlivu
opravlaio, inu Bogá hvalio.

O. Gdú narvezh pojvezhuje Boshye Imè?

S. Vsi taisti, kateri v' Boshym Imèni
pregananje terpè, kakòr so ty S. Mater-
niki terpéli.

O. Gdú ne posvezhuje Boshye Imè, ampák
she ga nespojtuje?

S. Vsi ty, kateri kolneo, prekliniajo,
inu kateri thentuieio, inu hudú govore

O. Gdú tajše shene k' budismu govorjeniu?

S.O.

S. Oben drugi, ampák tá tovrashni hudyzh.

O. Sakai tá budyzb yb b' timu shene?

S. Dokler on dobru vei inu sná, de Christus sam nas ie vuzhyl, de pred všimi rizhmy, bi my iméli prossiti, de bi Boshye Imè bilü pošvihenu inu zheszhenu: taku tá tovrashnik te ludy resdrasti, de ony kolneo, prekliniaio, thentueio, inu Boshye Imè s' tem ne zhastè.

O. Kai je pak tú, zbastiti Boshye Imè?

S. Tú ie ravhu tolikain, kakor Bogá zbastiti.

O. Kateru ie tú Imè, de ga my imamo narbolè zbastiti?

S. Búg ima dosti Imèn: Bug, Gospud, S. Troyza, ali taistu Imè nam ie narbolè perporozhenu, kateru ie Bug na tem sveitu isvolil, v' tem obresaniu, jeslasti tú S. Imè JESVS.

O. Kakú ie S. Ignatius marternik zbastyl letú S. Imè?

S. On ie letu S. Imè dostikrat imel v' ustihi nu v' svoim serzu ; satu kadar v' niegovim martraniu , tá hudobni Cesar Traianus ie nîega silil , de bi on imel tu S. Ime Iesus satayti , ali bô niemu tá glava odlekana , ie S. Ignatius h' timu Tyranu rekl : Imè Iesušovu ti ne bosh nigdar meni is moih ust odvsel : akú ti meni moio glavo odlekash jnu taku letu S. Imè is ust odvsamesh , taku všai ti ga ne moresh meni is moiga terzá vunkai i sterzati : na tu ie ta Ceslar niemu pustil glavo všekati , inu niegovu serzè vunisterzati , na katerimu ie bilu s' slatimi puštobi sapissanu tu slatkul Imè Iesus Thom.

Aquin.

O. Kakú ie S. Francisk zbastyl tū S. Imè Iesus ?

S. Kadar ie S. Francisk imenovál tu S. Ime Iesus , ie niemu v' niegovih ustah sladku ratalu kakor mèd inu zukar : inu kadar ie slíhal de drugi lùcè so letu Imè

ime-

imenovali , se ie níemu sdélu , de on sli-
 shi tó narlépsko musiko kír ie na sveitu.
 On ie tudi tvoim bratom sapovédal , de
 kadar ony na tléh naideio na enim písmi
 ali zédelzu sapissanu tu slatku Imè Jésus ,
 imaio taisti gorivsdigniti , inu na enu
 zhednu meistu poloshiti , de tu lubesni-
 vu Ime Jésus ne bode kei od teh ludy
 poteptanu , ali nezheszhenu . S. Bon. in
 vita S. Fran.

TV TRETIE GOVOR.

JENIE.

Od te druge proshnièv' Ozha na-
 shu.

Pridik' nam tvoje krailestvu.

O. K *Ai prossimo my v' leti drugi pro-*
shni?

S. My

S. My prossimo Bogá de bi on nas deléshne sturil niegoviga krailestva.

O. Kakú ie mnogiteru Boshye krailestvu sa kateru my Bogá prossimo?

S. Letu krailestvu ie vč dveh vishah: ie krailestvu Boshye gnade; na letem i vč tu vč tem shiveniu; inu tu krailestvu Boshye zhasty.

O. Kai ie tu krailestvu Boshye gnade?

S. Taku dolgu dokler tá zhlovič shi-
vy pres smertniga gréha, taku dolgu
Bug prebiva inu gospoduie vč niegovi
dushi, kakor en kraíl vč svoim lépim
gradu, inu stanovaniu.

O. Kakú Búg prebiva vč nájhi dushi, ali
vč nájhim ferzu?

S. Prebiva skusi dary S. Duhá, skusi
myr tega ferzá, skusi pokoi te vésti.

O. Je li veliku na tem leshezhe, de G.
Búg takú vč nájhim ferzu prebiva?

S. Já gvišnu veliku: sakai kadar Bug
vč nájhjm ferzu ne prebiva, takrat tá
hu-

hudyzh zhes nas Goſpoduie, inu nas visha, inu nas perpravi s' eniga gréba v' tá drugi, inu k' sadnîmu v' tú ferdamanie.

O. Kakú je lubesnivu inu dragu Boshye krailestvu, inu Boshye gnada?

S. Iá drasaihe kakòr vía krailestva tega lvitá, inu vle pošvitnu blagú.

O. Kai je tú krailestvu Boshye zhasty?

S. Tú je tú Nebeshku krailestvu, v' katerim G. Búg s' všimi isvoleními kraluje s' narvekshim veseljam, lushtam, inu s' sashjhrano vézbnostio.

O. Kakú je more letu krailestvu sadobi-
ti?

S. Se sadoby kadaredn prouBogá ipo-
shá, skusi pravo vero, inu niemu do konza tega shivénia svéstu slushi, skusi dershanie nîgovih S. sapuvidi, kakòr je osgorai postavlenu.

O. Kai pravi S. Bernardus od letega Boshyga krailestva, inu prebivalisza?

S. On

S. On pravi, de nekateri s' sylo tú krailestvu jemló, nekateri ga kupuejo, nekateri ga kradeo, nekateri lo k' niemu persyleni, skorai zhes nyh volo.

O. Kateri polsyli iemlotá Nebessa?

S. Ty Duhovni kateri tá sveit sapusté inu sami sebi sylo sturè s' pokuro, s' vbuštvam, s' brumnostjo, s' pokoszhi-
no; s' dosti molitvami inu s' postam, ta-
kú tú Nebeshku krailestvu došesheo.

O. Kateri kradeo tú Nebeshku kraile-
stvu?

S. Kateri dosti dobriga sturè, ali tui-
stu pred ludmy skrivajo, de še oben ne
alita, inu takú na skrivnim v' tatinski
vishi tá Nebessa notarvsameo.

O. Kateri kupueio tú Nebeshku krailestvu?

S. Ty kateri dajejo dosti almoshne,
takú sa tú polvitnu blagú, tu Nebeshku
kupio.

O. Ka-

O. Kateri so k' isvelizhaniu skorai persileni?

S. Vsi tajsti, katere G. Búg zhes nyh volo pusty v' vbuštvi shivéti, v' bolesnáh, v' netrèzhah, v' révah inu nadlugah, de skusi tú le prou k' Bogú oborneo, inu s' potrébe eno zhednost sturè inu isvelizhanie sadobè.

O. Povi ti meni en leip Exempl od notariemania tega Nebeskiga krailestva.

S. Sveti Simon Salus, le je pazhil ravnú kakòr de bi nor bil, le jc s' petlerskimi pobmi okuli vlazhil, v' velikim buštvi, de bi takú le ne posnala niegova velika svetišt, je velike norzhie sazhèl, inu s' nymi dosti mirakelu stuřil, skusi katere je dosti gréshnikou preobernil h' pobulshaniu, inu takú je on skorai v' tatinski vishi Boshye krailestvu notarysél. Surius i. Iulii.

O. Povi ti meni že en leip Exempl.

S. Sveti Ephrem dokler je bil she milád,

mlád, je bil poln norzhie inu nedleshnosti: dokler pak je G. Búg nîega hotl k' **enim** svetimu moshú sturiti, je dopustil de je on v' en velik gréh pervolil, ali vener ga nei bil doparnessil: vener je takú delezh perhlú, de bi on tudi imil s' svoimi drugimi hudobnimi tovarishi glavo sgubiti: kadar je on taku v' velikim strahu te smertistal, pole tú je niemu niegou Angel varih resodil, de G. Bug je perpustil, de on je v' svoji nebrumnosti v' tako veliko nevarnost perhl; ali de on te jma pobulshati, per tem je bil on lédig puszen, inu je postal en tak Sveti Mósh, de en sléherni se

je niemu zhudil.

Ræder Vi-

rid. p. I.

TU

TU ZHETERTU GOVOR-
IENIE.

Od te tretye proshnîe v' Ozhanashu.

Isydiše tuoia vola , kakor na Nebi,
takui na semli.

O. **K**ai my pegerryemo v' ti tretji proshnîe
S. My prossimo, de bi G. Büg
nam dal to gnado , de bi my mogli nîe-
govo volo dopolniti,

O. Kai ie pak tá vola Boshya ?
S. Boshya vola je , de my dershimo
nie goye sapuvidi , inu de gréha ne dela-
mo.

O. Kai je jhe vezh Boshya vola ?
S. De my bomo svety inu isvelizha-
ni.

O. Kai ie tú svet biti inn isvelizban ?
R. S. Tú

S. Tú je, oben gréh ne sturiti, am-pák dosti dobriga.

O. Ie li tudi Boshya vola, de je edn v-bog, bolán, révn, de tozha pobje?

S. Já, tú vše je Boshya vola.

O. Sakai ie Boshya vola nadluge jméti?

S. sakai skusite výakdanie šttraffinge, G. Búg nas hozhe obvarovati pred temi vézhními šttraffingami, inu takú nas perpraviti k vézhnímu isvelizhaníu

O. Moremo tadaí my sa lete rizby Bogá prossiti, de se jsyde Boshya vola?

S. Nei potréba, de bi my prossili sa v-buštvu, ali sa bolésn; ampák my proslimo de bi on nám dal svojo sveto gna-do, inuaku on hozhe nas šttraffati, nai te jsyde níega vola.

O. Sakai pravimo: Isydise tvoja vola, kakor na Nebi?

S. Ty Angeli v Nebessih nyzh ne sturè, inu nyzh ne pegeruejo, ampák

tú

tú kar Bogú dopade : taku bi jméli tudi my sturiti.

O. Kakú bi moglédn narbitréjhe svět ratati ?

S. Kadar bi edn vše tú kar stury , inu kar tarpy , satú rad sturil inu rad tarpil , dokler je takú Bogú dopadaczhe.

O. Komù je en tak zhlouik pergihan ?

S. Je pergihan eni lépi sonzhni Roshi.

O. Sakai ie pergihan eni sonzhni Roshi ?

S. Kakor se letá Rosha všelei obra-
zha po sonzi : takúen popolnama zhlo-
uik , ima vše vših rizhéh ahtingo dati na
Boshyo volo , inu se po tajsti vishati.

O. Sakai se jma vše vših rizhéh takú ab-
tinga dati na Boshyo volo ?

S. Dokler Boshyá vola je en sazhetik
ali svěrik vše dobrute , inu kar od Boshye
vole pride , tú je vše dobru , inu ne
more hudu biti , inu kar je Bogú dopa-
daczhe , taistu je tú narbulshe.

*O. Gdú je narbol flissib Boshyo volo stu-
ril?*

S. Luba Maria Diviza: sakai ona nei
nigdár nyzh millila, nyzh govorila,
nyzh sturila, ampák kar je bilú Bogú lu-
bu inu dopadajezhe, satorai ona nei
nigdár obeniga gréha sturila, inu v'vsim
nîe djaníu inu rovnaniu, je bilá vtelei
popolnoma sveta.

*O. Kakú se ie bilá podala v' Boshyo vo-
lo s. Maria Oegnies?*

S. Ob enim zhassu, kadar je ona te
milu jokala po Ivoij mertvi Materi, na tú
je ona od G. Bogá sastopila, de nîe ma-
ti sa volo eniga skrivniga gréha je veko-
ma ferdamana, je ona nehala od ioka-
nâ, inu létó veliko teshavo, je ona do
konza Boshij voli isrozhila. *Iac. deVitria.*

*O. Kakú se je saddershal Krail David
pruti Boshji voli?*

S. Kadar je nîegou lubesnivi otrok
bolán leshal, je on sa nîega andohtlivu
mo-

molil, inu se sylnu postil : kadar je pak tá otrok bil vmerl, si je on pustil pernesti jésti, inu je nehal od shalovania, dôkler je on sposnal, de je letakú bilá Boshya vola. 2. Reg. 12.

O. Kakú se je tá poterpesblívi Iob pruti Boshji voli sadershal ?

S. Cilú lipú : kadar je bil on pershel ob vše svoie blagú inu imeinže, kadar so bily vši nîegovi otrozi pomorjeni, kadar je on bil po všim shivotu poln torú inu bolezdyn, je on vus révin leshal na enim kupugnojá, kateri je poprei bil en sylnu bogat mósh, inu velik Golzpád, od sléherniga dosti štimán: je on vše s' poterpleniam terpil, je Bogá hvalil inu zhastyl rekózh: Búg je dal, Búg je supèt vsèl, kakòr je niemu dopadliu, taku se je sgodilni, bodi sahvalenú jmè tèga Gospuda. Job. 1.

TU PETU GOVOR-
JENIE.

Od te zheterte proshnie v' O-
zhanashu.

Dainam danas našb usakdani krúb.

O. **K**ai pegeryemo my v ti zheterti pro-
jbní ?

S. My prossimo sa tá všakdani kruh.

O. Kakú je mnogoteri tá usakdani kruh ?

S. Tá všakdani kruh je dvuji : Tá Duhovni kruh , inu tá shivotni kruh.

O. Kai je tá Duhovski krúb ?

S. Tá Duhovski kruh je ta kateri tó dušho šhpisa , inu jo obdershy v' lebnu te gnade Boshye.

O. Kakú je mnogiteri tudi tá Duhovni krúb ?

S. Tá

S. Tá Duhovni kruh je tudi dvuji. Narpoprei, tá Boshya besseda, inu te Boshye molitve. H' drugimu je tu S. Réjhnu Tellú.

O. Kakú tadaí my prossimo sa tá Duhovski krúh?

S. Kadar my pravimo: Dai nam danas naš všakdání krúh, je ravnú tolíkain, kakor de bi my rekli: dai nam gnado, de bi my danas, inu všakdán tvojo sveto bessedo inu svete molitue s' flissam poshlushali, inu de bi my mogli deléshni biti s. Réjhni Tellessa, inu vših svetih Máš, katere danas po všim volním sveitu bodo opravlene.

O. Sakai s. Réjhnu Tellú se jmenuje všakdani krúh?

S. Satú kir ty Christiani poprei so všakdán te obhayali, inti my se jmamo ťegaistiga S. Sacramenta všakdán deléshni sturiti, kakor osgorai v' tem drugim poglavitim stukú stojy pístanu.

O. Kai je tá shivotni všaklani krúh?

S. Skusi tá shivotni krúh te sastopi v-
še tú kar je potrébnu sa obraniti tá shi-
votni lebn, vle iedy, pytie, obrazhi-
lu. &c.

O. Sakai my pravimo: dai nam danas,
inu nikár jutri, ali s^c enu célu leitu?

S. Dokler my všakdán moremo jésti,
Christus hozhe de všakdán sa tajsto pro-
fímo, inu danas proffímo sa samu da-
nas, sa tá juterštni dán pak némamo
skerbéti.

O. Sakai je Christus saukasal, de my j-
mamo proffiti sa tá krúh, inu nikár sa
druge ſhpishe?

S. Christus hozhe, de ty verni Chri-
ſtiani na tem ſveitu ne trahtajo po teh
luſhtih inu dobríh piffelzih, ampák sa
dobru vſamejo, s^c íamo potrebno ſhpi-
šho.

O. More li tada i tudi edn shiveti, kateri
nyzb drusiga ne jei, ampák juh krúh?

S.Iá

S. Já, more shivéti, she eni ga nemá-
jo sadostí.

O. Kakú je G. Búg tega perviga Eremi-
ta S. Paula v' puszhavi ihpishal?

S. On je nîemu sheidesset leit, všakdán
skusi eniga Orla polovizo eniga hlepza
potbilal; inu kadar h' konzu nîegoviga
shivénia S. Anton je bil nîega obyskal,
je Búg nîemp' tajsti dán en cél hléb kru-
ha poshal, inu s' letó ihpisho tega kruha
se je on lahku shivyl, inu je bil star stu i-
nu trinaist leit. Brev.

O. Kakú se je shivil, tá sveti brat Claus
v' Shvaizerski desheli dofti leit?

S. Letimu je tú S. Réshnu Tellú bil tá
všakdaní krúh: sakai on nei obene dru-
ge ihpisho nuzal devetnaist leit inu pul,
ampák li tamu od obhayla tega S. Sacra-
menta je bil na shpishan inu goridershán
trykrat v' Mészi ie on preyel S. Réshnu
Tellú, všakdán pak v' Duhu je vshival
letá Nebeshki krúh. In eius vita.

TV SHESTU GOVOR.
JENIE.

Od te pète proshnie v' Ozha-
nathu.

Odpusti nam naſhe dolgè, kakòr my od-
puszhamo naſhim dolsbnikom.

O. **K**ai pegerujemo my v' ti pèti pro-
jhni?

S. De bi nam G. Búg naſhe gréhe od-
puſtil.

O. Sakai moremo my letiu pegerovati?

S. Satú kir my vtakdán v' gréh padem-
mo, moremo vtakdán sa odpuszhaniè
proſſiti.

O. Kai s' eni gréhi so nam odpuszeni,
kadarny molimo tá Ozhanash?

S. So nam odpuszeni ti mali vtak-
dani gréhi.

O. Se

O. Se nam ne odpuste tudi tismertni grébi ?

S. Kadar my tá Ozhanash molimo, s' enim pravim aifram inu andohtjo, taku nam Búg da gnado , de my ſe naſhih gréhou ſpovémo , zhes taife pravo grevingo jmamo , inu takú odpuszhanie sadobimo.

O. Sakai my pravimo : kakor my odpuszbamo ?

S. Satú kir Christus nam n'hozhe naſhih gréhou odpustiti,aku my ne odpustimo naſhimu blishnímu : satorai je on hotel ozhitnu v'tá ozhanash letú postaviti , de bi my s' tem boilè na tú ſpumnilí , inu pred molitovjo vus Nyd , ſovraſhtvu , inu nevostlivost pruti naſhimu blishnimu od nas prozvergli.

O. Kai piſhe Thomas de Kempis od eniga kateri nei hotl ſvoimu blishuimu odpustiti ?

S. Piſhe , de tajſti zhlovik enu Célu
Icj-

lejtū nei mogl viditi tú S. Réshnu Tellu per teh Mashah.

O. Kakú se ie godilu Sapriciu, sicer enim
brumnimu Christianu, dokler on nei hotl
odpuſtiti Nicephoru, sicer niegovimu po-
prei dobrim u priatelu?

S. Skusi letu lovrashu Sapričius nei
mogl priti h' ti veliki zhasti inu kroni, de
bi on bil en S. Marternik, kir sicer je bi-
lu vshè vše perpravlenu, de bi on jmel
biti martran sa Christušovo vero: inu
dokler on nei hotl odpuſtiti, je G. Bug
niega sapustil, de on je tudi tó vero sa-
tail, sa katere volo je bil vshè en velik
deil te martre prestál. Sur. in vita

S. Niceph.

•S (O) S

TU

TU SEDMU GOVOR- JENIE.

Od teſheſhte proſhnie v' O-
zhanathu.

Inu nas ne vpelai v' skushniavo

O. **K**ai my proſſimo v' ti jhesti proſhni ?
S. Proſſimo sa Boshyo gnado,
de mi nigdár bi ne pervoſili v' hudih
skushniavah.

O. Kai ie tá skushniava?

S. Tá skushniava je ena huda shela inu
pegerovanie h' timu gréhu.

O. Je li tada i budú, kada edn imahu-
de skushniave?

S. Nei všelei hudu, de edn terpy te
skushniave.

O. Od kodai ti tu svášb de nei všelei huu-
du?

S. Sa-

S. Satu kir tudi Christus je bil skušhan od hudizha, inu nyh dosti ſvetnikou, inu Boshyh hlapzou ſo jméli velike skuſhniaue.

O. Kai ie tada i budiga v' skujbniavi;

S. Hudu je pervoliti, nikár suparſtati, inu ſe pustiti od te ſkujbniave premozhi.

O. H' zhemu nam muzaio te ſkujbniave?

S. De ſkusi tu my pohlevni ratamo, inu ſ' tem vekhe ſaſlufenie per Bugu ſadobimo.

O. Kai je tú Dubovsku jhritanie?

S. Nyzh nei drusiga, ampák te voisko- vati pruti hudim ſkuſhniavam, de ga ne premoreo', inu de v' gréh ne pade.

O. Kaku ſe ima jhritat pruti ſkuſhniavam?

S. Narpoprei, ſ' ferzhnimi molitva- mi na Ieſuſſa Christuſſa, ſ' premiſhava- niam níegoviga terplenja inu grenke ſmer-

smerti, inu niegovih pèt kryvavih Rán. H' drugimu s' molityami k' lubi Divizi Marii. H' tretymu, s' molitvami k' v-sim lubim Svetnikom Boshym, slasti k' temjsttim kateri so tudi take skushniave tarpéli. H' zhetertimu, s' premišlovaniam teh sadnyh rizhy. H' pètimu, s' to gosto spuvidjo inu S. Obhaylom.

O. Kateri ie tā nárbulshi poot, sa premozhi te hude skushniave?

S. Sdaizi v' sazhetku ferzhnu supar stati, te hude misli vun isagnati, inu pred všo perloshnostjo k' gréhom, béshati.

O. Kaku nas vuzby S. Anton skushniave premozhi?

S. S. Anton ob enim zhassu je vidil vus ſveit s' ſhtriki sapleton, natu je on vprashal tega Boshygę Angela, rekózh: Gdu premore lete vle ſhtrike řeſpleſti, de bi on ali en drugi ne bil sapleton inu de bi ne padil: ie bilu niemu odgovo-

rie-

rienu: Sama pohlevnost more letem
shtrikom vbéshati.

O. Kakú je S. Benedictus premogel te
skusbnia ve?

S. Ob enim zhassu, so bily S. Benedi-
cta obshli ti mesni lushti taku delezh, de-
ie on mislitó puszhavo sapustiti inu se
v' enu Mestu podati, natu on vidi ondi
lyh blisi enu gostu ternastu germje, pol-
nu kopryu; sdaizi vus gvant od sebe
vershe inu parnah v' te koprive pade,
tamkai se on taku dolgu vala de vus
lusht ic bil s' temi ranami pregnal, v'ta-
ki vishi de od tegaistiga zhasla, nei nie-
mu vezh oben messenlusht perihel. *Gre-
gorius l. 2. Dial.* Tudi S. Franciscus v'
letó visho je bil te lushte tega meslá pre-
gnal, kir te je po simi parnag v' sneigi
valal. *In eius vita.*

TU OSMU GOVOR. JENIE.

Od te sedme prošnje v' Ozba-
našhu.

Odréšbi nas od budiga, Amen.

O. **K**ai my pegeryemo v' leti sadm pro-
šbu?

S. My prossimo Bogá, debi on nas
obaroval pred tem narvekšim hudim,
pred katerim tamim, my bi se jméli ba-
ti, inu pred nym běhati.

O. Kai je tadai tú narvekšhe budu?

S. Tú narvekšhe hduj je tá gréh, inu
tú kar is něga pride, tú je tá neisrezhe-
na štrassinga sa gréh, na unim tveitu.

O. Sakai je gréh tú narvekšhe budu?

S. Satú kir tajsti je supar Bogá, inu nas
stury de smó Boshij sovrashniki.

O. Povì ti meni od letega eno perglibo.

S. Raynu kakòr nei nyzh bulthigā ampák tú kar Bogú dopade, kakòr je govorjenu osgorai v' zhetertim govorjeniu : takú nei nyzh grosovitišhiga inu huishiga, kakòr tú kar timu viiskimu G. Bogú nei dopadezhe, inu kar mu je takú supar, de on ne more persenesti inu terpéti, inu ga shtraffa s' tem vézhnim paklenskim ogniam.

O. Nei li pakal tú narvekjshe budu?

S. Tá gréh je dosti huishi; sakai kadar bi ne bilú obeniga gréha, takú bi ne bilú tudi obeniga pakla, inu de bi si jest v' pakli bil pres gréha, takú bi menetá paklenski ogin ne mogl shgati.

O. Bi hotl tedai raijsi biti v' pakli, kakòr v' enim smertnim grébi tezhati?

S. Já moi ozha, tavshentkrat raijsi.

O. Sakai moi syn raijsi se v' pakli sbgati?

S. Satú, dokler tá kateri shivy v' imer-

ſmertnim gréhu, tá shivy vč Boshym ſerdu, kai morec pak vekthe hudu biti, kakor kada te G. Búg zhes naſerdy?

O. Kai tadai my proſſimo, kada r my pravimo: Odréſhi naſ od budiga?

S. My proſſimo, de G. Búg naſ vari pred hudem, tú je pred gréhom, inu pred ſhtraffingo ſa volo gréhou, tú je pred paklam inu véznim ferdamaniam.

O. Kai ie pak tá beſſediza Amen?

S. Amen je tolikain, kakor de bi rekel: bodi reis, ali takú ſe sgodi.

O. Veiſhls ti en leip Exempli od tehrizby?

S. Sveti Anſelmuſ en vihi Škof Cantelberski vč Anglij, ſe je teh ſmer-tnih gréhou takú bal, de je doſtikrát djal: kada r jest pred mano vidim gnus-nobo eniga ſmertniga gréha, inu polek tega, odpert bresdan te paklenske go-rézhe jame, inu kada r bi jest jmeli včenu tehjstih paſti, taku jest bi hotl raishi na

ndū pakla se sagresniti, kakòr v' en smertni gréh pasti. *Dauroul* fol. 43.

O. *Povi ti menishe en drugi Exempl.*

S. Blanca Mati tega svetiga Kraila Ludovica v' Fronkraihu, je letega svoiga Synova lylnu mozhnu lubila ; vener je k' niemu djala : jest reis nemam na vsim sveitu nyzh lublighiga kakòr tebe, inu meni bi neisrezhena inu grosovita shalost persla , kadar bi jest mogla tebe sgubiti ; vener rathi bi jest vidila de bi ti bil mertou , kakòr de bi ti v' en smertni gréh padel. *Daur. f. 39.*

O. *Moi syn, letá je ena prava Christianska Mati.*

S. Iá moi ozha , áli yh je malu takešnih , katere bi svoie otroke takú , v' strahu Boshym, vishale, inu gori redile, inu is mladih nog pred gréhi varovale , k' andohti , inu dobrimu déllu pergniale.

TU DEVETU GOVOR.
JENIE.

Od posdravlenia tega Ángela Ga-
briela.

O. **K**ai je po Ozbanashu s'ena druga
sveta inu narbulsh'a molitou ?

S. Ie tú Angelsku zheszhenie , Ave
Maria.

O. Kakú se taistu zheszbenie moli ?

S. Zheszhena si Maria, gnade si polna
Gospúd je stabo , shegnana si v'e mei
shenami , inu shegnan je lásad tuoiga tel-
lessa Jesus : Sveta Maria , Mati Boshya ,
prossi sa nas gréshnike , sdai inu na na-
sho smertno uro , Amen.

O. Gdú jesturil letó sveto molitvizo ?

S. En deil je sturil Angel Gabriel , en
deil S. Elisabeta , en dciltá gmaina Ca-
tholiske Cerque.

O. Kadai inu kei je tá Angel tú zbes-
zebenie sturil ?

S. Pred Entavshent īhestú īedem inu
oslemdeslētmi lej ti v^e Nazaretu, kadar
je bil od Bogá is Nebès poslán, ta Angel
je Mario Divizo, s^evezher posnu, ka-
dar je īvoje molitvize dopernashala, le-
takú posdravil, inu s^eveliko zhastjó o-
govuril rekózh : zheszhená si Maria,
gnade si polná, Gotzpúd tá je ſtabo.

O. Kai je S. Elisabet b^e timu perlošbila?

S. Lete beſſede : Ti si shegnana v^e
mei shenami, inu shegnan je tá ſad tuo-
ga telleſſa.

O. Kadai inu kei je S. Elisabet tú go-
vorila?

S. Kadar je Diviza Maria od tega An-
gela ſastopila, de níe Teta S. Elisabet je
bilá od Buga vſigamogozhiga takú s^eve-
likognado inu milostjo obyskana inu de-
je nossezha bilá, je ona ſdaizi k^e níci per-
ſhla, níci iluſhiti, inu kadar je ona nío
posdra-

posdravila, je S. Joannes Kerstnyk v' Materinim tellessi goriposkozhil od veseljá, sa volo prizhnosti Christušove, tukai je S. Elis abet skusi refodivenie S. Duhá posnala, de Maria Diviza v' tvoim tellessi nossi Synu Boshýga, na tû je sav-pylá rekózh, Ti si shegnana v' mei shenami, inu shegnan je tá láska tvoiga tellessa.

O. Hdúr je pak letu drugu b' ti molitvi perlushibil? Sveti Maria Mati Boshya, profisa nas gréjbnike, sdai inu na nasbojmer tno uro, Amen.

S. Ie perloshila tá gmaina Christianske Cerque.

O. Kadai je perloshila, inu sakai?

S. V' tem leitu shtiristu edn inu trydassetim. kadar Nestorius en hudobni kezar je vuzhyl, de Maria Diviza nei ena prava Mati Boshya, je tá gmaina te S. Cerque tegajstiga odvergla, inu ferdamala, inu je letó molitvizo perlo-

shila k' Angelskimu zheszheniu, de sa naprei vſi Christiani nio s'eno pravo Boshyo Mater sposnajo, inu na nio kli-zheo.

O. Ieli prou de my tu Angelsku zheszhenie molimo?

S. Letu nei ſamu prou, ampak je ſilnu prietnu Bogu, inu niego vi lubi Materi.

O. Kaku ti veish de je Bogu dopadaezhe?

S. Savolo dosti velikih zaihn, skusi katere je leta molitou od Bogá poterde-na.

O. Povi ti meni en zaibin ali duá.

S. Sveti Anſelmus pihe: De je bil en Rumar, kateri je vleskusi molil Ave Maria, enkrat v' enim borſhtu od enih Rasboynikou je bil ubyen, inu ravnu na tajstim meistu to ga pokopali, inu niegovo Rumarsko palizo to v' niegou grob safadili, tajsta paliza zhes maihinu zhaffate je sazhela seleniti, inu je s'nie

enu veliku drivú sraſlu s' ſhrokim per-
yam, inu na vtakim peressu ſo bile s' le-
pimi pustobi sapiffane lete beſſéde: zhes-
zhena ſi Maria, gnade ſi polna, Gospud
je ſtabo. Sa volo letega velikiga mira-
colna ſo tá grob odperli, ſo naſhli tu tru-
plu ſhe vle frishnu inu célu zhes doſti
leit, inu ſo ſamerkali de letú drivu ie-
ſvojo tó narvekliho koreniko jmélu is-
uſt tega Rumaria. *Solling. fol. 531.*

O. *Povi ti meni ſhe en drugi Exempl.*

S. Ena Bogabojezba ſhena je ſvoiga
maihiſiga ſynka vuzhila moliti Ave Ma-
ria, inu je níemu ſavkasala, de kaðar
ſekei vſtrashi, taku de jma vſelei tó mo-
litvizo moliti v' vſaki potrébi: ob enim
zhaffu tá pobizh ſe je ygral sdrugimi o-
truki per eni vodi, inu ſo vſi ti otrozi
edn verhu drusiga v' tó vodó padli, inu
ſo vſi potonili, li leta nikár; ſakai kaðar
ſo ty drugi otrozi vpyli na pomaganie,
letá ſam nei obene druge ſhtime imel,

ampák je djal: zheszhena si Maria, gna-de si polna: satorai je bil odréthen od te nevarnosti, inu ie vunkai s' vode frishn inu sdrau vunperhl; ihu je per-povedal, de ie bilá k' niemu v' vodo perhlala ena tylnu leipa Gospá, inu ie níe-ga sa roko dershala, de on nei mogl na dnú te vode v' toniti. *Sollin. fol. 546.*

TV DESSETU GOVOR. JENIE.

Od drusih Christianskih molityi.

O. **K**ai se v' tem célim Ozhanajbu sa-popade?

S. My tukai prossimo sa vězhero du-hovsko inu shivotno dobruto, de bi s' tem mogli dusho inu tellú rediti: my prossimo tudi, de bi nas Blág varoval pred gréhi, skušhniavami, inu pred v-sim

sim hudim , na letem inu na vniim lveitu.

O. Povi meni ob kratkim , kai my perujemo v tem svetim Ozhanashu ?

S. My Bogá prossimo , sa gnado, debi my mogli tú Nebeshku isvelizhanie dolezhi , niegouo volo dopernesti ; od niega vlakdanio potrébo preyeti ; tudi de bi on nam nahe gréhe odpustil , inu nas varoval pred gréhi inu pred všim hudem.

O. Sakai polik Ozhanasha , se moli Ave Maria ?

S. Satu , de našha molitou v Ozhanashu krafnitha ostane , kadar my Christusa našiga Gospuda Imè inu niegove Matere polik imenujemo , inu tudi Bogá hvalimo , de skusi proshnio Marie Divize bi nam dal tvojo sveto gnado.

O. Katera je tá tretja inu buljba molitou ?

S. Ie

S. Je tá S. Catholiska inu Apostolska Vera.

O. Gdú je tó molitou te suete Vere stu-
ril?

S. So io sturili ty S. Apostoli, kakor
ie osgorai povédanu v tem pervim po-
glavitim shtuku.

O. Kolikukrát je jma moliti tá Ozba-
nash, tá zheszbenasi Maria, inu tá ve-
ra?

S. Nei obene postaue, aku vezhkrát,
s' tem bulshe, de li s' andohtio te moli.

O. Kakú pak jmajó ty ludě navado, ka-
dai inu kolikukrat tá Ozhanash moliti?

S. Tá Ozhanash inu Ave Maria s'
eno vero, eni molio všaku iutru inu ve-
zhér, kadar vstaneo inu lesheo : Tudi
molio Ozhanash inu Ave Maria pred ie-
dió, tó tveto Vero pak po iédi.

O. Kai pak drugi s' eno dobro navado
jmajó?

S. Eni všakdan molio pèt Ozhanashou
pèt

pèt Ave Marii inueno Vero, h' zhasti teh pèt Rán Christušovih. Drugi sedm ozhanashou, sedm Ave Marii, h' zhasti teh sedm skrivnusti vesselia MarieDivize, katere ie ona preiela od samiga dobrutliviga Gospúd Boga, ali h' zhasti teh sedm skrivnusti shalosti MarieDivize, ali h' zhasti sedemkrát prelivania kryi Christušove.

O. Kai je teh sedm skrivnusti vesselia, ali shalosti, ali kryi prelivania Christušova ?

S. Letú bó sapissano h' konzu tega Cathechismusa.

O. Kadar je takú moli, je li potréba sedm skrivnusti tudi jmenovati ?

S. Nei potrébnu, ali vlastie dosti leple, de se perloshè h' ti molitoi.

O. Kakú titadai sturysh, kadar ti molish pèt Ozhanashou, inu pèt Ave Marii, h' zhasti pèt Christušovih Rán ?

S. Letakú ; zheszhena si Maria, gna-

de

de si polna, Golpud ie stabo, shegnana
 si v' mei shenami, shegnan je tvoi lād
 Iesus Christus, kateri je sa mojo volo
 bilzhes dešno rokó preboden: S. Maria
 Mati Boshya, inu takū vte poredu teh
 Rān.

O. Kakú ti sturysh, kadar ti molish
 sedm Ozhanajbu inu sedm Ave Marii b'
 zbasti teb vesselib sedm skrivnusti?

S. Kadar jest pridem h' tem bess'edam
 Iesus Christus, taku jest she perloshym:
 1. kateriga si ti spozhela. 2. Kateriga si
 ti v' tvoim svetim tellessi nossila. 3. Ka-
 teriga si s' vesseliam rodila. 4. Kateriga
 so ty trye kralili vessclu molili. 5. Kateri-
 ga si ti vesselu vidila po niegovim gori
 od smerti vstajaniu. 6. Kateriga si ti vi-
 dila vesselu gori v' Nebú poiti. 7. Kate-
 ri je tebe s' velikim vesseljam gori v' Ne-
 bú k' sebi vsèl.

O. Kakú ti molish b' zbasti teb jedna
 sbalosti Marie Divize?

S. Tudi taku. 1. Iesus Christus, kateri je bil obrésan, s' tvojo ſerzhno ſhalostjo. 2. s' katerim ſi ti mogla v' Egypt běhati. 3. Kateriga ſi ti bilá sgubila, inu ſi ga s' ſhalostio yskala. 4. Kateriga ſi ti ſhalostna vidila tá teshki krish noſſiti. 5. Kateriga ſi ti ſhalostna vidila na krihu vmrèti. 6. Kateriga ſi ti ſhalostna is kriſha na narozhei preyela. 7. Kateriga ſi ti ſhalostna vidila v' grob poloshiti.

O. Kakú ſi molish b' zbasti tega jedmkrat prelivania kryi Christusove?

S. V' letó visho: 1. Ielus Christus, hateri ie ſa mene prelyl tvojo kry v' obréſanju. 2. kateri je ſa me prelyl tvojo kry na oliski gorri 3. kateri je ſa me prelyl tvoio kry v' gaishlaniu. 4. kateri je tvoio kry prelyl s' terniam v' kronanyu. 5. kateri je tvoio kry prelyl v' noſhni tega krisha. 6. kateri ie ſa me tvoio kry prelyl v' tem na krish perbianiu. 7.

Motvire ſi qumomir ihu olov ka-

288 Navuk Christianski.
kateri ie sa me twoio kry pretil vč niega
strani prebodeniu.

O. Kolikukrát všakdán moli tó Ave
Maria, tá gmaina Catholiske Čerque?

S. Všakdán tú narmanie devetkrat :
tú ie vč iutri trikrat : opoldán trikrat : sč
vezher trikrat , inu the hč timu perlo-
shy leipe bessēde is S. Evangelia.

O. Kai so taistě sč ene bessēde is Evange-
lia ?

S. Narpopreiste rezhe : Angel te ga
Gospuda ie osnanil Marii, inu ona ie spo-
zhela od S. Duhá , zheszhená si Maria ,
gnade. Hč drugimu , Pole iest sim tá De-
čla te ga Gospuda , sgodi te meni po tuoii
veslēdi , zheszhená si Maria , gnade. Hč
trctymu , inu tá bessēda ie messú posta-
la , inu ie vč nami prebivala , zheszhená
si Maria , gnade.

O. Sakai je imataku trikrat na dán mo-
liti ?

S. Sa volo treh imenitnih skrivnosti
na

nashiga odriéshenâ. Narpoprei, sa volo tega de je Christus zhlovéstvu na se vsèl, s' vezher posnu. H' drugimu, satú kir Christus je bil opoldán kríshan. H' tretymu, kir s' jutra sguda je Christus goriustal od smerti.

O. Sakai vjakrat se molio try Ave Maria?

S. H' zhasti inu k' hvali Sveti Troyzi.

O. Kakú se jma pak letá molitou dopernesti?

S. S' veliko andohťo klezhajózh, inu obernen pruti ti Cerquikir se S. Réshnu Tellá brani, ali pak pred enim pildom Christusovim, ali Marie Divize. Ob Nedélah pak, inu od velike Nozhy do Finkusti, se jma stoyezh moliti.

O. Sakai ob tajstím zbhassu se jma stati?

S. Satu kir Christus eno Nedéľlo je gori od smerti vstal, tá ipomyn terpy do Finkusti.

O. *Povi ti meni en Exempl od letega.*

S. Ie bilen Duhovni, kateri je jmeno lépo navado ; letá kadar je sgonilu Ave Maria je všeclci doli pokleknil inu andohtlivu molil, enu jutru sgudai je sgonilu dokler je on the leshal, je bil the satpán inu níemu se je toshilu the gorivstati, na tú sašpy, inu pole on je vidil, de tá Cerqueni Turn, se je trikrat doli do tál perpognil, inu se je nímu sdélu de on slíshi eno štimo katera pravi k' níemu : Ti leini zhlovik, pole vidish de letá terdi syd se perpogible h' timu Angelskimuzheszheniu, inu ti se ne moresh tulikain pomujati, de bi ti gori vstal, inu tvoja koléna perpognil k' Ave Marij: on se prestrathi, ga sgrèva sa volo níegove lénobe, inu se pobulsha. *Soling. fol. 159.*

O. *Povi ti meni /he en leip Exempl.*

S. Ob enim zhassu tá Mati Boshya Maria Diviza, ie je bílá perkasala ti Bo-

gaboiezhi Nuni S. Mehtildi, inu je nîci
oblubila rekózh : Aku ti bôsh vîakdân
trikrat molila andohtlivu try Ave Ma-
rie, inu bôsh tisih premishlala te skriv-
nosti ; taku jest hozhem na tvojo īmer-
no uro per tebi stati , inu tebe varoya-
ti pred nevarnostjo tega hudiga īovra-
shnikahudizha. *Bur. anno sancto. fol. 341.*

TU ENAISTU GOVOR- JENIE.

Od Svetiga Roshenkranza.

O. **K**Ateraj je tá jmenitniſha inu nar-
vek/ha molitou tega gmain folka ?
S. Ie tá S. Roshenkranz Marie Divi-
ze .

O. Kai je tá S. Roshenkranz Marie
Divize ?

S. Ie ena molitou sturjena na enu

gvishnu štivenie teh Ozhenashou, A-
ve Marij, inu te Christianske Vere.

O. Kakú tis molish tá jveti Roshen-
kranz?

S. Iest molimen Ozhanash inu del-
jet Ave Marii, inu takú pèt Shtukou, inu k' sadnímu try Ave Marie inu eno
Vero; inu letú je en deil tega Roshen-
kranza.

O. Kai je tá Psalter ali cél Roshen-
kranz?

S. Try deili sturè en Psalter.

O. Sakai se jmenuje en Psalter?

S. Satú kir en Psalter ima stú inu pè-
deslet Ave Marij, kakòr Davidou Psal-
ter stú inu pèdešset Psalmou.

O. Sakai je pak letá Psalter gori počta-
len?

S. Satú, de kakòr ty Duhovni vlák
téden smolio en cél Psalter Davidou, ta-
kú tudi tá gmain fólk (kir tega nesná
kar

kar ti Duhovni) ima en P̄alter, kateri
vlak tédn lahku more smoliti.

O. Kai ie sturiti , de edn boile andohltli-
vu merka per molitui tegə Roshenkranza?

S. More per tem S. Roshenkranzu
premishlovati te skrivnusti shivenia inu
terplenia Christuloviga , inu Marie Di-
vize.

O. Koliku je tehjstib Jvetib skrivnosti?

S. Pètnaist je skrivnosti ; per vlakim
deili yh je pèt , inu per lléhernimu shtu-
ku je ena.

O. Kakú ti sturysh , kadar ti molisb
ta S. Roshenkranz s temi skrivnustmi?

S. V tem pervim Deili jest pravim
po teh bessedah Iesus Christus. 1. Kateriga si Diviza spozhela. 2. Kateriga si Di-
viza Elisabeth obyskajózh nossila. 3. Ka-
teriga si Diviza rodila. 4. Kateriga si Di-
viza v Templi gori ofrala. 5. Kateriga
si Diviza v Templi nathla.

O. Kakú je imenuje letá deil Roshenkranza?

S. Se jmenuje ta vesseli deil, ali tá beili.

O. Sakai se jmenuje tá vesseli deil?

S. Satú kir Maria Diviza v' letech tveťih skrivnostih je jméla veliku vesselje.

O. Sakai se jmenuje tá beili Roshenkranz?

S. Satú kir eni letá deil délajo is bei lihsern: tá beila Farba poméni vesselje.

O. Kakú ti molysh tá drugi deil Roshenkranza?

S. Letakú: po ti bessédi Iesus Christus rezhem: 1. Kateri se je sa nas kryvavu potyl. 2. kateri je bil sa nas gaisilan. 3. kateri je bil sa nas s' terniam kronam. 4. kateri je sa nas tá tes hki krish nessil. 5. kateri je bil sa nas krishan.

O. Kakú je jmenuje letá deil Roshenkranza?

S. Se jmennuje tá shalostni deil, áli tá erdezhi.

O. Sakai se jmennuje tá shalostni deil?

S. Satú kir v' letem deilu se sapopade tà velika martra inu terplenîc Christušovu; sa kateriga volo, je Maria Diviza jméla neisrezhenno shalost.

O. Sakai ga jmennuje tá erdezhi deil?

S. Satú kir lete skrivnosti to kryvave.

O. Kakú ti molish tá trety deil?

S. Takú: po teh bessédah Iesús Christus rezhem: 1. Kateri je od tmerti gorivštal. 2. Kateti je gori v' Nebu ihel. 3. Kateri nam je S. Duhá poslal. 4. kateri je tebe gori v' Nebu usél. 5. kateri je tebe v' Nebessih kronal.

O. Kakú se jmennuje leta deil Roshen-kranza?

S. Se jmennuje tá zhaštiti deil, alí tá slati.

O. Sakai se jmennuje tá zhaštiti deil?

S. Satú kir v' letem deili se sapopade

ta zhášť inu velizhastvu Christutovu inu Marie Divize.

O. Sakai pak je imenuie tá slati deil?

S. Satu kir te mala s' slato farbo, katera tó zhast poméni, inu velizhastvu.

O. Kai ie pak Divize Marie kroniza?

S. Tú je molitou thest ozhanashcu, try inu shesdeslet Ave Marii, inu ena Vera.

O. Sakai je moli tri inu shesdesset Ave Marii?

S. H' zhasti všiga shivénia Marie Divize, katera je shivéla try inu shesdesset le t.

O. Je li tú prou, de my takú te molitve ihteyemo, Jai Búg vše vei kai malimo?

S. My ne ihteyemo sa tú de bì Búg veid! (kateri vše vei) ampák satú de my boilè merkamo na molitou, inu v' eni dobrí vishi, tò molitou, andohtliyu dopernassemo.

O.º

O. So li tudi ty Apostoli takú s' enim
gvishnim jhtiveniem nyh molitue doperna-
jbalí?

S. Nikár li samu ty Apostoli, ampák
tudi sam Christus: sakai onie eno mo-
litou trikrat po redu molil.

O. Snash li en leip Exemplod S. Roshen-
kranza?

S. Iest yh dosti snáni: Pr. Albertus
Sollinger Dominicanar ie od tega dosi
popissal.

O. Poví meni nekatere od taistib Exem-
plou.

S. Je bilá ena Hzhi eniga pastirja v'
eni vasi, ena brumna inu Bogabozha
Dékliza, letá ie dostikrá pastla shivinizo
ivoiga Ozheta, dokler pak ie bila ena
stara saputhena Cerquiza na taistih
gmainah, i nu notri ie bil en leip star
pild Marie Divize, cilú sapuszhen, ie
ta dékliza dostikrát notri ivoie molitve
S. Roshenkranza andohtlivu molila:

kadar pak ie ona she vč svoii mladosti
 bilá oboléla, inu ie domá vč enim shleht
 kozhurií na tlami leshala, de ie iměla
 vč kratkim zhaslu vmréti, sta kč nici
 prišla, skusi Boshye pošilanje dváDo-
 minicanarja, stá nio posdravila, obys-
 kala, inu jo opominiala hč poterple-
 niu: na tú tá Dékliza je kčnym djala,
 Ah moji Paterij, prossite Bogá, de bi
 vy tudi mogli viditi, kai sč ena leipa
 Gospá sč dosti zartanimi Divizami je tu-
 kai per meni: so doli pokleknilí, inu
 pole tú lo vidili té Mater Boshyo Ma-
 ria Divizo, nesrezhenu lipú obлизено
 sč eno shlahtno drago krono na glavi,
 inu de okuli nje je stala cna velika dru-
 shba prelubesnivih lépih Divyz, katere
 so leti vbogi pasterizi strégle, dokler je
 ona svojo duthizo Christulu vč rokè
 zhes dala. Kakor hitru je letá bilá mer-
 tva, je Maria Diviza té krono is svoje
 glave doli vsela, inu je tajsto timu mer-
 tvi-

tvimu Diklizbu na glavo postavila, nîe dušizha pak je bílá od vše tajste zhastite drushbe v Nebessa sprémlena. Sol. I.
fol. 225. Bughotl, de vſi ty, kateri shivino pasleo bi jméli eno takо andoht inu de takrat kir nevnuznú govorè, bi en S. Roshenkranz molili, inu tá zhas tega dolsiga dnè, v molituah doparnelli.

O. Moi syn poviſhe en leip Exempl.

S. V tem Mésti Laidn v Olandij, je bil en mladenizh ſedmnáisseit star, letá ſe je ſizer pogostim ſpovidaval, ali sa volo ſramoslivosti je on vtelei en gréh samolzhal, inu takú je nevrédnu preyel S. Réhnu Tellú. Kadar pak ob enim zhaffu je ſliſhal eniga Dominicanarja, kakú velika gnada ſe sgody tem terdovratim gréhnikom, kateri ſe puſtě ſapissati v Bratovsko S. Roshenkranza, ſdaizi on tudi ſe je puſtil ſapissati, inu je s' veliko andohtjo molil tá

S. Ro-

S. Roshenkranz : per tem te nîega ser-
zèomehzhy, grè tam vlebc, te zhishu
vsih grèhou spovei, inu s' tem dobij
odpušlik vsih svoih grèhou, tvoi lebn
pobulsha, inu k ' sadnîmu svetîu vmerje
Sollin. fol. 253.

TU DVANAISTU GOVOR. JENIE.

Od Bratouske Svetiga Roshen-
kranza.

O. **K**ai je tá Bratovszhina S. Roshen-
kranza ?

S. Tú je enu vkupsbranie dosti ludy,
kateri so vsák tédn dolshny en Psalter
ali Roshenkranz s' temi petnaistimi
skrivnouftmi, názhast Bogú inu M. D.
smoliti.

O. Kei moreio tá S. Rosbenkranz mo-
liti ?

S. Kir-

S. Kirkoli hozheo , vč Cerqui ali domá , na pooti ali na puli , sedezh ali stoyezh , ali klezhezh , de lise sč andoh-tjo moli .

O. Kai so ty bratie ali jestre dolsbne vezb sturiti ?

S. Vsak Méssiz na tó pervo Nedélo se dershy ena Processia , hčtajsti so do-shni (aku si moreo) priti , kakòr tudi na druge velike prasnike Marie Divize .

O. Kai jojbe vezb dolshni sturiti ?

S. So dolshni sč flissam priti hč tem Masham po mertvih , kadar se osnani .

O. Ie li gréh kadar edn Roshenkranza ne moli , ali samudy Mashe , alt Processio ?

S. Nei oben gréh , ali on ne doby tek odpustkou . kakòr ty kir so flissig .

O. Kai ie tá vezbni Roshenkranz ?

S. Ie ena bratovszhina , vč kateri vši ty notar sapissani , všaku leitú na eno gvishno uro so dolshny cèl Roshenkranz ali Psalter smoliti ; inu tajsce ure

Io v' ti vishi resdilene, de vlelei, po nozhi, inu podnèvi se moli.

O. Kai ie edn dolsbán sturiti v' leti bruztovszhini?

S. Narpoprei, kakòr sim djal, v' eni gvishni niemu dani uri, en cel Roshen-kranzb smoliti. He drugimu, ta dan poprei se spovedati inu obhayati. He tretymu, to pervo Nedelo po vsih dush dan, tudi se spovedati inu obhayati. He zhetertimu, letu vle se more sturitis' eno trezhno smert, svojo inu teh bratou.

O. Kakú se ima moliti ta cel Roshen-kranz ob ti postavleni uri?

S. Po vlastikh dessetih Ave Mariah se ima moliti ena vera, inu po Veri leta molityza.

O Dobrulivi Iesus: skusi twoio sadnjo britkust, omadlerizo inu sapsuzhenie: nigdár nas ne sapusti, slasti na našho smertno uro. Amen.

Ka-

Kateri pak nesná lete molitvize, tá
more po Roshenkranzi moliti try O-
zhanashe, inu try Ave Marie.

O. Kadar edn smoli tá Roshenkranz
poprei kakòr uramine, kai imasturiti?

S. More kai drusiga moliti: satorai
tá moliton se imia sturiti lipú pozhassi,
s' veliko andohtio.

O. Poviti meni edn, ali dvá lepa Exem-
pla, od bratouszhine S: Roshenkranza.

S. Pater Hier: Taxius pithe: de ie bil
en mósh v' leti Bratovszhini sapissan,
letá je tá S. Roshenkranz sylnu s' fil-
sam molil; enkrat se ie pelal na enim
flossi, inu se ie permerilu de ie v' eno
globoko vodo padl inu pod te shaga-
nize pershil, kadar te ie on snashil v'
taki veliki nevarnosti, ie on Bogú ob-
lubil dc hozhe vlaikdán en cél Psalter
smoliti, aku shiu ostane: pole kakòr
ie letó oblubo sturil, ie bil sdaici na su-
him snaiden: hitru tezhe v' Cerkou

tek

304 Navuk Christianski
teh Dominicaneriu, ie sahualil Bogá
inu Mario Divizo , sa tó veliko gnado,
povlód ie resglassil letá Mirakel , inu
tvoio oblubodo smerti ie dershali. Sol.
fol: 323.

O. Poviti meni the en leip Exempl.

S. V^e tem leitu Entavshent shtiristú
edn inu offendessetim. Ve Brabantu
Luterski Desheli, ie ena stara shena fa-
ma tebi dokonza goltaniz prerésala , na-
tá veliki prasnik Divize Marie v^e Nebu-
vsétia : dokler pak letá shena ie bilá v^e
bratovszhino sapissana , ie ona rada
vlakdán tá S. Roshenkranz andoht livu
molila , letá ie skusi pomúzh Marie Di-
vize devet dny shivéla , taku dolgu , de-
se ie ona vsih tvoih gréhou zhisu spové-
dala , pokuro dopernella inu k^e sadni-
mu S. Olie preyela , ie vseskusi per do-
bri pameti obstala , inu skusi tá preré-
sáni goltaniz , taku dobru govutila , ka-
kòr en sdrou zhlovík ; slasti ie ona ,
s^e ve-

s' veliko andohtjo lete besséde lagku srekla, rekózh: Ah kakú je meni nuzna molitou tega S. Roshenkranza : ah kakú je Búg dobrutliu skusi proshnjo Marie Divize : Inu s' tako veliko andohtjo je dušho pustila. *Solling*, fol. 306. Aku hozhesh she vězh brati od S. Roshnkranza , taku beri moje Buquize Bratovske S. Roshnkranza vč Lublani drukane.

TU TRINAISTU GOVOR. JENIE.

Od zheszhenia Marie Divize, vč mnogitero visho.

O. **M**oi syn, kar si ti do jehmál govuril od Ave Marie, od S. Roshnkranza inu Psalteria Marie Divize, tú je prcu inu cilí lipú ; ali ty Latrish cili ma-

lu te na tú abtaio, inu pravio: de my per tem posabimo na Bogá nathiqa Gospuda, inu de my li na Divizo Mario klizbemo, inu de my nio zhastimo vezh kakor Bogá.

S. Ty Lutrish nam krivizo délajo, ne vedo kai ony govore, my nigdar ne mislimo takú hitru inu boilè s' flissom na Bogá, ampák kadar my tá S. Roshenkranz molimo; sakai my pred slé hernim shtukom poprei molimo Ozhanash, inu potler té Vero; inu per slé herni Ave Marii my jmenujemo tú slatku Ime Jesus; inu per tem premishlujemo leipe skrivnosti nathiqa Gospuda Christusa; v' letem všá zhást, katero my sturimo pruti Marij Divizi, tajsta pride všá h' zhasti Christušovi, nîe lubešnivimu Synovi.

O. Sdai poví meni, sakai bi my jmeli Mario Divizo Boshyo Mater zhastiti?

S. Satú kír ona je tá nar ívetésha v' mei shenami.

O. Mo-

O. Moremo li vje ſvete rizhy zbastiti?

S. Iá kakupak vše ſvete rizhy.

O. Od kodai ti letú veish, inu snash?

S. Tá zhlovéska ſaſtopnoſt letúdá, inu G. Búg v' starim Teſtamentu je doſtikrat poſtavil inu ſavkasal, deſe jmajo ſvete rizhy v' zhasti jméti.

O. Sakai ſbe daile ſejma Maria D. zbastiti?

S. Satú kir ona je Mati Boſhya.

O. Kakú viſſoku ſejma ona zbastiti?

S. Taku viſſoku kakòr je nam nar-mogozhiſhe: já vezh kakòr vſi Goſpu-dje, inu Goſpé na tem ſveitu, vezh kakòr vše Apoſtole inu Maſternike, vezh kakòr vše Angele inu Archangele, vezh kakòr vše druge ſtvarjene Rizhy: vene-ričkár takú kakòr Bogá.

O. Sakai niei liſbi taku velika zbasti?

S. Ravnu satú kir ona je ena Mati Bo-ſhya; sakai nyzh zhudniſiga, nyzh vi-

Ihiga nei , kakòr biti ena prava Boshya Mati , inu Diviza.

O. Sakai jbe daile je ona jma zbastiti?

S. Satú kir ona je tudi naša S.Mati, inu v'ysih rizhéh ena pomozhniza.

O. Od kodai je ona našba luba Mati ?

S. Kadar je Christus na krishu v'ti trety bessédi k' S. Joannesu djal: Pole letá je tvoja Mati: je on s'letemi besédami v'sim Boshym otrokom, tvojo Mater, s'eno Mater postavil.

O. Taku is tega smó my dolskny nlo zbastiti ?

S. Iá kakupak: sakai tá zhetera sa-puvid Boshya sapoveida , inu vely : Ti imash Ozheta inu Mater v'zbasti der-shati.

O. Sakai jbe jmamo Mater Boshyo zbastiti ?

S. Satú kir je enu veliku snaminje , dc edn je is zhisla teh isyolenih , kadar edn

edn Marij Divizi andohtlivu slushi, inu
njo v' zhasti jma.

O. Gdú letú pravi, ali od tegapišbe ?

S. Letú sprizhuejo skorai vši S. O-
zhaki.

O. Sakaj ſhe ima ona zbeszbenabitib?

S. Satú kir ona je tá narbuſt ha po-
mozhniza v' potrébi, v' vſih rèvah inu
nadlugah, na duſhi inu na telleſlu

O. Od kodai ti veiſh de ona je pomozh-
niza ?

S. Od tulikain tavſhent Mi raelnou,
inu velikih gnad, katere to ſe ſgodile per
Einsidli v' ſhvaizerski desheli, per Lo-
reti v' Lashki desheli ; per starim Oe-
tingi v' Parski desheli, per Marij Cel v.
ſhtajerski desheli, inu v' drugih doſti
kraih, kir Boshyo Mater andohtlivu
zhastè, kakòr je v ſimu ſvitú veidezhe.,
inu nei obeniga prizhovania potréba

O. Kai bi my mogli ſtariti inu iſkasati
ſ' eno zháſt Marii Divizi ?

S. Narpoprei kadar my s' Andohtjo molimo Ave Mario. H' drugimu, kadar my s' jutra, obpoldnè, inu s' vcher vlastdán flissik Ave Mario molimo. H' tretymu, kadar my vlastko uro molimo eno Ave Mario sa eno frézhno smert. H' zhetertimu, kadar my vlast tédin simolimo en cél Roshenkranz. H' pètimu, kadar my v' Cerqui kir je bratovszhina vkupai molimo tá Roshenkranz ozhitnu. H' shèstmu, kadar my ob Sabbotáh, ali na prasnike Marie Divize, enu dobru déllu nîei h' zhasti doparnessemo. H' sedmimu, kadar se eden perpogne, kadar slithi Mario imenovati.

O. Katera zhášť je Divizi Marii náprietníjba, inu narlublijba na sveitu?

S. Kadar edn lip ú brumnu shivy, inu hodi sa nie zhednostmi.

O. V' katerib zhednostib je sa nio bodi?

S. Súsebnu v' tréh zhednostib; v' po-
hle-

hlevnosti ; vč zhlosti ; inu vč lubénsi
pruti Bogú inu svoimu blishnîmu.

O. Povi en leip Exempl od Marie Di-
vize.

S. Vč tem leitu Entavshent ihestú i-
nu dessetim , vč Turoni vč Frankraihu ,
kir je bolán leshal , en jménitni Got-
púd , Lutrish , na smertni postili ; Pa-
tre Iesuitarje je lubil , inu nym nei bra-
nil kč sebi priti , kateri oslem célih dny
so okuli níega hodili , inu níemu dober
svit dajali , de bi on jmelo pravo Vero
Catholisko sposnati , inu taku svojo
dušho ohraniti , ali tiz vše nei nyzh
pomagalu : kč sadnímu , dvei urí pred
smertjo , ga je edn pregovuril , de on
jma vsai enkrat poklizati Mario Divizo
hč pomuzhi , inu na tu veliku opomina-
níe , je on vener rekel lete beslède : O
Mati Boshya stui meni na strani . Kakor
hitru je on lete beslède isrekel , se je on
tam vč sebi vus premiyyl , proslí s' eniga

spovidnika, se pusty podvzhiti, te je popolnomat spovedal, andohtlivu Obhaly, inu pole zhes dvej urij je on svetu vmerl. Kakor prizhuje Paulus Barrius, kateri je polik stál, ná tá oltmi dán Febr.

O. Na letá je dobru merkati; ali poviti meni jhe en leip Exempl.

S. Innocentius ta trety Papesh letega jména, en tylnu britki mósh; te je po svoji smerti perkasal Sveti Lutigardi, inu je prošil de bi ona Bogá sa níega profila; sakai on je bil v te vyze oblojen, noter do sotniga dně,aku níemu nebó skusi molitov pomaganu: inu je sposnal: de bi on bil na vekoma ferdaman, kadar bi níemu Maria Divizá nebilá na strani stala, inu h' pumozhi perhla, kateri je bil on pustil eno lépo veliko Cerkou řesydati, sa tega volo je ona na sadní o uro níemu pomagala, de je on imel eno pravo grévingo zhes vše svoje gréhe,aku lyh ne mogl vezh go-

yo-

voriti. Bellar. Lib. de Gemitu Colum. §
alij.

TV STIRINAISTU GOVOR. JENIE.

Od vrédnosti ene prave molitve.

O. **V**e Kakerjbní vishi se jma tá molitou dopernesti , de bó Bogú prie-tna , inu de bó ujlisbana ?

S. Narpoprei, je potréba de se sgody v' pravi Veri , pres všiga zviblania ; G. Bug vei vše naše nedleshnosti, on nam more pomagati, inu dati vše tu kar my potrebujemo. H' drugimu , de te moli s' pravim vupaniem , inu sanesieniem na Bogá , de on ne ťamu nam more , am pák tudi hozhe dati tu kar my pegerujemo , kadar nam bó nuznu inu potrebnu. H' tretymu , de te moli v' eni pra-

V 5

vi otrozhij Boshii lubésni, hč timu je
dobru, vč sazhetku te molitve grévin-
go jméti zhes svoje gréhe, inu rezhi :
O Bug bodi gnadliu inu milostiu meni
vbogimu gréthniku. Hč zhetertimu,
de te moli pres nehanâ, satu de kar te
na enkrat ne more sprossiti, hč konzu
skusi stanovitno molitou se doleshe.
Hč pètimu de te moli terzhnu, andoht-
livu, de te merka inu misli na Bogá inu
na molitou, inu nikár na druge rizhy.

**O. le li jmertni gréh per molitvi drugam
misli, inu se sgubiti ?**

S. Kadar edn védeozh drugam misli
per eni molityi, katero je dolshán sturi-
ti; kakòr ob Nedélah inu prasnikih per
S. Mashí, inu tajstu syanie dolgu terpy,
taku je en jmertni gréh : kadar pak se
sgody per eni molitvi, katere nési dol-
shán moliti, taku je li en maihin gréh;
aku pak se sgody supar twojo volo, taku
nei oben gréh.

O. Kakú se jmamo sadarsbati per molitvi ; je jma li stati , sedeti , ali klezhati ?

S. Vteli je dobru moliti , v' vtako vi-sho .

O. Kakú pak se narbule raima ?

S. Narbulte je klezheózh moliti , rokè vkupai dershati , ozhy inu terzè gori k' Nebessam vsdigniti , ali pruti enim u andohtlivimu pildu , vzhassi rokè resprostiti , h' zhasti timu Krishanimu nailhimu Iesutu Christušu .

O. Kadai pak se jma per molitvi stati ?

S. Kadar per Mathi te tá S. Evangelibere , ob Nedelah , inu cèl zhas od vclike nozhy do Finkulhti , kadar Ave Mario sgony v' jtru , opoldnè , ali s'vezher : inu letú k' spominu Christusoviga od tmerti gorivstajanâ .

O. Kež se jma pak moliti ?

S. Povsod je dobru moliti , na puli kadar se kai déla , na zésti , na pašhi , na

316 *Navuk Christianski.*
verti, v' kuhinî, v' ihtali, inu povsod,
akulyh te srokami kai déla.

O. *Kei je pak narbulè moliti?*

S. V' Cerqui, sakai h' timu je she-
gnana, pruti S. Sacramentu ali pildu o-
bernen.

O. *Neveish li obeniga Exempla na le-
tú?*

S. Se bere en sylnu leip Exempl v'
Buquah Daniela Preroka na shesti po-
stavi: De Daniel v' Babiloski jezhi, ci-
lú delezh od Judovske deshele, v' mei
Aidjovskim folkom, v'sakdán trikrát v'
ivoj Camri je tū oknu goriodperl pruti
Jerusalemi, inu tiakai pruti taisti Cerque
je on tvojo molitou andohtlivu doper-
nashal, inu kadar je bil on sa letú sato-
shen, je bil v' eno Leivoovo jamo ver-
shen, ali on je bil supèt sdrau vunkai v-
sét, kir ty Lévi n'élo mogli nîega vmoriti.

O. *Poviti menikai noviga.*

S. Sveti Stanislaus kostka, en Jesui-
tar,

tar , tá je imil letô navado , de vlaku jutruinu vezhèr , se je obernil pruti eni Cerqui Marie Divize , inu klezheózh je to Mater Boshyo andohtlivu posdrav-
lal inu zhastyl , inu je od nie tá S. Shiegn kakòr ty brumni inu Bogabojezhi otrozhici pred tvojmi starishi sturè , v' jutru inu v' vezher , pegeroval. *Paulus Barrius.* 7. Febr.

Ta pèti poglaviti shtuk Catholiskiga Navuka.

Od Christianske pravizhnosti.

**TU PERVU GOVOR.
JENIE.**

O. **I** Eli sadostti , de en Catholiski Christian ,
Te shtiri osgorai imenuvane shtuke
vei inu sposná ?

S. Tu-

S. Tujstu tamu nei sadosti , ampák on more té Christiansko pravizhnost s' dianiam iskasati : sakai en klapz kateri sná lvoiga gospuda volo , inu ie ne stury , taisti bó s' dosti shlaki tepen .

O. Kateri je tá pèti poglaviti jbtúk Christianskiga Catholiskiga Navuka ?

S. Letá ie Christianska pravizhnost .

O. Kai tædai sljhi h' Christianski pravizhnosti ?

S. Letá dvá shtuka : Narpoprei : De en verni kerszhenik skusi Boshyo gna- do tú hudu pusty , inu dobru stury . H' drugimu : De kateri bi vshè skusi vero bil pravizhn sturien , tá more tudi skusi dobra Délla the pravizhnishi se sturiti .

O. Sakai se tukai pravi : De en Verni Christians jma tú budu pustiti ?

S. Satû kir tá Vera ie en grúnt , na ka- terim se ima tú sydanie Christianske pravizhnosti gruntati , inu kir nei te pra-

ve Vere , taku ondi tudi ne more biti Christianska pravizhnost.

O. Sakæi je pravi : skusi té Boshyo gnado ?

S. Dokler tá vola inu shara zhlovéskaskusi Adamou gréh ie takú slaba, inu skashena; de my pres lusebne gnađe Boshye , te nemoremo gréhou varovati , inu nyzh dobriga sturiti.

O. Kai ie tadaï Christianska pravizhnost ?

S. Tú ie : Tú hudu pustiti, inu sa dobrim te flissati.

O. Kài je tuistu budu kirje ima pustiti ?

S. Tú ie : Tágréh, inu ta nebrumnost : zhes letú nyzh nei na tveitu huišiga.

O. Nei li tudi budú , vbog biti , bolán , lakoten , sheyen , inu sa/bpotován ?

S. Letú nei nyzh hudiga pruti timu gréhu.

O. Sakai je taku budu gréh sluriti?

S. Satú kir tá gréh ie supar Bogá, inu skusi gréhe se Búg resserdy, inu reshalí, inu satú kir tá zhlovič skusi gréh sguby tú isvelizhanie, inu si sailushi vězhnu ferdamanie.

O. Sakai nei budú, ubosi inu biti, lazbnim u, bolnim u inu sashpotovani mu?

S. Satú kir let ú nei supar Bogá, letú ie the en pravi poot pruti Nebesiam, a-ku radi volnú tarpimo.

O. Od kodai ti letú veish de je dobru?

S. Dokler sami Boshii priateli, ja tam nash' G. Búg, niegova lubesniva Mati, niegovi S. Iogri so bily vbogi, lazhní, bolni, sashpotovani, inu na tem svetu preganani.

O. Kai ie pak tá budobni gréh?

S. Persega, kletou, nebrumnost, shentovanie, offert, tatyina, laganie, ferd, nespodobnú shiyenie, inu the věh takiga.

O. Kai

O. Kai je tú dobru djanie, kateru je jma sturiti ?

S. Molitou, post, almoshna, brumnost, pohlevnost, krotkúst, pokornošt, všmilenie, inu stráh Boshji.

O. Ali moresh ti menien Exempl povetdati, vč katerim je vidi kakú Búg tá gréh Jovrashi, inu je na tajste jerdit ?

S. Narpoprei: Tá Firšt vsih Angelou, inu tá nar lépša štvár Lucifer, je li en sam gréh sturil, inu je bil sdaizi sč vió svojo drushbó na dnu pakla vershen inu na vézhne zhasse bó ferdaman.

Hč drugimu: Adam inu Eva sta bilá Bogú nepokorna, inu sta bilá sdaizi vun is Paradisha pahnena, inu taku dobra ona dvá, kakor tudi viá zhlovéska shlahta, je vč neisrezhenno nadlugo perhlala.

Hč tretymu: kadar je tá sveit bil naplnen sč ludmy, inu ty gréhi inu hudobic so biele ťylnu premogle, slasti tá gréh

te nezhistosti, taku de cilu malu je bilu
 brumnih ludy, je ta Patriarh Noe sku-
 si Boshyo povelo, stiu inu dvaifeti leit
 pridigal to pokuro, ali tu per teh ludeh
 nyzh nei pomagalu: na tu je on eno
 veliko barko ali Archo zimpral, je no-
 tarshel, on inu niegovi try synovi, inu
 nyh shtiri shene, inu nekoliku te ne-
 spametne shivine: takrat je G. Bug tak
 desh poslal, de je ta voda vle gorrè po-
 krila, inu to vlo zhlovesko shlahto,
 pres samih ossem person do konza po-
 topyla: Ah! kai tu more neiki s' ena
 gnuina strashna, grosovita, ostudna
 reizh biti per tem grehu, dokler le taisti
 taku grosovitu shtraffuje! Kakor se
 vidi ozhitnu v' tem starim Testamenti,
 de Gospud Bug, je en sluherni greh, syl-
 nu grosovitu shtraffal, s' vodó, s' ku-
 go, s' ogniam, s' lakoto, s' tozho, s'
 voiskami, inu s' to naglo smertjo.

**TU DRUGU GOVOR-
JENIE.***Od gréhoutakú vprék.*

O. **P**Red katerim budim se jma narvězob
inu narbulè vjelei běshati?

S. Pred tem gréhom inu nebrumno-
stjo, katera tega zhlovéka perpravi ob
zháſt, blagú, dusho inu tellú; ga od
lozhiod Bogá, inu od vše dobrute; k'
sadnímu ga na vézhnu ferdama.

O. Kakú ti grébi perpravio zhlovéka
ob zháſt?

S. Dokler nyzh nei oſtudnishiga ka-
kòr gréhiti, kraſti, pyanzhovati, ſhen-
tovati, nezhistost tribati, ſe ſerdi; ta-
ku tá kateri take rizhy déla, tá ſguby
ſvojo zháſt, inu ſvoje dobru jmè do
ſmerti.

O. Kakú tá gréb perpravi tega zhloučka ob blagú, inu ob svoje jménie?

S. Nai povédó ty ygrauzi, pyanzi, uherníki, kurberij, sadévavzi, inu ty golufi: sakai tú krivizhnu blagú, poshre šte tú pravizhnu polik.

O. Kakú tá gréb perpravi ob dusho inu ob tellí?

S. Dokler ty gréshníki, tudi vzhassi na tem řečitu od Bogá so řitraffani na shivotu, inu po smerti na duši, inu h' konzu bodo v' pakli s' dusho inu s' telčsom goréli.

O. Kakú odložhi tá gréb zhloučka od G. Bogá, inu od vše lubesnive dobrute?

S. Dokler ty gréshníki sgubè Boshyo gnado, inu so odversheni od tovarish-tva teh řetníkou, inu k' sadnímu so odložheni h' paklenskemu terplenju.

O. Kai je tadai tá ostudni inu budobni gréb?

S. Ic

S. Ie ena shela , ali govorjenie , ali djanie zhes te sapuvidi Boshye.

O. Kakū je mnogoteri tá gréh ?

S. Ie v' try vis he ; je tá erbougréh , tá smertni gréh , inu tá mali vlakani gréh.

O. Kai je tá pervi erbougréh ?

S. Ie tá kateriga lo nashi ty pervi sta-
rišhi v' paradishu sturili , letá le dershy
vsih ludy , inu skusi karst bó od Christu-
la odpuszchen.

O. Bodoli tudi ty mali otrozhizhi fer-
damani , kateri preskarsta vmerjo v' tem
erbovim gréhu ?

S. Ty ferdamani imajo v' dvei vishi
shtraffingo : narpoprei eni ne prideo v'
Nebessa inu lo obrupani od tega vézh-
niga isvelizhania : H' drugimu , eni
prideo v' pakal , inu terpè grosovite mar-
tre v' tem ogniu : sdai pak ty otrozi ka-
teri vmerjejo v' tem poerbanim gréhi ,
sicer ne prideo v' Nebessa , inu tudi ne
prideo v' pakal , inu ne tarpe tega pa-

klenskiga ognia, dokler ony neso od
samusebe nyzh pregréshili.

O. Kai je ta ostudni smertni naglavni
gréh?

S. Tú je en gréh, skusi kateriga tá
zhlovik sguby Boshyo gnado, inu na
svoj dušhi vmerje.

O. Kai je pak lubesniva gnada Boshya?

S. Tú je shivénie te dušhe, ali tú je
ena neisrezhena zhednost te dušhe, sku-
si katero lipoto tá zhlovik Bogú silnu
dopade; já on je en otrok Boshij.

O. Sakai gnada Boshya je jmenuje, enu
shivénie te dušhe?

S. Kakor tá shivot pres duše ne mo-
re shivéti, nyzh sturiti, ali si pomagati;
ampak je mertou, inu tukai leshy ka-
kör en pañ: ravnu taku tá dušha, pres
Boshye gnade, ne more nyzh sturiti,
de bı bilú Bogú dopadaezhe, niti kai
dobriga sallushiti, ampak pred obli-
zhiam Boshym je mertva inu gnušna.

O. Kai

O. Kai ie pak en maibin vjakdané gréh?

S. Skusi tá odpustlivi ali maihini gréh le gnada Boshya ne sguby.

O. Kai ie s' en reslozbik v' mei smertnim gréhom, inu v' mei tem odpustlivim?

S. Smertniga gréha tmó te dolshny spovédati, tega odpustliviga všelei nikár: tudi skusi smertni gréh edn si sa slushi tu vézhnu ferdamanie, skusi tá odpustlivi nikár.

O. Sakai je imenuie en odpustlivi gréh?

S. Satú kir le lahku odpustik doby, kakor s' poshkropleniem s' shegnano vodó, s' pohlevnimi molitvami, s' klu kaniam na parsi, inu s' vsdihovaniam.

O. Kateri jo ti odpustlivi ali maihini grebi?

S. Prevezh le smeyati, nevnuzne beséde govoriti, po Cerqui okuli syati, kai maihiniga lagati, se krégati, shpotati,

tati, mermrati, inu ne poterpeshliu
biti.

O. Kolikain visib jo ti odpuſtlivi grébi ?

S. So dvuje vishe : eni ſe ſtúre is
sgúl zhlovéſkiga ſhabudrania, eni pak
is folſhie.

O. So li ti odpuſtlivi grebi tudi veliki?

S. Iá tudi : inu bi boile bilú de bi vus
ſveit ſe poderl, kakor de ſe li en ſam
maihiń odpuſtlivi gréh ſtury.

O. Od kodai ti letu veišb inu snash ?

S. Od todai kir G. Búg tudi te male
gréhe groſovitu ſhtraffa na unim ſveitu.

O. Kakú ſo ſhtraffani ti odpuſtlivi gre-
bi ?

S. S' ogniam teh vyz, v' katerim ie
vekſhe terplenie, kakor vše martranic
teh hudodélnikou.

O. Kakú ie bil Krail David, ſa volo e-
niga odpuſtliviga maihińiga greba ſhtraf-
fan ?

S. Satú kir ie on is ferbiza, ali thale,
pu-

pustil svoi fólk shtéti , ic G. Búg v'nie-govo deshelo pollal takú grosovito ku-go , de v' enim maihinim zhassu ie po-merlu sedemdešet tavshent ludy . 2. Reg.

c. 24.

O. Kakú je bilá S. Catharina is Siene
s' en maihin gréb sylnu sbtraffana ?

S. Kadar je ona ob enim zhassu mo-lila , je nîe brát v' Cerkou k' nîei per-shel tudi moliti , na tú se je ona enu malu oserla pres potrébe ; pole tú je S. Paulus se nîci perkasal , inu je nîo takú ivaryl , de je ſama diala : de bi hotla raishi vle martre inu terplenja jméti , ka-kor ſhe enkrat takú od Svetiga Aposto-la ivarjena biti . *In vita ipsius.* Tudi en ſicer Bogábojezhi Shkoff , sa tú kir on nei ivaryl eniga ſvoiga Caplána gré-ſhnička , po imerti je tá Shkoff v' vyzah dolgu tarpil , ſlaſti en grosovitin ſmrád od tega fardamaniga Caplana is pakla . *Difl. 6. Exempl. 50.*

TU TRETYE GOVOR. JENIE.

Od smernih inu drugih gréhou.

O. **K**ateri so ty shkodliviji gréhi ?

S. So ty smertni naglavni gréhi , gréhi v Nebu vpyejo , ty ptuji ali ludski gréhi, inu drugih vezh, kateri pruti Boshii lubésni , inu pruti lubésni tega blishniga suparstoje.

O. Koliku ie teh smertnih ali naglavnih grebou ?

S. Sedm. 1. Offert. 2. Lakomnost. 3. Nezhifost. 4. Serd. 5. Shertie ali po-shréshnost. 6. Nyd ali Nevošhlivost. 7. Linoba v slushbi Boshij.

O. Sakai je jmenujejo smertni grebi ?

S. Satú kir tá zhlovik skusi tá gréh v-

me-

merje na svoji dušhi; inuaku on pokure ne stury, taku on bó vmerl s'tó vézhno smertjo, v'tem vézhnim ferdamanîu.

O. Sakai se jmenuje naglavni grebi, ali poglaviti grebi?

S. Satú k ir s' letih she drugi vungredô, inu is nyh srastejo.

O. Kadar edn dosti dobrigastury, inu pade v' en smertni gréh; bó li tudi ferdaman?

S. Ja tudi, aku se on supèt ne spokory, inu od gréha ne pusty.

O. Sakai pak bi on bil ferdaman?

S. Satú kir tá smertni gréh ne samu v'mory 'tó dusho, ampák tudi vlá tá perva dobra délla k' nyzhemer perpraví, de nélo vezh k' obenimu nuzu.

O. Kadar ie edn v' smertnim grebu, inu dosti moli, almoshne daje, ali se posti: sajlushi li skusi tú kai per Bogú, ali nikár?

S. Nyzh ne saſlushi de bi niemu Búg
bil skusi tú kai dolshán dati, niti Nebès,
niti pravizhnost.

O. Taku dobra djania cilú nyzh m
nuzajo, inu jo sabstoin ?

S. Dokler je G. Búg takú dobrutliu,
de on tú narmanshe djanic pres lona ne
pusty, taku on tudi lona tá djania, ka-
tera so v' smertnim gréhu sturjena, s'e-
no polvitno dobruto; ali da gnado de
tá gréshnik sposná svoi gréh, de stury
pokuro, inu takú supet h' Boshij gna-
di pride; nikár de bi bil Búg dolshán
sturiti, ampák sa volo niegovec velike
dobrute, on tú stury.

O. Kai pravi S. Pismu od smerniga gré-
ba ? inu velikiga pregréjbenia ?

S. Od smernih gréhou stoju piſanu:
kateri lete sture, ty ne bodo dosegli Bo-
shyga Krailestva, ampák to vézhno
smert. Galat. c. 17.

O.Kai

O. Kai ie S. Edmundus dershodal jmer-niga inu naglavniga gréha ?

S. On je jmil taku veliko gnušnobo-na (mertnih gréhih , de on je dostikrát-djal : Iest bi hotl raishi v‘ eno gorezho Apnenizo skozhiti , kakòr v‘ en tam smertni gréh pervoliti. Daur. fol. 34.

O. Kai se je bilú permèrilu enimu E-remitu , kateri ie bila eniga lepiga mladeni-zha frezbal ?

S. Leta S. Eremyt gré zhes enu shiroku pule , inu s‘ nym gré ozhitnu niegou S. Angel varih ; na tem puli sta na-shla enu gnilu truplu , vše (merdezhe le-shati ; inu sdaizi tá Eremyt je svoi nus-satišnil pred tem velikim smradam , tá Angel pak nikár ; inu sta shla naprei : pole tú yh je frezhal en leip , lipú oblei-zhen mladenizh ; inu sdaizi tá Angel je svoi nus satišnil , dokler nardle nei-bil tá mladenizh odíhel. Tá Eremyt je vpráshal tega Angela : sakai ie on pred tem

tem leipim mladenizham tvoi nus sati.
nil? ta Angel ic niemu odgovuril re-
kózh: ti imash veiditi inu snati, dele-
ta mladenizh, sa volo niegovih smert-
nih gréhou, tavshenkrát grosovitihe
smerdy, pred oblizhjem Boshy, ka-
kòr obena merha.

TU ZHETERTU GOVOR- JENIE.

Od Offerti.

O. **M**oi lubi syn, povi meni, kai ic
Offert, inu prevseenost?

S. Ic ena netpodobna shela lastne
zhasty, inu povishovania.

O. Kai s'eni grebi prideo is Offerti, i-
nu is prevsetnosti?

S. Lastna zbast, oholust - nepokors-
zhina, sashpotovanie, kréh, ardria,
ter-

terdovratnost, firbiz, inu vezh take-
shniga hudiga djania.

O. Povi meni ozbitnijhe gdū ie offertn
ali gdū pregres by skusi offert?

S. Narpoprei kadar edn prevezh sam
od sebe dershy. H' drugimu, kateri ie
sdy, se hvali, se snasha, de je vezh ka-
kor en drugi. H' tretymu, kateri je of-
ferten v' govorienu, v' gwantaniu, inu
v' drugim rovnaniu. H' zhetertimu,
kateri rad slihi de ga hvalio. H' pèti-
mu, kateri svoje djanie hvali. H' she-
stimu, kateri se stramuje v' Cerqui gla-
nu s' drugimi moliti, se pogostim spo-
vedati, doli poklekniti kadar sgony A-
ve Mario.

O. So li lety grébi, smertni grébi?

S. Nikár vlelei, slasti kir se ne stury
k' shpotu ali h' klubovaniu.

O. Le li v' gwantanju en smertni gréb?

S. Iá kadar te stury, skusi tú enimu
dopasti, inu ga v' gréh perpraviti.

O. Je li /mertni greb se hvaliti, ali do-
padenie imeti zhes en /mertni greb ?

S. Iá tú je gvišnu en /mertni gréh.

O. Katera je tá narshkodlivisha offert?

S. Kadar edn se sramuiet svoih gré-
hou zhisu spovédati, inu sa volo tra-
moshli vosti kai samolzhy.

O. Katera zhe dnoſt ie supar ti offer-
ti, inu ti prevsetnosti ?

S. Krotkúſt, tá terzhna pohlevnost.

O. Kai ie tú pohlevn, ali kroták biti ?

S. Narpoprei nyzh veliku od lebe-
dershati. H' drugimu, sam sebe sani-
zhovati ali frahtati. H' tretymu, ne rad
jméti kadar ga hvalio; vše vezh shtimati
kakor sam sebe.

O. Katera ie tá narbulsha pohlevnost,
inu tá hvaleshna krotkust ?

S. Pred spovidnikom ponishnu sam
sebe toshiti, inu ništer ne samolzhati.

O. Kai pravi Chirstus od Offerti, inu
ed te budobne prevsetnosti ?

S. Tá

S. Tá kir ſe povithuie, tá bō ponishan.

O. Kai pravi od pohlevnosti inu krotkosti tega brumniga zblovéka ?

S. Kateri ſe ponisha, tá bō povishan.

O. Kakú ti sastopish lete Boshye beſte-de, inu Christuſovu govorjenie ?

S. Tú je ravnu kakòr de bi rekil : Ty kir ſo offertni, tajsti bodo k' ſhpotu perihli ; ty pohlevni pak bodo taku dobru na temi ſvēitu, kakòr v' Nebessih povishani.

O. Povi ti meni en Exemplod offerti, ali pravo perglibo.

S. H' pervimu : Lucifer tá narviſhi Angel, sa volo te offerti, je tá naroſtudniſhi hudyzh ratal, inu is teh narviſhih Nebès, ie na dnú pakla vershen. Isaiæ 14.

H' drugimu, Aman en jménitni Firſht,

X sa

338 *Navuk Christianski.*
sa volo svoje offerti je bil na galgo obě-
íhen. *Esther. 7.*

H' tretymu , Antiochus inu Herodesh dvá britka kraila , sa volo nyh of-
ferti sta bilá od ushy Inédena. 2. *Mach. 9.*
Act. 14.

O. *Poviti en Exempl tudi od pohlevno-
sti , inu krotkosti.*

S. Narpoprei , dokler Christus Iesus
se ie bil ponishal noter do smerti tega
krisha je bil on povilhan ; inu od Ozhe-
ta Nebeskiga je preyel vlo oblást zhes
Nebů ina semló , iá zhes vše Creature.

H' drugimu ; dokler po Christusu
nyzli nei bilú pohlevníshiga kakor níe-
gova násvetésha Mati Diviza Maria ,
je bilá ona povishana zhes vše Angele
inu zhes vše Archangele.

H' tretymu , dokler S. Franciscus se
je shazal na tem sveitu sa tega narvek-
shiga gréshnika , je tudi on v Nebessih
povishan na vekoma.

TV PETU GOVOR-
JENIE.

Od Lakomnosti ali Skopusti.

O. **K**ai ie tā lakomnost ali skopúst per
timu z hloveku ?

S. Ie ena nespodobna shela tega po-
svitniga blagá ali jménia.

O. Kai s' eni gréhi vungredo i slakom-
nosti , inu is skopusti ?

S. Nepokoi tega ferzá , golufia ,
fólsk peršega , nevímilenie zhes v bosiga ,
zagovanie , inu prevelike skerby .

O. Povi meni oz hitnijhe , gdú je la-
konn , ali gdú grejhi v' lakomnosti ?

S. Narpoprei : Tá kateri tú posvi-
tnu blagú prevezh lubi . H' drugimu , tá
kir je silnu skerbán sa tú polvitnu bla-
gú , tamu satú de bi bil bögat . H' tre-

tymu , tá kir cilú prevezh ihpara , takú de on sam tebi , niti tem i voim da sadostí jesti , ali kir pusty tvoje otroke polnage hoditi , kir všai ima sa zhym yh gvanati . H' zhetertjmu , ty kateri nigrdár némajo sadosti , de si dosti jmájo . H' pètimu , ty kateri ne dadó radi almoshne , akulyh dobru premorejo .

S. So li lety vši smertni gréhi , ali nikár ? jest bi botil rad snati .

S. Nélo vši smertni gréhi , de li nélo s' shkodo našiga blishniga .

O. Kadai lakovnost je en smertni gréb , inu tá skopuſt ?

S. Narpoprei : kadar edn pegeruje bogat biti s' veliko shkodo eniga drusiga , s' galufaniam , s' kradeniem ali posyli jemanžam . H' drugimu , kadar edn eniga vidi v' veliki potrébi , ali nevarnosti , niemu bi mogl lagku pomagati , inu n' hozhe . H' tretymu , kadar edn déla v' prasník , inu sa volo polvitniga dobizh-

bizhka Masho samudy. H' zheteritimu, kadar edn n'hozhe plazhati,aku lyh je terjan, inu jma sa zhyim. H' pëtimu kadar edn danarje skrye inu sakopá, de na tú vmerje.

O. Katera zbednost je supan lakomnosti, inu ti skopusti?

S. Tú radu dajanie inu ferbeshnost, slasti tem ubosim.

O. Poviti meni en Exempl od Lakomnosti, inu od skopusti.

S. Pilhe Gregorius Turonensis, odene Vduve, katera je sicer bilá dersharnas' eno cilú brumno, inu Bogabojezho sheno; ali sa volo lakomnosti je ona dosti danarjeu vkupei spravila, inu pershparala, kakòr de bi ona hotla tajste tem vbosim resdiliti; taku dolgu, de je ona vše skrivai sakopala: natú je vmerla, de nei obeni lvoji h'zheri povédata: po smerti je tá Shkoff pustil te danarie yskati, inu h' konzu so yh na-

ihli ; takrat je tá Shkof savkasal , de vši tajsti danarji se jmajo notar vč grob v-
rézhi , kír je bilá tá lakomna vduva po-
kopana : ali pole , zhes try dny je bilá
slíhati , vun is groba , letá shaloſtna
ſhtima : Ah ty danarji mene pekó , ty
danarji mene shgó : poſler zhes try
dny to tá grob gori odperli , inu ſo na-
ihli , de ty danarji ſo bily restopleni ka-
kòr enu maſlu , inu vč níe uſta iſliti .

Dout hic fol. 171.

O. Nesnášti obeniga drugiga Exempla
od ſkopuſti , inu lakomnosti ?

S. Kadar Eliseus Prerok je bil ozhi-
ſtil , ali osdravil , od ſtraſhne boléshni-
teh gób , eniga moshá Naamana ſc jmec-
nom ; letá mosh je hotl niemu en leip-
dar perkasati , dosti blagá inu ſlatá , ali tá
Prerok nei hotl nyzh od níega vséti :
Giezi pak en hlapiz tega S. Preroka , ſe
je vsdignil , inu je hitilsa tem bogatim
mosham , inu is lakomnosti je djal , de
tá

tá s. Prerok ga je poslal, inu de je k'niemu perhel en niegou dobr priatel, satú ga prossi de bi niemu poslal en leip gvánt, de ga hozhe timu priatelu perkasati: Tabogati mósh stury cilú rad, je niemu dal kar je pegeroval, ali sdaizi kakòr je Giezi tá gvánt oblékil, so se ga te gobe popadle, takú de je ratal vus révn inu nadlushn. 4. Reg. c. 5.

TU SHESTU GOVOR- JENIE.

Od Loternie ali Nezhistori.

O. **K**ai je Loternia ali Nezhistori, tegə nebrumniga zblovèka?

S. Ie ena nespodobna mefna shela, katera je supar ti ihesti sapuvidi Boshji.

O. Kai s' eni grébi vungredò is Nezhistori, inu is Loternie?

S. Narpoprei: Neſramoshlivost. 2.
 Pasablivost na Bogá. 3. Nepametnost.
 4. Zupernie. 5. Nepokura. 6. Vbyenice,
 inu drusih veliku vezh gréhou.

O. Kakú ſe edn pregréshy vč ti Nezbi-
 ſtosti, inu te loternie nebrumnoſti?

S. V dosti viſh, kakor je osgorai, vč
 tretym poglavitim ſtuku, po rédu po-
 stavlenu.

O. Poviſhe enkrat ob kratkim tajſte
 viſhe, te loternie, inu nezhifosti.

S. Narpoprei: 1. Te nezhiste milli
 yun ne isganiati. 2. Enu dopadanie na
 nyh jmèti. 3. k'nym pervoliti. 4. Ne-
 ſramne bessége govoriti. 5. Neſramne
 peitmi peiti. 6. Nezhiste bessede inu
 péſmi radi poſhlushati. 7. Neſramnu
 gledati, tipati, ali kuthuvati. 8. Nezhi-
 stu lubiti. 9. K' Nezhifosti pregovo-
 riati, s' djaníami, ali s' bessédo. 10. K'
 Nezhifosti ſe ne braniti, ampák radi j-
 méti 11. Nezhifost tribati. 12. Sam ſe-
 bi

bi ali drugim nezhisu lushte délati, inu vezh drugih nelpodobnih rizhy rovna-
ti, inu tribati.

O. Je li Nezbifost vselei en Jmertni
gréb, inu te loternie tribanie?

S. Iá skorai vtelei, slasti kadar tá lo-
ternia inu nezbifost je h' djania nagne-
na.

O. Kadai je li en odpustliví gréb?

S. Kadar edn reis líhi nezhiste bes-
lédé, tudi misli, ali govory, ali per tem
néma obeniga dopadenia, inu ne da o-
benimu pohuishanía.

O. Je li Nezbifost en tesbák Jmertni gréb
inu te loternie tribanie?

S. Iá sylnu teshák; nezbifost je tá
narnagnušnishi, narostudnishi, narne-
varnishi, narshkodlivishi gréb.

O. Sakai je tá narostudnishi gréb, od
kodaiti letú veish inu snásb?

S. Od todais posná, dokler ty lu-
die pred obenimi gréham se takú ne fra-

346 *Navuk Christianski*
muieio , kakòr pred Nezhistostio , inu
ne skrivaio : Ozhitnu se shentuie , pre-
klina , kolne , pyanzhuie , lashe , golusfa ,
ferdy , sovrashi , vbya , inu drusik vezhi
dosti gréhou se dopernatha ozhitnu de
ludie vidio , li Pred samo korbario , lo-
trio , nezhistostio se skrivaio , inu taje
dokler nardle moreio .

O. *Sakai lotria je tá narostudnishi gréh ,*
vč mei usimi temi drugimi gréhi ?

S. Ravnu sa tega volo kir se pred nio
framugo , satú dostikrát vč spuvidi toisto
sa molzè , inu satúto ferdamani .

O. *Sakai Nezhistost je tá narnevarni-
shi gréh ?*

S. Satú kir sa volo taiste nyh narvez
gré vč pakal , vč vézhnu ferdamanie .

O. *Kakú je G. Búg jhtræffaltá sveit sa
volo te nezhistosti , inu loternie ?*

S. Tú ie vshè osgorai vč tem pervim
govorieniu letega poglavitiga stuka sa-
pissanu : on ie vus sveit potopil pres o-
sem

sem person: tudi tá Mesta Sodoma inu Gomorra s' Nebeskim ogniam poshgál, de oben nei vbéshal, ampák tam Loth, níega shena, inu dvei hzhéri.

O. Katera zbednost je Nezhistori supar, inu ti loternij?

S. Tá brumnost, zhistori, inu divištvu, slasti tú lipú poshtenu shivénie.

O. Kai je tá brumnost, ali tú divištvu, ali tú lipú poshtenu shivénie?

S. Je ena zhistori tega telleffa inu duše, inu varovanie pred všimi shelami.

O. Kai je tú popolnoma pojhtenie?

S. Tú je: de ne samu nyzh nezhistori ga te néma sturiti, ampák tudi pred všimi perloshnostmi běshati, vše nezhistori milli sapustiti, nikár poshlushati takeštniga govorjenia: nikár pleslati, vku-pai ihipatati, ali okuli se osérati, inu všiga loterskiga tovarishtva se ogniti.

O. Ima li Búgenu dopadenie na enim brumnim, zhistorim inu pojhtenim zblóvku?

S. Iá on jma enu sylnu veliku dopadanie nad enim brumnim zhlovékom.

O. Kakú je Búg sadershy pruti enim takimu brumnemu inu poshtenimu?

S. Na tem sveitu se on nyemu skashe vus lubesniu, inu po smerti mu da věznu vesselje.

O. Kai s' eno lubau Búgnym skashe na letem sveitu? povi ti meni ob kratkim.

S. V' zhassi se nym perkashe; lipu lubesnivu s'nymi govory; nym resode-
ne velike skrivnosti; kakor te je sgodi-
lu S. Theresij, S. Hildegardi, inu vech
drugim svetnikom.

O. Kai s' eno zhasť G. Búg iskashe po
smerti tem brumnim inu poshtenim ludém?

S. Dostikrát G. Búg stury de nyh tru-
pla ne moreo sagniti, kakor je sturil S.
Franciscu, S. Xaveriu, S. Cæciliij, kate-
ra pred veliku stú leitmi je bilá martra-
na, inu pred malu leitmi, od Papesha
Clemena tega osmiga, níe tellú je snai-
denu

Od Loternie inu Nezhistorii. 349
denu lipú do konza célu, inu nyzh stro-
hlivu.

O. Kai s'eno z h á st ty brumni premejo
v' Nebessib, od G. Bogá na verhne z h á sse?

S. Vsi tajsti, kateri v' nyh shivéníu
lo nyh divištvu zistu obdershali, v'
Nebessih bodo kronani s' enim intle-
bnim kranzelnam te zhasty, ravnú ka-
kórty Márterniki.

O. Kai pravi S. Ioannes Evangelyst od
Divyz, inu teh brunnih ludy?

S. On pravi: Ony bodo v' Nebessih
eno lépo péssim peili, katere sizer o-
bedn ne more peiti. Apoc. c. 14.

O. Kai bó tú s' ena takú lépa péssim,
katero bodo ty isvelizhani peili?

S. Skusiletú se sastopi, de bodo j-
méli enu susebnu neisrezhenu veliku
vesselje, vši ty, kateri Ivoje divištvu
obranio.

O. Kai se je bilú sgodilu S. Catharini Se-

nen-

nensis, kadar je ona govorila s' eno nepo-
jbteno sbeno?

S. Taista shena je takú negnušnu
šmerdela, de S. Catharina je mogla
pred nîo svoja usta inu nus satišniti, si-
cer bi ona bilá mogla zhesdati.

O. Kakú se je sgodilu S. Tomashu de
Aqino, kadar je bil on skusban od ene ne-
zhiste shene, inu sylen b' ti nezhistosti?

S. Tá sveti Mladenizh je is ene pezhy
popadl enu gorezhe poleinu s' golimi
rokami, inu je to kurbo s'nym odpo-
dil: na tú je on s' taistim polénom stu-
ril en krish na sydu inu je pred nym
inolit taku dolgu, de so k'niemu per-
shli ty S. Angeli, inu so niegova ledja
prepassali; skusi tujstu je on eno tako
gnado preyel, de on od taistihmál niku-
li vezh nei jmilene meſne shele, *In vita
ipsius.*

TU SEDMU GOVOR-
JENIĘ.

Od Nyda, ali Nevošhlivosti.

O. **M**o i syn, povi kai je Nyd ali Nevo-
shlivost?

S. Ie enu shalovanię, kadar edn vi-
di de nlegovimu blishnemu se dobru
gody.

O. Kai s'eni gréhi vungredó is Nevo-
shlivosti, inu is nyda per teb ludeb?

S. Sevidost, lovrashtvu, sumnie,
inavezh hudih hudobnih pregréh.

O. Povi ti meni prou, kai je sevidost,
inu v' zbym stoji?

S. Kadar edn svoimu blishnemu nyzh
dobriga ne voszhi, ali ne rad vidi de
mu dobru gré, ali pegeruje tujstu od-
verniti.

O. Kai

O. Kai je pak sovraſtvu ?

S. Svoimu blisnimu hudú sheléti, ali ſe vefleſiti kadar niemu hudú gré.

O. Kai je ſumnia ali dosdevanie zhes eniga drusiga ?

S. Kai hudiga miſſiti zhes ſvoigá bliſhniga, kadar te prou sa reis nevei.

O. le li ſumnia ali dosdevanie Jmertni gréh vſelei, alinikár ?

S. Kadar te enimu ſdy, de niegov foſſid ali bliſhni, je kai velikiga pregréſhil, de je tat, preluſhnik &c. inu terdú veruje de je timu takú, tū nei ſumnia ampák negvithna ſodba inu en Jmertni gréh : kadar pak enimu ſe li ſdy, inu ne veruje, taku je en odpuſtlivi gréh ; kadar pak tū dosdevanie je cilú veliku, takrat je en Jmertni gréh.

O. Kadai je ſevidost inu Jovraſtvu Jmertni gréh, inu v' kakeshni viſhi ?

S. Kadar te jest grimam zhes moiga bliſhniga dobrute, ali ſe vefleſym niego.

govi nestrèzhi , v'eni veliki rizhei , taku je smertni gréh :aku pak je s'eno maihino reizh , taku je en maihin gréh Tudi kadar tá Nevojblivost je velika , takú de bi ti rad vidil de bi nžemu cilú hudú se sgodilu , takrat je smertni gréh ; akupak shelysh de bi se niemu malu hudiga sgodilu , je maihin gréh.

O. Od kodai pride tá Nyd ali Nevojblivost , inu gdú taiste narvezb jma ?

S. Pride od samiga hudizha , inu je en pravi hudizhou gréh inu djanie.

O. Od kodai ti letu véisb inu snášb ?

S. Is letega jest posnám : Dokler po hlevnost inu lubésn tega blishniga , so ena gvitna snaminia teh Boshyh otrúk taku offert inu Nevojblivost je enu pravu snaminie teh hudizhovih otrúk.

N. Ieli tadai budyzb tudi Nevojblivostem zhlovékam na letem sveitu ?

S. On jma eno vézhno Nevojblivost pruti timu zhlovéku , satú je on bil na

she te starishe v' Paradishu sapelal, dokler on ym nei voszhil Boshye gnade, inu tega vezhniga is velizhania.

O. Od kodai je persbla leta Nevoshlivost tem paklenskim budizham?

S. Satu kir ta zhlovik je h'timu stvaren, de on ima na meistu hudizha v' Nebessih gospodovati.

Q. Kai pride is Nyda inu Nevoshlivosti, kai budiga je is tajste sgody?

S. Pride tu narvezkhe hudu: Cain is nyda inu Nevoshlivosti, je vbyl tvoiga brata Abela: Ty synovi Jacoba Patriarcha so bily neipodobnu prodali tvoiga brata Josepha v' Egyptovsko deshelo; Judic is Nyda so Christusa krishali.

O. Per katerib ludeb je narvezb snaide ta Nyd, inu ta Nevoshlivost?

S. Ty bogati so radi nevoshlivi tem bogatim: Ty vuzheni tem vuzhenim; Ty antverharji tudi tem drugim antverharjam.

O. Sakai so takéi edn drugimu Nevoshlivyi tyludè na letem sveitu ?

S. Satú kir ony ménio de eniga drusiga frèzha je nyh nefrèzha ; de svoiga blishniga dobru goripomadanie, je nynovu potlazhenie, ne radi vidio sebi enake.

O. Katera zbednost je Nydi inu nevoshlivosti supar, inu taisto premore ?

S. Nevoshlivosti je supar tå bratovska lubésn, dobru svoimu blishnimu shléti.

O. Od kodai ti letu veish inu snásb ?

S. Letu jest snam is S. Pavla, kateri pravi : Tá luban ie dobrutliva, potepeshliva, ona ne aifra, nyzh hudiga ne misli, te ne vesselynad hudim. &c.

O. Kakú se jnamo saderhati pruti ten, kir so nevoshlivyi, sourash, ali nam neperiatieli ?

S. Narpoprei takim je potréba is serza odpustiti. H' drugimu, moreimo yh sa

odpuszhanie prossiti. H^c tretymu , sa
nîe Bogá moliti , inu ym dobru sturiti.

O Kadar ti jmash budiga sôfeda , kateri
ie tebi dosti shaliga i mu budiga sturil ; inu
taisti pyan pade inu se vbye , natu si ti
vessel : ie li tu gréh ali nikár ?

S. Aku se jest resvesselym sa volo nî-
gove nefrêzhe inu shkode , taku ie en
smertni gréh : aku pak satú de sim iest
nîega lédig ; nei oben gréh.

O. Kaku se ie sadcrshal S. Benedictus
pruti Florentiu suoimu velikimu prega-
niauzu ?

S. Kadar letá Florentius ie hotl timu
Svetimu Moshú s'strupam savdati , inu
vezh drusiga hudiga ie mu sadil , takú
de ie on mogil is taistiga Closhtra dru-
gam ie vganiti , ie S. Maurus sanym po-
slal nîemu povédati , dc. nîegov lov rash-
nik ie ie padeózh do smerti vbyl , de se
li ima nasai verniti. Tukai iebil S. Be-
nedictus silnu shalostn , inu ie svetimu

Mau-

Od Shertjá inu Jenagoltnosti. 357

Maurušu eno pokuro nalushil, satú kir
te ie on s'tem enu malu vessel iskasal
nad letem padzam. Greg. Mag. in vi-
ta.

O. Kai se je pergodilu Savlu kraílu, kir
je on is nevojblivosti preganial tega pra-
vizhniga Davida?

S. Kadar je hotil Savl Davida dosti-
krát sam okuli pernesti inu vmoriti, le-
tá pak je vtelei vbéshal ; je nîega s'
ivojo vois kó taku dolgu preganial, do-
kler on h'konzu skusi Boshye dopus-
zhenie je sam sebe ob lebn perpravil.

TU OSMU GOVOR- JENIE.

Od Shertjá inu Senagoltnosti.

O. **K**ai je shertje, ali senagoltnost, ali
posbréjhnost ?

S. Je enu preveliku nepolnenie v^e je-
di inu v^e pytjú, kir eden hozhe vše po-
shréti.

O. Kai vungrè is letega poglavitiga
greba te posbréjnosti ?

S. Dosti velikih gréhou, h^e shkodi
dushi inu tellestu, per pytjú, inu per
jeidi.

O. Povi meni nekoliku taistib gréhou ,
tega prevezh velikiga napolnenia.

S. Narpoprei per tem se sguby pa-
met, sdravie ; te samudy Boshya slush-
ba inu molitou ; is tega pride loternia
inu nesframostlivost : kréh, ardria ,
shentovanie , preklinanie, klečou, fólsk
persege : lastnu martranie s'plèssam , s'
skakaniam, vriskaniam.

O Kadai shertje je en smerti gréb ,
inu tú preveliku napolnenie ?

S. Kadar edn tulikain pye inu jei, de
pamet sguby , ali de oboly.

O. Ka-

Od Shertjá inu senagoltnosti. 359

O. Kadai jbe se s' shertjem smertni gréh
stury?

S. Kadar edn s' preobilnim pytjem i-
nu jédjó eno veliko bolésn sbudy , ali
lebn okrati.

O. Kadai jbe shertje je smertni gréh ,
inu tá senagoltnost?

S. Kadar edn skusi lebanie dosti sa-
pravi , inu sadei , de te ne moreo otro-
zi inu shena reditj.

O. Kadai pak tú shertje je li en odpustli-
vi greh , inu nikár smertni , ali neglavni?

S. Kadar edn pye ali jei vezh kakòz
potrébuje , všai pres velikc shkode , inu
hudobne.

O. Kai s' ena zbednost ie shertiú supar ,
de zhlövik pye inu iei pres greba ?

S. Smasnost inu strésnost per jédi i-
nu pytiú , slasti tá sveti post.

O. Od kogá se my vezhimo te smasno-
sti , per pytiú , inu per ieidi ?

S. Od obeniga bo ilè kakòz od tamiga

Christula, od Divize Marie, od S. Apostolou, kateri to se dosti postili; inu sa mu sa potrebo pyli inu jédli. Tudi vuzhimose od te nespametne shivine, katera niti s' jédjó, inu niti s' pytjem se ne pusty tyliti.

O. Kakú se ie godilu s' tem Bogatim moshom, po megovi nesrèzhni smerti?

S. Dokler je on viakdán dobru inu flatku pyl, jedl, inu lebal; je on sa tú ferdaman, inu je s' tulikain veliko sheyo bil martran, de on je silnu shelili eno kaplizo vodè sa ohladiti svoi jesik, inu je nei mogl dobiti.

O. Kakú se ie s' unim godilu, kateri na pyanu vremè, ie bil budizbu jvoio dusho prodal?

S. Kadar eni bratzi ob enim zhassu dobru pyani inu tyti, to shazheli norske rizhypervovédati, inu to shpotlivu sazheli govoriti od te dushe tega zhlovéka, inu de ona ne vmerje, je hudyzh v'fhtalti

Od Šbertjá inu senagoltnosti. 361
v'ſhtalti eniga kupza k'nym v' tova-
riſtvu perſhl, je sazheſ nymi pyti, i-
nu vprashati: kaile ony v' mei ſabo po-
govarjajo, ie edn v' mei nymi odgovu-
ril rekózh: Tukai ie edn, kateri hozhe
ſvoio duſho prodati, tá io hozhe dati
sa malu danarieu. Tá kupez odgovory
rekózh: iest io hozhem kupiti, potegne
tó mothno yunkai, inu niemu viſte-
ie kolikar ie on pegeroval, inu na tú tá
kupez rezhe: Nú moii tovariſhi, my
ſmó vshe ſadofi lebali, ie vſhè Zait de
my ſpati grëmo: nei li reis de tá, kate-
ri konia kupi, de k'niemu tá usda tudi
tlihi? ſdaizi popade taiftiga, kateriga
ie on bil duſho kupil, ga prózh ſmak-
ne ſ' duſho inu ſ' tellesſom, inu ga ſabo
neſſe na dnú pakla. *Cantip. lib. 2. c. 58.*
p. 2.

O. Kakú ſe ie godilu ſ' tem katerim ie
bil eniga dušá k' ſebi v' goſtie povabil?

S. Kadar so eni dobru pyani shli zhes
en britof, so se spotaknili inu padli, na
tú so sazheli shentovati: pole tú se eni-
mu perkashé edn, s'énim grosovitim
oblizhiom; tá pyanz ga vpratha, gdú si-
ti? Tá dúh niemu odgovory inu rezhe
k'niemu: kar sim iest, bosh tudi ti
skorai. Tá pianz k'niemu ie rekl: Bo-
di ti gdurkuli hozhe, poidi tismano no-
zoik'vezherii: ta pyanz grè domu, se
sazhne strashiti inu od straha tresti, sa-
klene dobru vía vrata, ali sdaizi pride
tá dúh, terka na dauri: inu dokler né-
so hotli niemu odpréti, pahne ta vrata
de so na dvuie padla; vši so trepetali od
straha, tá dúh sede k'mysi inu pravi: Ti
si mene k'vezherii vabil, inu n'hozhesh
meni nyzh datí iésti? Iest tebe tudi va-
bim h' moii mysi, zhes try dny bosh ti
pershl, inu bosh vidil, kai s'ene shlah-
ne shpishe bóm iest tebi naprei postavil.
Tá mósh se prestrashi she vezh, se spo-

vei svoih gréhou , inu zhes oslem dny
 ie on bil samaknen , inu ie bil pelán na
 enu ostudnu strashnu meistu , tú tedy
 ena velika drushba teh pyanzeu inu po-
 shreshnikou , ali ony nélo nyzh drusiga
 pred sabo iméli , ampák eno sklédo pol-
 no gorézhiga shvepla , eno polno re-
 stopleniga ſvinza , eno pak polno go-
 rézhe ſmerdezhe ſmole . Tá dúh ie ti-
 mu moshú rekl : na tukai ieí sdai , tú so
 te gosty , katere ſi ti ſaſlushil : veneř ie
 Búg milost iskasal , ie ſupět ſam k' ſebi
 perſhl , ie ſvoie ſhivénie pobulhal , inu
 potler v' ſtrahu Boshym ſhivil . Merchant.
Past. tr. 4. lib. 5-

O. Od kodai ie leta mosh to gniado sadu-
 bil , de ſe ie on taku ſvetu ſpokoril ?

S. Letega moshá goipodinia ie bilá
 ſilnu andohtliva , ie vlaſkdán ſc flissam
 molila , rada almoshne daiala , inu ie bi-
 la dosti vbushzou vkupai ſbrala , de ſo

sa nîe moshá prossili inu molili , de bi
 G. Búg se hotl zhes nîega vsmiliti , inu
 s'hudiga shivénia na dobru preoberni-
 ti.

TU DEVETU GOVOR- JENIE.

Od Iese inu Serda.

O. Povi meni , kai ie iesa ali serd , per
 teb budobnih ludeh ?

S. Tú ie ena slobnust h'krégu perprav-
 lena , k'ardrii inu hodobovaniu.

O. Kai s'eni grebi prideo skusi serd , i-
 nu skusi tó nespodobno ieso ?

S. Cilú dosti : Persege , kletou , shen-
 tovanie , preklinanie , fershmaganie ,
 krég , ardria , poboi , vbyenie , &c.

O. le li serd vselei en smertni greb , inu
 tá iesa eniga zhloveka ?

S. Nikár, všelei, ampák kadar ie ve-
lika jesa , ali ſerd.

O. Kadai jesa inu ſerd je en smertnì
gréh , inu jylnu ſhkodliu ?

S. Kadar je jesa prutí timu blíshnì-
mu takú velika , de edn drusiga bye ,
terga , ali cilú mory , kadar bi ga mogl.
Tudi kadar ſe edn ſerdy , de ſkuſi jeso
ſebi ſhkodi na ſdravju , ali kadar od ter-
da nevei ſam kai déla.

O. Je li tudi gréh kadar zhes otroke ſe
ty ſtarisbi ſerde , ozhe ali mati ?

S. Nei oben gréh , de li ſkuſi tú yh
vuzhè , inu nym nyzh hudiga ne miſ-
lio.

O. Kadar pak ty ſtarisbi ſe možhnu
ſerde zhes otroke , de yh kolneo , budú go-
vorè , je li takrat gréh , ali nikár ?

S. Iá gviſnu ; inu dokler ſkuſi tú , ty
otrozi , ſe vuzhe kleti , inu hudú go-
voriti , taku je en topilt gréh , en lastán
gréh inu en ptuji.

O. Kai

O. Kai je s'ena zbednost serdu supar,
inu ti strupoviti jesí?

S. Tá krotkúst inu potarpeshlivost.

O. Kai je poterpeshlivost inu tá krot-
kúst?

S. Kadar se edn reshali, kolne sa-
shpotuje, fershmaguje, ali mu se kai po-
lyli vsame, inu en tak volnu terpy, inu
na tú vše te ciliu nyzh ne serdy niti ne
mermra.

O. Od kogá bi se my narbulé ineli vu-
zhite te lepe krotkusti, inu poterpeshlivos-
ti?

S. Od samiga Iesula Christusa, tá le je
pustil v'jeti, vesati, sapluvati, gaishla-
ti, krishati, inu na tú vše te on nei ser-
dil, aimpák tarpil s' velikim poterple-
niam.

O. Od kogá jhe bi je nauuzbili krotku-
sti, inu de bi bily usib rizbeh vseli poter-
peshli?

S. Od

S. Od S. Apostolou inu marternikou kateri so bily grosovitu martrani, inu se néso nyzh serdili.

O. Kakú se je sadershal S. Paulus v^e martri?

S. Kadár je on bil k' smerti oblojen, je on prossil, de bi niemu enu maihinu odlog da li, de bi molil, natú je on do li pokleknil, inu je terzhnu molil: Nar poprei sa tvoje deshelane, potler sa te lude inu Adje de bi ony Christusa sposnali; po tem sa vše te kateri so okuli níega stali: inu k'sadnímu sa Rihtarja kir ga je obsodil, sa Račlina kir mu bó glacó všekal, inu natú je svoi vrat stegnil, inu glacó sa Christusa veschelu dal.
Mart. Rom. 25. Iul.

O. Kakú se je S. Euphilius v^e svoji martri sadershal?

S. Kadár je on bil satoshen, de je Christián, je on vše tvoje blagú predal, inu endeil denarje^v je dal tem vbosim,

368 *Navuk Christianski.*
en deil tem kir to niemu dobru sturili,
inu en deil tem kir lo nîega toshili, inu
takú je k' martri shel. *Mart. 7. Sept.*

TV DESSETU GOVOR. JENIE.

Od lennobe v' slushbi Boshji.

O. **K**ai je lennoba v' slushbi Boshji?
S. Ie ena traglivost v' mol-
tyah, kir enimu se toshi moliti.

O. Kai s' eni grébi vungredó is lenno-
be, inu gnyle traglivosti?

S. Narpoprei neradu v' Cerkou ho-
diti. 2. Neradu se spovédati. 3. Ne-
radu h' pridigi ali h' Cathekismu se
pomujati. 4. Syalast biti per molitvi.
5. Zhes dobru opominanje mermrati.
6. Radu Boshyo slushbo samuditi. 7.
s'to

Od Linnobe v' slushbi Boshji. 369
s'tó dano pokuro , ali s' drugo oblu-
bo odlashati.

O. Le li lennoba v' slushbi Boshii , ali
traglivost vselei en smertni gréb ali ní-
kár ?

S. Nikár všelei , ampák takrat , kadar
edn skusi tú kai samudy , kar sizer je
dolshán pod smertnim gréhom doper-
nesti ; kakòr ob Nedélah is traglivosti
Masho samuditi.

O. Kai s' ena zbednost je supar ti tra-
glivosti , inu ti lennobi v slushbi Boshji ?

S. Tá aiffer inu flissanie v' ti andoh-
ti , s' molitovjo Bogú slushiti.

O. Kai délaio ty , kateri imao tak
flis inu aiffer , v' andohti , inu s' molitvo ?

S. Tajsti te vesselè kadarkuli slishio
k' Mashi sgoniti , kadar slishio eno an-
doht osnaniti , ali Processio , ali Ipu-
vid , ali Obhaylu , kadar je Zait flissih
prideo h' Boshymu opravilu , pustè v-
se rizhy na strán , inu vle skerby , inu v'

Cerkou tekó : ony ne samude obene pridige , Roshenkranza , Cathechi smuša : ony meinio , de so cél dán sgu bili kadar S. Maſhe ne ſlihio : kadar Ave Mario sgony , kirkuli ſe ſnaideo doli poklekneo , gori rokè vsdigneo inu andohtlivu molio ; Bogabojezhe ſhivè inu ſe pred gréhi varuejo .

O. *Gdú nas vuzhy takú fliffih biti v' molitvah , inu v' vsaki Boshii ſlubbii ?*

S. Sam Christus nash Gótpíid , kateri je s' ſvoimi starishmi cilù rad hodil v' Templ v' Ierusalem , inu kadar je on bil dyanaift leit star , ſe je on v' taiftim try dny mudil , inu je ſtrégl molitvi inu Boshji beſſédi .

O. *Gdú nas jbe vuzhi ſ' fliffam Bogú ſlubbiti , inn andohtlivu moliti ?*

S. Diviza Maria , katera kadar je bílá ſhe li try lejta ſtara je bílá v' Templa gorioffrana , v' tajftim je ona oſtala no ter do trinaiftiga leita , v' leſkusi v' mo li-

litvah, inu v' premishluvanju Boshyh rizhy: nigdár nei en hipiz sabstoîn postala, ampák s' vlo hitrustjo tvoje opravilu dopernathala.

O. Kai more edn premišlovati, kadar borhe biti flissih v' Boshii Jlusbji?

S. More premišluvati tá veliki lón, inu plazhilu, kateru je perpravlenu v' Nebessih vsim tem, kateri so s'flissam Bogú flushili: inu tú grosovitu terplenie, kateru ie perpravlenu v' pakli tem lénim inu traglivim, slásti tajstím, kateri so malu ahtengo dalina Boshyo slušbó, inu na tvoje isvelizhanie.

O. Kai ie tá Sveti Shkoff Novus dershal od lennobe inu traglivosti?

S. Kadar je ob enim zhassu ena Aídovska bogata inu silnu lépa Golpá se jménom Pelagia is Antiochie, s' slatom inu s' shlahtnimi kamini neisrezhenu lipú Zirana po plazu hodila s' veliko offertjo inu s' prevsetnostjo; je

tá Sveti Shkoff nîo en zhas gledal, pot-
 let je glavó doli perklonil inu te je sa-
 zhèl milu jokati, inu pruti temi ludjem
 djati : Ah kakú dosti zhassa , s' veli-
 kim flissam , je letá Gospá dopernesla ,
 de bi ona svoishivot liptú pozirala, inu
 de bi s'tem, v'ozhéh , drugim ludém
 dopadla : inu my kir jmamo eniga ta-
 kú velikiga Gospuda inu Ozheta v'Ne-
 bessih , inu en velik lón te vezhne zha-
 sty oblublen , inu my taku maihin flis
 perloshimo nasho duho zirati , de bi
 my niemu dopadli : ampák my pusti-
 mo nasho duho skusi linobo inu tra-
 glivost sasramoteno biti. Tá S. Shkof
 je potler letó gospó preobernil na Chri-
 stušovo vero inu je nîo karstil ; letá
 shena je sdaizi potler tá lyeit sapustila ,
 v' moshki gvant se oblékla , inu takú
 v' nesnanju na Oiliski gori Bogú terzh-
 nu slushila , inu isvelizhanu vmerla.
Marchan. fol. 1282.

O. Moi syn, tisí lípú isloshil te jedm
Smertne gréhe, ali poví ti meni, něsoli ſbe
drugí smertni gréhi pres leteh sedmih?

S. Ja kakupak, ſhe je dosti drusih,
vezh smertnih gréhou.

O. Kateri jo ſhe taiſti smertni gréhi, od
katerib ti pravish?

S. So gréhi vč S. Duhá: ſo ty gréhi kir
vč Nebú vpyejo: ſo ty ludski gréhi.

O. Sakai poſtavio li leteh sedm gréhe, do-
kler ie dosti ſbe drusib?

S. Satú kir is leteh sedm skorai vši
ty drugí vunkai gredó, inu pridejo.

TV ENEISTU GOVOR- JENIE.

Od teh gréhou supar Svetiga
Duhá.

O. **K**oliku ie gréhou supur S. Dubá?
Aa 3 S. Šest.

S. Shest. Tá pervi. Prevsètnu na Boshyo milost gréhiti. 2. Ná Boshij milosti zagati. 3. Védeozhi riñizi se suparstaviti. 4. Suoje brate sa vclo Boshye perjete gnade, vši lubés ni suparnidati ali nevošhlivim biti. 5. Pruti lvetimu opominaniu oterpnu terzé jméti. 6. V' nepokuri do konza ostatí.

O. Kai storiy sapissanu od leteh gréhov, kateri so supar S. Dubá?

S. Od tega govory Iesus: Gdú v's. Duhá gréhy, timu ne bode ni letu, n' ti tam na unim svétu odpuszhenu.

O. Kai ie; Prevsètnu na Boshii milosti gréhiti, de ie supar Svetiga Dubá?

S. Kadar edn ferbeshnu gréh déla, satú kir on slishi inu sná, de G. Búg ie milostiú, inu de dosti gréshnikom persenele, inu rad odpusty.

O. Kai ie tú: Na Boshii milosti zagati, de ie supar Svetiga Dubá?

S. Kadar edn gréshy, inu meini de G. Búg

G. Búg ne bó niemu odpustil, inu de Búg ne bó niemu dal gnade h' pokuri, takú zaga, inu ſe zhesda vſim gréhom.

O. Kai ie s' en reslozbik v' mei letima dvéna gréhama teferbesnosti, inu zagania?

S. Kateri takú gréshè, ſtúrè supar pravu vupaníe, kateru jmamo prutibogú jméti. Tá pervi prevezh ferbesnu ſe sanalha na Boshyo gnado; tá drugi pak prevezh malu savupa, inu je prevezh zagliu.

O. Kakú tadai ſejma na Buga vupati?

S. Doklcr je edn ſhe pres gréha, more on enu dobru vupaníe na Búga jméti, de on bó niemu gnado dal, de ſe bó mogl pred gréhi varovati, inu takú túisvelizhaníe dolezhi: kadar pak on po zhlovéski slabosti v' gréh padc, on néma zviblati, aku li on té potrébno pokuro ſtury, Búg bó niemu rad ſupět

odpuštil, vener všelei je potréba sa Boshyo gnado prossiti, inu všelei dobro mislel jméti, Bogú nigmádár ne pregréshiti.

O. Kai je tú : védeozbi riſnizi ſe suparſtaviti, inu supar ſturiti?

S. Kadar eden dobru vei inu sná, kai G. Búg skusi té Catholisko Cerkou je ſapovédal ſturiti, ali verovati, ſam rad supar ſtury, inu rovná.

O. Kai je : Svoje brate ſa volo perjete Boshye gnade, v' vſi lubéſni supar nydati, ali nevojhlivim biti?

S. Kadar edn ſvoiga blishniga ſovrash; satú kir vidi, de G. Búg níega lu- bi: ali kadar edn ſvoimu blishnímu je naidik ſa volo níegove brumnosti inu Bogabojezhiga lebna.

O. Kai je : supar opominanju dobri- mu, enu oterpnu ſerzé jméti?

S. Kadar cdn niti skusi pridige, niti skusi ſpovidnika, ali drugu dobru o-

pominanîe, se ne pusty h' pobulhaníu pregovoriti: já kadar ne mara niti sa Nebu niti sa pakal, inu takú pres všiga strahú Boshygá gréhe dopernalha.

O. Kai je tu: v' nepokuri do konza o-
stati?

S. Kadaredn gréhnik je na smertni posteli, inu tajsti je mozhnu opomínen v' vlako visho de bi pokuro sturil, ali on n' hozhe slíshati od obene spuvídi inu pokure, de takú v' gréhih terd o-
stane kakòr kamen.

O. Sakai lety gréhi se jmenujeo supar S. Dubá: něso li tudi supar Ozbeta inu Synu?

S. Vsi gréhi so supar vše try Personae v' S. Troyzi: dokler pak leti gréhi so supargnadi S. Duhá (s' katero on nas hozhe īsvelizhane sturiti) sturjeni; se jmenujeo: gréhi supar S. Duhá.

O. Sakai leti gréhi bodo teshku, ali cíli nigrdár odpuszeni enimu gréjníku?

S. Satú kir taki silni gréshniki, maluskadai se popolnomas pokorè inu sgrévajo.

O. Isloshi ti meni lete gréhe skusi Example: gdú je preusètnu na Boshyo milost grejhil?

S. En Capitán Calvinish, kateri v novizh ob shvedovski voiski je po sy mi v quarterji leshal bliši Biberacha, letá je enu hudobnu shivénie pelal, inu je smil ozhitnu govoriti: De Boshya milost je taku velika, de on ne more sadosti gréshiti, inu fardaman biti.

O. Gdú je na Boshji milosti zagal?

S. Iudas Iscarióth, kateri je bil Christusa fratal, inu potler se je na enu drívú obéssil.

O. Gdú se je védeozhi risnizi suparstavil?

S. Ty terdovratni Iudie, inu vši kezarji: slasti ob sedanim zhassu ty lutriš.

O. Gdú

O. Gdú je svoje brate, sa volo periete
Bosbye gnade, vši lubésni supar nydal, a-
li silnu nevojbliu bil?

S. Cain, tá pervi Adamoi Syn: tá
je svoiga brata Abela do smerti vbyl, li
sa tega volo, kir je on krotak inu bru-
men bil, inu niegou offer je G. Búg sa
lublishe jmel, kakor tega krivizhniga
Caina.

O. Gdú je na dobru opominanže jmel a-
terpnú serzé, inu nei maral sa dober na-
vuk?

S. Tá Shahar na krishu na leivi stra-
ni, kateriga je tá dobri Shahar lubesni-
vu bratovsku opominal, De bi jmel
puštiti od shentovania: ali sabstoin, sa
tú je on ferdaman, ta dobri pak je bil
v Paradysh vsét, inu isvelizhan.

O. Gdú ie v nepokuri cilí do konza o-
stal: de se nei hotil spovédati, inu se pokori-
ti?

S. Takeshnih je silnu dosti: ali ní-
kar

kár pred dosti leitmi, je en jmenitni
Gospúd na smertni postili leshal, leta je
bil dostikrát opominen od svoih pria-
telou, inu od tega spovidnika, de bi on
se imil spovédati inu pokuro sturiti, ali
on nei hotl od tega nyzh slíshati: natú
lo nžemu en **Crucifix** naprei pernesli,
pred tajstím so tá shesti Plaalm s'mei
teh ťedmih h'pokuři molili; inu kadar
so tá drugi versikl isrekli: **Gospúd** nai
tuoja ušheffa merkajo na mojo pro-
šhnio: takrat obedvei roki tega **Cruci-**
fixa so se na krishu odpèle, so tá vše-
ſta satilnile, inu na tú je bilú eno šti-
mo slíshati rekózh: Iest sim tebe klizal,
inu ti nesi hotl poslúshati, sdai hozhem
jest tudi v' tvoim pogubleniu se smeya-
ti: takú je tá neřezhni zhlovih vmerl,
inu na vézhnu ferdaman. *P. Kerm.*

Soc. Ies.

TU DVANAISTU GOVOR- JENIE.

Od teh gréhou kir v' ſvetu Nebú
vpyejo, inu klizheo na maszho-
vánie.

O. **K**oliku je grekou kir v' Nebú v-
pyejo, inu klizheo na maszho-va-
mē?

S. Soſhtiri. Tá pervi : Radovolni
poboi. 2. Tá mutasti ali Sodomiski gréh.
3. Potlazhenie teh vbosih vduv inu si-
rotyz. 4. Sadershanie inu notarpote-
gновanie saſlu ſheniga lona teh délav-
zeu inu najamníkou.

O. Sakai ſo leti grebi takú jmenovani,
inu de klizheo na maszhovanie?

S. Satú kir ſo takú grosoviti, inu ta-
kú veliki, de nyh grosovitnost gori do
Ne.

Nebès vpye , inu od tega pravizhnigā
Bogá sa maszhovanie prossi.

O. Iskashi ti skusi Exempl, gdú je en
radowolni poboř ali ubyenie sturil.

S. Cain tá pervorojeni syn Adainou,
kadar je on bilivoiga brata Abela vbyl,
je sam G. Búg k'niemu djal : kry twoiga
brata is semle h'meni vpye. *Gen. 4.*

O. Gdú je tá Sodomski greb dopernes-
fil , ali tá mutasti , kateriga se ne spodobi
imenovati ?

S. Ty purgarij v tem Městu Sodoma ,
od todai letá gréh ima tú jmè : inu je e-
na taka hudobna reizh , de sa tega vo-
lo se jmenuje mutasti gréh.

O. Hdu doli tlazhi te vboge vdúve mu
sirotize , v'nyh velikih nadlugah ?

S. Ty Rihtarji inu tajsti oblastniki ,
kateri le teh vbosih vduv inu sirotyz
n'hozheo anvsèti , nyh toshbè ne po-
flušhaio , ali yh ne branio.

O. Gdú

O. Gdú gres by vč sadershanju pravizbniga lona inu l'podobniga plazhila?

S. Ty lakomniki, kateri svoji drušini ali tem najemnikom lón sadershe inu odlašhajo plazhati, ali cilú ne plazhajo.

O. Povi od letega gréha en Exempl?

S. Vč Marski desheli je bil en Tyran, kateri je te vboge nevsmileno terl inu doli tlazhil: po nîegovi smerti, kir je nîega syn vč tó erbszhino stopil, inu vsazhetku nîegoviga gošpodarstva je endán per mys i sedil: pole tú sta pershla dvá hudizha vč zhlovéski shtalti pred vrata, sta pegerovala de se jma nyma odpréti, tá vratar je shel de bi timu gošpudu te gosty napoveidal, ali kadar pride on notar k'niemu, tú sta vshè tá dvá pred gošpudam stala, on se je prestrashil inu nei smilene bessede govoriti: inu sdaizi tá dvá huda duhá, sta sazhela s' strahnimi bessedami, inu s'

gro-

grosovitim vptyjem , inu krizhaniam,
 tega gospuda , inu vió nîegovo dru-
 shino vun is grada goniti , takú de so
 mogli tá grád sapustiti , deod taistiga
 zhassá notri oben vezh ne ptebiva, am-
 pák ty hudizhi so ie tegaistiga poobla-
 stili , do danashnîga dnè. Dauroult p.3.

c.7. tit. 24. tr. 2.

O. Povimeni jbe en drugi Exempl.

S. Ob zhassu S. Iventia Shkoffa, je e-
 na vduva , od tegaistiga , katerimu je
 bilá dolshna , dosti terpéla , satú kir ie
 nîo silnu terdu stískal inu teryal : ie po-
 slal tá S. Shkoff hč timu moshú ūvoiga
 hlapza , ga ie pustil prossiti , debi on i-
 mil enu malu poterplenie sčtô vbogo
 vduvo iméti , katera ie per voli tá dolg
 plazhati , ali tega zhinsha ona néma ,
 satú de bi on vsèl tulikain , kolikar ie
 bil nîei poslodil: tá whernik nei hotl vč
 obeno visho: kadar ie tá S. Shkof tú
 vidil , ie on vus dolg inu zbinsh sa tó
 vbogo

v bogo vduvo plazhal kar je tá uherník
pegeroval; ali kakor hitru je on te da-
narje preyel, je doli sdaizi padil, inu
s' naglo smertjo vmerl.

TUTRINAISTU GOVOR- JENIE.

• Od teh ludskih gréhou.

Ó. **K**oliku je teh ludskih gréhou?

S. Tajstih je devět. 1. Tá
pervi, svěitovanie k'gréhu. 2. Sapove-
danie. 3. K'gréhu peryolenie. 4. Na-
drashenie. 5. Hvala inu pervadovanie.
6. Samolzhanie ludskih gréhou, kate-
ri bi se iméli povédati 7. Taiste pregle-
dati. 8. Tehistih se deléshn sturiti. 9. Tai-
ste sagovarjati.

O. Sakai leti gréhi se jmenuejo ludski
gréhi, kir všai myžb ne dopernajhamo?

S. Satú, kir tak ú bomo my nad luds-kimi gréhi pred Bugom dolshni inu de-leishni, kakòr de bi my íami tajste do-pernelli.

O. Kai je tú, k‘ gréhu ali k‘ budim-u sveitovati?

S. Tú je: svit dati, od kateriga hu-du pride; kakòr je Caiphas Judom sveitoval, de bi ony jméli Christuša vmo-riti.

O. Kai je tú, sapovedanie k‘ budimu, ali k‘ gréhu, ali sicer k‘ budimu djanu?

S. Enimu sapovédati, de on jma hu-du sturiti: kakòr gospodár inu gospodi-nia svoji drushini, de bi jméli ob pras-nikih délati, inu sa rad déla Mašho sa-mudè.

O. Kai je tú, v‘ ludske gréhe pervoli-ti?

S. Kadar edn vidi de se gréh déla, inu ne brani,aku lyh more, ali h‘ti-mu pomaga, kakòr Savlus, kir je
gvan-

gyante varoval tem kir so S. Stephana
s' kaminiām possipali.

O. Kai je tú, k' gréhu eniga drashi-
ti, ali nadraſtití?

S. S' bessēdo ali s' djanīam eniga k'
gréhu rovnati; sturiti de ſhentuje, de
ſe ſerdy, de ſe perſeguje, inu kai dru-
ſiga hudiga ſtury.

O. Kai je tú budú déllu eniga grejbni-
ka, ali grebe hvaliti?

S. Kadar edn eniga vidi de hudú dē-
la ter ga hvali; kakòr kadar edn eniga
tepe, inu jest k' niemu pravim: prou-
ſi ſturiſ.

O. Kai je tú, permolžbanie tega gré-
ba?

S. Kadar edn vidi, de ſe enimū
shkoda, ali kriyiza déla, inu mu ſe ne
povei.

O. Morem li jest Jleberniga vundati,
kadar vidim de kai budila dela?

S. Kadar je en gréh, sa hateriga o-

Bb 2 ben

ben nevei, inu obenimu ne shkodi ,
jest ne smém nîega fratati ; ampák nîe-
ga na skrivním opominiti , de se on i-
ma pobulshati , inu spokoriti : kadar
pak je tá gréh katerimu h' shkodi , taku
sim jest dolshán taistimu povédati.

O. *Isloshi ti meni letó reizh boile o-
zhitnu , de bóm prou sastopil.*

S. Narpoprei , kadar jest snám de
en hlapz ali dékla to nesvésti , shkod-
livi : po nozhi nyzh dobriga ne rov-
najo ; jest yh morem ovaditi . H' dru-
gimu , kadar en posel vidi de otrozi
kradeo , ali hudu délajo , to dolshny
tem starishim povédati . H' tretymu ,
kadareň lossed vidi de nîega s'ravn sol-
ledje hudi délajo , je dolshán nyh go-
spoiski ſe oglassiti . H' zhetertimu , vle-
tú , kar vidish de ſe hudiga sgody , inu
ne poveish oblastnikam , kateri mo-
rejo braniti , inu molzhysh : h' timu
sturysh en ludski gréh .

O. Kai je tú , te grebe pregledati ?

S. Kadar ty višhi vidio hudu djanie svoih podloshnikou, ali ty starishi tvoim otrokam persanahajo , inu yh spodobnu ne shtraffajo.

O. Kai je tú , Sagovariati kriuu del lu ?

S. Tú se sgody , kadar bi edn jmil sa volo teh gréhou biti shtraffan , inu tá kir se níega anvsame , ga sagovarja , ga brani , ali perterdi de je prou sturil . Tudi : kadar en shulmaster hozhe te hudobne pobe tepsti , inu ty shtarishi branio , inu ne pustè tega poba vuzhit , de takú húd ostane .

O. Gdú se narvezh pregresby v ludskib grehib tega budiga diania ?

S. Vsi ty kateri dadó enu pohuisha- nie , tem mladim ali starim ludem .

O. Kai ie tu , Pohujsanie enimu da- ti ?

S. Kadar edn kai govory ali déla ,
de skusi tu;stu drugi gréhi sturè.

O. Kadai se tū sgody , de edn dā ur-
shoh k‘gréhu , kir sicer tá drugi bi ne pre-
grejbil ?

S. Narpoprei , kadar ty starishi pred
otrokini shentuejo , prekliniajo , kol-
neo , perseguejo , hudizhajo , tréskao ,
inu pred nymi kai hudiga délajo , takú
se ti otrozi od nyh vuzhè . H‘ drugi-
mu , kadar ty budi pobje pred drugi-
mi , kai hudiga dopernashajo , de ta-
kú se od nyh vuzhè hudobie . H‘ trety-
mu , kadar shleht lotrize pred deklizhi
klaffajo , nesramnu govorè , ali pojó ,
de skusi tú ty deklizhi se gréha vuzhè ,
inu druge nespodobne rizhy .

O. So li takejbna pobujsbania veliki
grebi , ali en pravi smertni greb ?

S. Iá , tú so veliki smertni gréhi .

O. Sakai so takú veliki grebi ?

S. Satú , kadar jest enimu dám po-
hui-

huishanie, inu ga vuzhym gréshiti, kateri sizer bi nigmár ne bil tega délal, karkoli on na tú hudiga stury, tú vše je meni peraitanu: sakai jest sim en urshoh vših gréhou, katerih se je en tak od mene navuzhil.

O. Kadar si ti enimu pobuišhanje dal, kai ie tebi sturiti, de teby Búg odpusty?

S. Jest se morem tega ipovédati, ipokoriti, sgrévati, inu nigmár vezh tú sturiti?

O. Ie li na tem sadosti, inu s' tem opravlenu, de nei drusiga potreba?

S. Nikár, nei sadosti, ampák jest morem kar je meni narvezh mogozhe, tega, katerimu sim pohuishanie dal, supèt pobulhati, nîega pogovorjati, de bi se on tudi spokuril, inu nikár vezh tega ne sturil: tudi moresli sa nîega Bogá prossiti, de bi mu dal gnaado k' pobulhanju.

O. Kai pravi Christus od tega pobui-
jbania, kateru eden drugim u da?

S. Gorje je timu zhlovéku, kateri
pohuišhanie dá, niemu bi boile bilú,
de bi te na níegou vrat pervésal en Ma-
linski kamn, inu de bi bil vershen v
tú globoku Morje. Matth. 18.

O. Povi ti meni en Exemplod pregledo-
dania, inu persanashania.

S. Heli tá Višhi Far v Israeli, dokler
je on prevezh svoim synom pregledo-
val, ali persanashal, je bil on od Bogá
shtraffan, de níegova syna na en dán
sta obadvá vmerla, inu kadar je on tá
glas satlishal, je tudi vmerl s' naglo
smertjo. I. Reg. 4.

O. Nesnášh ti en Exemplod pobuijsba-
nia, kadai se je kai takiga sgodilu?

S. Krail David, satú kir je on skusi
tú preihuštvu timu folku enu pohui-
shanie dal, je Búg dopustil, de je níe-
mu

mu nîegou ta narlubesnivîshi otrok
šdaizi vmerl. 2. Reg. 12.

TU SHTIRINAISTU GOVOR JENIE.

Od Dobrih D'ell.

O. **I** Eli sadostí de edn tú budu pusty, inu
de se pred grebi skerbu varye?

S. Ne, tú nei sadostí: sakai enu slé-
hernu drivú, kateru dobriga ſadú ne
pernesse, taiftu bó poſlékanu, inu v'
ogin vershenu: kateri pak ſtury volo
Nebeshkiga Ozheta, tá poide notar v'
tú Nebeshku Kraileſtvu.

O. Gdú letu pravi, inu gdú taku vuz-
by, v' tem ſvetim piſmi?

S. Sam Christus per S. Matthevsh
na 7. poſtavi, taku ſe snaide.

B b 5

O.Kai

O. Kai nam hozhe on skusi letu nas-nanie dati, de bi bilu k'naqbimu nuzu?

S. De kakor enu drivu v' enim le-pim vertile ne terpy, kadar onu en dobr sad ne pernesse, ampak se vunit-séka, inu v' ogin vershe: Ravnutakú G. Búg ne pusty obeniga notar v' tá Nebeshki Paradysh priti, kateri n'hozhe dobriga sturiti. Tudi: kakor en O-zha n'hozhe eniga sa svoiga tynu sposnati, kateri niéga ne slusha, ampak on niéga oderba: takú tá Nebeshki O-zha ne bó pustil obenimu h' ti Nebeshki erbszhini priti, kateri n'hozhe niégovo volo sturiti.

O. Kai ie pak tá prava vola Bosbya, skusi katero Búg hozhe de bomo isvelizba-mi?

S. De my nelamu te pred gréhi varyemo, ampak de tudi dobra délla do- pernašhamo.

O. Kai

O. Kai se imao s'ena dobra dela-
ti, inu Bogú h' zhaſti vednu doperna jhati?

S. Se ima treslivu, pravizhnu, bru-
mnu inu Bogabojezhe shiveti predBu-
gam inu pred Iudmy, inu s'dobrim
djaniam tvoje Christiašku poklizanie
zirati inu zhednu sturiti.

O. Kei ſtoiy letiu vſe popiſſanu?

S. Per S. Pavli h' Titu na drugi po-
ſtavi; per S. Petru v'ti drugi Epifoli na
I. cap.

O. Kai ie tu Treslivu shiveti?

S. Tu je: smaſnu inu pametnu shi-
veti, nikár v' luhtih inu v' lebaniu,
kakor tá bogati mósh. *Luc. 16.* Nikár
poſhrehnu inu s'ludsko ſikodo.

O. Kai ie tu pravizhnu shiveti?

S. Enimu ſléhernimu dati, voszhi-
ti inu puſtitи ти kar je niegoviga ali kar
niemu ſlihi.

O. Kat

O. Kai ie brumnu inti Bogaboiezhe shiveti , pred Bugom , inu pred ludmy ?

S. Pred gréhi béshati , radi moliti , svéstu Boshyo slushbó opravlati , Bogá ferzhnu lubiti , inu níega se vtelei bati.

O. Kai ie tu , svoie poklizanie zbednu sturiti s' dobrim diamiam , inu opravlam ?

S. Tú ie : takú shiveti , de edn se more spodobnu trošhtati , de on nei samu is mei teh , kateri so od Bogá poklizani ampák tudi is mei teh isvolenih otrúk Boshyh .

O. V' koliku vish so tá dobra della res-dilena , katera so nam dofti nuzna ?

S. V' try jmenitne deile , ali vishe ; 1. v' Molitou . 2. Post . 3. Almoshno daiati .

O. H' zhemu nam nuzao tá dobra della ?

S. Is dobrih dell , inu nikár is same vere , bótázhlovik pravizhin stu-rien ,

ien , inu bó dossegl té Crono te pravize. Inu tá kir tukai pravizo dela tá ie pravizhn. Ty kir dobru sturè , taisti poideo notar v' tá vézhni lebn ; kateri pak hudu délajo , tajsti poideo v' tú vézhnu tarplenie.

Q. *Od kodai so-leti try jbtuki vunuseti , inu kyse snaidejo sapissani?*

S. Tá pervi (de tá zhlovik bó pravizhin sturjen is dobrih déll , inu nikár samu is te vere) se bere v' lystu S. Jacoba na drugi postavi. Tá drugi (de tá kir pravizo déla tá je pravizhn) v' tem pervim lystu S. Joannesa na tretji postavi. Tá tretji (de ty kir dobru sturè , notar poideo v' tá vézhni lebn) v' sposnaníu te vere S. Atanasia.

Q. *Kai je skusi leti iskashe inu sviesha ?*

S. De sama vera ne stury eniga isvelizhaniga , ampák lo tudi dobra délla potrébna.

O. *Kai*

O. Kai se sastopi skusi tó molitou?

S. Vše isvelizhane navade, skusi katere G. Búg inu níegovi Svetniki to zheszheni, hvaleni, inu prosheni. Kákòr Ozhanash moliti, tá S. Roshenkranz, Mašho ilishati, pridigo, Ca-thechismus, po Boshyh pootih hoditi, se spovédovali inu obhayati: inu vezh takešhniga.

O. Kai se sastopi skusi tó póst?

S. Sléherna, shtrafinga tega shivota: tú je, messá ne jesti, li enkrat nadán jésti, ob Prasnikih do poldnè težhibiti, shimnat gvant nossiti, inu sam sebe gaishlati, inu cashtigati.

O. Kai se sastopi skusi tó Almoshno?

S. Vše djanie tega vímilenia pruti potrébnimu, pruti petlerjom, inu tem vbogim.

O. Kei se vuzbè letá dobra djania, k' najhimn vézbnimu isvelizhaníu?

S. Qd Molitve je govorjenu osgorai

rai v^č tem zhetertim poglavitim shtuku. Od Postá, v^č tem pètnaistim govorjeniu tega tretyga poglavitiga shtuka. Od Almoshne se bó govorilu v^č tem perhodnîm govorjeniu.

O. Povi ti en leip *Exempl od dobrib déll, kakú so se taista od enib dopernajby.*

S. Sveti Ierni Apostl je vlakdán stu-krát molil, inu vlako núzh stukrát. Ravnu takú je sturila S. Martha, inu níe lestra S. Maria Magdalena. S. Jacob tá manšhi je skorai všeskusi pres nehania klezheózh molil. *Doutrem. de orat.*
fol. 709.

O. Povi ti meni že en drugi *Exempl, od teb, kateri so tá post sanizbovali?*

S. V^č tem leitu, Entavshent pèt stú pèt inu ossemdesletini od Christušovi-
ga roistvá: kadar ena shena v^č Polski desheli je hotla na en sabbotni dán meslú jésti, sdaizi kakòr je ona tú mel-

Iú v' usta vtaknila , je na naglim dusho
pustila.

V' tem leitu , Entavshent pèt stù
dvei inu devedesetim , tudi v' Polski
desheli : En kezar na en pètik , k' shpo
tu tem Catholish , je hotl messú jésti ,
je bil odperl lvoia usta h' timu shelus-
sheju , ali nigmárdar vezh yh nei mogl sa-
préiti , ampák k' veliki framoti je do-
smerti vlelei odperta dershali . *Ibidem*
fol. 689.

O. *Povijše en Exempl od Almoshne ,*
v' kakejhni vishi G. Búg supèt nagmèra.

S. Sveti Gosbin Oppat , je raishal
na en dolg poot , inu nei jmil vezh
kakòr enu malu danarjeu v' moshni ;
ga je trèzhal en pètler , inu je níemu
polovizo teh danarjeu dal : potler je
posnal , de zhedaile li vezh danarjeu
je v' ti moshni perhajalu , je on célo
tajsto raisho vleskusi bogatu v' Bo-
shym

shym jmènu dajal, inu vener je niemù
Ihe ostalu teh danarjeu. *Ib. fol. 702.*

TU PETNAISTU GOVOR- JENIE.

Od teh telleñnih dobríh déll.

O. V. Koliku vish so resdilena djanja
te milosti, ali tá tellejna dobra
della?

S. V. dvujo visho: so tá telefna,
inu duhovna dobra della, inu te milo-
sti.

O Koliku je telleñnih déll te milosti, a-
li telleñiga dobriga djanja?

S. Sedm. 1. Lakotne nasititi. 2.
sheine napoyti. 3. Nage oblazhit. 4.
Ietnike réhiti. 5. Bolnyke obys-
kati. 6. Popotnike preyemati. 7. Mar-
lizhe pokopati.

O. Kai pravi Christus od leteh déll ,
inu od tega dobriga tellesniga djania ?

S. Isvelizhani so ty milostivi , sa-
kai ony bodo milost dosegli. per S.
Matth. na 5.

O. Sakai se jmenujejo : Tellesna délla,
inu tellesna dobra djania ?

S. Satú , kir se s' nymi pride h' pu-
mozhi timu zhlovéskimu tellessu.

O. Sakai je leteh déll li jamu (edm , i-
nu letega tellesniga dobriga djania ?

S. Satú , kir se v' leteh sapopade v-
se tú , kar je timu zhlovéku na tellessu
potréba , ali karkuli more kai potrébo-
vati.

O. Je li gréb od leteh dobríh déll pusti-
ti , inu letá dobra djania ne dopernasba-
ti ?

S. Nei vlelei gréh ,aku lyh se ne
sture , slasti s' klubovaniam s' skodo
tega potrébniga.

O. Kadai je gréb letá délla sapustiti ?

S. Ka-

S. Kadar edn mojo pomúzh potrébuje, inu jest nžemu morem pomožhi, ter ne sturym, takrat je gréh.

O. *Ie li pak en smertni gréh potrébni mu ne dati, inu niemu b' pumozbi ne priti?*

S. Kadar tá potréba moiga blishníga je silnu velika, inu jest lagku morem pomagati, inu tú ne sturym, taku je en smertni gréh.

O. *Kai pravi S. Joannes Evangelyst od te Almosbne, ali od teb d'ell te svete milosti?*

S. On pravi: kateri ima blagú na tem sveitu, inu vidi svoiga brata (ali blishníga) potrébniga, inu prednym sapreivoje terzè, kakú per nžemu ostanetá lubésn?

O. *Kakú se imajo délla te milosti dopernešti, de so Bogú dopadaježba?*

S. S' dobro volo, vesselu, inu pres odlašhania, sdaici kakòr eden poprossi.

O. Kai pravi od leteh rizhy S. Apostl.
Paulus, v' svoim svetim popissovaniu?

S. De G. Búg lubi eniga vesseliga
dajavza.

O. Koliku more edn Almoshne dati?

S. Po svoim premosheniu, inu po
potrébi teh vbosih, kolikur je nar
vezh premore.

O. Kai pravi od leteh rizhy tá brum-
ni Tobias, k' svoimu lubesnivimu synu?

S. Kadár je on imil vmreiti, je on
djal k' tvoimu synu: Is twoiga blagá
dai almoshno, inu ne obrazhai twoi-
ga oblizhja od obeniga v bushza, taku
G. Búg tudi ne bó twoiga oblizhja od te-
be obernil:aku ti jmash malu, taku po-
flissaše tu stu s' vesseljam podeiliti; sa-
kai skusi letú ti bósh en dobr shaz sku-
pai spravil, na tá dán te potrébe.

O. Kai je tú s' en dán take velike por-
trébe, katera pride timu zhlovnéku?

S. Tú je tá lmertna nra, kir bósh ti

mo-

mogil is tegalebna , pred Boshyo sodebo priti.

O. Ie li tudi greb , kadar edn te vbo-
gefrahfa , ali taiste kolne inu sajhpotu-
je ?

S. Iá gvishnu de letú je en sylnu
velik gréh , en gréh tega nevímilenia.

O. Kai pravi k'leti rezhi tá modri
mosh Salamon , v' svoim svetim popis-
lovanii ?

S. Ne oberni tvoih ozhy od potré-
bniga , de ne bó toshil zhes tebe : sa-
kai tá kir je níoga stvaril , bó níegovo
molitou vñishhal , kadar on bó s' shalo-
stnim serzom , zhes tebe toshil Eccl.4.

O. Kai nam nuzajo tá della te l'vete
milosti , de se my vñmimo zbes tega po-
trebniga ?

S. Nuzajo silnu dosti , slasti pak sa
dvei rézhi : Narpoprei , de my tudi
skusi letú bomo milost doslegli. H'

drugimu, my per tem sałushimo en silnu velik lón per Buga.

O. Kei stoiy letiu v^e svetim pismi sapijanu, de nam tajstu pride k^e velikimu nuzu?

S. Per S. Matthævshi na desseti postavi Christus pravi: kadar edn svoimu blishnimu da li en trúnk mersle vodè, sa mojo volo, on ne bō lvoiga lona sgubil.

O. Kai bō Christus na sodni dán djal všim tem, kir jo bily pruti potrebnim milostivi?

S. Pridite lessem vy shegnani, posedité tú krailestvu, kateru je vam perpravlenu od Ozhetu: sakai jest sim bil lazhn, inu ste mene nasitili; jest sim bil sheyn, ina ste mene napoyli: sim bil nág, inu ste mene oblékli. &c.

O. Kai bō Christus djal pruti tem nevsmilenim, kir timu potrebnimu ne pomagaio?

S. Poite prózh od mene vy prekleti, v' tá vézhni ogîn : sakai kar nêste moimu timu narmanšimu sturili, tú nêste tudi meni sturili. &c.

O. le li tada i takú nevarnu nevsmile-nimu biti, pruti timu potrebnimu ?

S. Obena rézh nei takú nevarna na lveitu, kakòr nevsmilenimu biti.

O. Iskashi ti meni letú skusi en Exempl, ali eno lepo Christiansko perglivo.

S. Joannes en Archi-Diacon, en dobr priatel S. Simeona Salis, tá je bil per teh Aidjouskih višnih oblastnikih folsh satoshen, kakòr de bi on eniga vbyl; satú je bil on k' smerti oblojen : je bil pelán na Rihtnu meistu, kir je on jmil vmréti : dokler pak S. Simeon je Bogá sa niega serzhnu molil, je on bil zhudnu od smerti odréshen. Ie sdaici peršhel k' S. Simeoni, kateri je k' niemu rekl : snash li ti, sakai je G. Búg dopustil de si tibil peršhel v' takú

velik thpot inu nevarnost ? On odgovory , Ne , jest nevem : Merkai , satu si ti v' ta ihpot perhl skusi Boshyo povelo : Dokler v' novizh sta bilá dvá revna , potrébna zhlovéka h' tebi perhlala , inu sta tebe sa pumozh prossila , ali ti nesi hotl se zhes nyh vimiliti ,aku lyh bi bil mogl lagkunym pomozhi . Sa tu bodi potehmál vimilenishi inu nikár takú skóp : sakai ti imash suati , de v' tem potrébnim zhassu , inu per ti ostrisodbi Boshji , ne more obena rézh boilé pomagati , kakor tá della te sve te milosti , inu vimilenia . Surius in vita i. Jul.

O. Poviti meni jhe en leip Exempl.

S. Ena brumna Christianska shena , v' tem Mestu Nisibi , ie jmela eniga Aidiuskiga moshá , letá je hotl pèdessel erdezhih slati na vuher dati : niegova shena pak , ie nîega lipu prossila de bi on te slate tem vbosim resdeilil , v'

Chri-

Christusovim jméní; mu je oblubila de
 bó on en topilt dobizhik jmíl: on je nío
 vslíhal, ie dal tem vbosim te danarje.
 Kadar pak je tá zhas pressel, inu nei bi-
 lú viditi obeniga dobizhka, je sapo-
 védal tvoji sheni, debi ona ihlá v' té
 Cerkou, h' temi vbosim, katerim je
 ona bilá te danarje resdeilila: ona gré
 v' té Cerkou, inu naide sizer dosti
 petlericu, ali obeniga, kateri bi níei
 hotl zhinsh datí. Natú ona všá shalo-
 stna, gré supět damú, inu na tléh nai-
 de tulikain slatá, kolikur je bilú tem
 vbogim danu, je bilá vessela, kupi
 kraha, vina, inu eno ribó, tařsto s'
 vesleliam nesse damú: dene gori té ri-
 bo; inu pole tû naide v' ti ribi en leip
 velik shlahten kamn, ga prodá sa tri-
 stú erdezhih slati: kadar ie tá mósh
 letó veliko Boshyo dobruto vidil, ie ie
 preobernil na Christusovo vero, inu
 obadvá řta perhla h' timu Nebeshki-

410 Navuk Christianski
mu isvelizhanîu. Deutr. ex Prat. spir.
fol. 185.

TU SHESNAISTU GOVOR. JENIE.

Od teh Duhovnih Deil Svete
Milosti.

O. **K**oliku ie duhovnih dell te milosti,
katera nuzao k'isvelizhaniu?
S. Sedm. 1. Gréthnike posvariti,
2. Nevmétalne podvuzhití. 3. Tem
kir zviblaio prou tveitovati, 4. Sa ivoi-
ga blishnîga isvelizhanîe prossiti. 5.
Te reshalene troštati. 6. Krivizo
volnu ta rpéti. 7. Tem nas reshaleo-
zhim radu odpuštiti.

O. Kai pravi Chriſtus od leteb dobrîh
duhovnih dell te svete milosti?

S. S'tó mero kir my mérímo, nam
bó

bó tudi odmèrienu : S. Lucas na iheti postavi.

O. Kakú pak se more letú sa stopiti ?

S. Letakú : kakor se bomo my iskasali pruti nashimu blishnímu, v'dianiu te milosti , shparovnu ali bogatu , takú se bó G. Búg tudi pruti nam iskasal.

O. Kakú pak se imajo ty pregrejbni sbtraffati , is prave Christianske Lubave ?

S. S'beſſedo , s'opominaniam , s'ihtraffingo , s'martraniam , se morejo od gréhou odverniti.

O. Gdú je dolshán grejbnike s'beſſedo sbtraffati , podvuzbiti , inu od budiga odverniti ?

S. En iléherni , kir ima nuzno perlošnost , kir sná de níegovu podvuzhenie bó nuznu.

O. Gdú ie dolshán grejbnike (btraffati
s'mar-

412 Navuk Christianski.
tis' martro, inu s' drugimi nuznimi
jbtraffingami?

S. Ty starishi: ty vilhi, oblastniki,
gospodarji, ozhe, mati, inu en vla-
kateri.

O. Kai se jma sturiti, kadar edn jli-
jbi eniga lhetovati, preklinati, ali kle-
ti?

S. Ima rezhi: Ah pusti od shento-
yania, inu kletve; tu je velik greh,
Bug slisti; te bo shtraffal.

O. Kai je jma sturiti, kadar edn jli-
jbi, de edn zhes drusiga budu govory, ali
opravla?

S. Ta se jma polvariti, inuaku on
n'hozhe nehati, je treba prozh besha-
ti, nikar posluzhati.

O. Kak se jmash ti sadarshati, kadar
edn nelramnu govory, ali kai ne podobni-
ga dela?

S. Ty moresh rezhi: Molzhi ti je-
si

sizhnik od takešnih rizby: pusti tú sta-
ti : ali jest se hozhem dale oglassiti.

O. Gdú je dolsbán te nevmetalne pod-
vuzbiti , inu na pravi poot vishati ?

S. Narpoprei ty starishi, potler bo-
tri , lossedje , slasti snanzi , inu lléher-
ni Christian.

O. Kai so dolsbny ty starishi svoje O-
troke navuzbiti , v' sazhetku nyh mla-
dosti ?

S. Narpoprei tá S. † Krish : Ozha-
nash ; Ave Maria : té Vero andoht-
livu moliti. Teh deset sapuvidi Bo-
shyh ; sapuvidi te S. Cerque. Vuzhití:
kakú le jmajo spovédati , obhayati.
De jmajo stanovitni v' Catholiski veri
obstati , inu raishi vmréti , kakor od
vere ali Catholiske Cerque odstopiti :
inu takú vsih rizhéh k'isvelizhaníu v-
telei vishati , inu k' straku Boshymu
rovnati.

O. Ka-

O. Kadar pak ty staribisami letegz
ne snajo, kai je nym takrat sturiti?

S. Takrat ty starishi so dolshny Ivo-
je otroke s'flijom v'Cerkou pozhilati,
inu tudi tamy h'Cathechismusu, inu
h'pridigam hoditi; inu kar ty otrozi
ne morejo sadosti sastopiti, yh mo-
rejo ty starishi podvuzhiti, inu nym
resloshiti.

O. Kai je tu; kriwizo volnu tarpeti,
kadar se ym kriwiza gody?

S. Nikar se ne toshiti, nikar kre-
ti, nikar hudiga s'hudim poverniti, tu
je, poterplenie jméti.

O. Kateru ie tu narlepse dobru déllu
te svete milosti v'mei letemi sedmími?

S. Tu sedmu: Tem nas reshaleo-
zhim radu odpustiti, inu sovrashva
nigdár dershati.

O. Sakai ie letu tu narlejhe dellu te
milosti, tem nas reshaleozhim odpustiti?

S. Sa-

S. Satú kir letú déllu je Christusu enaku, inu je enu pravu Boshye déllu.

O. Kakú ie Christusu narbul enaku, vč kakelbni vishi, inu vč zbym?

S. Satú kir Christus je tudi rád odpuštil svoim sovrashnikom, inu tem kir so níega krishali.

O. Od kodai ti letú veish inu snash?

S. Tú jest snám is teh sedm bessédy, katere je Christus na krishu govuril: sakai tá perva besséda je bilá: Ozha odpusti nym, sakai ony ne veido kai délajo.

O. Je li gréh kadar edn nč bozhe odpuštiti svoimu sovrashniku, ali nikár?

S. Iá gvišnu en velik smertni gréh, inu en silnu nevarn, inu slú shkodliu gréh.

O. Kakú ie nevarn, inu shkodliu gréh, kir eden nč bozhe odpuštiti?

S. Kadar my nathimu blishnemu ne odpustimo, takú nam Búg tudi ne
bó

bó odpustil : inu tá kir ne odpusty , tajsti ne more prou Ozhanatha moliti, inu de si ga lyh moli , taku skusi tí on nyzh ne sadoby.

O. Sakai nyzb ne doby , inu sabstoñ moli , kateri n^e hozhe odpuſtiti ?

S. Satú : Narpoprei kir en tak ne more s^trišnizo govoriti, Ozhanash ; taku dolgu dokler on svoiga blishniga ne lubi , kakòr de bi on bil nⁱegou brat ali ſeſtra . H^e drugimu , kadar on pravi : odpuſti nam naſhe dolgè , kakòr my tudi odpuſzhamo naſhim dolshnikom : on ſam ſebe ſtury k‘enimu laſhniku , taku dolgu , dokler on ne odpuſty .

O. Kaishe ſhkodi , kadar edn nerad odpuſty ſvoimu blishnimu , ali ſovrashniku ?

S. Stury de tá zhlovik , kateri n^e hozhe odpuſtiti , bó od G. Bögá ſa- pus-

puszhen', kakor je sturjenu s' Sapri-
ciam tovarišham S. Nicephora.

O. Kakor je ie v' mei myma sgodilu?

S. Kadar letádvá skupai nésta bilá
myrna, je bil Sapritius sa volo Christu-
love vere ujet, v' dosti vish martran,
inu k' smerti oblojen; S. Nicephorus
ga je na počtu frezhal, ga je sa Bo-
shyo volo prossil, de bi on níemu od-
pustil, inu takú ga je dostikrát prossil:
Sapritius pak je sa všaku svoi obras od
níega obernil, inu mu nei hotl odpu-
stiti: je on k' sadnîmu (kadar vshetá
Rablin je níemu imil glavo odsekati)
prossil, de bi jmil enu malu pozhaka-
ti, de te je on drugazhi resmisil, de
on hozhe tega Cessaria povelo sturiti,
inu te boguve moliti: takú je on is
Boshyga perpuszhenia, dokler on nei
hotl odpustiti, to lépo Crono tehMar-
ternikou sgubil, to vero satail, inu s'
eniga Christiana je en Aid ratal: tá
D d iyceti

418 Navuk Christianski.
Iveti mó sh pak S. Nicephorus je bil
na niegovim meistu martran. *Surius in
vita S. Niceph.*

O. Letá ie en strajbán Exempl: poví
Jhe eniga drusiga, k' moimu troshtu.

S. Pithe en vistoku vuzhen Domi-
nicanar : De je bil edn ob enim zhas-
tu eniga Gošpuda vbyl , letega brat se
je hotl maszhovati: kadar tadai tá v-
byenik nei mogl odbéshati , je on na
veliki pètik ihel sam pred brata tegá
mertviga , je padl na svoja koléna, ga
je lubesnivu prossil de bi niemu odpu-
stil , sa lubau tegajstiga, kateri je na le-
tá dán bil na krish respèt : takrat tá
Gošpúd je nîega obyel , kušhal inu je
rekł : Poidi moi brat v' myru , G. Búg
tebi odpusti v' Nebessih , kakòr jest te-
bi odpustym na semli. Tó drugo núzh
se perkashe Christus timu Gošpudu re-
kózh : dokler si ti v' zherai sa mojo
volo odpustil tvojmu sovrashniku, sa-

tú sim jest, taisto uro, dusho twoiga v-
byeniga brata, is ognia teh vyz ledigal,
kakor tudi twoiga ozhetu; inu ravnu
sa tega volo jest tebe vabim, de ti zhes
osle dny is letega revniga svitá, pridesh
v moje velizhastvu, vshivati s'voim
ozhetom inu bratom tú vêzhnu vesle-
lie: kakor te je tudi sgodilu. *Georg. Rau.*
cap. 14. §. 2.

TU SEDMNAISTU GOVOR- J E N I E.

Od teh ossem Isvelizhanstvi.

O. **K**Aterasotá ossem Isvelizhanstva
po navuku tega svetiga Evan-
gelia?

S. So tajsta, katera je Christus v
sazhetku niegoviga Evangelia govu-
ril, inu vuzhyl per S. Matthevshi na

pèti postavi. 1. Isvelizhani so ty vbo-
si v' duhu : sakai nyh je tú Nebeshku
krailestvu. 2. Isvelizhani so ty kròt-
ki : sakai ony bodo semló possedli. 3.
Isvelizhani so ty kir shaluejo : sakai o-
ny bodo potroshtani. 4. Isvelizhani
so ty , katerim je lakota imu sheya po
pravizi : sakai ony bodo nasizheni. 5.
Isvelizhani so ty milostivi : sakai ony
bodo milost dolegli. 6. Isvelizhani
so ty zhifstiga serzá : sakai ony bodo Bo-
gá gledali. 7. Isvelizhani so ty myr-
ni : sakai ony bodo Boshji otrozi ime-
novani. 8. Isvelizhani so ty , kateri
pregananie terpè sa pravize volo : sa-
kai nyh je tú Nebeshku krailestvu.

O. Sakai lete zhednosti se jmenuje
svelizbane, ali Isvelizbanske ?

S. Satú kir so ene gvishne loitre k'
isvelizhaníu , po katerih se v' Nebesla
pride.

O. Kai

O. Kai ſe ima v'jlebernim Isvelizhaniu merkati, inu na kai premijhlovati?

S. Sléhernu Isvelizhanie ima dvá sbtuka v' ſebi, kakor bō ſpodai iſkanu.

O. Kakú ſo ſapopadena tajſta dvá sbtuka, inu v' kakejhi vishi?

S. Edn je ena gvifhna flushba ali déllu, kateru my moremo doperneſti: Tá drugi je tálon, kateri ſa tajſto iluſhbò ſe preyme.

O. Kai ſ' enu déllu ali flushba je na-prei poſtavlena v' tem per vim Isvelizhaniu?

S. Tú per vu déllu je, vbóg biti v' tem duhu, kateru my moremo do-parneſti.

O. Kai je ſ'en lón, ali plazhilu' vbóg biti v' tem duhu, tú je, krotku inu poblenu na letem ſveitu ſhiueiti, ſe nigdár pre-vſeti, nigdár offerten biti, vſe ladý vceh sbtumatikakor ſam ſebe?

S. Lón inu plazhilu, je tú Nebéshku krailestvu, kateru te da tem vbo-
gim vč tem duhu.

O. Kaj je tú : vbóz biti vč tem duhu,
kokú te mire letu sa stopiti ?

S. Narpodrei tú, pohlevn biti : tú
je obene offerti ne jméti. H' drugi-
mu, tam rad vbóz biti, inu sa volo
Boshyo vše potvitne rizhy sapustiti, i-
nu vč vbushtvi shivéti. H' tretymu,
tó pohlévnost, katero more edn pru-
ti svoji voli terpéti, tajsto s' poterple-
níam, sa Boshyo volo tarpéti, inu s'
ene potrébe, eno zhednost sturiti.
H' zhetertimu, h' polvitnimu blagu,
nykár terzá perloshiti,aku lyhga j-
mash obilnu.

O. Kai je tú : kroták biti na tem
sveitu, inu lipú pohlevnu shivéti?

S. Vše sashpotovaníe, inu frahto-
vaníe poterpeshliyu tarpéti; inu zhes
tú

Od teh ossem Isvelizhanstvi. 423
tú se ne řerditi, ali maszhuvania yska-
ti.

O. Kai jmajo s' en kón ali plazbilu ty
krotki, kateri lipú pohlevnu shivè?

S. Tó semlo bodo ony possedli, ali
myrnu shivéli na tem sveitu noter do
smerti.

O. Kai je tú s'ena semla, kai se tu sa-
stopi skusi tó semlo?

S. V' dvei vishi se sastopi : Narpo-
prei, tá Nebeshki Paradysh, kateriga
Krail David imenuje deshelo teh shi-
vih. H' drugimu, je našte lastnu řer-
zè, inu našte shele.

O. Kei possedeo ty krotki myh lastnu
řerzè?

S. Kakòr en jesni zhlovik nei sam
sebi moister, inu níegove shele n'élo v'
níegovi oblasti : takú en kroták inu
poterpeshliu Zhlovik tá more lagku
sam řebe vishati, inu se ne pusty pre-

mozhi, niti timu serdu, niti svoim shelam.

O. So li vši isvelizhani, kateri se iokajo; inu kateri velike silne shalosti jmajajo?

S. Nikár vši: ampák ty, kateri ſe sa tega volo jokajo, de to G. Bogá reshalili, kakòr je ſturiš S. Peter, inu Maria Magdalena.

O. Kai ſe ſaſtopi ſkusi te lazbne inu ſheime ſa volo te pravize?

S. Dvei rizhei: Narpoprei, kateri ſa Boshyo volo, ali ſa volo Christianske vere lakoto, ali ſhéo terpè. H' drugimu, ty kateri imajo tako ſhclo pravizhni biti, ali v' zhednosti ſhiveti, kakòr tá lazhni inu ſheini k'jedi inu k'pytyu.

O. Kai ſe ſaſtopi ſkusi enu zhiſtu ſerze, eniga Bogabojezbiga zhlouveka?

S. Kateri nei ſamu zhiſt, inu kir ſe varuje pred všim húdim djaniam;

am-

Od teb ossem Isvelizbanstvi. 425
ampák tudi pred všimi nezhistmi mis-
lami.

O. Kai jmajo tajsti s' en lón ali pla-
zibilu , kateri so eniga zhistiga jerzá ?

S. Tajsti bodo na vézhne zhasseBo-
gá gledali , v' tem Nebeshkim isveli-
zhanju.

O. Kai je tú , na vézbne zhasse Bogá
gledati , kokú se letú ima sastopiti ?

S. Tú je Bogá , inu Boshye rizhy
prou inu popolnoma sposnati , ne sa-
mu v' Nébessih , ampák she na temi
syeitu tudi.

O. Kateri sopak ty myrni ?

S. Ty kir v' myru inu v' sloszhini
shivè: kir pred krégom , ardrio , mas-
zhovaniam inu sovraštvam beshè ;
tudi h' priasnosti inu k' smyrjeniu fil-
sih pomagajo.

O. Kai takejbni jmajo s' en lón ali pla-
zibilu , kateri so na tem syeitu myrni ?

S. Ony bodo ty lubesnívi Boshji

otrozi, katere bó on Nebeshke erbi-zhe sturil.

O. Ie li letú tadaí en velik lón, ali plazhilu, Boshji otrok biti?

S. Iá, nemore vekthe biti, inu tá zhlovič bi ne mogl sebi vekthiga voszhiti, inu nigmár pegerovati, kakòr biti en Boshji otrok.

O. Kai je tú, pregananie tarpéti, sa pravize volo, na letem jveitu?

S. Keikai tarpéti po krivizi, sa Boshyo volo, sa Christiansko Vero, ali sa drugih zhednosti volo.

O. Kai je takejbnih s'en lón ali plazhilu, kateri volnu sa Boshyo volo tarpe?

S. Tú veliku veschelje Nebeskiga Krailestva, kateru si ony sadobè.

O. Povi en Exempl od tega Isvelizbanstva, gdú je tajsta prou doperna-jhal?

S. Vbosi v' duhú so bily ty S. Apostoli,

Od Evangeliskiga sveitovanja. 427
stoli , inu sa nymi nekoliku tavshent
ludy v' teh Closhtrih , katerim v'last ,
slisi tu Nebeskju krailestyu , sa nyh
vbushtyu . Eniga zhystiga ferzà je bilá
S. Vrsula s'nicé enaistavshent Divizami
katere vle sdai Boshye oblizhjes'neis-
rezhenim , velikim vesseljam gledajo .
Pregananje to terpeli sa pravize volo
ysi lubesnivi tvetniki inu marterniki ,
kateri sdai v' Nebessih s'narvezhim
luhtom , inu s'popolnim segvishaniä
yshivajo , inu bodo na vézhne zhasse
yshivali , tu vézhnu vesselje .

TU OSSEMNAISTU GOVOR JENIE.

*Od tega Evangeliskiga sveitova-
nia.*

O. **K** Oliku je tega Evangeliskiga svei-
tova-

428 Navuk Christianski.
zovania , ali Evangeliskih svit
tu ?

S. Leteh jmenitnih svit u to Try.
Pervi je : Radovolnu vbuhtvu. Ta
drugi : Vezhna obstojezha zhistorij.
Tretji : Popolnoma pokorthina , ka
tera se sa Boshyo volo , v Duhovnim
stanu , tem vishim iskashet.

O. Sakai se imenueio Evangeliska
Sveitovana , inu nikar sapuvidi ?

S. Satu kir v S. Evangeliu nelo sa
povedana , ampak to samu sveitovana ,
de en sléherni stury kakor mu dopade.

O. Kai ie tu : Radovolnu vbuht
vu ?

S. Sa Boshyo volo vše polvitne ri
zhy sapustiti , nyzh lastniga ne jmeti ,
inu taku v bushtyisa Christusam ho
diti .

O. Kai ie tu : obstojezha zhistorij ali
Divihtvu , perenim Christianu ?

S. Kadar edn ne tamu te sdershy od
ne-

Od Evangeliskiga /veitovanîa. 429
nespodobnih miſli , bessed , inu djanîa : ampák tudi od sakona , sa Bo-
shyo volo.

O. Kai ie tá popolnama pokorjbinda ,
pod enim Duhovnim viškim , ali oblastni-
kom ?

S. Kádar te edn v' en Closhter po-
dá ali podvershe pod eniga višiga ,
kateri níčga h' duhovski popolnamo-
sti shene inu visha , inu takú tvojo la-
stno volo , Bogú h' zhasti , enimu
drugimu cilú zhes da.

O. Gdú dershy letá Evangeliska /vei-
tovania , inu gdu shivy po taiftih ?

S. Sušebnu ty Duhovni v' teh Clo-
shtrih , kateri prou sapustê tá sveit.

O. So li taisti dolshny tá sveitovania
dershati , kadar v' Closhter prideio , inu
kadai ?

S. Poprei kakòr lety ne oblubio ,
nélo dolshny dershati ; ali sdaizi ka-
kòr ony tam i radi letú Bogú oblubio ;

ony

ony sturè en smertni gréh, kadar kai supar sturè: sakai tá obluba stury tá gréh.

O. Sa kogà se ima en tak dershati, kateri zhifst Bogú oblubi, inu potler is Closhtra vunskozhi, kakòr ie sturil Luther Martin?

S. Sa nyzh drusiga, kakòr s' eniga, kateri krivú perleshe, inu tvojo dusho sapelá.

O. Dershè li ty Luthrish tudi tá Evangeliska sveitovania, ali nikár?

S. Nyzh od nyh ne dershé, she yh samézheo, frahtajo, inu sanizhujejo.

O. Sakai se tadai imenuejo Evangelish, kir tá Evangelish/sveitovania ne darshé?

S. Sgúl is prevsetnosti, inu objestnosti, so ony letú jmè gori vseli; ony so sicer takú malu Evangelish kakòr Catholish.

O. le

Od Evangeliskiga Jveitovania. 431

O. le li yh dōsti per teh Catholish, kateri prou dershē letá Evangelska Jveito-
vania?

S. Iá sylnu dōsti; kakòr so Benedi-
ctinarji : Bernardinerji : Franciscana-
rji : Capucinarji ; Carthusianarji ; Je-
suitarji : inu drusih vezh Redu mos-
hih inu shenskih person , katerih je
nékoliku tavshent, per nas teh Ca-
tholiskih.

O. Gdú ie bil narvekšbi v Radovolním
vbushtvi , de ie vezh lubil vbushtvu ,
kakòr blagù?

S. Sveti Francisk , kateri je tú bu-
lhtvu sa lvojo sarozbeno sheno jme-
naval , inu tujstu je vezh on lubil , ka-
kòr ty polvitni Gospudi vše lvoje bla-
gù.

O. Gdú ie v obstoiezhi z histostí nar-
vekšbil , od lvoie mladosti , noter do
starosti ?

S. Sveti Benedictus , kateri lyh v-
sa-

sazhetku nîcegoviga duhovskiga shivénia, kadar je bil ſhe li ſhtirinaift leit ſtar, ſe je on nág valal po terníu, inu po koprivah, h' premaganíu teh melſenih luſhtou: inu on ſe je ſkusi letó viſho takú premogl, de on potler, nîega ſhiveozhe dny, obene take ſkuſhníave nei pozhutil; kakòr ſim vſhe osgorai pravil.

O. Gdú ie bil v' pokorszhini narvezh byalen, de je taifto popolnoma darsbal?

S. Sveti Maurus, tá pervi Ioger S. Benedicta: sakai kadar S. Placidus ſhe en otrok je bil v' eno globoko vodó padl, je S. Benedictus Svetimu Mauri sapovédal: de bi on timu Placidu h' pomuzhi perſhl, je on v' mozhi te Pokorszhine po verh vodè tékal (kakòr S. Peter) inu je Placida yunsylékel.

TU DEVETNAISTU GO- VORJENIE.

Od teh poslednih rizhy tega žlo-
veika inu narpoprei od smerti.

O. **K**aže so te posledne rizky tega
žloveka, inu kolikain je tai-
stib?

S. So lete štiri. Ta perva je smert.
Ta druga je posledna sodba. Ta tretya
je pakal. Ta zheterta je Nebeskemu
krailestvu.

O. Kai pravi ta modri mošh od leteh ri-
zhy poslednih tega žloveka?

S. Spumi o žlovik, v' vsih tvoih
delih, na tvoje posledne rizhy, taku
ne bosh nigdar vezh gréshil.

O. Kai ie ta smert, ali tu vmeriente
tega žloveka?

S. Tú je : odloženije te duše od zhlovéskiga telessa, de takú mertyu truplu ostane.

O. Neili smert : En velik, dolg mósh is kosty, kateri nema ni ozhy, niti ushès?

S. Tuistu nei obena smert, niti níe podoba, tudi oben mósh is kosty.

O. Sakai tadai to (mert takú malajo, inu s' eno tako podobo napreistavio ?

S. Satú, dokler tá zhlovik skusi smert takú ostudn, inu nespodobn postane.

O. Sakai malaio to smert pres ozhy ?

S. satú kir ona nyzh ne gleda, kokú ie leip tá zhlovik : kadar níegova ura pertezhe, ie potréba vmréti, aku lyh bi on lépshi bil kakòr tá lépi Abitolon.

O. Sakai malaio to mert pres ushès ?

S. Dokler ona te ne pusty od obenniga pregovoriti, ali sprossi ; kadar

zait

zait pride ic tréba vše popustiti, inu
umréti.

O. Sakai malajo tó Smert s' dolgimi no-
gami?

S. S' tem se iskashe nje hitrúst, ka-
dar tá zhlovik meini de tá smert je ihe
nékoliku mil delezha od níega, taku
pole tukai je per postili, inu ga sedavi.

O. Kai je ihe tá Smert, ali tú vme-
rjenje tegazhlovéka na letem sveitu?

S. Tú je enu notarhojenie h' ti ve-
zhnosti, de po Smerti te grè h' ti vezhi-
nosti.

O. Je li Smert li ena, ali je resdilena?

S. Smert je dvuja; ena dobra, ena
huda, ena k'isvelizhaniu, ena h' po-
gubleniu.

O. Kai je ena dobra Smert, ali kai je
tú dobru, isvelizhanu umréti?

S. Tú je notarhojenie v' tú věž-
nu vesselje, v' tú Nebeshku krailest-
vu.

O. Kai ie pak ena buda *jmert*, ali ne
frézbna tega zhlovéka na tem sveitu?

S. Je enu notarhojenie v' tá vézhni paklenski ogîn.

O. Komú je tá *jmert glib*, alienaka,
ali komú je more prou perglibati?

S. Enimu jethiku, kateriga is vose
vunpelajo, inu vunkai vleizhejo.

O. Reslošbi ti meni letó perglibo ozbi-
tnijbe, inu boile sastopnu.

S. Kakòr en jetnyk nevei,aku nîc-
ga is jezhe popelajo na galgo, ali ga
leidig spustè: takú tá zhlovič nei sa-
gvishan, akú nîegova dušha ispelana
vun s' tega shivota, bó pelana v' tú
vézhnu Nebeshku veselje, ali pak v'
tá vézhni ogîn.

O. Kakú sejamo my b' ti *jmerti per-*
praviti, de pridemo v' tú Nebeshku ves-
selje?

S. V' try vishe: Narpoprei, všelei
brumnu v' Boshym strahu shivéti. H'
dru-

drugimu, kakòr hitru edn oboly, taku sdaizi se zhisu spovédati, se obhajati, inu k' sadnímu tú svetu Olie preyeti. H' tretymu, Bogá, inu Mario Divizo prossiti s' eno isvelizhano smert.

O. Kai jmamo moliti, sa dobro smert sadobiti, inu kai je nam sturiti ?

S. Kar edn hozhe : je pak sylnu dobru moliti : Narpoprei, vselei kadarura bye, eno Ave Mario andohtlivu smoliti. H' drugimu, vlastdán moliti Litanie Divize Marie. H' tretymu se pustiti sapislati v' Bratouszhi no S. Roshenkranza.

O. Povi ti meni en Exempl od te smerti, je li ona taku strashna, ali nikar ?

S. Pishe Paulus Barri, v' niegovim svetim leitu, odene shlahtne gospodizhne ; De G. Búg je hotl nio dostikrát is tega sapelaviga svitá k'lebi vséti, skusi niegovu dobru opominaníe

na en Duhovski stán : dokler pak je os
 na bilá slú podana na pošvitnu zartla-
 níe , so bilá tá opominanía sabstoin :
 ob enim zhassu je ona padla v'eno ve-
 liko bolésn , na tú te níei perkashé
 ponozhi ena pošhást , v'štalti eniga
 zherniga moshá , ona se prestrashi inu
 sazhne vptyti s' glačno štimo rekózh :
 Iesus Iesus , gdá si ti ? Odgovory tá
 pošhást inu pravi : Iest sim tá smert , i-
 nu G. Búg je mene poslal de tebe vsa-
 mem ; inu sdaizi na tú je tá pošhást
 sginila . Ona pak polna strahú je do-
 bru sastopila kai tř poméni : Oblubi
Christusu inu něgovi řveti Materi , de-
 hozhe rada gorivséti tú opominaníe ,
 inu sdaizi rata frishna inu sdrava ; pre-
 miny níe shivéníe , sapusty te pošvitne
 lushte , inu je andohtlivu v'eliki ſve-
 tusti do tmerti shivéla . *Anni sancti p.*
4. c. 5. exer. 2.

O. Moi lubi syn, povi ti meni sbe en
Exempl.

S. Tá zhasty vrédna Mati Joannesla de Jesú, je postavlala na svoje slavje per postili eno martvanshko glavó, de bi ona skusi tú jméla perloshnost níe rovnanie s' dobrimi mísłami pred níe smertjo vishati, inu níe serzè od posvitnih rizhy odvrazhati. *Ibidem.*

TU DVAISETU GOVOR. JENIE.

Od susebne poslednje sodbe.

O. **K**Aje tá poslednia sôdba, ali tá susebnatega zbh véka?

S. Tú je tá narostréha sôdba, katero Búg postavi s' tem zhlovékam, inu ga obšodi, ali h' timu vézhnimu isveli-

zhaniu, ali pak k' vězhnimu ferdamaniu.

O. V' koliku vishab se tá sodba dela?

S. V' dvei vishi: ena je susebna sodba, ena vsih vikupai bó sturjena na sodni dán.

O. Katera je tá susebna pujlednja sodba tega révniga zblóvěka?

S. Ta jsta; katero G. Búg postavi i-nu todi tó dušho, sdaizi kadar tá zhlovík vmerje.

O. Kai je gody v' leti pujledni sodbi, kadar tá révni zblóvík vmerie?

S. Kakor hitru tá dušha vungré s' tellesta, je ona sdaizi, pelana pred Rihtni stol Christušou, katerimu ona more raitingo datí od vsih mistli, od vsih besséd, od vsiga djanía, karkuli je ona rovnala, hudu ali dobru.

O. Gdú bó polík per leti ostri sodbi, na smertno uro tega zblóvěka?

S. Iesus Christus tá ostri Rihtar;

Nash

Nash laſtni Angel varih, inu tá groſo-
viti hudyz, kateri bó toſhil.

O. Bode li nas nash Angel varih bra-
nil pruti hudizbu, kateri nas bó ſilnu
toſhil?

S. Aku imó my ob zhaffu naſhiga
ſhivénia ſiegovu dobru opominaníe
ſ'fliffam gorivſeli, on ſa nas bó pruti
hudizhu te feftal, inu pred Bugom iſ-
govarjal:aku pak my imó bily niemu
nepočorni, on nam ne bó nyzh po-
magal, ſhe nas bó ſam toſhil, kakor
ſizer hudyzh.

O. Bomoli mógli v' taifti ſodbi iméti
enu perbeshanie k' Marii Divizi, ali k'
enimu drugimu naſhimu Patronu?

S. Aku imó my v' naſhim ſhivénju
taiftim ſ'fliffam iluſhili, inu ſa letú
nyh doſtikrát proſſili, tudi te pomuja-
li, ſa nyimi hoditi v' teh zhednostih,
ony v' taifti uri naſ tudi ne bodo ſa-
puſtili: ali po ſmerti per nyh the li te

pomuzhi yskati , tú je preposnu , inu
sabstoin.

O. Kai s' eno sodbo bó tá Ribtar stu-
ril zhes tó dušho v' taisti sujebni sodbi ?

S. Kadar je dušha od tellesa odlo-
žhena , v' enim smernim gréhu , takrat
Christus s' enim strashnim grosovitim
serdom bó tó dušho hu dizhu zhes dal ,
inu obłodil h' timu vézhnimu paklēs-
kimu fardamaniu ; takrat tá hu-
dyzh s' tovarushi tajsto s' enim velikim
krizhaniam doli v' pakal povlézhe . A-
ku pak ona vmerje pras gréha v' gna-
di Boshji , inu v' eni popolnoma zhi-
stosti , takrat Christus io perłodi , s' e-
nim vesselim inu lubesnivim oblizhj-
am , h' ti vézhni zaſti , inu jo zhesdá
timu Angelu varihu , de jo sabo pela v'
tá Nebeshki Paradysh . Aku pak tá
dušha ima na ſebi te odpustlive gréhe ,
Christus tudi tajsto dušho s' enim ter-
ditim pogledom , ſa volo nie nehva-
les-

Ieshnosti, finobe, inu nebruminsti,
 taku grosovitu pokréga, de bi ona rai-
 shi vše niartre inu terplenja tega svitá
 iméla, kakor tá terditi obrás Christu-
 sou gledala; on jo obslodi vše te vyze,
 taku dolgu, dokler ona se ozhisti po-
 polnama, do te narmanthe misli, be-
 séde, ali nie diania.

O. Povi ti meni en leip Exempl od lete
 sode, katera bò zhes nas sturiena.

S. Tá vše Bugu sveti Oppat Elias, ka-
 teri je sizer vtelei en svet lebn pelal, tá
 je dostikrát vsdihaaval rekózh : Tréh
 rizhy se iest silnu boym. Narpoprei,
 kadar moia dusha bó odlozhena od
 moiga telessa. H' drugimu, kadar ona
 pruti poide timu ostrimu Rihtariu
 Christusu. H' tretymu, kadar bò tá
 sodeba zhes moio dusho sturiena. Dout.
 fol. 256.

O. Povi ti meni en nou leip Exempl od
 sode, zhes tega zblovéka.

S. Pishe Paulus Barrius : En Gol-
 púd ie imil eniga lushtniga norza , ie
 rekel enkrat h' timu norzu : merkai
 moi tolzhik,aku ti pred mano vmer-
 iesh , taku pridi, inu meni povésh kai
 le na vnim sveitu gody ; on ie vmerl
 inu kadar en dán tá Gošpúd ie bil sam
 v' hišhi , pole tū le niemu perkashe tá
 norz inu pravi k' niemu , rekózb : Gol-
 púd , tam na vnim sveitu , le silnu per-
 zbišlu raitinga déla , inu le ne pusty
 nyzh vunsbriffati. Let ú govorjenie
 je tega Gošpuda takú prestrashilu , de je
 niemu vlo muzh inu vesselie odvselu ,
 inu niemu sturilu de je on sdaizi po-
 tler vmerl.

Anno sancto.

p.4.c. 5.

TU ENU INU DVAISETU
GOVORJENIE.

Od te sadnîe vših vkupai īodbe.

O. **K**ai je tá pujlednâa vših vkupai īodba, pred katero bodo mogli v-sipriti?

S. Tú je tajsta, katero bó Christus postavil k' konzu tega īvitá na īodni dán.

O. Kai se bó sgodilu pred tajstím Jo-dnîm dném tegmain sodbe?

S. Tá Antichrist bó perihl: Elias inu Enoch, dvá verla īveta moshá, tega stariga Testamenta, katera she nésta nigrdár vimerla, inu v' enim nesnanim meistu pozhivata, tajsta bota perihla inu bosta timu Antichistu supar stala, ona bosta dosti sapelanh Christianou h'ti

h'ti pokuri perpravila ; ali k' sadnîmu bosta obedvá martrana, inu v'morjena

O. Kai se bô ſhe vezh ob taifstîm zbaſju godilu, pred taifstîm jodnîm dnèm ?

S. Kadar tá ſodni sadnî dán bliſu pride, taku tú ſonze bô obtémélu, tudi tá luna ne bô vezh ſvétila : ſvès-de bodo od Neba doli padale, inu od vſih kraju bô tá ogîn v kupai ſhel, bô vše na ſveitu poshgál, inu takú bô vmerl Antichrist inu vſi ludè na ſveitu.

O. Kai ſe bô tadai na sadnî jodni dán godilu, inu kai ſe bô nam perkasalu ?

S. Narpoprei : te bô perkasal tá S. Krish na Nebu, h'ſtrahu teh ferdamanih, inu h' troſhtu teh isvolenih. H' drugimu, Christus bô is Nebès doli perſhl, ſ'eno veliko zhaſtjo, inu veſli haſtvom ; prednym poide doſti ſvetih Angelou, inu edn kateri bo na prei tá krish neſſel, letá le bo ſveitil ka- kòr

kòr tù zhishu rumenu sonze ; polek
 nîega bo pershla luba Diviza Maria, i-
 nu sanymi vši lubi Angelzi, inu Svet-
 niki. H' tretymu, bo ena trobenta le
 resglassila zhes vus volen ſveit, inu v-
 pyla , de vši ty mertvi jo bodo ſliſhali,
 ſlasti : Vſtanite gori vy vši mertvi, inu
 pridite pred to ſodbo. H' zhetertimu,
 bodo vši mertvi k' malu kakòr biſ' o-
 kam trenil gorivſtali , inu prideo pred
 ſodbo Christuſovo. H' pètimu, bodo
 ti Angeli lozhili , inu stavili te pravi-
 zhne inu isvolene na dèlno strán , te
 ferdamane pak na to lévo strán. H'
 ſhestimu , kadar bodo vši ludê pred
 Rihtnim ſtolam ſtali , takrat bodo te
 Buque odperte stale , v' katerih en ſlé-
 herni zhlovič bó vidil kar je ſturiſ do-
 briga , ali hudiga , tudi všá ſvoja inu
 teh drugih djania.

O. Kai ſo tū ſene takú ozbitne Bu-
 que , v' katerih ſe bo uje posnalu ?

S. Tú bo Veist rega zhlovéka, katero bodo vši vidili, inu pred obehim ne bô skrita.

O. Kai se bô vezb ob taistim zbhassie godilu, kadar bomo pred sodbo stali?

S. Takrat poide vunkai tá sodba zhes te isvolene, inu zhes te nestrézhne ferdamane.

O. Kokú bo tá jodba zhes te ferdama-ne garmela, kadar bo tá Ribtar sodil?

S. Poidite prozh vy prekleti, včta vézhni ogìn, kateri je vam perpravlen inu tem hudizhom.

O. Kokú se bo glassila tá sodba zhes te isvolene, kir bodo k'Nebessam obloieni?

S. Pridite vy shegnani, posledite tú krailestvu, kateru je vam perpravlenu od sazhetka svitá.

O. Kai se bo Jhe godilu po leti sodbi?

S. Christus poide s' všimi temi isvolenimi gori včta Nebessa, s' velikim vesseliam inu velizhastyam : Ty ferda-

damani pak vši skupai, bodo gnani od
teh hudizhou v' tá vézhni paklenski
ogîn.

O. Kai bo tû nar'balostnihe viditi
na tajsti dán, per ti sadnî sodbi?

S. Tú odložhenie teh ferdamanih
od teh pravizhnih inu isvolenih, na
vézhne zhassé.

O. Sakai bo tû nar'vekſhe shalova-
me per tem lozbeniu eden od drusiga?

S. Satú kir nékateri ozha bó vidil
svoiga tyna le gori v' Nebessa pelati, on
pak bó v' pakal pahnen: Nékateri ré-
vni syn bó vidil svoje starishce s' Chri-
stusam gori v' Nebu poiti, inu on bó
na vekoma odpahnen, inu s' temi o-
studnimihudizhi v' pakal vershen.

O. Sakai se bo dershala tá sadnia sod-
ba všib skupai: kir so sizer vše enkrat
obsojeni?

S. Satú de bodo vši Angelzi inu lu-
dè vidili, de G. Búg nei obenimu kri-

450 Navuk Christianski.

vize sturil : ampák de vši ty terdama-
ni so ſhe bole, inu vezh ſaſlushili tvo-
je tarplenîe.

O. Kei ſe bo ta puſledni ſodni dán der-
ſhal, v' kateri desheli, ali kraju?

S. V' ti dolinilosaphat, v' Iudovs-
ki desheli, takú ſe bere v' tem ſvetim
piſmi.

O. Povi en Exempl od puſlednie ſod-
be, katera ſe bo na ſodni dán godila.

S. Sveti Hierolim en Dohtar S. Ca-
tholiske Cerque piſhe ſam od ſebe :
kadarkuli iest pomilim na to ſadnjo
ſodbo, taku iest sazhnem ſ' uſti inu ſ'
terzam trepetati : ali iest ipym ali zhu-
jem, ali pyem ali jeim, ali kai drusiga
délami , taku ſe meni ſdy , pres neha-
nia , de v' moih uſheſſih buzhy une
ſtrahne trombete glas: Vſtanite gori
vy mertvi , inu pridite pred ſodbo.

O. Snásb li jhe kateri leip Exempl, od
te puſlednie ſodbe Boshye?

S. Bo-

S. Bogaris en Firſht v' Bulgarij, do-
kler je ſhe on en Aidbil, inu sydal en
leip nou grad, ie prashal po enim do-
brim kunſhtnim malarju, de bi nje-
mu ta grad, na tu narlepſhe, vſako vi-
ſho malaniam, poziral: Tu pride sku-
ſi Boshye poſlanie en Manih, kateri ſi-
zer je bil en dobr malar s' jmenom
Methodius: potem kir je ta Manih sa-
ſtopil, de bi timu Firstu narbole dopa-
dlu tu malanie, kateru bi bil ū strashnu
inu groſovitu, kakor od divjih inu o-
ſtudnih ſviryn, inu drusih strashnih
rizhy: v' mei tem je ta Manih v'eni
leipi veliki bishi namalal ſilnu groſo-
vitnu taſodni dan, inu cilu zhudnu
naprei poſtavil: Oſgorai Christuſa Rih-
tarja s' dosti ſvetimi Angelzi, na eno
ſtran te iſvolene v'eni lepi inu vesse-
li ſhtalti, na to drugo ſtran pak te ne-
ſrežne ferdamane, inu v' mei nje ve-
liku oſtudnih, neſhtaltnih, inu gro-

sovitih hudizheu, kateri so nevismile.
 nu te ferdamane v' pakal vlékli: do-
 kler pak tá Firſht , kakòr en Aid , nei
 veidil , kai tá mal pomeini , je on pe-
 geroval od tega malarja , de mu jma
 povédati , kai tá mal , taku grosovi-
 tin pomeini ? Niemu povei ; inu pole
 tá Firſht sazhne takú mozhnu v'ivoim
 ſerzu premiſhlovati , de je on sdaizi
 en Christián ratal , inu v' ti Christu-
 ſovi veri je bil takú silnu vushgán , dc
 on nei hotl dale odlashati , ampák ſhe
 tajſto nuzh ſe je pustil karſtiti. *Dout.*
fol. 273.

TU DVEI INU DVAISETU GOVORJENIE.

Od Pakla.

O. **M**oi lubi syn , povi meni kai je
pa-

Pakal , ali tú paklensku prebivalis-
zbe?

S. Tú je tá jezha , v' kateri vši ty
ferdamani bodo na vézhnu shgani , i-
nu martrani.

O. V' kolikce vish je jhtraffinga v'
Pakli , inu v' ti paklenski jezhi ?

S. Ie v' dvei vishi , je ihtraffinga te
sgublene shkade , inu ihtraffinga teh
pozhutkou.

O. Kai je jhtraffinga tega sgublenia ,
ali te shkode teh ferdamanib v' pakli ?

S. Tú je , kir ty ferdamani so na vé-
zhne zhasse obrupani tega vézhniga
veselja , inu isvelizhania ; tú je nym
ena vézhna sbkoda , inu ne more vek-
sha biti.

O. Ie li tá sbkoda enu veliku martra-
nie , inu tarplenie tem ferdamanim ?

S. Iá , silnu veliku ; tú je tú nar-
vekše martranic ; sakai ty ferdamani
dosti boile s najo , kakor bi se my mo-

gli na tem sveitu vmisliti; kakú so ony eno silnu veliko dobruto, taku norsku, sgubili, inu nepametnu.

O. Kai so ony sizer velikiga sgubili?

S. Tá Boshji pogled, vč katerim so vši lushti, inu vše vesselie sapopadenu; so sgubili tú tovarishtvu inu drushbó lube Divize Marie ; teh Nebeskikh Angelzou ; vših teh isvolenih otrúk Boshyh : per tem snajo de ony bodo vekoma vč Boshym ūerdu ferdamani ; ony tudi snajo, de vši Svetniki, inu nyh lastna shlahta inu priateli, ne ūamu ne bodo sa volo nyh shalostni , ampák se bodo nyh ferdamaniu smiali.

O. Kai govory S. Chrysostomus od leté martre, inu tarplenia teh ferdamanih?

S. On pravi : De pakal je sizer ena neisrezhena martra inu presilnu tarplenie : ali tavshent paklú nei taku strašnih, kakor letú, de je edn od te vézh,

vézhne zhasty odpahnen, inu od Christusa lovrašen: inu de ony morejo slišhati lete besséde: Iest vas ne posnám.

O. Kai je tá jhtraffinga teh pozbutkou, katero ty ferdamani tarpe?

S. Tú so tá narvekiha inu grosovita terplenja inu martranja, katera bodo ty ferdamani pozhutili, inu staisti mi bodo martrani pres nehanja, na vše vézhnosti, od teh paklenskih budizheu.

O. Kai so tā s'ena shalostna tarplema, teh ferdamanib v paklenskim ognju?

S. Tajsteh tarpležn bō taku došti, inu bodo taku velika; taku strašna, taku grosovita, de obedn tajstih ne more isrezhi, já oben sadosti premisliti, ali smisliti: Vše martre inu terplenja teh marternikou, katera so na tem lveitu preterpéli; já kar so vši hudođelniki, vši bolniki, vši luhni, inu

ludè na všim ſveitu tarpéli, tú vše je li
ena lenza, pruti timu paklenskemu
tarplenju.

O. Kai pravítá poterpeshliví lob od
teb rizby, ſlaſti od te paklenske martre?

S. On praví letakú: Vše bolezbine
bodo zhes nyh padle: tú je, vše tú kar
boly, dūšho ali tellú, tú bó skupai na
nyh padlu, raynu kakor ena nagla yo-
da, ali velika ploha deshja.

O. Moresh li ti meni povédati, od
někaterib marter inu tarplenia, teb fer-
damanih?

S. Iá the prevezh. Narpoprei, ony
bodo všelei inu nimer na vézhnu go-
reli inu ſe pekli, v' tem ſylnim shve-
plnim ogniu, pruti katerimu, tá o-
gín v' eni apnenizi ali zégnizi, je li e-
na lenza. H' drugimu, pruti leti neis-
rezhcní vrozhusti, bodo tudi tarpéli
en silnu velik mrás, inu osebanie; od
todai bó enu vézhnu shkripanie inu
kle-

klepetanie teh soby, kakor Evangelij
 pravi. H' tretymu , Nyh ozhy bodo
 martrane s' eno strathno temo: sakai
 ony ne bodo nyzh vidili , ampak te
 grosovite hudizhove obrase ; ta gro-
 sovita spazhena oblizhja teh ferda-
 manih Boshiyh Sovrasbnikou ; to pres-
 yfiga konza lylna shtraffingo Ivoje
 shlahete , priatclou , snanzeu , tova-
 risheu , inu teh prekletih lubih. H' zhe-
 tertimu , nyh ushesla bodo martrana ,
 s' tem grosovitim vpytjem , krizha-
 niam , shrajniam , klagovaniam , jo-
 kaniam , prekliniam , inu shenton-
 vaniam , od tulikain tavshent inu tau-
 shent prekletih ludy , kakor de bi vles-
 kusi bliskalu , treskalu , inu garmelu .
 H' petimu , ta nus boso mogel vleskusi
 dishati ta nargerihi , ostudnihi , groso-
 vitshi , smerdezhithi imrad , kateriga le
 more edn smiliti . H' ibestimu , ta
 usta bodo martrana , s' eno yezhno

grosovito īakoto inu sheyo kakòr psí, inu némajo obeno drugo jéđ inu pytje, kakòr tú īmerdezhe shyeplu, kazhe, shkerpiane, īmoló, inu tá paklenski ogîn. H' sedmimu, tú narvekše pak tarplenje bodo pozhutili, kir ony dobru snajo, de vše letě imenovane martré, nigdár ne bodo jeniale, nigdár yh ne bókonz, ampák bodo terpéle na vekoma.

O. Kokú ti moresh sgruntati letó věz, hníšt, letega grosovitiča tarplenia ?

S. V' letó visho : kadar bi bil en velik hrib, takú dolg inu shirók, kakòr je vlá Crainska deshela, inu bi bil do Nebès vissok, inu bi G. Búg osnanil tem ferdamanim, de zhes vlastikh tayshent leit pride ena tizhizha, inu bó li enu maihinu sernze te semle ali péiska, v' svoim klunzi, prózh odnela od tega velikiga hriba ; kadar bó tizhiza takú letá cél hrib drugam prenesla,

nella, de takrat bodo ty fardamani prosti nyh grosovitiga terplenia : Ah kakú bi tú bilú enu veliku, inu neisrezhenu vesselje, inu tróšt, tem ferdamanim ? Sakai v'taki vishi bi všai zhes nekoliku tayshent milionou leit bil enkrat en konz nyh marstre, inu tarplenia : aliaku lyh letá vus hrib bi bil v'taki vishi s' zhassam vus odnessen, taku vener te vézhnusti, tajstikrat bi bil li en sazhetik ; sakai vézhnust je pres obeniga konza.

O. Bodo li ty ferdamani se smiliti edn timu drugimu v'pakli, ali nikár ?

S. Cilú do konza nyzh, ampák vtelei v' mei nimi bo enu sovraščvu, praskanie, klanie, grisenie, saferšinagovanie, kletou, inu ardria.

O. Kai s' ena reizb' perpravi tegs zbluvéka v'pakal, de bô mogil tolkainz tarpéti ?

S. Samu tá gréh, inu nelpodobnushis;

shivénie ; slasti pak ty messeni gréhi te nezhistosti ; inu kadar se n'hozhe edn s'flissam inu popolno ma spovédati : tudi ty kir tá gréh satajè , ali pak kir se dostikrát spovédajo , inu nigdár ne pobulshajo .

O. Kai moresh ti s'eno visho nuzati , de pakli vbéshysh , inu v' taistu tarplene ne pridesh ?

S. Mnogotere so vishe : slasti ti jmas v' strahu Boshym shivéti , Bogá se bati , pred gréhi se varovati , dobru sturiti , inu v' Boshym strahu do lmereti ostati .

O. Kai je tú , Bogá se bati inu negou stráb jméti , ter v' Boshym strabu ostatí ?

S. Všelei , inu pred všimi rizhmy , v' všim djaním , inu rovnaném , prou se varovati , de Bogá ne reshalimo , inu ne referdimo s' obenim gréhom .

O. Mo-

O. Moresh li meni povédati en Exemplod pakla, inu od tajstiga tarplemia:

S. Já: Pishe Beda en vuzhenyk S. Catholiske Cerque, de S. Firseus en Irlender, je bil enkrat samaknen, inu je vidil tó paklensko martro teh ferdamanih; od tega se je on takú prestrášil, de je on od tehmál vč tem narvekshim mrasu vč frédo syme, en tanak gyantez nossil; kadar je na pakal smillil, je sazhel s'všim shivotam trepetati, inu se potiti. Kai bodo tadai ty ferdamani vč pakli sazheli? Doutr.fol.

286.

O. Nesnash obeniga drusiga grosovitiga Exempla, od paklenskiga tarplemia?

S. Já dofti: Pishe S. Ioannes Clmacus, de je on vč enim Closhtru vidil eniga brata, tajsti je bil en kuhar, letá kadarkuli je stál per ogniszhú per ogniu,

ogniu , ſe je vſelei milu jokal : inu ka-
dar ſo n̄iega vprashali , kai mu je , sa-
kai ſe ; oka ? je on odgovuril : kadar-
kuli jest letā ogîn vidim , taku jest
ſpumnim na tá paklenski ogîn , inu na
tú grosovitu tarplenie teh ferdamanih :
letú moje ozhy martra. *Ibidem.*

O. Povi jhe eniga vſim tem terdov-
ratnim , kateri je n̄ bozhejo pobuljhati.

S. V̄c tem leitu od Christuſoviga
roistvá Entavshent ſestú inu try. Je bil
en ſoldát , kateri je bil v̄c dosti vois-
kah inu boyéh , per tem je on dosti
hudiga ſtril , v̄c n̄iegovi ſilni starosti
je padl v̄ceno ſmortno boléſn , timu je
bil pokasan tá pakal , inu tú grosovitu
martranie teh ferdamanih ; na tú je
on ſupèt ſam k̄ ſebi perſhl , ſe je taku
preobernil , de on nei ſamu ſe popol-
noma ſpovédal in ſ'pokorl , ampák tu-
di dosti drusih velikih gréthnikou h̄
pokuri perpravil : inu kadar ſo n̄iega
vpra-

vprashali, je li on potarpeshliu v'ivoji
bolēsni ? je djal : Ne tamu letō bolēsn,
ampák vše bolēsni tega svitá , inu tudi
v' eni gorezhi apnenizi bi hotl rad go-
réti noter do todnîga dnê , de bili v'
pakal ne peršhl : sakai , en drugi pa-
klenki ogîn , inu grosovitu terple-
nie sim jest vidil ; v' letakih snamenî
ah nîegove terzhne grévinge, je on se
s' tega svitá lozhil. *Doutr. exer. ult fol.*
88.

TU TRY INU DVAISETU
GOVOR JENIE.

Od Nebeskiga Krailestva.

O. **K**ai je tú Boshye Nebesku Krai-
lestu, inu tajstu prebivalisze ?
S. Tú je tujstu meistu , v' katerim
G. Búg, tvoim isvolenim kashe tvojo
zhást

zhášt inu velizhaſtvu, inu nyh popolnama s' neisrezhenim vesseljam isvelizhane děla.

O. V' zbym ſtuſy tú vězhu u isvelizhanie, inu tú Nebeskou vesselje?

S. Narpoprei: v' gledaniu inu popolnoma ſposnaniu vſigamogozhiga Bogá. H' drugimu: v' popolnama Boshji lubésni?

O. Kai vun s' haja od letega popolnama ſposnania, inu is Boshye lubésni?

S. Tú narvekſhe, neisrezhenu, vězhu vesselje, inu s' Bugom luſhtnu shivenie.

O. Kakú je velik letá luſbt inu vesselje, v' tem Nebeskim kraileſtvi?

S. Takú velik: de kadar bi vſiga ſvitá vesselje inu luſhte, vſih ludy, vſih Firſhtou inu Oblaſtnikou v' enu ſcrže poſtavil, takú letú vše bi bilá li e-na ſenža, pruti timu vesselju, inu tem luſhtam, teh Svetnikou tam gori v'

Ne-

Nebeslih, katere jmajo v' lubésni inu v'
Boshym pogledu.

O. Kai pravi S. Paulus od Nebeskiga
vesselja, kateru ty is voleni vshivat-
jo ?

S. On govory v' pervim lysti na
drugi postavi h' tem Corinteriem : O-
benu okú nei vidilu, niti uhú slishalu,
niti je pershlu v' serzè tega zhlovéka,
kar je Búg perpravil tem, kateri nìega
lubio.

O. Kai jhe vezh jmajo v' Nebessih ty
Svetniki, ty plusbabniki Boshji ?

S. Imajo vle tu kar sami shelè, ali
morejo pegerovati ; ony bodo vsi bo-
gati, oben vbog ; vsi vissoku sastopni,
vsi silnu lubesnivi, vsi zartanu lepi, v-
si mozhni inu sdravi pres vle bolésni.

O. Kai bodo jhe vezh dobriga jmeli,
v' tem Nebeskim vezhnim prebivalis-
zbu ?

S. Ony bodo enu silnu veliku vesse-

lie jméli, na gledanju tega zartanigá obrasa Iesusa Christusa, inu níegove prelépe Matere Divize Marie, tudi tulikain milionu tavshent Angelzou, inu Svetnikou, kateri se bodo dobru posnali, inu edn tega drusiga popolnama ferzhnu lubili, tavshentkrát boile kakòr bratje ali testre na tem sveitu. Tukai ne bó obeniga nepokoja, oben timu drugimu ne bó nevohliu, ampák s'velikim myrom inu lubésnjo bodo skupai shivéli.

O. Bodo li ty Svetniki vč Nebessib jédli inu pyli, tudi gostarie veselle deršali?

S. Iá, ali nikár vč té visho, kakòr na tem sveitu, ty ludje dostikrat rovnajo.

O. Sakai ne bodo pyli inu jédli vč leté visho, kakòr na tem sveitu délajo?

S. Sakai naše jedy so silnu nepopol-

polnama, inu so kakor shivinska, katera tudi jei inu pye.

O. Kakú pak jedo inu pyejo ty Svetniki v' Nebeskim krailestvi?

S. Ony bodo na gledaniu Boshym, inu na teh pët Christusovih kryvavih Ránah, eno tako sladkust inu lúšht pozhutili v' nyh uštih, de vše sladkosti tega Ivitá, v' jédi inu v' pytjú, se ne morejo perglihati.

O. Bodoli lavtali inu peili tudi v' Nebessib, kakor sicer je gody ob enim veselilim zhassu?

S. Iá, ali nikár kakor na letem sveitu: sakai te narlépshe pésmi, inu luttanie na tem sveitu, se ne moreo perglihati h' taistim: tú posvitnu vše veselje, pruti timu Nebeskimu, je ena shalost inu silnu jokanie. Ali te Angelske pesmi inu teh tvetnikou, bodo neisrezhenu lubesnive, bodo yeko-

ma terpele , inu nigmár prehle, ali ne-
hale.

O. Kai s' enu déllu ali opravilci, bodo
jméli ty lubesnivi svetniki v' Nebesk-
kim krailestvi?

S. Tú narvekthe inu edinu déllu
tyh isvolenih ; bó Bogá hvaliti inu lu-
biti ; inu letú ony sturè s' silnu velikim
lushtam inu vesseljam.

O. Taku ty isvelizbani ne bodo cilu
nyzh tarpeli ; tudi nigmár obeniga shalo-
vania imeli?

S. Cilu do konza nyzh , niti mra-
sa ; niti vrozhine , niti lakote , niti
sheye ; ony te ne bodo níhter bali, o-
bene bolésni , obene kuge , obene
voiské , obene lakote , niti smerti , ni-
ti hudizha; ampák bodo jméli vézhni
myr, vézhni pokoi, vézhnu sashihra-
nie.

O. Kokú dolgu bó tarpelu vesselje teh
isvolenib v' tem Nebeskim krailestvi?

S. Tú

S. Tú bó tarpélu vtelei, inu od vek
do vekoma, de nigdár ne bó konza.

O. Ne bótá vězbníst tem isvolenim
predolga se sdeila., tam gori v' Nebessib?

S. Cilú do konza nikár : ampák a.
ku lyh miny tavshent milionou tav-
shent leit, se bó iléhernimu sdeilu, de
she li je en sazhetik tega vesseljá.

O. Kai nam nuza tú pomisblovanié
tega vězbniga vesselja , inu isvelizba-
nia ?

S. Narpoprei, de my ne gréhimo,
inu skusi gréh ne sgubino taku neis-
rezhenu vesselje, inu isvelizhanie. H'
drugimu, de my na tem sveitu radi i-
nu volnú vle tarpimo, de li takešnu
veliku vesselje doleshemo.

O. Moresh li ti meni povédati en leip
Exempl, od premisblovania te vězbné
zbasty?

S. Sveti Adrián en britki, bogat
mlád Golpíd, dokler je on she en

Aid bil; je vidil, de ty Christiani, takú velike martré s' poterpléniam inu s' vescheljam radi tarpè, je on vprashal: kai ony vsai te troshťaj o sadobiti, sa letó veliko martré inu tarplenie? so niemu odgovorili rekózh: skusi letú te my vupamo sadobiti tojsto dobruto, katero obenu oku nei vidilu, niti uhú slíthalu, niti te more v' ſerzu o- benimu zhlovéku sapopasti. Natú, on je bil takú vushgán, de on te je ſdaizi dal sposnati s'eniga Christiana: satú je on bil s' temi drugimi grosovitu martran; niemu to bile vše kosty polomnene inu na koſſe reſſekane; v' katerim martranju, níegova saro- zhena Goſpá, je níega troshťala inu ſerzhniga délala, já ona ſama je níego- ve nogě na tú bruno povsdigovala, kír to niemu níegove kosty prebyali.

Sur. 8. Sept.

O. Kai ſe je bilu pergu dilu S. Fran-

Od Nebeskiga Krailestva. 47
ciscu, kadar je premisbla val tú věznu
isvelizbanie?

S. Kadar je S. Frãnciscus ob enim
zhaslu silnu bolán lešhal, inu per tem
je on bil mozhná od hudizha isku-
šan, de on je meinil, dè skorai nei
mogozhe tujstu premozhi; je on sli-
šhal eno štimo od Nebès, katera je
letakú k'niemu govorila: Francisce,
kai se tebi sdy, kadar vus volen ťveit
bi bil zhistu slatú, vše morjè dobru di.
štežbi balsam, vše gorrè inu hribuvi li
sgúl shlahtni kameni, ne bi li ti rad
tarpil, de bi tebe glava boléla, inu vol-
nú obſtal vše všim tem kar ſe more tar-
péti: de bi li ti mogl letá řáz sadobi-
ti? Nu merkai letá řáz je tú věznu
shivénie, twoja glava je ena saſtava, sa
katero je tebi letá řáz oblublen. Od
tajstiga zhassa potler, je letá ſveti O-
zha tú věznu isvelizhanie takú glo-
boku notar všejerze pustil pasti, de je

on potehmál , sa volo tega premish-
lovania tega vézhniga vescheljá, rad tar-
pil vše bolésni , vbuštvu, inu supars-
zhine ; nikár li poterpeshlivu , ampák
tudi s'velikim vescheljam inu trohtam.

Dout. fol. 296.

O. Kokú se more sadobiti tú vézhnu
veschelje , tega Nebeskiga krailestva ?

S. Kadar edn vše dershy , kar je v'
leteh buqñizah sapopadenu , od sa-
zhetka noter do konza , inu v'nyh
vuzhevu, tá bó gvishnu isvelizhan.

O. Moresh li ti meni letú ob kratkim
povédati , inu prou is grunta iskasati ?

S. Já , lahku : Narpoprei , Aku jest
hozhem isvelizhan biti , jest morem
vše verovati , kar tá Catholiska Cerkou
sapovéda verovati , kakòr je v' tem
pervim poglavitim shtuku lipú vuzhe-
nu , inu resloshenu . H' drugimu ,
jest morem te S. Sacramente s'flissam
nuzati : kakòr v' tem drugim pogla-

vi-

vitim shtuku stoiy piſſanu. H' tretymu, jest morem Boshye sapuvidi, inu te S. Catholiske Cerque tardnu dershati : kakor ta trety poglaviti shtuk vuzhy. H' zhetertimu, jest morem andohtlivu moliti : kakor v' tem zhetertim poglavitim shtuku stoiy. H' pètimu, jest morem te Christianske pravize dershati : tu je, vsih gréhou inu hudi h-déll te ogniti, inu v' Christianskih zhednostih te vaditi, inu shiveti : kakor ta pèti poglaviti shtuk kashē.

O. Moi lubi syn : tisi se dobru inu s' flissam vuzhyl, je li pak s' letem vše opravlenu, kar je dosebmal govorjenu, ali nikár?

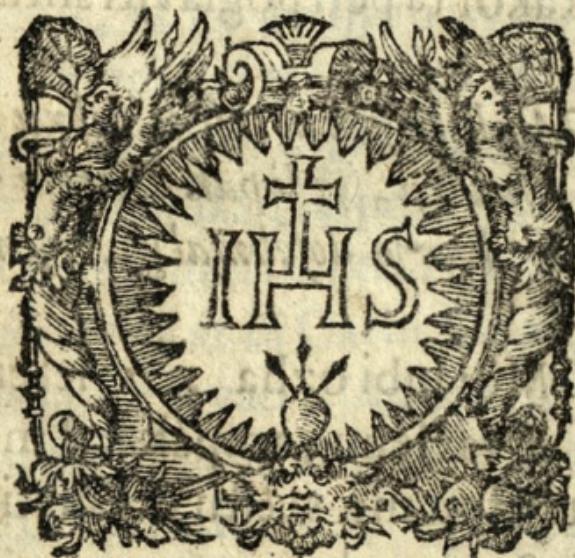
S. O Moi lubi ozha, s' letem she nei vle opravlenu, ampák jest morem tú vle terdnu inu svéstnu dershati, kar sim te jest navuzhil.

O. Kai bom jest tebi shenkal inu perkasal , de si se ti taku flissih vuzhyl ?

S. O moi lubi ozha, jest nyzh drusigane pegeruiem, ampák Bogá ; tá bó moi tá vézhni lón.

O. Taistiga vsigamogozhiga Bogá vselei se bui , inu niegove sapuvidi provdarshi , taku boshimil tú Nebeskú Isvelizhanie.

S. Amen, Amen, Amen.

V^emei Catholish , inu Lutrish . 475

PODVUZHENIE
ENIGA LUTHERSKIGA,
ALI CALVINISH , ALI SI-
CER ENIGA SMAMLENI GA
NÉSASTOPNIGA CHRL-
STIANA.

TV PERVU GOVOR-
JENIE.

V^emei enim Catholiskim , inu
Lutriskim Zhlovékam.

Tá Lutherki **S**akai je tá Zhlovič na
vprasha. **S**fveit sťvarjen?

Tá Catholski odgovory : Narpoprei ,
de on Bogá īvoiga Golpuda sposná. H'
drugimu , de on Bogú slushi. H'tre-
timu , de on s' Bugam bō vězhnu
shi-

shivil v' Nebessih , v' tem vézhnim
isvelizhanju.

Tá Luth. So li vši ludje k'vězbnimu
isvelizbanu na tá sveit stvarjeni ?

Tá Cath. Iá, kakú pak , sakai G.
Búg nei obeniga stvaril k'ferdamaniu.

L. Sakai pak yb bō tolkain ferdama-
nih , inu taku malu isvelizbanib .?

C. Satú , kir nyh malu Bogá prov
íposná , inu nyb malu Bogú prou slu-
shi , ihe manie nyb ostane do konza
v' llushbi Boshji. En hlapz ali dékla,
katera grè vun is lejta pred zylam is
slushbè , tá sguby tvoi lón.

L. Kokú se prou sposná Búg nas Gos-
púd , stvarnik Nebès , inu semlè ?

C. Skusi té pravo inu rišnizhno
Vero , s' tajsto eden íposna G. Bogá.

L. Sakai ti pravish : skusi pravo i-
nu pravizhno Vero , taku nei vše enaku ,
de edn jma eno Vero , ali de li veruje ?

C. Ne

C. Ne moi priatel , tú nei vle enaku ; sakai kadar tá vera nei prava, takú tú Boshye sposnanie tudi nei pravu , ampák je fólsh : inu taku dolgu, dokler edn néma prave vere , tá ne more Bogú prou dopasti.

L. Kei stojoj letú v^e S. Pissmu sapissa-nu , de pres prave Vere nei mogozhe Bogú dopasti ?

C. V^e tem lystu S. Paula k^e Hebree-řjom na enaistim Capitelnu ; Taku on pravi : Pres prave Vere , nei mogozhe Bogú dopasti.

K. Kajje tadai tá prava Vera, skusi katero se Bogú dopade ?

C. Tá prava Vera jeena lusebna gnada inu dar Boshji , skusi kateri tá Zhlovik Bogá sposná , inu more vle verovati , kar je on sapovédal verovati : inu taku dolgu , dokler edn néma lete gnade, taku on ostane Neovern,

vern, inu shivy v' narvekshi nevarnosti svoiga isvelizhania.

L. Isloshi meni jhe boile, kai je ta
Vera, v' zbym je tajsta sapopadena?

C. Vera je ena susebna lúzh, sktisi katero tá zhlovik je takú resvitlen, de on Bogá, inu níegove Boshye skrivnosti sposná, inu more verovati: sakai kakor en zhlovik eniga drusiga zhlovéka ne more vidit:, pres te naterlih luzhi,aku on lyh dobre ozhy jma; takú on s' tem manje more Bogá viditi inu sposnati, pres luzhi te Vere,aku lyh on jma eno lépo inu dobro sastopnost.

L. Kadai bó letá gnada te Vere timu zhloveiku podeilena, ali dana?

C. V' tem S. Sacramentu tega karsta: sakai v' tajstom je tega zhlovéka v' dusho-vlyt tá dar S. Duhá, inu v' tajstom je yushgana lúzh te Vere, de on,

V^e mei Catholish, inu Lutrish. 279
on , kakôr pride k^e svoji pameti, more
vie verovati , kar se jma verovati.

L. Kokú dolgu tá zhlövik obdershy
letó gnado v^e svoji dušhi ?

C. Taku dolgu dokler on ne zvi-
bla v^e ti pravi Christianski Veri : ali
kadar veruje , kar je pravi veri supar,
takrat on sguby tó gnado.

L. Kokú on more supèt letó gnado sa-
dobiti , katero ie on sgubil ?

C. Kadar se on pusty lipú podvu-
zhiti , se oberne prózh od svoje ne-
pravizhne Vere ; inu tá pravi Catho-
liski navuk popolnoma gorivsame i-
nu sposnà.

L. Sakai ie potrébna taka susebna
gnada , timu zhlövèku k^e isvelizhaniu ?

C. Dokler lete rizhy , katere my
moremo verovati , so taku velike inu
vissoke , de one , pres lulebne Boshye
gnade , se ne morejo sastopiti , ali cilá
verovati.

L. *Kai tedai more en Christián verovati,aku bozhe v' Nebessa priti?*

C. Letú jest hozhem v' tem spudním govorjeniu tebi lipú inu zhisu iskasati.

T U D R U G U G O - V O R J E N I E .

Kai je en Christián dolshan verovati.

L. **K**ai more en Christianski zhlovik verovati, de bo isvelizhan?

C. Vše tū kar je G. Búg skusi Christusa Iesuša nam rèsodil, inu kar je Christus skusi svoje Apostole timu svitú osnanil; já on more vše verovati kar je v' Boshji bessédi sapopadenu.

L. Sa-

V' mei Catholish, inu Lutrish. 481

L. Sakai ti pravish, de more vse verovati,aku bozhe isvelizhan biti?

C. Dokler nei sadosti, de edn eno reizh veruje, inu to drugo nikár: sakai dokler Christus je ta vézhna rišniza, kar je on vuzhyl inu resodil, enu je takú rišnizhnu kakortu džugu; inu kateri eniga ne veruje,aku lyh on vše tú drugu veruje, tajsti nei pravi Christián, ampák Nevernik.

L. Ne veruejo li tudi všiga ty Lutrish inu Calvinish, kar ie v' Boshii bessedi sapopadenu?

C. Ony ne veruejo všiga, cilú nikár, ampák ony se li enih rizhy darshe.

L. Iest sim vjelei slíshal, de ony sylnu dosti dershè od Boshye bessede.

C. Iá ony dosti dershè od nîe: ali ony delezh falê per tajsti, inu sami sebe sylnu slú galufajo, inu sapelava-jo.

L. Kakú tada i ony taku delezb falè, v' ti pravi Christianski Veri ?

C. V' tem falè : de ony eno reizh sa Boshyo bessédo goriusameo , tó drugo nikár , inu satú vsiga ne veruejo , kar bi jméli verovati.

L. Kai ie tada tá Boshyá besséda , kateri smó dolshny verovati ?

C. Vle tú kar je Christus resodil , inu skusi svoje Apostole timu svitú osnanil verovati , kakòr sim osgorai djal , ali govoril .

L. V' koliku vish je deily Boshyá besséda , v' ti Christianski pravi Veri ?

C. V' dvei vishi , v' tó sapissano Boshyo bessédo , inu v' tó ne sapissa- no.

L. Kai ie tá sapissana Boshyá besséda , v' ti pravi Christianski Veri ?

C. Vle tú kar stoy v' ti Catholis- ki Biblij sapissanu , stariga , inu novíga Testamenta .

V^e mei Catholish , inu Lutrish . 48 ;

L. Kai ie tá ne sapissana Boshy a bel-
leda , v^e ti pravi Christianski Veri ?

C. Karti S. Apostoli reis nělo pi-
sali ali sicer lo vuzhili inu pridigovali ,
inu to tvoim perhodnim v^e Christians-
ki Veri sapustili : inu ty vilhj inu vu-
zheniki tega Christianstva , so edn dru-
gimu v^e roke dali , inu cilu do nas to
pernelli , inu nas podvuzhili .

L. Nei tadai vle v^e Bibliah sapissa-
nu , kar my smó dolshny verovati ?

C. Nikár vle ; v^e Bibliah nei vle o-
zhitnu postavlenu , kar so ty Apostoli
vuzhili .

L. Dai ti meni en Exempl od letega
tvoiga govorjenia , kar ti pravish .

C. Nigdér ne stojy pissanu , de per
tem karstu to cilu potrébne lete bessé-
de : Iest tebe karstym v^e Imeni Ozhe-
ta , syna , inu S. Duhá . Tudi nigdér
nei sapissanu , de tá Evangelium , ka-
teriga je pissal S. Matthæus , S. Marcus ,

S. Lucas, inu S. Joannes bi bil pravi E-vangelium, inu prave Boshye besséde, inu vener moremo my tú verovati.

L. Islosbi ti meni ſhe boile, kai ſo te ne sapiffane Boshye besséde?

C. S. Joannes na sadn̄im Capitel-nu piſhe: De Iesus je ſhe vezh druſih Zaihnou ſturił, kateri néſo sapiffa-ni: ravnu kakòr nei vše sapiffanu kar je on ſturił, taku tudi nei vše sapifla-nu, kar je on vuzhyl, inu gouvuril. I-mash tudi veiditi, ti moi priatel, de né-ſo vſi ſveti Apostoli piſſali Evangelia inu Lystou: S. Andri nei nyzh piſſal; S. Philip; S. Ierni; S. Thomas nyzh néſo piſſali, inu vener kar to lety vu-zhili, po ſvoiħ deshelah, timu folku v' Persij, inu v' Indiah, inu po druſih deshelah, to ravnu takú mogli ve-rovati, tú kar to drugi piſſali, inu ty Iogri nyh vuzhili.

L. Aku je timu takú, takú bo cilu doſti.

V^e mei Catholish, inu Lutrishb. 485
dosti rizhy, katere my moremo verova-
ti, inu se yb bode edn teshku navuzhil?

C. Teh rizhy je cilú dosti, katere
my moremo verovati, sakai Biblie to
ene velike Buqui, je silnu dosti notri
sapissanu, ali nikár en sléherni more
snati kar notri stoiy, inu se tajstigazi-
stu inu ozhitnu navuzhití.

T U T R E T Y E G O- V O R J E N I E .

Kai jma en Christián snati, inu
more ozhitnu verovati.

L. **K**ai more en Christián ozhitnu
verovati, inu taistiga se prou
navuzhití?

C. Narpoprei, Tú kar v^e ti "Apo-
stolski Veri, ali v^e teh dvanaistih po-

glavitih shtukih te Vere je sapopadenu.

L. Kai je pak tú narimenitnihe v^e leteb dvanaistib poglavitib shtukib?

C. Narpoprej, De je li en sam Búg, kateri je vle rizhy stvaril, vle rizhy gorí dershy, inu visha. H^e drugimu, de letá Goipúd inu Búg je v^e treh personah, Búg Ozha, Syn, inu S. Dúh, try Boshye persone, ali en sam edini Búg; satú le jmenuje Sveta Troyza. H^e tretymu, de tá Syn Boshji je sa nas zhlovik postal, je sa nas vmerl, inu je nas odréshil. H^e zhetertimu, de po letem lebnu, je en vézhi lebn, kateri v^e nîega prou veruejo, nîega lubio, inu nîegove sapuvidi s'flissam dershè, inu do konza bodo v^e dobrih déllih rovnali.

L. Kai moremo my Jhe vezb ozbitnu verovati, v^e naši Christianski Veri?

C. Teh

C. Teh sedm S. Sacramentou, de so od Christuša goripostavleni, de my skusi tajste deléshni postanemo nîego-viga terplenia, inu smerti. Tudi my moremo snati inu verovati, de v^etem S. Sacramentu tega Altarja, v^e ti Hostji, sdaizi po temi poshegnaniju, pod shtaltio tega kruha inu Vina, jc tam-kai vprizho Iesus Christus, nash Búg inu Golpúd, s^e shiyctam, s^e messam inu s^e kryvjo, s^e Bogastvam inu zhlovéstvam; inu de je popolnama v^e eni shtalti, kakor v^e ti drugi: takú, de kadar edn preime letá S. Sacrament v^e eni shtalti, on ravnu tulikain preime, kakor de bi v^e dvéh shtaltih ga je pre-yel, tú je vše enu, nyzh je manie ne préme.

K. Kai se ſhe ima ozbnitnu verovati, k^e najbimu iſvelizbanu?

C. De je prou inu dobru Mario Divozo, kakor tudi te S. Apostole, inu

druge Svetnike zhastiti, inu na nje
klizati, nikár kakòr boguve iméti, inu
shtimati, ampák kakòr velike Boshyc
priatele. Tudi de je prou inu dobru
nyh kosty inu telleffa sposhtovati, kir
lo bilá en praví Templs. Dubá. Tudi de
je sposhtovati de se moli sa te mertve.
Tudi de lo sagvishnu ene vyze, vč ka-
terih te dushe se moreo en zhas zhisti-
ti, katere nélo se lozhile s'tega svitá, vč
eni popolnama Boshji lubésni.

L. Ne si zem nyžb drusiga, de bi se j-
mélú prou ozhitnu verovati?

C. Iá si he enu; kateru se more do-
bru sajmerkati, tú je, de je li ena prava
Vera, li ena visha, li ena prava
Cerkou, vč kateri edn more isveli-
zhan biti: Tá je, tá stara Christianska
Catholiska Rjimska Cerkou: kakòr
tadai (ob zhassu tega gréshniga poto-
pa) obedn nei mogl ohranen biti, ka-
teri

V^r mei Catholish, inu Lutrish. 489
teri nei bil v^c ti Archi ali barki s^f Noe-
tam , taku oben ne more isvelizhan-
biti , ampák de je v^c ti stari Catholis-
ki Cerqui.

L. Ty Lutrish tadai ne morejo isveli-
zhani biti , kir ony ne sposnajo tó Rims-
ko Cerkou ?

C. Ie dosti Lutheranerjeu, ja silnu
dosti , slasti v^c Birtembergi , v^c Soxo-
nij , inu po drugód , kir je vše Lutrish ,
kateri nyzh drusiga ne snajo , ampák
kar to od svoih staribil lithali , inu od
nyh pridigarjeu : tudi nyzh ne veido
od Catholiske Vere , tajsti morejo sa-
rad vere ,aku sizer velikiga gréha né-
majo , dobru isvelizhani biti , inu bo-
do isvelizhani . Sakai dokler ony so
prou karszheni , per tem karsti to pre-
jeli gnado te Vere , inu tajsto obder-
shè , taku dołgu , doklerony ne stoie
hudobnu inu veideozhe supar ti pra-

H h s

vi

vi veri, taisto zhastè, inu so the vč ti
 pravi inu ritnizbni Christutovi Cerqui;
 kakòr hitru pak slishio, de nyh Lu-
 triska Vera vč enih shtukih, ti pravi
 stari Catholiski Cerqui ie supar, so o-
 ny dolshny le pustiti boile podvuzhitı,
 od teh Lutrish prózh odstopiti, inu
 tá Catholiski navuk inu Red gorivsè-
 ti, sizer ony ne moreo isvelizhani bi-
 ti.

L. *Kai moremo my /he daile verovati, de bomo mogli vč Nebessa priti?*

C. My moremo vše tujstu verova-
 ti, kar veruje tá S. Catholiska Rims-
 ka Cerkou, inu cilú vše, nyzh ne od-
 lozhitı, bodi si vč Bibliah sapissanu ali
 nikár, sakai enu je taku dobru rišni-
 zhnu, kakòr tu drugu.

L. *Sakai moremo my letú vše verovati, inu prou vč Catholiski Veri obstatí?*

C. Letú je enu teshku vprashanie,
 letu jest hozhem do jutri,aku bóBúg
 hotl, odvesati.

TU

TV ZHETERTU GOVOR- JENIE.

Kai my moremo verovati , ali na
zhym je Christianska Vera
gruntana.

L. **S**akai jest morem veruvati , de je li
en Búg , inu de on je truji ; de Bo-
shji Syn je sa nas zblouvik postal , de je e-
nu vézbnu shivénie , inu že vezk take-
jnih rizby : sakai jest morem letú vše
verovati ?

C. Ti moresh letú verovati , nikár
satú kir sim jest tebe vuzhyl ; sakai jest
tudi nésim sa rad tega Catholish , kir
moji starishi so bili Catholish.

L. Jestsim slisbal , de dosti ludy je Ca-
tholish li sa rad tega , kir so ony od Ca-
tholish ludy rojeni , inu dosti yb je satú

492 Navuk Christianski.
Lutrish, dokler nyb starishi so bily tudi
lutrisib.

C. Tú je gvishnu reis , ali vener nei
prou , de bi eden te neprave vere der-
shal.

L. Sakai letis vener nei prou inu spo-
dobnu , jesvoib starijbib vere dershati

C. Kadar bi en sléherni jmil vero-
vati , kar so níegovi starishi verovali ,
inu takú v' tajsti veri ostati , v' kateri
je gorisrejen , taku bi se ne mogloben
na pravo vero preoberniti , niti bi se
bily našhi starishi preobernili ; v' leti
vishi Iudje bi bily Iudje ostali ty Turki
bi ostali Turki , inu my bi bily vsi Aidje
ostali ; sakai našhi starishi so tudi
bily Aidje , poprei kakòr lete deshele
so Catholish ratale.

L. Na kai more tadai našba vera
gruntana biti , de bó prou Bogú prietna?

C. Satú de našba Vera bó Bogú
prietna , inu nastury isyelizhane , mo-

V^e mei Catholish, inu Lutrish. 493
re biti nikár ena zhlovéška vera, am-
pák ena Boshya: tú je ona more grun-
tana biti, nikár na enu zhlovéšku
prizhovanie, ampák na enu Boshye.

L. Moi lubi, povití meni letú kai o-
zbitniſhe, de jest bóm letú prou sa ſtopil.

C. My ne moremo sa tega volo ve-
rovati, satú kir nashi staríhi, ali tudi
nashi Pridigarji, ali satú kir S. Augu-
ſtinus, ali S. Benedictus ſo takú vero-
vali: sakai lety vſi ſo bily zhlovéki :
ampák satú jest morem verovati, do-
kler ſam G. Búg, kar my verujemo, je
govuril, vuzhyl, inu resodil.

L. Iskashi ti meni letú iš ſvetiga Pi-
ma, ky ſtoji letú v^e ſvetim Pismi sapissa-
nu?

C. Per S. Matthevshu na ſhestnai-
ſtim Capitelnu. Kadar je Christus
niegove logre vpraſhal: kai ony der-
ſhè od Synu tega zhlovéka? inu Petrus
je odgovuril: Ti ſi Christus en Syn te-

ga shiviga Bogá ; na tú je rekel Christus ; Isvelizhan siti Simon , sakai letega nei tebi resodeilu meslú inu kry , ampák moi Nebeshki Ozha. Tukai ti vidish , de S. Petra vera je satú Christusu dopadla , dokler je níemu od Bogá inu nikár od zhlovékou bilú resodivenu ; nikár od messá inu kryi , tú je , od svoih starishih. Takú my v' teh rizhéh te Vere ne moremo se my ahtat , kar so nashi starishi verovali , ampák kar je Búg resodil , inu nam sapovédal verovati.

L. Od kodai pak moremo my snati , kai je Búg resodil , inu sapavedal verovati ?

C. En deil is Boshya (vetiga pisma , en deil is sposnania S. Catholické Cerque .

L. Sakai ti pravish : en deil is Jvetiga Boshya pisma : nei li Jvetu pismu sadosti , de my is tegajstiga snamo , kai se jma verovati ?

C. Ne,

C. Ne, nei sadosti : sakai narpoprei ; nei vle sapissanu , kar je Christus vuzhyh, kakòr sim osgorai djal. H^c drugimu , takú ne sastopio vši svetu písmu kakòr bi se jmélu sastopiti. H^c tretymu , Tú písmu se more na mnogatero visho isloshiti. My ti Catholish vun islagamo enu govorjenie v^eeno visho : ty Lutrish pak drugazhi : ty Calvinish supèt drugazhi ; inu en sléherní hozhe prou jméti. Ravnu kakòr ty zhermeli s^ene roshe tá mèd se-sajo : inu ty Paiki lyh istaile roshe tá strúp : takú se more is svetiga Boshyga pisma tá mèd te rísnize vséti , inu tá strúp tega fólsk navuka , kadar se tuisku prou ne sastopi.

L. Katera je tadaí tá buljba, sbibréjba , inu nefalena visba , is katere se more posnati , inu veiditi , kai je Búg resodil , katere se te prave , rismizbne , inu nefaljbane Boshye besséde ?

C. Tú prizhovaníe te stare gmain Catholiske Cerque , ali všigá Christianskva ; Takú , de kar tá prava Christianskva Cerkou veruje , letú je G. Búg resodil , inu je tá prava Vera . Kar tá prava Christušova Cerkou saver- she , tujstu nei tá prava vera , od Christuša nei resodivena .

L. *Ne more li tudi faliti tá Christu- ſova Cerkou , kei vč eni ali drugi rizhei?*

C. Ona ne more faliti , vč obeno visho , sakai G. Búg tega ne dopusty .

L. *Od kž dai moresh ti svishati , de ne more faliti vč obeno visho :*

C. Narpoprei : S. Apostl Paulus , vč tem pervim lystu hč Timothei na tretym Capitlnu , jmenuje tó Cerkou Christušovo , en staber , inu en dobru gruntan syd te riſnize . Hč drugimu , Christus pravi per ſvetim Matthevshu na ossemnaštím capitlnu . Tá kateri te cerque ne poslucha , tá te jma der- sha-

shati s^c eniga Aidja , inu ozhitniga gréshnika. H^e tretymu , pers. Joan- nesu na ſhestnaiftim capitelnu , Chri- ſtus je oblubil ſvoim logram, inu sku- ſi nyh vſimu Christianſtu : De on ho- zhe ným poſlati S. Duhá , de on bō nyh vužhyl vše riſnize. H^e zhetertimu , bi bilú ſkerbnusti ſupar , kadar bi bil on ſvojo Cerkou hotl pustiti , de bi v^c ti Veri fáfila , katero je on ſebí s^c ſvojo drago kryvjo sadobil.

L^e ſt leti dobru verujem, de tá prava Christuſova Cerkou ne more faliti , inu kir je prava Cerkou Christuſova , de je tu- di prava véra ; ali ty Lutrish pravio ſ de ony ſo v^c ti pravi Christuſovi Cerqui : od kodai tadai jeſt morem poſnati , kate- ra je tá prava inu riſnizbna Christuſo- va Cerkou ?

C. Christus je ſvojo isvoleno Na- věsto , tú je , níegovo Cerkou takú poziral inu ſasnamenoval , de more

498 Navuk Christianski.

en sléherni tajsto posnati,aku li ho-
zhe njo prou sposnati: tusebnu pak ie
na njo obéssel pèt snamin, per katerih
se more skorai s' rokami potipati, ka-
tera ie tá prava Christusova Cerkou.

L. Katera so tá snamina sa posnanie
to pravo Christusovo Cerkou?

C. Letú so : tá prava Christusova
Cerkou more biti: Narpoprei sloshna.
H' drugimu sveta. H' tretymu v' v-
sim glih. H' zhetertimu , Apostols-
ka inu Christianska. H' pètimu ther-
mana s' rišnizhnimi mirakelni Kirku-
jì te letá snamina ne naideo , ondi ne
more biti tá prava Cerkou , niti tá is-
velizhanska Vera.

L. Islosbi ti meni boile leta snamina
tega posnania , de bóm prou sastopil.

C. Iest bozhem letú rad lituriti , ali
ti merkai dobru na tú, kar bóm govo-
ril.

TU PETU GOVOR.
JENIE.

Od sloshnosti te S. Christianske
Cerque.

L. **K**ateru je tú pervu snaminie b^e
sposnaniu te prave christusove
Cerque?

C. Tú pervu snaminie je oltá lépa
sloshnost, v^e mei temi Catholish.

L. V^e zbym stojoj letá lépa sloshnost, teh
Catholiskih Christianou?

C. V^e tréh ihrukih : Náropoprei,
v^e tem: de v^e ti Catholiski Cerqui se
veruje glih v^e enim kraju, kakòr v^e
tem drugim; v^e Némski desheli, ka-
kòr v^e Lashki; v^e Lashki desheli, ka-
kòr v^e ihpanski; povlod glih, v^enashih

500 Navuk Christianski.

snanih deshelah, kakòr v' Indij inu
v' nesnanih deshelah.

L. Je li letá sloszhina enu taku gvi-
Jnu snaminie te prave ri/nize?

C. Iá kakupak: sakai, dokler je le-
tá sveit taku velik, inu te deshele ta-
ku delezh ena od druge, ty ludè sizer
na shivéniju inu nyb stanu takú mno-
giteri, v' govorjeniju cikí v' mei sabo
nesnani; inu vener v' Veri v' tem nar-
manshim so si glih, inu cilú nyzh su-
par: letú je enu gvišnu snaminie, de-
letá navuk je od Bogá, kateri sa lubu
jma tó sloszhino, ali sloshnost.

L. Je li pak reis, de povjód, kirkuli
so ty Catholish, veruejo v' enim meistu,
kakòr v' tem drugim, povjod uglib, v'
enako visho?

C. Iá, letú je gvišnu reis, sakai
povjód kir so Catholish, beró tó S.
Masho, kakòr tukai per nas: molio
sa te mertye, kakòr pernas; zhasté,
inu

*V. mei Catholish, inu Lutrish. 501
inu klizheo na te Svetnikc Boshye ,
Iposnajo de zhlovik ima eno frai vo-
lo , veliku darshe od tega Ihtiridesleti
dny posta , darshè sa pravizhnu táDu-
hovski Closhterski stán , katere rizhy,
ty Lutrish , samézhajo, inu sanizhu-
iejo.*

*L. Kateri je tá drugi jbtúk sloshnosti
te Christianske Catholiske Cerque ?*

*C. De tá Vera te prave Cerque , ka-
kòr povlod , takú je bilá vteleci enaka ,
od zhafia teh Apostolou , do doleh-
mál.*

*L. Od kodai ti moresh letú veiditi i-
nu snati , de je bila od nékadai vselei e-
naka ?*

*C. Od todai : Sakai kar my ty Ca-
tholish danas verujemo , letú so ve-
rovali nékadai pred stú , pred trystú ,
pred Ihest ú , pred tavshent leitmi , ja
pred Entavshent Ihestú inu pedesetí-
mi leitmi : Inu obedn ne more svisha-*

ti de bi my ty Catholish drugazhi verovali, kakor so verovali, nashi stariishi, pred shestnaist ⁿ stiu leitmi: Letiu je enu gvhnu saminie, de natha vera nei od eniga drusiga zhlovéka (kakor ta Lutriska) lessem pérshla, ampák samu od teh S. Apostolou, inu od famiga Christusa.

L. Kateri je tá trety Jbtuk te sloshnosti, te prave Catholiske Cerque?

C. De natha Catholiska Cerkou, ima eno gvhno, inu enako visho, v' darshaniu te Vere, pres obeniga shtritania ali prepirania.

L. Kai je letiu s'ena visba ali Jbega, te Vere pres obeniga shtritania?

C. Ie tá vših S. Ozhakou enaka vola inu sposnanie per teh tvetih vku-pai Concilijh, ali sbraliszhih vfiga Christianstva.

L. Kai so ty Jveti Okhaki, enake
vole

V^e mei Catholish, inu Lutrish. 503
vole inu sposnana per teb Conciliah?

C. Tú so ty sveti stari vuzheniki, kateri so pred nami shivéli, od Svetiga Duhá revizheni; kateri so tá pravi Christušou vuk pridigovali inu piſſali, tú svetu piſmu prou islagali, inu svoi vuk, inu ſvojo svetúſt s' ve-likimi zhudeſſi potardili. Kakor tú je S. Ambroſius, S. Augustinus, S. Gre-gorius Papesh, S. Hieronymus, S. Ber-nardus, inu nyh doſti drusih, kateri vſi so bily ti stari sveti Catholiski inu Rimski Cerqui podverſheni.

L. Néjo li mogli tudi lety svetniki fa-liti, per teb nyhovib v k u p s b r a l i s z h i b ?

C. Dokler ony so zhlovéki bily, so tudi mogli faliti: ali dokler so ony, v' rizhéh te Vere bily v g l i h , inu sloshni je nyb vuk inu prizhovanie sa riſnizh-nu dershanu: inu tú bi bilá ena veli-ka saméra; inu supar Boshymu pre-

skerbleniu, kadar bi edn hotl misliti, de G. Búg je pustil tolikain tvetih ludy faliti.

L. Kai jo pak ty Conciliij ali sbraliszha, katera to pravo Vero sprizbujejo?

C. Kadar ta Rimski Papesh, kakor en Nemeistnik Christusou, inu glayár tega Christianstva, inu vši, ali yekshi deil teh oblastnikou inu teh vishih te Christianske Cerque, kakor Patriarchi, Shkoffi inu Prelati, v'jmeni v siga Christianstva, bi bily v'kupai sbrani, de bi kai od Christianskiga navuka rovnali; tú se pravi, Concilium ali sbraliszhe.

L. Se li more v' takim sbraliszhi faliti, kar vere ansedene, ali nikár?

C. Se ne more kratku nikár faliti, v' obeno visho, tú je gvishnu.

L. Od kodai ti letú veish inu snash? povit meni, de bóm prou veidil.

C. Iest sim letú vshè iskasal osgorai

V^e mei Catholish, inu Lutrish. 505
rai v^e tem zhetertim govorjeniu, inu
zhes tujsu je Christus svoji Cerqui
oblubil per S. Matthevshi na sadnîm
Capitlnu: De on hozhe per nîci biti
noter do konza svitá: tú je, de on ho-
zhe ti Cerqui nastrani stati, de ona ne
bó mogla saliti. Tudi je on svoij Cer-
qui oblubil per S. Matthevshi na thest-
naisti postavi de tudi tá paklenska ve-
rata tajsto ne bodo mogla motiti ali
premozhí.

L. Néma li tudi tá Luterska Cerkou
enako sloszbino inu tak vuk?

C. Tú je reis de je néma, inu je
nigdár ne bó jméla, kratku nikár.

L. Kakú ti hozbesh letú svishati, de
ona néma take sloszbine, inu vuka?

C. Lagku: Narpoprei, v^e meitemi
Lutrish ali Evangelish, eni so Lutrish,
eni Calvinish, eni Zwinglianish, kate-
ri vši hozhejo dobru Evangelish imen-
novani biti: to pak, v^e vuku te Ve-

re, v' mei tabo taku delezh, kakor ty Catholish inu ty Lutrish. H-dru-
gimu, v' mei Luteranarji eni so Con-
fessionisti, eni to Bidertavferji, eni
Sacramentisti, inu so si v' mei tabo sil-
nu supar. H' tretymu, eni Lutera-
narji dershè de tá Matha je prou, eni
pak jo sanizhuejo, inu jo dershès' e-
nu malikovanîe: v' enih kraih imajo
dvá Sacramenta, eni try: eni predi-
konti hozheo de se ty gréhi jmaio po
rèdu spovédati, eni pak vuzhè de je
sadosti de li edn te s' eniga gréshnika
Iposná, inu tako smoto jmaio v' mei
tabo.

L. More biti de ony imajo te druge
sloszhine v' ti Veri; de so ony vselei v'
nyh vuku enaku obstojezhi, inu de ena-
ku vuzhe.

C. Veliku manîe, kakor v' ti per-
visloszhini, inu nigdár so enaku vu-
zhili.

V mei Catholish , inu Lutrish . 507

L. Od kodai bozbesh tiletū sprizhati ,
de néjo nigdár enaku vuzbili ?

C. Martin Luther ie tam dosti pis-
fal , kateruje potler supèt tayl : v e-
nih Buquah od Sochxihe Visite , on
vuzhy : de tá zhlovik jma eno frai
volo : de ta dобра délla to prou : post ,
molitou , spuvid , Maihe branje je do-
bru , prou , inu de tú to isvelizhanske
rizhy ; inu on kolne tajste , kateri tú
sanizhuejo : Pruti timu v e drugih Bu-
quah , samézhuje inu sanizhuje vle le-
te rizhy .

L. Kai je govuril od Luteranerjeu ,
Georgius Churfürst in Sochxin ?

C. On je djal : Iest dobru veim kai
moji Bittembergarji leitos veruejo ,
kai bodo pak kleitu verovali , tega
jest nevém , inu nesnám .

L. Saj tudi ty Lutrish jmáno enako
visho inu pravosbego v e ti Veri .

C. Cilú nikár : sakai ony sanizhue-
jo

jo vuk teh svetih ozhakou, inu tá Christianska sbraliszha, inu ony hodio li po svoji lastni sastopnosti.

L. Kai ony ne sprizbuejo svoja vero is Biblie, inu is svetiga Pišma?

C. Ony sizer naprei stavio té Biblio, ali v' mei nymije ena velika golufia.

L. Kai se ena velika golufia more biti v' mei temi lutrish vuzbeniki?

C. Kadar edn hozhe kai svishati is svetiga pišma, tá more snati, katera je tá prava sastopnost svetiga pišma: ali ty Lutrish samézhajo té pravo sastopnost teh Biblij, satú kir so savergli té gmain sastopnost teh svetih Ozhakou, inuteh Conciliou; inu gredó sa nyh lastno sastopnostjo: inu dokler nyh sastopnost je zhlovéska, takú ony morejo falliti; inu takú nemajq

V^e mei Catholish, inu Lutrish. 509
majo obene gvišne vishe ali postave,
niti praviga navuka.

L. Ne moresh ti letega boile svishati,
inu iskasati nybovu faleme ?

C. Cilu dobru : vſi ty Lutrish na-
prei gredó , inu nyh vuk vishajo is Bi-
bli ; kadar bi letú reis bilú , prou, inu
sadosti svishantu , takú bi mogli vſi
kezarski navuki riſnizhnibiti , kate-
ru ne more biti , sakai edn drugimú
ſo supar , ter vſai is Biblij.

L. Kai is letega vſiga vun pride , ka-
teru ſi ti meni odgovuril ?

C. Letú : Dokler ſamu tá ſtara
Rimska Catholiska Cerkou v^e Chri-
ſtianskim načuku je ſloshna inu ena-
ka , inu od zhaffa teh S. Apostolou
do tehmál vſelei povſód , kar Vere an-
gré , ſo bily ſloshni , ſatú letá ſama je
prava Christuova Cerkou , inu obe-
na druga nikár.

TV SHESTU GOVOR-
JENIE.

Od svetosti te prave Christusove
Cerque.

L. **K**ateru je tu drugu snaminie b'
posnaniu te prave Christusove
Cerque?

C. Je tá svetúst te svete Cerque, is
katere se posná tá prava Vera.

L. Kakú je Christusova Cerkou sveta,
so li tadai vši Christiani svety?

C. Nélo vši svety, tudi per ti per-
vi Cerqui nélo bily vši sveti, kakor tu-
di v' mei dvanaist Apostoli je bil en Ju-
das gréshnik.

L. Kakú bó tadai tá Cerkou sveta j-
menovana, kir je vmeis doſti pregréjhni-
kou?

V^e mei Catholish, inu Lutrisb. 511

C. Sa volo dveih vrshohou : Nar-
poprei , dokler tá pravi navuk te Cer-
que je cilú zhist inu svět , inu katerisa
nym hodi , tá bō gvišnu svět.

L. Kakú je tá vúk te Catholiske Cer-
que svět , v^e kakesbni vishi ?

C. Tá vúk varie pred gréhi , inu te
ludy visha k^e všim Christianskim zhed-
nostam.

L. Povi ti meni tá drugi urshob ; sa-
kai tá Cerkou le sveta jmenuje ?

C. Satí , dokler ta Catholiska Cer-
kou lépe ſhege naprei staví inu pihe ,
skusi katere le more h^e ti pravi ſvetuſti
priti.

L. Kai ſo tú s^c ene ſhege ali lépe vi-
ſhe , per ti Catholiski Cerqui ?

C. Narpoprei , ſkolai v^e vſih pridi-
gah inu duhovskib buquah ſe tiakai
zyla , de bi ty ludje odverneni bily od
gréhou , inu h^e dobrimu vlezheni. H^e
drugimu , opominajo te ludy vlesku-

S12 Navuk Christianski

si h' ti pokuri, inu savkasheo, de ti gréhi se némajo takú v' gmaino vši v-
kupai vrézhi, ampák sléherni se imá
zhisu spovédati vših tvoi h gréhou,
tudi teh skrivnih misli, bessed inu
diania. H' tretymu, tá Catholiska
Cerkou vuzhy, de en sam tmertni
gréh je sadosti, de en zhlovik je na
vézhnu ferdaman,aku on pokure ne
stury. H' zheterimu, ona dostikrát
spumni tega zhlovéka, na té ostro
sadnjo lodebo, na pakal, inu na te vy-
ze, inu skusi letá svelizhanski stráh,
ty lude te pred gréhi variejo.

L. Kai tá Luterski navuk ne děla tu-
di takú, inu ne vuzby te ludy v' letó
visho?

C. Cilu nikár, ampák tem grésh-
nikam všá vrata gori odpera, inu yh
nyzh ne strashi.

L. Kakú ti moresh meni letu svisha-
ti,

V' mei Catholish, inu Lutrish. 513
ti, de ty Lutrish taku sapelavajo te lu-
dy?

C. Lagku: Narpoprej, ony samé-
zheo tó spuvid na ushieslá, pravio de je-
sadosti, kadať edn svoi gréb pred Bu-
gom sposná, inu de prossi sa odpus-
zhanie. H' drugimu, ony vuzhè,
de tá grévinga zhlovéka stury lhe vek-
lhiga gréshnika. H' tretymu, vuzhe,
de edn nei dalshán teh desset sapuvidi-
dershati. H' zhetertimu, ony vu-
zhè, de je sadosti tá Vera, de vera o-
gasly tá paklenski ogin. H' petimu,
ony vuzhè, de vši Christiani to odjо-
zheni h' timu vézhnimu shivéniu, i nu
de ne morejo ferdaniani biti, a mpák
li ty Neoverni. Kadaredn en tak na-
vuk lilihi, tá imia maihin lúshk' sve-
tusti; on mein i de takú dnu ne more
faliti: ne mara sa Božíj stráh, inu ves-
selu shivy v' hudobnim djanju.

Kk

L. Kas

514 Navuk Christianski.

L. Kai jhe s'ene vishe nuza tá Catholiska Cerkou, de tega zhloveka svetiga stury?

C. Narpoprei, Ona v' vsih pridigah inu duhovskih buquah opomina inu pergania te ludy k' vsim zhednostam, b' pohlcvnosti, h' zhlosti, h' brumnosti, k' andohti, h' krotkosti, inu h' poterpeshlivosti. H' drugimu, ona opomina k' v'sakdan' molitvi, h' postu, h' pokuri s'martraniam tega shivota. H' tretymu, ona sposná v'se duhovne Rede inu bratovske, v' katerih se pride h' ti zhlosti inu svetosti. H' zhetertimu, ona vuzhy, kakú lejma tá sveit sapustiti, inu famimu Bogú slushiti. Lete, inu take ihne vishe nuza tá Catholiska Cerkou, satú de ty ludě k' svetosti pripeo.

L. Kai ty Lutrish ne délajo tudi takú, kakor ty Catholish v' tem navuku?

C. Krat-

V^e mei Catholish, inu Lutrish. 515

C. Kratku nikár , ampák vše letim
mu supar , vše v^e eno drugo visho.

L. Kokú je tú , de ony takú ne dé-
lajo , ampák vše v^e eno drugo visho?

C. Tá post so ony savergli , tó
zhistost , ali divishtvu fezdamuejo ,
pravio : Tá dobra délla so tuđi gréh:
Búg se ne ahta na níe , inu ne morejo
nyzh nuzati.

L. Iest siva bil dostikrat per ti Lutrish
pridigi , ali jest něsim nyzh takešniga
slijhal , kakòrsi ti sdai naprei parnessel ,
meni se sdy de senym kriviza gody.

C. Ah moi priatel : Letú je prava
risniza , de vashi Pridigarji tem gmain
ludém leteh grobih shtukou ne neto
vselei naprei : sakai dokler tá dobra
délla v^e ivetim písmi so vezherath hva-
lena inu sapovédana , ony ne smjejo
takú ozhitnu tajsta sanizhovati. Ali
Luther Martin , inu Calvinus so lete
imenované rizhy vše vuzhili inu v^e

§ 16 Navuk Christianski.

Buque sapissali: de tá dobra délla k^e isvelizhanju nyzh ne pomájajo, inu de obedn ne bó ferdaman, ampák li ty něoverni: tá kateri takelhne rizhy illíhi, tá ne bó veliku maral sa te zhednosti. Meinish li ti moi priatel, de Christus s'vojo taku vrédno kryvjo, je saladil tú Christianstu pres vsga sadú, inu pres vsga dobriga djania kratku nikár.

L. Kateri je tá trety vrshob, de tá Christusova Cerkou je sveta imenovana?

C. Satú, kir v^e tajsti je vlelei bilá dosti pravih inu risnizhnih Svetnikou inu she danashní dán se yh snaide, katerih svetust je tam Búg skusi velika zhudessa potardil: leteh svetnikou nei tamu poln Calender, ampák tudi ceile Buqui.

L. Povi meni nekatero is teh svetnikou, kateri so vuzbili to pravo Vero.

C. So ti shtiri Dohtarji syete Ca-

tho-

V mei Catholish, inu Lutrish. 517
tholiske Cerque S. Gregorius Papesh:
S. Ambrosius: S. Augustinus: S. Hiero-
nymus. Tudi S. Benedictus: S. Ber-
nardus: S. Dominicus: S. Franciscus.
Tudi S. Bonifacius: S. Bilibaldus:
S. Bunibaldus kakeri so Némshko
deshelo na Christušovo vero o-
bernili.

*L. So li bily lety vši Catholish, ali
Papisti, kakor my ty Lutrish imenu-
jemo?*

*C. Kakupak: sakai ony so vero-
vali kar my sdai verujemo; so to lve-
to Mašho btali, kakor my: so naSve-
tnike klizali, kakor my: ihu so bily
tem Papesham inu Rimski Cerqui
podversheni ravnú kakor my.*

*L. Neveishti s'obeniga noviga svet-
nika, kateri je lvetu v' Catholiski Veri
shivil?*

*C. Zhes stú: Vnovizh, Innocen-
tius en brat Franciscanarski v' Rimi:*

518 Navuk Christianski.

letá je prerokaval de Innocentius tā Dessoeti bó Papesh. Tudi Thadæus Franciscanar tudi vč Rimi , kateri je devedesset leit vč ostrim Redi shivil, inu zhes stú leit je bil star, inu je še li pred maihinu leitmi vmerl : inu po smerti do sadashniga dnè, nîegovu truplu , je lipú frishnu , kakòr eniga mladiga zhlovéka , inu se je vshè sku- si nîega dosti zhudešsu sgodilu.

L. *Kaž se jmam jest iz letega govorje- nja navuzbiti, kč moimu nuzu, de bóm veidil ?*

C. Letú : Dokler naša ſveta Ca- tholiska Cerkou , ima en taku ſvet navuk , takú lépe vishe kč ſvetusti na- prei stavi , inu se vč nîci naideo pravi inu rišnizhni ſveti ludè , taku je ena prava nevěsta ali Cerkou Christuso- va.

TV SEDMU GOVOR-
JENIE.

Kakú tá Christusova Cerkou je
všim gmain,

L. **K**aferu je tú tretye snaminie b^c
sposnanju te prave Christusove
Catholiske Cerque ?

C. Tú jmè Catholish , ali vših
gmain , je pravu snaminie tega spos-
nanja.

L. Kai pravi S. Augustinus od tega
snaminia , od tega imena gmain , ali
Catholish ?

C. Mene dershy v^c ti Cerqui tú jmè
Catholish , kateru samu je tá prava
Cerkou obdershala v^c mei tolikain
fólsk kezarjah.

L. Kai bozhe tadaí rezbi, catholish? katere bessede se vy darshite.

C. Nyzh drusiga kakòr všim gmain, inu sa tú e jmennje všim gmain, dokler nje navuk ne samu vše eni desheli, ali per enim folku (kakòr je bilá nekadai v starim Testamenti tá prava Boshya Ilushba li v Judovski desheli) ampák po všim volním sveitu, inu per vših tolikih more enaku biti osnanena.

L. Gdii pak pravi, de tá rísnizbna Cerkou Christusova se jma po všim sveitu osnaniti?

C. Christus sam per S. Marcu na sadnîm capitlnu, je djal k' tvoim Apostolom: Poite, pridigaite inu vuzhite vše folke. Per S. Matthæushi na sadnîm: Poite tiá po všim lveitu inu osnanite tá Evangelí všim Cfeaturam. Tudi my v ti S. Veti moumo: Iest

V^e mei Catholish, inn Lutrish. 521
verujem v^eS. Duhá v^eeno sveto gmain
Catholisko Cerkou.

L. Katera je tadai li epa, inu Catholish Cerkou, katere je vy tardnu darshite?

C. Samu tá Rimska, inu obena druga, je tá prava, sveta Catholish Cerkou.

L. Sakai li jama Rimska, inu obena druga Cerkou, nei tá prava?

C. Narpoprei, satú kir letá lama je rethirana po všim ſveitu, po vših kraljeſtvih, po vših deſhelah, po ſlehnim jesiku. H' drugimu, satú kir Rimska Cerkou vſelei po vših deshlah je vunpoſhilala vuzhenike in upridigarje, inu skusi tajſte ty Ajdje ſo h' Christulu preoberneni; inu te kraile inu Firſhte tega ſvítá, ſo Christu ſu podvergli inu pokorne ſturili, de ſo ony tú malikovanie ſapustili, to nadvado vezh ſhèn jméti doli perpravili,

s'divijih ludy pokorne Boshye hlapze
sturili; Closhtre, Cerque, Shkoffie
gori postavili po vših deshelah, v'ka-
terih le všigamogozhimu Bogú prou-
slushi, inu zhaſt daje.

L. Kai ne délajo ty Lutrish, inue
Calvinijh tudi takú, po všim /veitu?

C. Kratku nikár: ampák ſe muja-
jo te prave Christiane od te prave ve-
re obrazhati; Closhtre, Cerque inu
Shkoffie sapustiti, inu resvaliti: ka-
kòr je sturil tá kezarski krai! v'Angli
kateri je v' enim leiti pustil podreiti
desset tavshent Cerquy, tajste posh-
gati, inu reskopati, v' katerih poprei
ſe je Bogú slushilu.

L. Kai pravio ty ſtari vuzbeniki od
leteh rizhy, ſlaſti od teга praviga nau-
ka?

C. Tertulianus pravi: Ty kezarji
te něſo nigdár pomujali te Aidje pre-
oberniti, ampák li te dobre Christia-

V^emei Catholish, inu Lutrish. 523
ne sapelati. Inu Thomas Bosius pi-
she : de sam Franciscus Xaverius, ie
vežh Aidiō na Christušovo vero per-
pravil , kakòr vši kezarji skupai na
nyh fólsh navuk teh Christianou.

L. So lijhe tudi Catholish Christiani
v^e Anglij , per Ibvedih , inu v^e Turski
semli ?

C. Iá j^e s zvibla de je ſhe doſti
pravih Cat. olish v^e tajſtih deshelah
skrivenih ; sakai vnovizh v^e Anglij ſo
martrani eni Benedictinarji , sa volo
Catholiske Vere.

L. Kokú bi bilú pak , kadar bi ne bi-
lú cilú obeniga Catholish v^e enih deshelah
bi le mogla tá Cerkou jmenavati Catho-
lisb ali gmain ?

C. Iá kakupak : sakai sadostí je ,
de je enkrat bilá tá Catholiska Vera
v^e tajſtih deshelah , ali ſhe bode.

L. Is zbesá ſe more letú doli všeti ali
svi-

524 Navuk Christianski.
svishbati. Kar ti govorysh, ina vu-
zhish?

C. Isletiga, kir je Christus poprej
djal: kakor bō gori jemal tá kúp tvoih
vernih v' sazhetku, taku bō h'konzu
tega lvitá supèt doli jemál.

L. Kei stojy letú sapissanu v' sve-
sim pismu, pokashjti meni prou ozbi-
tnu?

C. Per S. Mattheushu na šlitri
inu dvaissetim Capitlnu, Christus
pravi: satu kir tá nepraviza bō oma-
gala, bō tá lubésn per nyh dosti mers-
la. Inu per S. Lukeshu na ossem-
naistim: kadar pride Syn tega zhlo-
véka, meinish ti de on bō našhel eno
Vero na semli?

L. Ne more li se tudi Lutriski vík, po-
vsim sveitu, vun rejhèriti, kakor Ca-
tholish?

C. G. Búg ne dopustý tega: sakai
je v shë zhes stú mnogiterih kezarji

pre-

V^r mei Catholish, inu Lutrish. 525

prestál ; inu k^c sadnimu tó Arianersko , katera je bilá veliku mozhněsha kakòr Lutrianska inu Calviniska , je jo saterl inu sgruntana pogubil : inu obena kezaria nei bilá po všim lveitu restreslena. Tú vidish ozhitnu moi priatel , de ſamu tá Rimska Cerkou je Catholish inu gmain , inu takú, de letá ſama je tá prava , inu riſnízna Christuſova Cerkou , k^c isvelizha- níu vših ludy na lveitu.

TU OSMU GOVOR- JENIE.

De tá prava Christuſova Cerkou,
more Christianska biti inu A-
postolska.

L. **K**ateru je tú zhetertu snamimle,

526 Navuk Christianski
b^c Sposnaniu te prave risnizbne cerque ?

C. Na tem , de ona je Christianskainu Apostolska , kakòr od sazhetka.

L. Tá Cerkou , sakai se jmenujechri-
stianska inu Apostolska ? rad bi hotl sna-
ti.

C. Satú kir ona je preyela tó Vero
od řamiga Christusa , inu je svishana
od níegovih ūvetih Apostolou.

L. Katera Cerkou inu Navuk , more
nyb Vero inu víske sprizhati , de pride
od Christusa , inu od níegvih Apostolou ?

C. Samu tá Rimska Catholiska Cerkou , inu obena druga na ūveitu.

L. Od kodai ti letú veish inu snášb ,
de samu tá Rimska Cerkou ?

C. Satú kir samu v^c ti Rimski Cer-
qui le snaide , de vglib po Redu , od
sazhetka , naprei gredó ti viši Pasti-
rji , inu naprei postavleni te Cerque ,
od

V^emei Catholish, inu Lutrish. 527
od tehmál , kar je bil tá pèrvi Papesh
S. Peter , noter do sedanìga Papesha
Innocentia tega Enaistga , kateri je
èdn timu drugimu tá ChristianskiNa .
vuk enák v^e roke dal : inu letá tó
Christusovo Vero iskasuje pruti tem
Turkom.

L. Ie li tadaí letú vglib enu sadru-
gim postavlenie , enu snamime te prave
Cerque ?

C. Ty sveti ozhaki , inu stari Cer-
queni yuzheniki , to letú vlelei s^c enu
snaminie dershali , kakòr S.Hierony-
mus , Augustinus , Ambrosius , inu
nyh dosti vezh.

L. Kakú ti vishash , de vleskusi v^e
eno visho jma tá Rimska Cerkou pravi
Apostolski vuk v^e ti Veri ?

C. Letakú svisham : Iest narp-
prei postavim govorjenie S.Paula , ka-
teru je on sturil od te Rimske Cerque ,
na pervim Capitlu k^e Rimjanam . On

piše letaku : Iest sahvalim moiga Bogá, skusi Iesusa Christusa, satú kir vashá Vera po všim lveitu je osnane. na. Tú vidish moi priatel, kakú s. Apostl Paulus, tó Vero te Rimske Cerque, hvali, inu resglassuje po všim lveitu.

L. Kai ti is letega všiga sklenesh?

C. Detú, kar tá Rimska Cerkou je veruvala, inu vuzhila, ob zhassu teh Apostolou, pod tem pěvím Papesham S. Petrom, tú je tudi verovala, inu po všim lveitu resglassila, pod tem drugim Papeshom lvetim Linom. Kar je S. Linus, inu tá Rimska Cerkou verovala, inu po všim lveitu resglassila, tú je tudi verovala tá trety Papesh S. Cletus, inu všá Rimska Cerkou. Kar je S. Cletus inu tá Rimska cerkou ob niegovim zhassu verovala, inu vuzhila, tú je tudi tá, ka-

V^e mei Catholish, inu Lutrish. 529

kateri je sanym pershel tá zheterti Pá-
pesh S. Clemens, inu všá Cerkou, pod
nym, je vuzhila inu verovala: inu ta-
kú od zkassa do zhassa, noter do sada-
niga Papesha, Innocentia tega Enai-
stiga; Búg ga dolgu shivi sa rad Turka.

L. Ne moresb li ti letó vishingo, v^eeno
drugo visbo naprei postaviti, inu ozbi-
zno sturiti?

C. Ja lagku: v^e leto visho: kar tá
Iadaní Papesh Innocentius tá enaisti,
inu tá ceila Rimska Cerkou, pod nym,
danashnî dán veruje inu vuzhy, inu po-
všim tveitu pridiguje, tujsku je tudi ve-
roval inu vuzhyl tá kir je bil pred nym
Clemens tá desseti, inu pod nym všá
Rimska Cerkou: kar je vuzhyl inu ve-
roval Clemens tá desseti, tú je vuzhyl
inu veroval Clemens tá devěti; kar je
veroval, inu vuzhyl Clemens tá deve-
ti, tú je vuzhyl, inu veroval Alexander
tá sedmi; kar Alexauder tú tudi

Innocentius tā desseti: kar Innocentius, tú tudi Vrbanus tā ošmi: kar Vrbanus, tú tudi yſi ti pervi inu s' nymi vglih tā Rimska Cerkou po všim volnim ſveitu, do tega perviga Papesha S. Petra Apostola; taku, de je en sléherni veroval inu vuzhyl vše tú kar niegovi ty pervi; inu nigdar ſe ne more svishati, de en Papesh je drugazhi veroval, ali vuzhyl, kakor tā drugi.

L. Kai is letega vun pride, kai je svršba?

C. Dokler tadai vſi Papeshi ſo verovali inu vuzhili, tú kar ty, kateri ſo bily pred nymi, ſtem ſe skashe, de nyh vuk nei bil Nou, ampák star, inu letá je lyh tajſti, kateriga je S. Peter tā pervi Papesh, inu S. Paulus niegou svésti pomozhnyk, inu Christus ſam vuzhyl.

L. Ieli pak gvijhnu, de oben Rimski Papesh, nei drugazbi vuzhyl ali veroval,

V^e mei Catholish, inu Lutrish. 531
val, kakòr ty, kateri so bily pred ny-
mi?

C. Tú je cilú gvišnu de oben dru-
gazhi, v^e obeno visho, nei vuzhyl ni-
ti veroval.

O. Od kodai ti letú veishinu snajb,
de oben nei drugazhi vuzhyl?

C. Kakòr hitru je perhl en nou
vúk v^e Christianstvi, taku te je sda zi
védilu, gdú je tú sazhèl, kei, inu v^e
kateri desheli je on sazhèl vuzhiti inu
pridigovati. Tudi, gdú je niemu
suparstal, inu takú te kezarie so bile
od Cerque fardamane, inu satrene.

L. Kai je tadaí vezb?

C. Kadar bi bil en Papesh od na-
vuka, tegaprednym Papesha odbé-
shal, inu kadar bi bil en nou vúk sa-
zhèl, taku bi te tudi veidilu kateri Pa-
pesh je tú sturil, inu kadai: tudi bi
se bilú védilu, gdú bi se bil niemu su-
par postavil; kadar pak te nyzh take-

532 Navuk Christianski
iňniga ne snaide, taku je gvišnu, de
Rimski Navuk nei nou, ampák star,
pravi Apostolski, inu Christuſou.

L. Moresh li ti meni letú ozhitniſje
resloſhiti, de bóm jest prou ſaſtopil?

C. Iá lagku: Dokler Rim inu Rims-
ki Papesh, je po všim ſveitu dobrú
ſnán, inu kadar bi bil en Papesh eno
novo Vero sažhél, taku bi te bil mogl
ſpodobnu vus ſveit ſupar poſtaviti, inu
bi já mogli našhi ſuperniki ſnati, kate-
ri Papesh je tú ſtruril, dokler tajſtih je
bilú 242. do ſdaniga Innocentia tega
XI.

L. Ne morejo li ty Lutriſh ali Calvi-
niſh, tudi letú od nyb Cerque govoriti?

C. Cilú nikár: sakai te dobrú vei,
kadai Luther inu Calvin; v' katerim
Méſtu, inu Leitu, ſo ony nyh fólsh
vuk sažheli. Tudi ſe vei gdú te je bil
nym ſupar poſtavil. Kakòr te je bilú
tukai v' našhi Crainski deſheli ſgodir-
lu,

V^e mei Catholish, inu Lutrish. 533
lu, kadar je bil sazhēl sapelavati iⁿu na
Luthersko kezario obrazhati letó de-
stielo Primosh Truber, inu Kobila
Iuri, takrat tā Bogabojezhi Shkoff
Lublanski Thomas Hrén se je bil s'viš
mozhjó supar postavil ty nyhovi Ke-
zarij, inu je bil s' veliko mujo, supèt
te ludy perpravil na tó pervo pravo Ca-
tholisko Vero. Takešnec rizhy se tu-
di védó od drusih Kezarij, po drugih
desheiah sturjenih.

L. Kai se tadai nevei, pod katerim Pa-
pesbam so sazheli Masho brati, sa te mer-
tve moliti, Boshyo Mater inu te Svetni-
ke zbastiti, inu yb proffiti, tudi te she-
gnanerizhy v^e zbasti iméti?

C. Kadar bi vši Predikonti bily sku-
pai, ony všai bi ne mogli tega pové-
dati, pod katerim se je tú vše sazhe-
lu: istega se vidi, de nasha Vera inu
Navuk je tá pravi stari Apostolski vúk
inu Vera.

L. Komú se pergliba tú Papeshtvu ?

C. Eni slati ketini : sakai kakòr v^č
 eni ketini en glid na tem drugim vissý,
 inu en glid tega drusiga sa fabo vlé-
 zhe, takú gredó en Rimski Papesh sa
 tem drugim vglih v^č ti rišnizhni Cer-
 qui, v^č nyh yuku, inu v^č veri, inu tú
 te kashe od eniga do drusiga noter do
 S. Petra Apostola; inu kakòr tyPape-
 shi so edn drugimu tó Vero inu vuk v-
 glih v^č roke dali; takú na tem vissý všá
 Christianska Catholiska Rimska Cer-
 kou glib vkupai, inu te iskashuje od e-
 niga zhassa do drusiga v^č rizhéh te Ve-
 re, všelei enaku, od zhassa teh A-
 postolou noter do do-
 lehmál.

TV DEVETU GOVOR- JENIE.

Od zhudeffu te prave Cerque.

L. **K**aeru je tú pètu snamin^h a h^c spo-
snanu te prave Christusove Cer-
que?

C. So tá zhudesla inu mirakelni :
sakai , tú je tá prava Cerkou Christušo-
va, v^c kateri se tá zhudessa délajo, nikáz
tá , v^c kateri se nigdár enu zhudu ne
sgody.

L. Kei stoju letú sapissanu v^c svetim
pijmi , kar ti sdai k^c meni govorysh?

C. Per S. Marcu na sadním Capitl.
nu , Christus pravi : Tá zhudesla pak ,
katera poideo sa temi kir veruejo , to
letá : V^c moim jmènu hodo ony hudi-
zhe yun isganiali , s^c novimi jesiki go-

536 *Nauuk Christianski*
vorili; kazhe preganiali, inuaku bodo kai smertniga pyli, taku jim ne bo shkodovalu. Ony bodo na bolnike roke pokladali, inu jim bo buile.

L. Kei /be stojj píssanu v^e S. Písmi, de
ty Verni bodo zhudefsa délalii?

C. Per S. Joannesu na shtirinaisti postavi, Christus pravi: Sa rišnizhnu jest vam povém, tá kir v^e mene veruje, tá bo tá djania délal, katera jest délal, inu bo she veksha délal.

L. Tadai en Jléherni Christian more
zhudefsa délalii, v^e ti Catholiski Veri?

C. Nikár Jléherni. Sakai S. Paulus v^e pervim lystu h^e Corinthariam, nadvanaistim, inu devet inu dvailsetim, tam pravi: So li tadai vsi verni Preroki? ali ony vsi govorë s'novimi jesiki? ali imajo li vsi to gnado bolnike osdravlati? kakor de bi on hotlrezhi:reis de nikár vsi: já nikár vsi imajo to gna-
do.

V^e mei Catholish, inu Lutrish. 537

L. Kakú tadaise jmajo te jmenovane Christuove besjede sastopiti?

C. Nikár takú, kakòr de bi vši Ver-
ni mogli zhudessa délati; ampák de v-
šelei v^e mei pravimi niegovimi Verni-
mi, bodo li eni, kateri bodo zhudessa
délati.

L. So tadai v^e ty Rimski Catholiski
Cerqui všelei se tá zhudessa godila?

C. Já kakupak, všelei: tajstih je do-
sti velikib Buqui polnu, kateri néto od
gmain ludy smíleni, ampak od svetih
inu modrih vuzhenikou popissani.

L. Moresh li ti meni nékatera povéda-
ti? sakai zhudessa délati je ena velika
reizb.

C. Narpoprei, S. Martin en sveti
Shkoff v^e Francij, je try mertve od
imerti gorisbudil, letú vei vus volen
svetit. H^e drugimu, S. Lovranz en
Levyt, inu marternik v^e Rimu, je s^e
snaminiam S. Krisha te slépe gledajo-

zhe sturil, od kateriga po vsim sveitu
je bere inu poye. H' tretymu, S. Bene-
dictus en S. Oppat, inu Shtifstar teh
Manihou, je dva mertva oshivil, kakòr
od nîega pishe S. Gregor en Dohtar
S. Catholske Cerque. H' zheterti-
mu, svetimu Franciscu so teh pèt
Christułovih Ran na nîegovim shivo-
tu bile sasnaminovane, inu tudi po
nîegovi smerti ostanco na nîegovim
truplu, do danashniga dnè: tú je gvi-
shnu enu veliku zhudu.

L. Se li godè jhe zhudeffa vladanîm
zhassu v' ti Rimski Catholiski Cerqui, ali
nikár?

C. Ia cilu dosti: slasti per Divizi Ma-
rji v' Leretu, v' Lashki deskeli, v'
svaizerski desheli, v' Payerski desheli,
v' Ihvabouski desheli, v' Shtajerki de-
sheli, inu po vsim sveitu.

L. Kai pravio pak ty suparniki od teb
zhudeffou, katera so je sgodila?

C. Pra-

V mei Catholish, inu Lutrish. 539

C. Pravio, de lo smislene rizhy ,
ali pak djania teh hudih duhou, inu
nikar zhudessa.

L. Kai pravish pak ti od lete Mai-
nunge? ali od letega supar govorjenia?

C. Ravnu tú ony dershe kakòr ty
Iudje kir to djali: Christus isgania te
hudizhevun, skusi múzh tega Beelze-
buba.

L. More li tudi tá budyz zhudeffa dé-
lati, kir sicer je polbin kunsti?

C. Te mertve gori sbuditi, te slépe
gledajozhe sturiti, inu vezh drusih
zhudeslou on ne more sturiti; inu akú
lyh bi kai snal, taku Búg ne dopusty
niemu sturiti: sakai letú bi bilú Boshy-
mu prevideniu supar, kadar bi Búg te
svoje, kateri ga is céliga serzá yszheo,
inu lubio, pustil od hudizha ilipiti inu
galufati, inu níegovu pegerovanie
dopustiti de bi se sgodilu.

L.Né-
no id ob iinovogo iq irov li
uon

L. Nějoli Luther Martin, inu Calvinus, tudi nyb navuk skusi zhudeffa poterdili?

C. Kratku nikár; ony to se bily sicer podstopili, zhudefla délati; ali ony to bily všeckle ih^e shpotu sturjeni: inu taku dolgu, dokler ony ne bodo nyh Vero s^e zhudeffi potardili, nei oben dolshánnym verovati. Kakor je tam Christus od Iudou govuril: kadar bi jest ne bil tá délla délal, katera sicer oben nei délal, taku bi ony ne iméli gréha.

L. Kai všké is tega vfiga vun pride, kar si ti meni ozbitnu perpovédal?

C. Letú te sastopi: kadar ty Iudje nélo bily dolshní verovati Christušu, kadar bi ne bil obeniga zhudeffa sturil, taku já velíku manié se more verovati enimu Manihu, kir vun isCloihtra skozhi, kateri sem pride, inu hozhe tá lveit pregovoriti, de bi en nou

V^k mei Catholish, inu Lutrish. 541
nou vuk gorivsèli , inu de bi popusti-
li , inu savergli vše tú , kar je vše Chri-
stianstvu vshè entavshent inu pètstu-
leit , všelei prou inu vglih veruvalu ?

L. Kai tú nei enu veliku zbudu , de
Luterska Vera je taku bitru inu možnosti
goripersbla?

C. Tú je enu ravnú taku zhudu ,
kakòr de bi en velik kamn is eniga hri-
ba doli padl , inu bi dosti drusih ka-
minou sanym doli letélu. Kai ho-
zhet tú s' enu zhudu biti , de nyh dosti
je en tak navuk gorivsèlu , kateri sa-
mèzhe tá post , spuvid , inu vše teshia-
ve od tega shivota ? inu odpre vrata
k' gréhu.

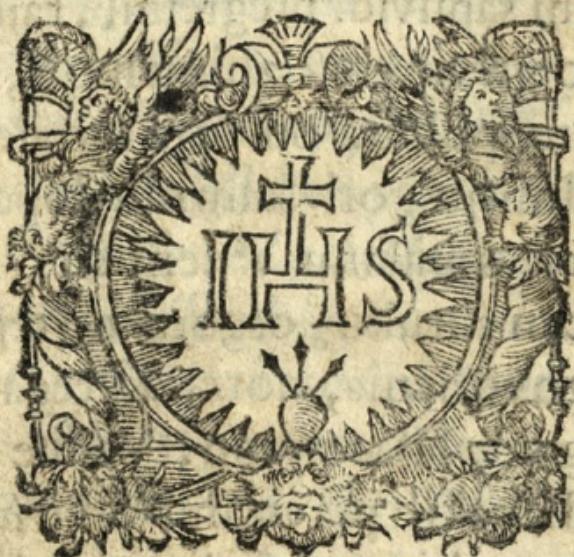
L. Nu jest sim vshè skorai vše sadostis
sastopil. 1. Kai je tá Verà. 2. Kai jest
morem verovati , tú je , kar tá nékada-
Jhníá Rimska Catholiska Cerkou sapove-
da verovati. 4. Od kodai jest morem
posnati , de tá Catholiska Rimska Cerkou

je tá prava Christusova Cerkou: tú je, od todai, dokler ona jama je enaku sloshna, enaka v' Navuki, sveta, inu po všim sveituru resbirana; kír nema nie sazhetka od obeniga, ampák od Christusa inu od teh Apostolou, inu je poterjena skusi pres zbilja velika zhudešša. Takú jest sim je sadosti navuzhil, kakú jest morem moiga Bogá inu Gospuda, skusi tó Vero, sadosti sposnati. Sdai pak navuzbiti mene tudi, kakú jest jmam posehmál G. Bogú slushiti, satú de jest bóm prou Catholish Rimske Cerque ratal, inu de bóm tá vězni lón v' Nebessib dosegil.

C. Letú jest hozhem rad sturiti moi priatel. Aku ti posehmál pegerujesh popolnama biti v' ti stari Catholiski Veri, skusi katero famo se more k'isvelizhaníu priti, inu shelysh v' leti prou andohtlivu Bogú slushiti: taku ti moresh te S. Sacramente ferzhnu nuzati, s' velito andohtjo. Kakú pak bi

V^r mei Catholish, inu Lutrish. 543
bi tijmil taiste poſehmál nuzati, vuzhi
ſe v^c tem osgorai popiffanu, inu go-
vorjeniu eniga ſynu ſvoim ožhetom,
v^c tem drugim poglavitim ſhtuku, v^c
tem dvanaiftim govorjeniu od teh S.
Sacramentou. H^c drugimu, Te Bo-
shye sapuvidi, inu niègove ſvete Cer-
que ſ'flissam dershi, inu kar ſi ti pruti
Sléherni sapuvidi pregréhil, tajſtiga ſ'
veliko grévingo ſe zhiflu ſpovi, tó na-
losheno pokura od tega ipovidnika,
ſ' andohtjo gorivsam i nu dopernessi,
kakòr je ſapiſſanu v^c tem tretym po-
glavitim ſhtuku, osgorai od tega per-
viga govorjenia, noter do tega ſedm-
naiftiga. H^c tretymu, Vadife v^c teh
Christianskih pravizah, kakú ſe more
edn navuzhiti, tú ſtoji osgorai v^c tem
desſetim poglavitim ſhtuku, od tega
perviga govorjenia, noter do tega try
inu dyaisletiga, ſapiſſanu. Gospúd
Büg

Búg dai enim u sléhernimii, káteri she-
 ly to pravo Vero, skusi níegovo gna-
 do, eno rišnizhno stanovitnost, po-
 bulshanié níegoviga shivénia, inu po
 letem, en frézhn isvelizhan konz, inu
 tú Nebeshku vesselje, A-
 men.

Od Švetiga Sacramenta

tega Altaria, tú je, od Švetiga Ré-
šniga Telleſſa Naſhiga Isvelizharja Je-
ſusa Christusa, vprahainia, i nu odguvor
poſtavleni, ſlaſti ſa te mlade ludy, kateri
pervih hozhejo k' Svetimu Obhai-
lu perſtopiti.

Porovnaite ta poot tega Gof-
puda.

Tú pervu Uprajbainie.

Kai je ta Sacrament tega Švetiga Al-
tarja?

Odguvor.

Letá je ta narívetéſhi, i nu viſihi
Sacrament, v' mei vſimi Sacramenti
ali ſkrivnustmi, v' katerima tú ſhivu
Tellú inu kry Christuſova, ja ſam Je-

sus Christus prou riſaizhnu, inu v^e
svoim stanu ſe preime.

Tú drugu vprahainie.

Sakai ſe imenuje tā narsvetiſhi, inu
viſbijhi Sacrament?

Odguvor.

Sakai v^e teh drugih ſvetih Sacra-
mentih, my li ſamu bomo deleſhni
těga preſvetiga ſaſlufhenia Christulovi-
ga, inu niegovo Boshyo gnado prei-
memo; ali v^e letem ſvetim Sacramen-
ti, my preimemo nikár li Boshyc gna-
ge, ampák Christusa Sýna Boshygá,
kateri je vſih gnád en pravi Goſpúd.

Tú tretje vprahainie.

Ie li Nash Goſpúd Jesus Christus s^e
dušho, inu s^e Telleſſom s^e kryvjo inu
s^e messom, s^e Bogastvam inu s^e zhlo-
věſtvom, pod enim taku maihinim
oblatom sapopaden?

Odguvor.

Ia: inu kateri nad tem zvibla, ta-
nei oben pravi Karszhenik.

Tú

Tu zbetertu vprashainie.

Kakú more letú biti, dokler letú ie
zbes pamet, zbes saftopnost, inu zbes
vše pozhutke?

Odgúvor.

Aku lyh naša zhloveska pamet, ta-
keihne rizhy ne sapopade, tudi naše
zhloveske ozhy, naša ušta, inu ty
drugi naši pozhutki, takeihne skriv-
nosti, ne pozhutio: vener, dokler sam
Christus, kateri je tá prava rišniza, ie
govoril per ti pušledni vezherji, rekózli:
Letú je moje Tellú, Letú je moja kry,
taku my tú moremo, inu imamo ve-
rovati, ravnú kakor tem besédam te-
ga Nebeskiga Ozhetá, kír je djal: Le-
tá je moi lubi Syii, kete ga vy simate
posluzhati.

Tu pètu vprashainie.

Kadar se ena shègnana Hostia ali Ob-
lat resloni, se li tudi resloni tu Tellue
Christusovu?

Odguvor.

Kratku nikár , sakai Christus ne more vezh tarpéti , tudi vezh ne vmerje ; kakòr Sveti Paulus piše na Rimlane , na shefti postavi , ampák on ostane ceil , neresdilen , inu nerestomnien , pod sléhernim koszam . V sami en navuk od eniga shpégla , resbiga na shtiri ali vezh koszcu , taku ti bósh v' sléhernim koszi tvoje ceilu oblizhje vidil , inu tvoje oblizhje ne bó resbitu , temuzh samu tá shpeigel . Raynu takú , akulyh tá iveti Oblat v' letem prezhaštítim Sacramenti se prelomi , taku všai tú zartunu Christušovu Svetu Réshnu Tellu se ne prelomi , ampák sama tá shtált , ali podoba tega kruha se prelomi .

Tú ſhestu Vprashainie .

Se li tudi ima tá prezhaštítivi Sacrament zhastiti , inu moliti ?

Od-

Odguvor.

Iá, se ima zhaſtitи inu moliti, satú kir tú ſhivu Christuſovu Teſlú inu kry, já ſam Nash Gospúd Ieſus Christus, s' laſtno Perſono inu ſtanom je vprizho. Iá on te ima zhaſtitи inu moliti, po tei Boshji poſtavi; Bogá twoiga Goſpuda ti imash moliti. Takú to níega molili ty lubesnivi trye kraili v' Betlehemi, ty logri na ti gorri Tabor, tá ilép rojen, v' Ierusalemí.

Tú ſedmu Vpraſhainie.

Sakai pak ty necatoliski, inu ty Kezarji, ne zhaſtè, inu ne molio letá Sveti Sacrament? Odguvor.

Satú kir ty necatoliski to neoverní, ony neverujejo de je Christus prou riſnizhnu, s' ſvoim Svetim Tellessom inu s' kryvjo vprizho; satorai ony ga ne zhaſtio, inu ga tudi ne molio.

Tú oſmu Vpraſhainie.

Imamo li my tá Sacrament teh Necatoliskih moliti ali nikár? Od-

Odguvor.

Kratku nikár, sakai ta nyh nepravi Sacrament, je li en gmain neshègna. ni pekou krúh, inu enu neshègnanu vinu, pod katerim niti je Christulovu Tellú, niti nîegova kry. Vrshoh je letá, dokler nyh Prediconti néto shègnani Mashniki, satorai ony ne morejo tá prezhasstiti Sacrament shègnati, inu posvetiti, kakòr ty nashi Catholiski Mashniki, kateri imajo takeshno oblast. Tú devetu Vprashainie.

Sakai my tá vissoku zbastitivi Sacrament preimemo?

Odguvor.

My ga preimemo sa shest urshohou volo. H' pervimu, k' enimu spomini nu Christusa. H' drugimu, sa volo lubésni Christusa; sakai on je is prave lubavi goripostavil tá Sacrament, is lubave pruti nîemu ga tudi preimemo. H' tretymu, k' eni shpishi naših du-

thyz.

lhyz. H' zhetertimu, h' troshti na-
shih dušhyz. H' pétimu, k' veiku na-
shih dušhyz. H' shestimu, k' eni sa-
stavi ūega vézhniga shivénia : kateri
bó od letega kruha jeidel, tá bode shi-
vil vekoma ; govory sam Christus per
Svetim Ioannesu na shesti postavi.

Tú dessetu Vprahainie.

Kakú je jma letá vissoku zbastitliví
Sacrament prejeti, podeno, ali pod dvei-
ma shtatmi?

Odguvor.

Kakòr ta Sveti Catholiska Cerkou
sapovei, takú ga imamo prejeti ; sa-
kai ona je en steber inu pravi grúnt té
riñize, onaje od Svetiga Duhá visha-
na, inu ne more, v' rizhéh te Verc sai-
ti, ali faliti.

Tú enaistu Vprahainie.

Kakú pak odložhi inu sapovei tá ve-
ta Christianska Catholiska Cerkou, de ga
imamo prejemati?

Odguvor.

Ona je odlozhila , de se ima pod eno shtaltjo prejeti , kakòr so ga tudi ty nashi nekadani starishi velikustiu leit semkai vrédnú , inu nuznu prejemali.

Tú dvanaistu Vprashainie.

Prourisnizbru od tega govoriti , poviti meni : kai je buljhe , de se li pod eno samo shtaltjo preime , ali pod dveima ?

Odguvor.

Obenu nei búlshe , obeni nei hui-
she : obenu nei vezh , obenu nei man-
she kakòr tú drugu : sakai aku ti tá Sacrament preimesh pod eno shtaltjo ,
takutí preimesh céliga Christusa po-
polnama , inu neredsileniga : aku ga
ti preimesh pod obeima shtaltama , ta-
ku ti raynu takú preimesh céliga Chri-
stusa , kakòr pod sléherno shtaltjo .

Tú trinaistu Vprashainie.

Ali , kai ti meni sa en jvit dash ; kakú
ga imam jest prejeti ?

Od-

Odguyor.

Ob letem sadainim nevarnim zhas-
su , jest tebi i veitujem , de ga ti prei-
mesh , kakor ga jest prejemlem , kir-
taku dobru shelym isvelizhan biti , ka-
kòr ti .

*Tu shtirinaistu Vprashbainie.**Kaku ga pak ti preimesh ?**Odguyor.*

Iest ga preimem li pod eno shtaltjo ,
sa i hest urshohou volo . H' pervimu ,
sa volo te pokorszhine pruti ti v'sih
v' kup gmain sveti Christianski Cer-
qui . H' drugimu , sa volo ene vek-
she Vere pruti Christusu ; sakai ty nel
Catholiski neverujejo kakor jest , de je
ceil letukai pod eno shtaltjo . H' tre-
tymu , sa volo ene globokeishe po-
hlevnosti , pruti timu Svetimu Sacra-
mentu . H' zhetertimu , sa volo ene
popolnamishe lubave pruti nashim ra-
nikim starishim , kateri to ga tudi li

pod eno shtaltjo prejemali. H' petim
mu, sa volo sglihania s' mojo to vi-
sho gotpoisko Duhovno inu deshels-
ko, katera ga tudi taku preime. H' the-
stimu, sa volo pohuithanìa, de drugi
ne bodo meinili, de sim jest tudi v'
mei temi necatoliskimi: sakai v' na-
shih zhassih, ony vsi ga preime; o pod
obedvema shtaltami, inu li sama ta
prava Catholiska Cerkou preime ta
vissoku zhaštìlivì Sacrament pod eno
shtaltjo: satu,aku bi lyh jest mogel
se obhajati pod dveima shtaltama, ta-
ku jest vñai n'hozhem, de se ne bo
meinilu, de se jest raduiem pruti tem
necatoliskim.

Tu pètnaistu Vprajhainie.

*Nei li pak Christus per vezberji sapo-
védal, de en sledni ga ima prejeti pod
dveima shtaltami?*

Odguvor.

*Dje, nei sapovédal: sakai v' vñizhi-
her-*

herni Biblia my ne naidemo li ene beléde , de bi bil Christus tá Gošpúd , le-
tí sapovédal ; ampák on ie lvoii sveti Cerqui , kakòr hishni Gošpodini , po-
priłoshrnosti zhassa , takú ali takú vshi-
vati , labodnu zhes pustil . Tem Maš-
nikam pak , kadar ony tamí Mašho der-
shè , ie sapovédanu , de ga imai pre-
icti pod obedvema shtaltama , sa volo
tega offrovania : kadar pak Mašhe ne
darshè , taku ga ony takrat li pod eno-
shtaltio preimeio .

Tu / bestnaistu V prashbainie.

Kai pak pomeini de je Christus per ve-
zherji sebe v tem Sacramenti pod dyei-
ma shaltama dal ?

Odguvor.

Nash lubi Gošpúd Christus ie per ti
vezherjá ga dal li tamim lvoim lubim
Iogram , kateri lo Shkoffi inu Mašniki
bily , inu po rédu Melhisedeka , de
tó slushbó te lve te Mašhe imai der-
sha-

shati, de bi my v^e tem Novim Testamenti, en nou offer iméli, na meistu teh Judovskih offiou, ty lubi Boshii Jogri so offrovali inu Maſhe dershali, kakòr ſe v^e nyh Iſtoriah vidi.

Tu ſedemnaiftu Vprajbainie.

Kaku ſe my imamo b^e timu prezartanimu ſvetimu Sacramentu perpraviti?

Odguvor.

Na tú narvrednijhe, kar ie zhlovéku narmogozhishhe: Sakai Sveti Paulus pravi: kateri ga nevrédnu preime, tá bó dolshán, nad Tellessom inu kryvió Christuſovo.

Tu ſedemnaiftu Vprajbainie.

Kai ſe pravi dolshán biti nad Tellessom inu kryvjo Christuſovo?

Odguvor.

Letú ie tolikain, kakòr enu mordranje ali vbytie doparnesti nad Gospudaim naſhim Christuſam.

Tu

Tu devetnaistu Vprashainie.

Kaku je more en zhlövik vrednu h' tiziu obhajlu perpraviti?

Odguvor.

Slasti na shtiri vishe. H' pervimu, leta le vrednu perpravi, kateri se ponovy v' ti pravi inu risnizhni Catholiski veri, inu ne zvibla nad obenim Artikelnam. H' drugimu, kateri vsih svoih sposobnih, inu veidezhikh grehou se pohlevnu spovei enimu shegnanimu, inu h' timu odlozhnenemu Mashniku. H' tretymu, kateri svoimu blishnimu is farza odpusty. H' zhetertimu, kateri si stanovitnu, inu mozhnu naprei vsame svoi leben pobulskati, ali popraviti, inu nikar vezh v' te perve, ali doparnessene grehe pasti, inu yh ponoviti.

Tu dvaissjetu Vprashainie.

Kateri zhlövik ne vrednu perstopi, inu ga ne vrednu preime?

Od-

Odguvor.

Tá , kateri te shtiri spred , imenovane shtuke nema . ali sa nje ne mara , tú je sa to pravo Vero , sa eno pohlevno spuvid , sa is larza odpuszhenie , inu sa mozhnu naprei vsctje tega pobulihania .

Tú enu inu dvaissetu Vprajshainie.

Kakú dolgu ostane Christus per enimu zhlovezku , po tem prejetju tega zartaniga /vetiga Sacramenta ?

Odguvor.

S' tvojo tellešno prou lastno vprizhnostjo , on ostane per enimu zhlovezku , taku dolgu , de se tá shtalt tega kruka preminy v zhlovezku ; ali s' tvojo sveto gnado , mozhjo , sladkustjo , lubesnivostjo , milostjo , inu s' drugimi takestnimi Dary , taku dolgu ostane , kakor dolgu en zhlovik brumen , andohtiu , Bogabojezhi ostane , inu svečtu , Christiansku shivy , inu te s' obenim

nim naglavnim gréhom ne oskruny,
inu ne omadeshi.

Dosebmál sa Christiansko mladíst.

Na tú pak, sadai pride enu lipú inie
drugu Vprashainiesa vših?aku je tude
dobru dostikrat tá sveti Sacrament pre-
jeti? Odguvor.

Je ramínu dobru, pridnú, huznu,
inu svelizhansku; Christulu timu
Gospudi cilú prietnu, kakor skusi le-
tē vrshohe, inu priglihe (od katerih
bomo govorili) te more sposnati.

Narpoprej, ravnú kakor, en bru-
men svésti Ozha, rad vídi, de níega,
niegou lubesnivi syn, nikát li enkrat
ali dyakrat, ampák pogostim, inu do-
stikrat v' leiti, na niegovu stanovanie,
áli prebivaliszhe poklizhe: taku nyzh
nei lubliahiga, nathimu lubimu Got-
pudu Jesuň Christulu, kakor de my
niegovi otroci, níega dostikrat v'
na-
sha prebivaliszha poklizhem, inu por-

vabimo ; kateru se sgody , vč prietju
tega prezartaniga Svetiga Sacramen-
ta.

Hč drugimu , ravnū kakòr en do-
ber priatel je rad per enimu drugimu
dobrimu priatelu : taku je christus nash
narbulshi priatel per nas : Aku pak ti
nési rad per Christusu , tū je enu sna-
minie , de ti nési niegou priatel , inu se
veliku ne ahtash na niegove lubéšni.

Hč tretymu , ravnū kakòr en vbogi-
mōsh , je rad per enimu bogatimu , ka-
teri letū nad labo ima , de je milostiū ,
daratliū , inu raddaven ; on tudi rad
vidi , kadar tá bogati vč niegovo hitho
pride , sakai on malukadai pride pres
velikiga darú , inu shenkinge . My zhlo-
véki smó vbogi inu revni , Christus tá
Gospúd pak , je tá narbogatishi , inu
milostivishi ; kolikain krat on vč na-
she pohishtvu notar grè (kateru se sku-
si letá prezartani lyeti Sacrement sgo-
dy)

dy) taku on nam sapusty drage , inu imenitne Dary , skusi katere my, nikár li samu h^c pogosteishimu prietju tegastiga , ampák tudi h^c timu vézhnimu lebnu vrédni , inu perpravleni postanemo.

H^c zhetertimu , Christus je en prevelik ogîn : ali ravnu v^c leti vishi , kakor enu selenu drivú , ali ena butoriza seleniga faihtniga veyovja , se lagku ne vname , niti leshge , kadar se tá ogîn li enu malu h^c timu darshy ; temuzh se more pogostim , inu taku dolgu derskati tá mokri , frovi , ali faihtní leis , tá mokra frova poléna per tem ogníu , de yh tegreye , inu de tá mokrota is tegaleššá , ali polein vun pride . Taku my révni zhlovéki , kir smó s^c velikimi gréhi inu pregréhami salyti inu pomozheni , ie ne moremo lahku v^c tá Boshij ogîn ipreminiti , kakor li skusi tú pogostim dostikrat pre-

H^o pètimu , ravnu kakòr tá , po na-
turi , všakdaní krúh , je ena shpisha
tega shivota , takú je letá Sveti Sacra-
ment ena prava shpisá teh vernih du-
šhyz : inu ravnu kakòr tá shivot , pres
te , po naturi , shpishe , ne more dé-
lati , niti shivéti , taku tudi tá dusha ,
kadar letè duhovne sbpishe , tega pre-
zartaniga svetiga Réshniga Tellessa né-
ma , taku shivéti ne more , ali Gošpu-
di Bogú kai prietniga délati . Kateri
mene jei (pravi Christus per svetim
Joannesu na shesti postavi) tá bode sa
volo mene shivil . Dokler pak je tá
duthiza dosti shlahtnisha inu imenit-
nišha kakòr tú tellú , kateru imasko-
rai od zbervú sneidenu biti , inu my
vener tú tellú , všakdán , tolikainkrat
sbpishamo , inu preskarbimo , kakú ve-
liku vczb inu llabodni be bi te letú i-
mé .

mélu ti dušbizi sgoditi ? katera je po
Boshji raven podobi stvarjena , inu
nevmeriezba.

H' ihesumu, ravnu kakòr tá shivot
tó naturo v' ihaffanîc , inu lastnúst
ene shpishe lagku na se ne vsame, te-
muzh de on dostikrát jo vshiva ; ta-
ku my zhlovéki laglishe ne moremo,
v' te Christuſove zhednosti se spremi-
niti , inu postati cilú Duhovni inu Ne-
beshki , ampák de my dostikrát v-
shivamo lete Nebeshke , inu Duhov-
ne shpishe.

H' iedmimu , Ravnu kakòr ob
zhassu te moric inu kuge vek thi deil
teh ludy te , sa kushne , dobre arznie
yszhejo , katere tegazhlovéka obrá-
nio pred tó shleiso inu tó strupovito
kugo , inu pred hudimi bolesnami :
takу bi tudi my iméli sturiti , dokler je
tá i veit polhen strupá teh gréhou , inu
obena bulsha arznia , katera zhlové-

ka pred letem strupam ohrani, se ne naide, kakòr letá prezartani Sveti Sacrament, taku bi my iméli letega pogostim vshivati.

K' Oslimimu, kàdar hozhe eden svoim tovrashnikam pod ozhy stopiti, taku se on poslissa, inu pomuja, de on jma dobre brambe inu oroshje, de yh on more prestrashiti, inu nasai pognati. My zhlovéki imamo neisrezhenu dosti tovrashnikou, videzhib, inu nevidezhih, ali bulshe brambe inu oroshjá, inu obeniga sveistishiga raven voiszhaka my ne moremo iméti, kakòr Jesuša Christuša, Gošpuda Našiga, kateriga my v' letem presvetim zartanim Sacramenti, prou v' lastni Personi preimemo: satorai my ga imamo pogostim prejemati.

H' devetimu, kakòr en bolni, ali raminu slú ranieni zhlovik, ima velike shele, de tá arzat ali tá padar po-

gostu k' niemu pride, inu niemu nie-
ga bolésan inu bolezhine polagzhá ;
taku my zhlovéki , kir smó slú inu
hudú ranieni na nashi duhizi , inu s'
veliko slabustjo oblosheni , bi prou i-
nu slabodnu eno salu veliko shelnost,
inu farzhno shelo iméli iméti , po ti
vprizhnosti Christusa , tega narbul-
thiga arzata , kateri nam v' letem
prezartanim Svetim Réshnim Téleli-
si , supar vše pomankanie , inu bolés-
ni veliku lépih , inu sdravih arznij ťa-
bo parnesse.

H' dessetimu , Ravnu kakòr ty
kupzi , inu Kramarji , narraihi , inu
vekshi deil na tá meista vleizhejo , na
katerih ſe narbulthih dobizhkou
troſhtajo : já tudi ty petlerji , cilú flit-
sig h' tem hisham pridejo , kir ſe tè
narbulthe almoshne vunkai dilè : ta-
ku my karszheniki , narvezh , inu
nairaithi bi ſe iméli poſlissati , k' misi

tega Goipuda priti, per kateri se my imamo troshtati, teh narvekshih dozhikou: tukai bomo my te narvekshi, inu imenitnithe dary, inu ta narshlahtnishi predragi dobizhik prejeli, inu dolegli: sakai letukai bodo nam ty vslakdanî mali grehi odpuszeni; ta mûzh inu oblast tega hudiga sovrashnika osslablena; ja mûzh inu oblast tega hudiga sovrashnika osslablena; ta mûzh, tarzhnûst inu junashtvu nam bo podilenu; to smert, budizha, inu vse slu, bomo premogli; ta pozhutek, inu shelnost, bo v' teh manshih grehikh pomanthana, inu tu per volenie per teh vekshih grehikh bo prozh odvsetu, inu s' tem vsi Boshji dary, s' pomuzhjo Boshyo, bodo nam shenkani.

Kaku pak se ima moliti, kadar my bozbemo k' svetimu obhailu perstopiti?

Od-

Odgovor.

Se morejo lete sdolai postavlene molitve , ali druge letem enake s' andohtjo dopernesti .

Ena Molitou pred prejetjam Svetiga Rébniga Tellessa.

OMilostivi Búg, Gospúd Jésus Christus, kir si ti sa nashiga isvelizhania volo , tvoje Tellú inu Kry, v' té narfershmai-tnisho , inu britkésho smert tega krisha isrozbil , inu si tebe samiga; v' letem Svetim Sa- cramenti , k' eni shpishi inu arznij nashih dushyz dal , v'smili se zhes mene, inu skusi letó perseržhno lubesan,katero si ti nam ska-sal , dodeili ti meni, de jest tebe , moiga is- velizharia , nikár k' řodbi inu k' ferdamaniu, temuzh k' moimu vézhnimu isvelizhaniu prejmem , skusi té múzh tvoiga britkiga tar- plenia , inu tega predragiga Sacramenta ; v- sami od mene v bosiga gréshnika , kar tebi nad mano ne dopade , inu kar mojo dušhi- zo na tvoji gnadi sadershuje : resveiti ti me- ne , de jest skusi letá Sveti Sacrament , shpi- san , inu v' múzh postavljen , se sa naprei po-

bulsham, po tvoji voli shivym, inu od tebe
nikuli odlozhen ne budem.

*Ena Molitov, kadar ti lib imash k' /veti-
mu obhajlu perstopiti.*

O Moi Búg, moi svésti pomozhnyk, sa-
vétnik, inu varih: v' tebe sim jest mo-
je vupanie, inu savupanie postavil:
na tú jest bozhem tudi vshiti, inu prejeti tú
Svetu Réshnu Tellu inu kry, moiga isveli-
zharia Jésusa Christusa; dokler pak ó Gospúd,
jest nesim vréden, de ti notar grésh v'
moje gréshnu serzé, ti tudi veish inu pos-
nash moje veliku vbushtvu inu potrébo; sa-
torai, ó Gospúd dobrutliví JesuChriste, jest
is serza shelým inu prossim, de biti hotel s'
twojo prizhnostjo shpishati, troshtati, inu
mozhno sluriti mojo vbogo, gréshno dnshi-
zo; ogovorijo li s' eno bessédo, taku ona
bó sdrava, inu ohranlena: o Jesus SynDa-
vidou, moi isvelizhar inu odréhenyk, vsmi-
li ti zhes me.

Ena kratka Molitou , kadar ti vshè preimesh tá Sveti Sacrament.

TU vshitjè tega prezartaniga Svetiga Réshniga Telleſſa , naſhiga Goſpuda Jeſu-ſa Christuſa , bodi meni sdravu inu pri-dnu k' vězhnimu shiveniu , Amen : Zhaſti-nu hvala , bodi Goſpudi Bogú dana , na vě-zbne zhaſſe , Amen , Amen .

Salutatio ad B. Virginem.

Ave Filia Dei Patris , Ave Mater Filij Dei , Ave Spónſa Spiritus Sancti , ave Tabernaculum SS. Trinitatis , Amen .

Letaku pak ſejma moliti po prejetju tega Svetiga Réshniga Telleſſa .

ODobrulivi moi Goſpud Jeſu Christe , jeſt tebe viſſoku sahvalim , de ſi ti me-ne vbosiga gréſhnika , iſ ſgúl tvoje ve-like gnade ſtvaril , inu ſkusi tvojo pregrenko ſmert odréſhil ; tudi ſdai mene nevředni-ga ſi ſhpishal ſe tvoim pravim prezartanim Svetim Réshnim Telleſſam , kateru ſi ti ſa-mene v' grenko ſmert podál : ſkusi letó ve-liko , inu nesmasno lubéſan , proſſim jeſt te-

be , ò prelubesnivi moi Gospúd Jesus Christus : dai , de letá prezartani Sveti Sacrament , meni nevrédnimu , ne bó k' shkodi , i nu k' sodbi , amp' k de bó enu ozbiszhenie vših moih pregréb , enu dajanie te mozhy v' eni tardni Veri , ena bramba te dobre vole , teh budib shek enu satranie : enu sasajenie te pohlevnosti , pokorszhine , inu volniga potarplenia ; ena prou dobra pomúzb b' pravilubésni , pruti Bogú , inu moimu blíshnimu . Bodí tudi meni enu mozhnu ohranenie supar vše skulshniave moib videzhb inu nevidezhb sovrasnikou : bodí meni ena krafftna arznia , de jest bom veidil tvojo sveto volo , inu tajsto doparnessil . Jest tudi tebe prossim , o moi dobrutliví Gospúd Jesu Christe , skusi tó lubesan , katero si ti meni , na tem svetim krishu , inu v' letem Svetim Sacramenti iskasal , shpisbai ti me ne tukai na letem sveitu , inu tamkai s' všimi twoimi isvolenimi na vezhnu v' twoim kiailestvi , kir ti s' Ozhetom inu s' Svetim Duhom , enaki Búg shivysh , inu kralujesh od vekoma do vekoma ,

Amen.

*Molitou k' nashimu Isvelizbarju Jeshusu
Christusu.*

O Milostivi, dobrutliví Jeshus, jest h' te-
bi pridem kakòr vbušhiz k' bogati-
mu, kakòr tá sheini k'studenu te mi-
losti, kakòr mertou k'lebnu, inu k' vězhni-
mu shivéniu. Pred všimi o Milostivi Je-
sus, jest tebe lubim, pred tabo se jest spo-
vém, inu sposnám vše moje pregréhe. Jest
sim spozhét v' gréhíh, opran skusi tvojo
sveto kry: supèt lhe s' vekshimi gréhi sim
čl'mradil mojo vbogo dushizo; tú perva-
sim jest sturil kakòr zhlovik, tú drugu kakòr
posablen inu velik pregréhnik, is moje ve-
like hudobe, kakòr ena nehvaleshena stvár-
satú bi jest imil objoka i moje velike sturje-
ne pregréhe. Padil sim v' prepad vezhni-
ga pogublenia, is kateriga pres tvoje velike
inu neisgruntane milosti, vunkai priti ne
morem:aku ti nesi obernil oblizhja tvoi-
ga, od teh trinogou, kateri so v'tebe plu-
vali, inu tebe sashpotovali, taku oberni ti
k' meni, o všmileni Jeshus, tvoje milostive
ozhy, inu mene pognadai, sdai, na smertno
uro, inu na sodni dán. Jest sim greshil, o

sladki moi Jesus : jest sim vreden tavshent
 ja tavshent paklou , nemam s' z him pla-
 zhati , moje plazhju je twoja sveta Reshna
 kry , katera sbri she inu opere grehe v'siga
 volniga svit'a :aku sim greshil , inu nesim v-
 redin de bi povsdignil k' Nebessam moje
 greshne ozhy gori , vener ti o v'smileni Je-
 sus , ne shelys h ferdamati teh mertvih , am-
 pak de bi ty mertvi na vezhnu shiyeli . Ti si
 saspal , inu vmerl na svetim Krisbi , de bi
 gréshniki inu gréshnize , skusi twojo smert
 vezhnu shiveli . Jest tebe prossim , o milo-
 stivi Jesus , dai ti meni to gnado , de jest ne
 vmerjem v' teh gréhih , dokler ti shivysh
 vezhnu v' Nebessih , jest pak edini veliki
 gréshnik , bolan , inu ranien leshym , dai
 meni de jest ne vmerjem pres ivete spuvi-
 di , inu pres svetiga Réshniga Telleffa . Bolan
 sim , o Jesus , ti mene osdravi : slab sim , o
 Jesus ti mene mozhniga stury : jest sim te-
 be sgubil , o Jesus , ti mene k' tebi poklizhi:
 jest v' gréhih v' v'lako minuto v'meram , o
 Jesus , o Jesus , ti mene osbivi , de jest bóm
 stabo shivil bolan , sdrou , mertou , inu po
 smertnim chassu , v' Nebeskym krailestvi ,
 Amen . *Hac Orat. est impressa in Libello Rosar.*

Postave ali Ordungate Andoht-
live Bratovszhine Svetiga Réhniga
Telleffa, nashiga Isvelizharia Jesusa
Christusa.

I. **V**Sazhetku , kadar eden misli
priti v' letó Bratovszhino, se
ima prou spovédati , inu svetu Réhnu
Tellú prejeti.

II. Ima en brat inu sestra na Sveti-
ga Réhniga Telleffa dan , inu na ołmi
dan , h' ti Processij priti ; per taisti s'
gorezbimi lveizbami , andobtliu o-
kuli boditi : Tudi na svetiga Barnaba
dán , ali na te druge dny , kadar bótá
Bratovzbina lvoi isvolen téden der-
shala , b' tajstiu imajo bratje inu se-
stre s'flissam , s' gorezbimi lveizba-
mi perstopiti : Inu tolíkain na tajsti
dan,

dan , kakòr na Svetiga Tellessa dán se
k' ſvetimu obhailu perpraviti.

111. Vſi ty kateri bodo v' letó Bratovszbino gorivsèti , imajo te poſlitati po vſim tem , kar je h' zbaſti inu
k' hvali Svetiga Réſbniča Tellessa :
ſlaſti en Iléberni bratinu ſeſtra , kateri
ſná píſmu brati , tá bó vſak téden en-
krat moliltá Officium Svetiga Réſbni-
ka Tellessa , s' temi perloſbenimi mo-
litvami . Ty pak , kateri ne ſnajo
brati , bodo en cél Rosbenkranz mo-
lili . Tudi bó en Iléberni dolshán u-
ſakdán moliti pèt Ozbanalbou , pèt A-
ve Marij , inu eno Vero , k' ſpominu
teb pèt Christuſovib Rán , níegoviga
Svetiga Réſbniča Tellessa , sa vſe Chri-
ſtianſtu , sa pravi myr , inu sa vſe po-
trebe .

IV. Imajo vſi bratje inu ſestre do-
bru merkatи , de te ſnaidejo vſak zhe-
ter-

tertek andobtluu per ti sveti Bratovski Matbi.

V. En sléherni brat inu lestra bó spumnil, de ob teb velikib Prasnikib, se bó zalistu svoib gréhou spovédal, inu s' veliko andobtjo perstopil b' timu svetimu Obhailu : slasti na tá Bosbizbni, inu veliki nozhni dán; na Finkusbtni, inu Svetiga Tellesta dán: tudi ob teb vekibib Prasnikiblube Rosbe Divize Marie.

VI. Kadarkuli en Dubovni grè eniga obbjati, taku so dolsbny bratje inu lestre v' kupai priti (sa tega volo se s' tem velikim sgunam en glas da) inu s' gorezbimi sveizbami, tiakai, inu supèt nasai tú S. Réhnu Tellú spremiti.

VII. Kadarkuli, ty visbilbi te Bratovszbine, bodo na snanie dalí, de bi iméli bratje inu lestre v' kupai priti, taku

ku en sléberni volū bodi b' timu per-
pravlen.

VIII. V' tem kadar bó tá Brato-
vszhina v' kupai poklizana, bodo po-
nyb voli eniga skarbniga, inu Boga-
bojezbiga Rectoria, inu Zehmastra,
inu dvá Assistentia isvolili, kateri b'
konzu tega leita, od vsib Bratovskib
rizby, bodo zhusto raitingo dali.

IX. Sa te brate inu lestre, katerib
dušbize Golpúd Búg s' tega svita k' sebi
poklizhe, en sléberni Dubovni bó sa
nîe eno sveto Mašbo brál : ty kateri
snajo pišmu brati, bodo Officium teh
mertvib molili ; ty drugi pak try Ro-
shenkranze: inu bodo tû mertvu tru-
plu b' pokopaliszbu spreimili. Tudi
na tá dán tega spomina vsib vernyb
dušbyz, eni bodo Officium molili, e-
ni pak en Roshenkranz, sa dušbize
bratou inu lester lete Bratovszbine.

X. De bó en sléherni zhistiga serzá, pres kateriga ne more oben Gos-pudi Bogú dopasti : taku en sléherni brat inu festra s'vezher poprei kakòr grè spati, bó premišlaval niegove tais-tiga dnè missi, bessede inu djanie ; inuaku on naide en gréh, bó imil jméti pravo grévingo, s' oblubo, de s' pervo perloshnostjo se hozhe spovédati inu spokoriti.

XI. Ty pak, kateri néso v' Městi, ali to na potrébnib pootih, de bi ne mogli te postave lete Bratovszhine dershati, inu dopernašhati, tajsti se spumnio na nyh dolshnúst vlastdán s' petémi Ozhanashi, s' petémi Ave Mariami, inu s' eno Vero.

Oo In-

Indulgentiæ ali Odpustki

Dani Bratovszhini Svetiga Réjhniga
Telleſſa, v^e Novim Měſti, Od Svetiga Ozhetia
Papesha, Paulusa tega petiga, na tā tretjā dan
Novembra mesza, v^e tenu 1606.
leiti,

I. **E**N ſleherni zhlovič, mósh ali
shena, kateri ſe prou ſpovei,
inu ima pravo inu ſeržno gré-
vingo zhes vše ſvoje gréhe; tudi prei-
me fú zartanu Svetu Réjhnu Tellú, na
tā dán, kadar ſe pusty v^e letó Bratovs-
zhino ſapissati, ſadoby popolnama
odpuſzhanie vſih tvoih gréhou.

II. Vſi ty bratje inu leſtre, prou
ſpovédati, inu pres gréha, kateri pri-
dejo h^e tem navadnim Processiam,
kakòr na Svetiga Réjhniča Telleſſa
dán, na oſmi dán, inu na tvetiga Bar-
naba

naba dan , ali druge dny , inu per taj-
stih Processiah molio sa myr teh Chri-
stianskih Firshtou , sa potlazhenie teh
kezarij , inu sa povishanie svete Cat-
holiske Cerque ; sadobè popolna-
ma odpustek zhes vše svoje grehe .

III. Tudi ty bratje inu sestre , kate-
ri se bodo spovedali inu obhajali , ali
sa volo nyh potrebniga opravila , ne
morejo h' tem Processiam priti , de o-
ny nishtermanie molio , kakò je os-
gorai imenovanu , pët Ozhanashou ,
pët Ave Marij , inu eno vero ; bodo
deleshni popolnoma odpustkou zhes
vše svoje grehe .

IV. Tudi vsi bratje inu sestre , kate-
ri na svojo sadnîo uro se prou spovei
inu obhaja ; s' ustmi ali pak s' farzam
klizhe na tu iladku imè Jesus , Maria ;
tá sadoby popolnoma odpuszhanie v-
sih tvoih grehou .

V. Vsí ty , kateri prideio k' Ma-

sham, inu k' Processiam lete Bratovs-
zhine : tudi ty , kateri na veliki Petek
andohtlivu molio , imajó stú dny od-
puštka.

V I. Ty pak, kateri něšo v' leti Bra-
tovszhini, nishtarmanie te spovedajo
inu obhajajo na Svetiga Rehniga Tel-
lessa dán , inu s' tó Processio okuli
gredó , imajó stú dny odpustka.

V II. En sleherni brat inu ſeſtra ,
kateri s' pravo grevingo ſe ſpovei inu
obhaja na veliki zhetertik , tudi ſprei-
me tú zartanu Svetu Rehnú Tellú ;
tá ſadoby stú dny odpustka.

V III. Tudi vši ty , kateri s' ſvei-
zho , ali pak pres ſveizhe , ſprémilajo
tú zartanu Svetu Rehnú Tellú h' tem
bolnikom , ali kam drugam : imajó
ſedm leit odpustka Ty drugi , kateri
něšo v' Bratovszhini , pět leit , inu to-
likain ſtitrideseti dny. Tā pak , ka-
teri ſa volo velikiga optavila , ne mo-

Nebú na semli, po Boshy voli. 5 - 81
re hč timu lpremleñiu priti , de on
andohtlivu moli en Ozhenash , eno
Ave Mario , inu eno Vero , taku a on
sadoby stú dny odpustka.

NEBU NA SEMLI PO BO- SHY VOLI.

Tústuriti na semli , kar Búg ho zhe ,
ali se po Boshy Voli oberniti , je tá n arshi-
hréjhi poot , inu nargvijsnijhi hč timu vězhlí-
mu lsvelizhanlu.

AKU se more enu Nebú ria letem
lveiti inu na semli naiti , taku
tajstu imajo pred všemi temi drugimi ,
tajste Bogabojezhe dushe , katere se
vč vših rizheh sč Boshyo volo sgliha-
jo : sakai , ravnu kakor te dushe vč Ne-
bessih , dokler one vč vših rizheh te
sč Boshyo Volo cilú do konza prou
sglihajo , takú sa volo tega , one nig-
dár obene shalosti , inu grimania ne
pozhutio , akulyh one , nyh lubesni-

ve pi iatele , já tudi nyhove stariske ,
 blish nîo , slahto , inu nyh lastne o-
 trok , vidio v' tem paklenskim o-
 gñiu , vener tú je nym vle prou , kar-
 kuli Búg hozhe , kar je on reslozhil ;
 inu na tú one imajo enu vézhnu ve-
 ſelje , i nu en myrni pokoi v' tvoim ſer-
 zu . Raynu takú le gody tudi s' temi
 Bogáb ojezhimi ludmy , kateri le na
 letem ſveitu prou sglihajo s' tó volo
 Boshyo , inu cilú do konza , vle tvoje
 rizhy , po Boshji voli , pres mermra-
 nia , radi obernejo : sakai ony tudi
 skusi obeno nadlugo inu revona tem
 ſveitu , nigdár ne morejo reshaleni
 biti , dokler je vle sa nyh tú , kar nym
 Goſpúd Búg , nyhou lubesnivi Ozha ,
 dá , inu poſhle ; ſrèzho ali netrèzho ,
 bogastvu ali vbushtvu , ſladku ali gren-
 ku , budu ali dobru , ſhalost ali vesle-
 lje , zháſt ali fershmagojanic , bolé-
 san ali sdrauje , (mert ali ſhivénic . Le-
 tú

tú vle je perpuszbenu, ali danu od samiga Goſpuda Bogá, inu se ima v-iceli rezhi, s' tem Bogábojezhim Jobam : Tá Goſpúd je dal, tá Goſpúd je vsél, kakòr je timu Goſpudu dopadlu, takú se je tudi sgodilu, tú Imè tega Goſpuda, bodi na vekoma zheszhenu. V' taki vishi ty ludje, kateri so na ti semli, imajo sa gviſhnu tú Nebú ſhe na tem ſveitu.

Kokú usak dán zhes cél teidin, imamo naſho volo, s' Boshyo Volo ſglibati.

V' NE DE LO.

Nebeshka muzh tega ferzá, pruti vſi shalosti.

Kadar eden bozhe, kar Búg bozhe, taku onima eno pravo arzmio pruti Jléberni shalosti, inu pruti tem teshkim mijlam, inu skusbniavam.

Premislovanie.

Pomissli, ó zblouk, de ti nési od Gospuda Bogá stvaren sa tú, de bi ti twojo lastno volo imil dopernashta ti, ampák volo twoiga Bogá inu stvarnika; de bi se ti imil skusi tú, v'všib rizhéh, s' Boshyo volo sglihati, inu po níegovi voli shivéti, inu letú sturiti is gúl serzhne lubésni pruti twoimu lubesnivimu Bogú, dokler on je všá dobruta, inutá narmogozhnišbi, kateri s' tó narvišho modrustjo, vše rizhy rovná, regera, inu goridarsky, všelei inu nimer, inu k' vézhnimu zhafsu.

Exempel, de je timu takú.

OBenim zhaffsu je bila ena sveta Deikliza, ali diviza, letá je bila /posnala, de skusi letè try vishe, je ona peribla k'eni veliki lvetusti. Tú pervu je bilá, de ona v'vši martri, tarpleniu, résvi, inu nadlugi, všelei se je ona sglibala,

s' tó

s' tó narjvetéšbo Volo Bosayo. Tíz drugu je bilú, de ona je tajstím, kateri so nioreshalili, ali reserdili, preganiali ali kai suparsturili, eno súlebno lubau, ali dobruto iskasala, inu sturila. Inu tíz tretje je bilú, de ona vše svoje réve imu nadluge, nei obenimu drugimu pertoshi-la, ampáksamimu Gospudi Bogú, kateri je nio sdaici potroshtal, inu potler jbe vezb mozby dal, gnade, inu svói sveti sbègen, de je lagku vše svoje nadluge premogla. Alf. Rod, p. I. tt. 8. c. 8. fol. 562.

Molitou.

O Moi prelubesnivi Nebeshki vu-zhenyk, Jesus Christus, kateri néši ti mene samu s' tvojo Boshyo bessédo, ampák tudi s' tvoim lašnim Exemplam, sam si ti mene perganjal, de bi imil sa tabo hoditi, v' tem kir si ti djal: Jest sim is Nebès doli stopil, nikár de bi jest mojo Volo sturil, am-

pák Volo tajstiga , kateri je mene pol-
 lal : satú jest tebe prossim , de ti mo-
 je terzè cilú notar vsamesh , inu ka-
 kòrtvje lastnu blagú possedesh ; tudi
 vglihi vishi , od moiga terzá vle ne-
 spodobnu pegerovanîe , slasti pruti
 tem pošvitnim rizhém prozh odvsam-
 mesh , inu k' nizhemer sturysh , de na-
 tú jest bóm samu od tebe cilú pole-
 den , inu de jest pruti timu , bóm tudi
 tebe popolnama possedil , inu mogil
 sposnati , de sim jest od tebe stvarjen ,
 nikár de bi jest tó mojo , ampák samu
 twojo sveto Volo v' vsih rizhéh do-
 pernalhal : ravnu kakòr jest sdai ob
 leti uri tuistu shelym inu pegerujem
 sturiti ; inu slasti is grunt moiga leszá ,
 de jest hozhem shivéti inu vmréti po
 twoji sveti Voli , inu se s' tabo v' vsib
 rizhéh sglihati , inu letú vle li samu is
 prave zhiste lubésni pruti twojmu Bo-
 shymu velizbastu , kateru v'c rizhy
 s' tó

s' tó narvihó modrustjo, inu rasum-
 nostjo rovná, regera, inu goridar-
 shy na vézbne zhafse; ne samu te v-
 prizhne rizhy, ampák tudi te perbo-
 dne; inu lyh letú jest tudi bozhem inu
 shelym is grúnt moiga ferzá. Ah kadai
 bóm jest moji lastni voli vshè enkrat
 cilú do konza odvmerl, de bóm jest
 samu li twojo sveto Boshyo Volo lu-
 bil? O lubesnivi jesus! kadai bóm
 jest všai pozhutil, enu pravu sovrash-
 tvu, supar mojo lastno budo volo,
 inu eno zhisto lubesan pruti twoji sve-
 ti Voli? sak ai jest cilú n' bozhem dru-
 gazhi, inu nyzh drusiga n' bozhem,
 kakòr mojo lastno volo cilú do kon-
 za satréti, inu li samu twojo sveto Vo-
 lo sturiti: satorai podvuzhi mene,
 o moi Jesus, twojo Volo dopernatba-
 ti, dokler li ti si moi Búg, inu en Gó-
 pud moiga ferzá, Amen.

V'Pan-

V' PANDELIK.

Ena všim gmain arznia , sa vše
bolésni , na dušhi inu na telleſſi , sku-
si nayuk inu Exempel
S. Ignatia.

Kadar eden bozhe kar Búg bozhe ,
je ena všim gmain arznia , sa vše bolés-
ni , na dušhi inu na telleſſi .

Premislovanie.

Pomilli , ò Bogábojezha dušba , de
tá Boshya Vola , je vše tú dobru
sturila , ſhe déla , inu ſhe sa naprei bó
sturila , já vše tú , kar ſe na tveti gody .
Per tem , de tudi , ti níegovi narpra-
vizhníſhi Voli je vše dopuszhenu , ſhe
sdai , inu sa naprei noter do konza te-
ga ſvitá bó dopuszhenu , kar ſe na ſveti
tu gody , inu kar ſe ſhe bó sgodilu , inu
de letúvše , nei ſamu ſylnu dobru ,

ampák velika bolše, kakòr my moremo tukai sapopasti; já de je nar-bulše, zhes vlo mero pridnu, inu nuznu, spodobnu, inu pravizhnu, dokler se letú, po Boshji lódbi sgody: satorai my v' vsih rizbél, inu v' vsim djaniu se imamo po Boshji Voli obarniti, inu sglibati: sakai vle takeihnu djanie ne bó li samu dobru inu sylnu nuznu, ampák sylnu vezb nuznihe inu bulše, kakòr se nam sdy, ali kakòr my moremo sapopasti: dokler Boshyia Vola, jes' Boshyo pravizhnostjo, s' eno gvi'hno vago, inu mero, prou prevagana inu smerjena.

Exempil.

Sveti Ignatius Loyola je obenim zbas-
ju premisblaval,aku všai na všim
volnim /veiti se bi moglu kai snati, de bi
moglu megovu serze reshaliti, inu je
nemu notar padlu, de bi noga nemogla
obe-

obena reizb druga reshaliti , ampák ka-
dar bi něga sveti Rèd , ali sazheti Du-
bovski stán , tega lesušoviga tovarusht-
tva , bil satert , inu cilú do konza bi na
nyzh pershel : vener bi on pegeroval en
maihiń bipiz s' Gospúd Bogum govoriti ,
po katerim on bi potler cilú rad botil tó
Volo Boshyo gori vsèti , inu se do konza
taisti podati ,aku lyb vus něga Dubovs-
ki Rèdinu Savitarski Ordin , pres nie-
gove pregrébe , rayná kakòr ena sul v'
murji , bi cilú do konza se restayal , inu
v' vodo ratal. Ribad. lib. 6.

Molitou.

O Moi prelubesnivi Búg inu Got-
púd , Jesus Christus , iest pegeru-
jem mene danas , is grunt moiga serza
s' tvojo presveto Volo cílú dō konza
sglibati ; inu nyzh drusiga raithi ne
shelym , ampák de bi vših ludy serza ,
víla kinalu , se s' tvojo presveto Volo ,
vtelei mogla prou sglibati muskladati
kateri-

kateriga jest hozhem zhes vše rizhy
 lubiti, inu na vézbne zhasse moliti,
 zhastiti inu hvaliti, v' všim tvoim dja-
 nîu, rovnaniu inu poslanîu po tvoji
 Boshji inu neisgruntani Voli, kakor
 ena djanâa, katera nêlo li samu dobra,
 ampák tudi dosti bulsha, kakor my
 zblôvéki bi mogli tukai sapolasti: do-
 kler tajsta so tá narbulsha, narnuzni-
 ťba, inu nam narpotrébnîba, katera
 so s' tó vago te Boshye pravize od ve-
 koma prou prevagana inu premerie-
 na. Pruti timu iest savershem všo
 moio lastno volo, kakor eno reizh,
 katera nei samu huda, inu supar Bo-
 gá, ampák tudi meni na duši inu tel-
 lessi sylnu slú sbkodlivá; per tem iest
 voszhim, de bi vši ludie, tvoio Bo-
 shyo Volo všelei sturili, inu she do ve-
 koma délali, inu dopolnili, inu sicer
 s' eno takú popolnama misselio, lu-
 bě-

bésanio ; inu serzhno shelo , kakòr ti
od nas spodobnu pegeruieshi , inu sbe-
lysh , de slasti se bó vte sgodilu , po
sheli Svetiga Ignatiusa , h' tvoii vek-
i bi Boshii zhasti , inu nashih duhyz k'
isvelizhaniu , tukai na semli , inu tam-
kai v' Nebessih na vézbne zhasse . A-
men .

V' T O R I K.

Nebeshki shègen je pruti vsim
hudim vremenom , pruti garmeniu ,
bliskaniu , tozbi inu timu budimu
jovrashniku .

*Kadar eden bozhe kar Búg bozhe ,
tú je en Nebeshki shègen zbes vjá buda
vremena , pruti bliskaniu , garmeniu ,
inu pruti timu budimu jovrashniku : po
tem Exemplu tega Svetiga Appa-
ta Deicola .*

Premishlovanie.

Pomisli, ò Zblovik, de ravnu ka-
kòr tú sglihanîe te zhloveske vole-
s' tó Boshyo Volo, vše zhednosti v'
sebe saklene: kakòr slasti, enu po-
polnama savershenîe, inu ivoie last-
nu sataienîe, enu sapuszbenîe, inu sa-
nizbovanîe v'sih svoih rizby, ferrabta-
nîe tega svitá, enu lovrashtvu zbes-
sam sebe, inu zhes svoie lastnu spos-
nanîe, tó Boshyo vprizhnost, eno
zhisto missil, inu s' eno bcsedo, vše
tú dobru: lyh ravnu takú v' sebe sa-
klene, svoia lastna vola, vše tú hudu
kakoren sveraiozbi studeniz vše bu-
dobie inu pregréhe, inu vše nespodo-
bne shele, pegerovanja, inu skulb-
nave.

Exempil.

TA Sveti Appat Deicola, je bil v'selei
lushtin inu vessel, inu kadar je bil

Pp on

on sa tú vþraþan, sakai on v^c freidl svoje martre inu tarplenia, nei nigdár reshalen, niti shalostin, ampák vlelei lushtin inu vessel së snaide? Na tú je on letè Jame besséde odgororil, rekózh: Christula ne more oben od mene odvseti, vunis moiga serzá. Inu letú nikár nepravizhnu: sakai, kadar eden slury kar Búg hozhe, tamkai je Jesus notar v^c serzu: inu kir je Jesus, tamkai so Necessa, inu tá Jladki Boshji Paradysb: kir je pak Nebú, tamkai nei obene vezh shalosti, ampák enu vézhu, inu nesmankanu vesselje.

Molitou.

ODobrutliví, lubesnivi Jesus, ti kir si en Búg inu en Goþúd moiga serzá, dokler v^c tvoii sveti Volí, vše zhednosti, inu vlá dobruta je sku-pai saperta, sakaibi iest tadai ne imil taisto vezh kakòr mene, inu vše Judy, inu vše Angele lubiti inu shtimati, is

praviga moiga řerzá? inu dokler v'
 moi budi lastni voli, kakor v' enim
 sbivim studenzu, so vkupai sapopa-
 nene vše hudobie inu pregrébe: sakai
 bi iest ne imil spodobnu tudi per vših
 Bogaboezhih dušah, inu per vših
 ludéh nyh lastno volo sovrashiti? Ah
 moi Jesus, odpri ti všai moie ozhy,
 de iest v' vši tvoii sveti voli, en lusht
 inu dopadanie bóm všelei vidil, lubil,
 inu zhastyl, inu sebe s' taisto popol-
 nama sgliham, slasti v' vših nadlugah,
 inu tega svitá shivlenju. Ah de bi
 iest mogil tebe, od dnè do dnè, prou-
 scerzhnu lubiti, inu s' tabo se ſhe niozba-
 neishe sglihati. Inu moio lastno vo-
 lo cilú do konza satréti, inu k' nizhe-
 mer sturiti, dokler taista je tvoii mo-
 gozhni voli cilú supar. Ah moi lubi
 Jesus, kadai bó všai moia lastna vola
 v' meni vshè enkrat cilú mertyva, inu
 do konza vmerla, de bi li tvoia sveta

vola ťama vč meni shivéla inu gospo-
darila, inu vč ſerzu vših lady na ſveitu?
ſakai ſamu ſa twoio volo, ſe iest odpo-
vem moii lastni voli, inu ſicer letó u-
ro, de iest dopolnim popolnomatvo-
io ſveto vojo. Búghotil, de bi iest bil
letú ſturiſ ſč všemi ſtvarmi letega ivitá,
od sazhetka moiga ſhivénia, inu letú
délal ſč všemi ludmy na ſveitu na vé-
zhne zbaſſe. Tú vidish, o moi lu-
besnivi Jesus, de jest tebi ſč nov ſč le-
tim ſhenkam inu zhesdám mojo last-
no volo, inu vše tú kar jest imam,
moje Tellú inu duſhizo, inu nigdár
drusiga ne ſhelym, ampák ſamu vč
twoji ſveti Boshji Voli pozhivati, ſhi-
věti, inu vmréti.

Vč SR EDO.

Nebeshka ſtreiſhiza, kadar réve,
inu nadluge na zhlovéka kaplejo,
ali leté,

Kaz

*Kadar my hozhemo kar Búg hozhe,
takrat my imamo eno Nebeshko streisbi-
zo, pod katero Smó gujibni, de obena ré-
va inu nadluga nas ne more reshaliti :
po tem navuku tajstiga petlerja, od ka-
teriga pishe. Ludovicus Blosius in app.*

Inst. Spir. c. I.

Premisloyanie.

Pomisli, ò Zhlovik, de tá zhed-
nost te prave glihinge te Zhlové-
ke Vole s' tó Boshyo, je en kratik sa-
popadik vsega Duhovskiga djanja, en
shpégil eniga svetiga popolnoma shi-
vénja, enu kratku obdershanie vše
svetusti; já ena cilú kratka, sagvišha-
na, lagka, sladka inu ena cilú gladka
Nebeská zésta, sléherniga stanú lu-
dy na letem sveitu; inu ena prava Ne-
beská shnora, sa vše try pooti te po-
polnomasti, taku dobru tega poota te

zhistosti, kakòr tega rekvizhenia, inu sdrushenia s' Bugom.

Exempil.

O Benim zhabssi ie en uzbenyk vprashat eniga Petlerja rekóz: moi dragi povit meni u' kakezhni vishi si ti perjbel h' iimu de si popolnama vessel? ta petler je odgovuril: Iest sim mojo volo, u' vshirizbeh sdrushil s' Boshyo Volo, satorai iest vjerizby sa dobru vsamem: akusim iest lazbin, ali sheyn, taku vselei Bogá sahvalim; inu meni je vle prou; cyma ali leitu; ubushtvu ali bogatstvu; zheszbenie ali fershmagovanie; sdravje ali bolesn; sladku ali grenku; smert ali shivenie, meni je vle glyb, dokler letiu vše pride od te lubesnive Boshye rokè: ravnui kakòr de bi G. Rúg djal k' meni: Leta krish jest tebi na ramo saloshy, leta grenki pehar jest na pyem tebi, ti moie lubu deite,aku ti mene lubish, volnu ga popi sa mojo volo. Alph. Rodriq.

Molitou.

O Lubesnivi Jesus, ti lusebni trósht
 inu vesselje moiga serzá: Ah re-
 sveiti všai te temniže moje dušbize, de
 jest všai enkrat bóm mogil viditi inu
 iposnati, tó veliko vrédnúst tega po-
 polnoma sdrushenia moje Vole, s' tó
 tvojo preťveto Volo, inu s' tvoim do-
 padaniem: dokler letú je enu pravu
 sklenenie, inu en tardni grúnt vših
 zhednosti: en poglaviti Návuk, eniga
 praviga svetiga shivénia, inu en cilú
 lagak, gvišin, lubesniu, gladik inu
 raven poot k' Nebeskemu Kraileſt-
 vi, sléherniga stanú ludém; já en lu-
 besniu, prietin inu sladák Boshji offer;
 inu s' eno bessédo, enu vesselu Nebú
 na semli. Ah lubesnivi Jesus, podé-
 li ti meni Svétiga Duhá, de jest bóm
 letá skriwni Nebeshki ihaz tvoje pre-
 ŭvete Vole, se prou mogil navuzhiti,
 lubiti, inu obdershati: ah de bi jest

mogil tajste velike dary inu gnade sa-
popasti , katere so v' letem sdrusbe-
niem s' tabo sklenene , inu pruti ti-
mu, taiste velike shkode inu nel'rezhe,
prou v' pamet vseti , katere vunkai
pridejo is samavolnosti , sa tu de bi
jest tajste s' korenino vun is moiga
serza , cilu dokonza vunkai stergal ,
dokler tajste so tvoji sveti Voli sylnu
supar. Ab sveta Boshya Vola , ti si
ja en susebnitrosht moiga serza , ti si
enu pravu vesselje , inu enu dobrutli-
vu shivenic moje dušbize. Ab kadai
bom jest vla enkrat tvoi , cilu do kon-
za ! Pole s' letem , jest tebi shenkam
supet moje tellu inu dušbo , inu vla
serza teh ludy : inu tebi gorioffram v-
le letu , k' enimu shganimu offru na
vekoma ; ti si moi dobrutlivibug , inu
vla dobruta , ti si moi deil inu erbszhi-
na , o milostivi Búg , na vézhne zba-
se , Amen.

V' ZHETERTIK.

Boshya Pratika, v' kateri vsesku-
si te naide dobru vremè.

Kadar eden bozhe, kar Búg bozhe,
tú je ena takejhna Nebeshka inu Boshya
Pratika, v' kateri vseskusi se dobru vremè nai-
de, po prizhovaniu eniga Bogaboiezhiga kmeti-
zha, od kateriga pishe Alph. Rodriq. Tom. I.

rr. 8. c. 8.

Premislovanje.

PRemisi, ò zhlovik, de ti nemo-
resh iméti obeniga shlahtnighiga
tudi vishiga zyla inu konza, h' kate-
rimu bi ti mogil vše tvoje misli, bes-
éde, inu djania boile vishati, kakòr
ravnu h' ti prelveti Voli Boshji: sato-
rai k' lety my imamo vtá nalba du-
hovna inu tellešna djania, notarnia i-
nu yunania, dolshna ali samovolna,

P p 5

víak-

všakdán vishati , ravnati , inu gorioff-
rati : tudi vše naše réve , nadluge , i-
nu tarplenia , na dušhi ali na tellessi :
inu letú vše ima samu k' letimu zylu
inu konzu ravnau biti , de tá prelve-
ta Vola Boshya bi per nas všelei bila
napolniena.

Exempil.

EN Bogabojezbi kmétizb , je všelei i-
mil en velik shégin od G. Bogá , de
niemu nei nigdár , ni jana , niti tozba ,
tudi obenu hudu vremè nei niemu shkodé
sturilu ; já v' takí vishi , de vša megova
shita na puli , všaku leitu , so taku lipu
stala , inu niegovi vinogradi taku obilnu
rodili , de je on imil vše svoje Koselze
kaszbe , inu shkrinie polne shita , inu
svoje keldre napolnene s' vinam ? na tu
so le niegovi sossédi možnuz budili , kate-
rim je on djal : Moji lubi sossédje , vy bi
je ne imeli letimu zbuditi , de meni vše

taku bogatu rody, goriraste, inu dobrū rata, sakai iest célu leitu imam tá narbuljha vremena, kakòr iest sam shelym. Kadar so ony tú slishali, so se she boile zhudili, inu so niega vprashali : Kokú je letú mogozhe ? Iá moiz sosedie, on odgovory, tú nei drugazhi, iest sim vselei imil tá narbuljha vremena : sakai iest nigdár nesim botil imeti eniga drusiga vremena, ampák tu isťu, kateru ie Büg dal, ali poslal, po niegovi Voli ; inu dokler sim se iest vselei podál, inu obernil po niegovi sveti Voli, taku ie meni Gospúd Büg vselei dal letá sveti shègin.

Molitou.

O Vímileni dobrutliví Jesus, tvoji prelveti Voli, kakòr h' timu moimu narvishimu zylu inu konzu, jest tebi danas gorioffram, s' mojo veliko sheló, inu popolnamia missel-

jo moje duše , vše moje misli , beslēde
 inu djanâ , inu vše notarshnîe inu
 vunanîe , dubovnu inu tellešnu dja-
 nîe , taku dobru tega shivota kakor
 te duše : inu jest si tardnu naprei
 vsamem (s' Boshyo gnado) prou s'
 všim flissam beishati , pred všimigré-
 hi , nepopolnim shiveniam , inu pred
 všimi budimi perloshnaстmi , katere so
 meni skusi tvojo Boshyo volo inu
 tvojmi postavami prepovédane : jest
 ţe bozhem tudi ſusebnu poſlissati , po-
 všib zbednostih inu ſvetim shivéniu ,
 dokler ti letú od mene pegerujesh . I-
 nu de jest tebi ţhe boile dopadem , ta-
 ku jest hozhem , posihmál vše letú stu-
 riti : ah Bughotil , de bi jest bil doseb-
 mál takú shivil , inu vglihi vishi všelei
 vše volnu tarpil , inu prestál po tvoji
 Boshji Voli , slasti vše beteshe inu bo-
 lésni , vše réve inu nadluge , vše mu-
 je

je inu skušbnâve , katere so meni od
 twoje dobrutlive rokè dane , inu poš-
 lane , ali katere ſhe ſa naprei zhes me-
 ne pridejo : inu de ſe tem twoja pre-
 ſveta Vola , bó ſhe vezh zheszhena , i-
 nu hvalena , taku jest bozhem tudi v-
 ſá tajſta djanâa , katera ſicer ſama v-
 ſebi něſo niti huda , niti dobra , h-
 twoji vekſhi zhaſti , ſe letó vſelei rov-
 nati , inu gorioſfrati : inu k- sadnimu ,
 o preſveta Vola moiga Goſpuda inu
 Bogá , jest ſe hozhem cilú dokonza-
 vus v- tebe sakleniti , kakðr v- eno
 Boshy o ſhkrinîo , inu notar na ſrédo
 twoiga ſerzá ; tamkai notri jest bo-
 zhem ſhihir pozhivati , inu v- ſrédi v-
 ſih nadlúg ne preminenu obſtati ; tu-
 di ſa naprei nigdár vezh v- teb poſvi-
 tnib rizhéh ſhaluvati , ampák li v- tebi
 ſe vſelei resveſſeliti : inu letú ſamu , ſe
 vſimi isvolenimi ſheleiti , de bi li two-
 ja

ja preíveta vola bila od vših stvari na-
polnena, Amen.

V^c PETEK.

Nebeshku seliszhe sa
Smert.

Kadar my hozheno kar Búg hozhe,
tú ie enu Nebeshku seliszhe pruti ti
Smerti, nikár samu tega shivota, am-
pák tudi pruti ti vézbni smerti te du-
Jbize, od katere smó my odreisheni, sku-
si tega vézbniga Syna Boshygá, kateri ie
letú grenku seliszhe notarvùsl sa nas,
v^c taistim kelibi, od kateriga ie on k^c
Svoimu Nebeskemu Ozhetu dial: Moi
Orba,aku ie mogo zhe, vsami letá Ke-
lib od mene, ali nikár moia, ampák
isydisé twoia Vola.

Premišlovanie.

Premišli, ò Zhlovik, narpoprei, de
tú pravu sdrushenie te zhloveske
vole s' tó Boshyo, ne stoji v' samih
bessédah, ampák veliku vezh tudi v'
tem djaníu. 2. Pres vsiga našiga la-
stniga nuza, iuu korišti. 3. De my
tuistu tudi s' enim lushtním, inu vel-
selim terzam sturimo, pres vše otosh-
nosti, traglivosti, inu mermrania. 4.
Inu de my tardnu verujemo, de tuj-
stu je enkrat Vola Bosbya, inu de vše
tú karše nam sgody, dobru ali hudu,
lladku ali grenku, tú tam pride is Vo-
le, inu perpuszhenia Bosbyga. 5. De
my pres vsiga odlasbanža, inu isgo-
varjania, sdaici inu volnu dopolne-
mo tó Volo Boshyo: inu letú vše si-
cer s' vlo popolnomastjo, inu obsto-
jezho lubésenjo, noter do tega sadni-
ga zyla našiga shivénia, inu po le-
tem,

tem , she daile , noter do vekoma : ve
 se po temi lépim Exemplu Christušo-
 vim , kateriga lubau nei bila ſamu v'
 teh beſſédač , ampák tudi v' tem dja-
 niu , od katere on govory , per S.
 Joannesu na tretji Poſtavi , rekózh :
 Takú je Búg tá īveit lubil , de je on
 dal ſvoiga laſtniga Syna sa nas . Inu
 vše letú pres obeniga n̄iegoviga laſtni-
 ga nuza , ali dobizhka . Kakòr Krail
 David sprizhuje , kir pravi : Ti ſi moi
 Búg , sakai ti ne potrébujesh moiga
 blagá . Pl. 15. Inu ſicer ſ' tem nar-
 vekšim veſteljam n̄iegoviga ſerzá ,
 hakòr on ſam ſpoſná , rekózh : Š've-
 liko shelo ſim jest shelil letú veliku
 noz̄hnu Jagne ſ' vami jeiſti . On je tu-
 di dobru védil , de letú je vola niego-
 viga Nebeskiga Ozheta , dokler je on
 h' Petru djal : Ali ti n' hozhesh , de bi
 jest tá Kelih pyl , kateriga je meni
moi

moi Ozha dal? Letá lubau je bila sado-
sti hitra, inu volna , dokler je on ivo-
im tovrashnikom , inu svoji smerti na
pruti ihel sa našhe isvelizhanie : Inu
k^č sadnîmu , je letá Christusova lu-
bau , cilú popolnoma bila , inu ob-
stojezha noter do konza , kakòr S.
Joannes sprizhuje , rekózb : On je te
ivoje noter do konza lúbil. Cap. 13.

Molitva.

OTi narlubesnivihi Iesus , podéli
meni twojo Boshyo gnado , de
jest bóm twojo iveau Volo ne samu
s^č jesikam iskasal , aimpák tudi s 'dja-
niam , inu sicer s^č tem narmogozhi-
shim aifram , inu popolnomastjo moi-
ga terzá. Twoja presveta Vola , ima
vselei moi lastán zyl inu konez moi-
ga terzá biti : jest te hozhem , kar nar-
bule bóm mogil posliessati , de jest taj-
sto , ne samu s^č velikim vesseljam ,

sdaici , inu volnu napolnim , ampák
 tudi s' eno sbivo Vero , popolnama
 inu stanovitnu hozhem lubiti , noter
 dó tega sadniga hipa moiga shivénia ,
 já cilú do vekoma , inu de vše moje
 missi , besséde inu djanža , bodo per-
 raitana k' vekši Boshji zhasti , inu sla-
 sti k- dopadeniu twoje presvete Vole ;
 ah ti prelvetna Vola Boshya ! Ah ka-
 dai bóm jest tebe všai enkrat prou spo-
 snal ? inu po vših kraih inu konzih ,
 inu všaki zhas popolnoma napolnil ?
 Bugbotil , de bi iest bil lyh ob sazhet-
 ku tega stvarienia , na letem ſveitu , de
 bi iest bil mogil to Boshyo Volo , mo-
 drúst , inu resumnost , v' vših stuarih ,
 od ene do druge , prou lubiti , zhasti-
 ti , inu hvaliti ! tuiftu iest hozhem v-
 ſai sdai sturiti , inu twoio ſveto Volo ,
 o dobrutliví Iesus , v' vših stuarih ,
 sdai inu vekoma lubiti . Satorai iest
 danas s' nou se tebi cilú do konza vus
 fhen-

lheukam , zhes dam , inu gorioffram :
 inu letú li is prave serzbne lubésni
 pruti tebi , pres obeniga moiga lastni-
 ga nuza inu prida : inu jest se odpo-
 vém všimu moimú nespodobnímu
 pegerovaníu , moje lastne vole : Ah
 moi lubi zartani Jésus , podéli ti vtai
 meni twojo lvetu gnado , de jest v'
 všib moih révah inu nadlugah , bóm
 mogil s' tabo rezhi : Moi lubesnivi
 dobruthli Ozba ,aku je mogozhe
 taku odvsami prózb od mene letá
 grenki Kelib , ali nikár se ne sgodi po
 moji , ampák po twoji lveti Voli , A-
 men.

V' SABBOTO.

Nebú na semli , ima tá kuteri
 hozhe.

Kadar my bozbemo kar Búg bozhe, taku imamo enu Nebú na tem sveitnu, ja cilú enu Nebú na srédi pakla; po prizhovaníu eniga Dubovniga, kakor P. Hieron.

Drexel pishe in fol. l. 3. c. I. §. 2.

Premislovanie.

Pomisi, ò Zhlovik, inu sbudi gori na eno strán, tó veliko gnado inu korist tega sdrushenja zlovéskoga s' tó Boshyo Volo, inu pruti na tó drugo strán, tó veliko shkodo, nevarnost, inu nesrezho tvoje lastne vole, de my tajsto cilú do konza sapustimo, inu te Boshye v' vsib rizhéh se darshimo, inu tajsto vtelei napolnimo; ne samu tukai na letem sveitu, ampák tudi enkrat vézbu v' Nebelsib, ali cilú v' tem pakli, po tem prizhovaníu tega ósgorai imenovaniga Dubovniga, od keriga se letakú pishe.

Exem-

Exempil.

IÉ bil en Dubovni v' tem leiti Chri-
stusoviga Roistvá sbtiristu, kateri sa-
mu s' dotikaniam niegoviga gvanta, ie
taku dosti inu velika zhudeffa délal, de
spodobnu en usakateri se ie na tu zhudil,
inu ie hotil veiditi urshoh lete niegove ve-
like suetusti; k' sadnimu ie onnym letá
odguvor dal, rekóz: Iest ne morem ve-
liku govoriti od posta, vahtania, gaish-
lania, shinnatiga gvanta, inu drugi-
ga susebniga tarplenia, ampak jest sim
se v selei po tem poftissal, de sim se v' usib
rizbeh, v selei s' Boshyo Volo sglibal: Inu
v' letem djaniu sim jest taku delezb per-
sbel, deaku lyb Golpúd Búg bi mene v-
she bil na vezhnu ferdamal, inu na dnú
pakla vergil, taku bi jest všai hotil od
moiga lubesniviga Bogá tuistu sa dobrú
usèti: inu aku lyb bi jest mogil s' enim sa-
mim orhanajbam se ubraniti, taku bi

iest n^c hotil tega sturiti, ampák samet
letú Gospuda Bogá prossiti, de bi on obe-
ne misli, supar Boshyo Volo, inu niego-
vo resumnost na vězhu meri ne pustil
doparnesti. Skorai glyb v^c letó visho ie
tudi ta osgorai imenovani petler timu
Dobtariu odgovuril, kadar ie on niega
vprashal, akubi on bil Bogú volan, inu
bili od Boga sa dobru usél, kadar bi on
niega hotildoli v^c pakal pabniti ? ie dial,
la ; ali iest i mam duei možnosti roki, slá-
stí to rokó te pohlevnosti, inu to rokó te
pravělubesni pruti Gospudi Bogú, s^c le-
temi bi iest hotil Gospuda Boga taku mo-
žhnu obieti, inu k^c meni pertisniti, de
bi Bug ne mogil od mene, inu iest od
niega se odložhiti, inu iest bi hotil taku
Boga sabo vleizhi ; inu takrat bise n^c ha-
til shalovati, nai bi on mene vergel, ka-
mer bi on hotil, akuby na dnu pakla ;
sakai tawshintkrat raihi bozhem iest s^c
Bugam svunai Nebès prebivati, kakor

pres

pres Boga v' Nebessib, inu pres niegove
svete Vole. Tudi Thomas de Kempis lipu
pishe od tega sdrushenia s' Volo Boshyo, i-
nu taku pravi: Pres Jesusa biti, ie en
gorèzhi teshak pakal, inu s' Jesusam bi-
ti, ie en sladak Paradysb. l. 2. c 7.

Molitou.

O Moi dobrutlivi Búg, ó ti moja
víá dobruta, moi ti ósht inu ves-
telje! dokler tú sdrushenîe eniga zhlo-
věka, s' tó prelvetô Volo Boshyo, je
tebi en takú sladák offer, inu prietnu
dopadanîe, taku jest danas snou se
hozhem popolnoma s' twojo prelve-
to Volo sdrushiti, inu sglihati, cilú
do konza, v' ti vishi, kakòr to s'
twojo Volo sdrusheni vši Sveti An-
geli, inu ty Svetníki v' Nebessib, tudi
vše stvari na semli, inu v' semli; ravn-
nu kakòr te je bila sdrushila tá lubes-
niva Mati Jesušova Diviza Maria, t'kír

je djala: Pole, jest si mena Deikla te-
ga Gospuda, meni te sgodi po tvoji
bessedi: Inu kakor ti sam moi lubes-
nivi Jesus, na ti tveti Oliski gorri si se
sglihal inu sdrushil s' to volo twoiga
Nebeshkiga Ozheta, kir si ti djal:
Moi Ozha, aku je mogozhe, taku v-
sami ti od mene leta grenki kelih, ali
nai se sgody nikar po moji, ampak po
tvoji voli. Taku nai se tadai sgody
tvoja Boshya Vola, vlelei tukai, inu
tamkai na vekoma: Inu pruti timu,
jest te na vezhnu odpovem moij last-
ni voli, inu vsim hudim shelam ali
pegerovanju. Ah dobrutlivi Jesus,
odpusti ti vsai meni viso mojo nepo-
tar peshlivost inu mermranie, v' vsih
moih revah inu nadlugah, v' vsib mo-
ih bolesnah inu tarpleniu, supar two-
jo sveto Volo inu Boshyo rasumnost,
dokler letu v'e je meni shal, inu me-
ne

ne sgréva is grúnt moiga serzá. Sat-
torai se jest dánas zhes dam, s' eno
novo sheljó inu aiffram, v' tvojo sve-
to Volos' dushó inu s' telleßam, s' v-
sim tem kar jest imam, zhastió, bla-
gam, shivotam inu kryjó; inu se po-
loshym, kakòr en pokorin Otrok v'
tvoje svetu nedarje, ja notar na
frédo twoiga lubesniviga serzá. Ah
lubesnivi Jesus, imi ti mene perpo-
rozhéniga; Ah zartani moi Jesus,
nai se tvoja sveta Vola nad mano v-
selei sgody, kakòr nad vsimi stvarmi
na Nebessih, na semli, inu pod sem-
ló, sdai inu vselei, tukai inu tamkai
na vézhne zhafse, A-
men.

Passionem Domini, plangamus fortiter,
 Et tormenta omnia, pangamus pariter.
 Flebiliter, Tristissime, Mœstissime,
 Et lamen abiliter.

Nocte obscurissima, ad montem graditur:
 Procidit in faciem, oratque ter Patrem.
 Mox sudorem sanguineum, suavissimè,
 Fundit largissimè,

Redit ad dī cipulos, sedentes, timidos,
 Dormientes excitat, vigilare admonet,
 Et orantes, tristissimos, mœstissimos,
 Consolatur suaviter.

Osculo falsissimo, in horto traditur,
 Et à Juda pessimo, Judæis proditur,
 Nequissimo, & pessimo sacrilego,
 Caiphæ Pontifici.

A suis discipulis derelictus, ducitur
 Vinctus crudelissimè, ut latrō sistitur,
 Percutitur, prosternitur, immaniter
 Catenis stringitur.

Non loquitur Pontifici, heu maxilla cœditur
 Et saliva fætida facies conspuitur.
 Irridetur: afficitur injurijs,
 Et contumelijs.

Suīmo manē ducitur , per plateas publicas ,
Et Pilato sūstītūr , velut latro pessimus ,
Accūlātūr à tēstibūs fālissimis ,
Et Pontificibūs .

Pērvertīsse Populūm , hic seductor dicitur ,
Mox quod Gallilæus sit Hærodi mīteitūr ,
Non respondens , nec faciens miracula
Colaphis percūtitur .

Illusus induitūr veste rīdīculā , V. 20
A Rege nequissimo , & aula pessima .
Remittitūr ut fatuus , & stupidus
Ad Pilatum Judicem .

Cæditur verberibus , & catenis ferreis ,
Capiti imponitūr corona spīnea ,
Laceratus , defœdatus , conspurcatus ,
Demonstratur populo .

Et jussu Pontificūm , mox totus populus
Crucifige clamitat , da nobis Barabbam ,
Condemnātūr , & traditūr , nequissimo ,
Ad Crucem , populo .

Crucē portat humeris ad montē Golgothæ ,
Spoliatur vestibus , stat nudus milerè ,
Tribus Clavis affigitur durissimis ,
Et acutissimis .

Brevis Oratio

Pro Felici Morte.

Maria Mater Gratiae, Dulcis Pa-
rens clementiae, Tu nos ab ho-
ste protege, & mortis hora suscipe.

O S. Ursula Virgo & Martyr, & o-
mnes tuæ Sociæ, assistite mihi nunc,
& in hora mortis meæ, Amen.

O SSS. Trinitas, Deus meus ! per
manus Iesu, Mariæ, S. Ioseph, & S.
Annæ, ac omnium electorum tuo-
rum, commendo tibi migrantem è
corpore Spiritum meum, Amen.

O-

ORATIO

Alexandri Papæ VII.

ADoro Te Sanctissima Trinitas, Pater,
& Filius, & Spiritus sanctus, tres Personæ,
unus & solus DEUS.

Dejcio me in abyssum mei nibili, sub
complectu Divinæ Majestatis Tuæ.

Credo firmissimè, paratus mille vitas
profundere, in contestationem omnium eorum,
quæ nobis in sacra Scriptura revelasti,
& per Ecclesiam tuam credenda proposuisti.

Omnem spem meam in Te colloco, &
quidquid possum habere boni, sive spiritua-
lis, sive corporalis, & in hac & in altera vi-
ta, id totum desidero, spero & volo solum
consequi de Tua manu Deus meus, Vita
mea, & unica Spes mea.

Consigno Tibi hodie, & in pérpetuum,
corpus & animam meam, omnes potentias
meas, memoriam, intellectum, volunta-
tem, & omnes sensus meos.

Protector, me non consentire, neque
consenserum unquam, quantum in me est,
in ullam rem, quæ fiat vel cum minima
offensa Tuæ Divinæ Majestatis.

Propono firmissimè, impendere omne
esse

esse meum , facultates ac vires meas , ad er-
vitium & gloriam Tua in.

Paratus sum suscipere , quascunque ad-
versitates mihi Paterna Tua manus immi-
serit , ad dandum gustum beatissimo Cordi
Tuo .

Gaudeo sumè de Tua æterna felicitate ,
& exulto de Tua tam magna gloria , in cœ-
lo & in terra .

Gratias tibi ago infinitas , pro innume-
ris beneficiis , quæ mihi & toti mundo col-
lata sunt , & in dies incessanter à benignissi-
ma Tua providentia conferuntur .

Offero Divinæ Maiestati Tuæ , in unio-
ne meritorum passionis , vitæ & mortis Chri-
sti , Beatissimæ semper Virginis & omnium
Sanctorum , ex nunc , pro semper omnia
opera mea , pretiosissimo Sanguine JESU
Redemptoris nostri lota & involuta .

Statuo omnino , participem me facere ,
quantum possibile est , Indulgentiarum per
actiones huius diei , & illas applicare per
modum suffragii pro animabus purgatorii .

In tua vulnera me projicio , o JESU ! ibi
me absconde & defende , hodie & semper ,
donec mihi largiaris gratiam videndi Tui
& amandi in æternum . A-

men .

Mat-

Matthias Castellez Canonicus

Ad Lectorem.

EDITIO PRÆSENS, VITIJ, SI CONTINET IN SE
Quid, remove id Lector, dexteritate
tua.

*Observationes scribendi Carniolismum, in-
venies in Nebeskij Zyl.*

Vale, ac pro me DEUM exora, & hæc sint

O.A.M.D.G.E.H.

Re-

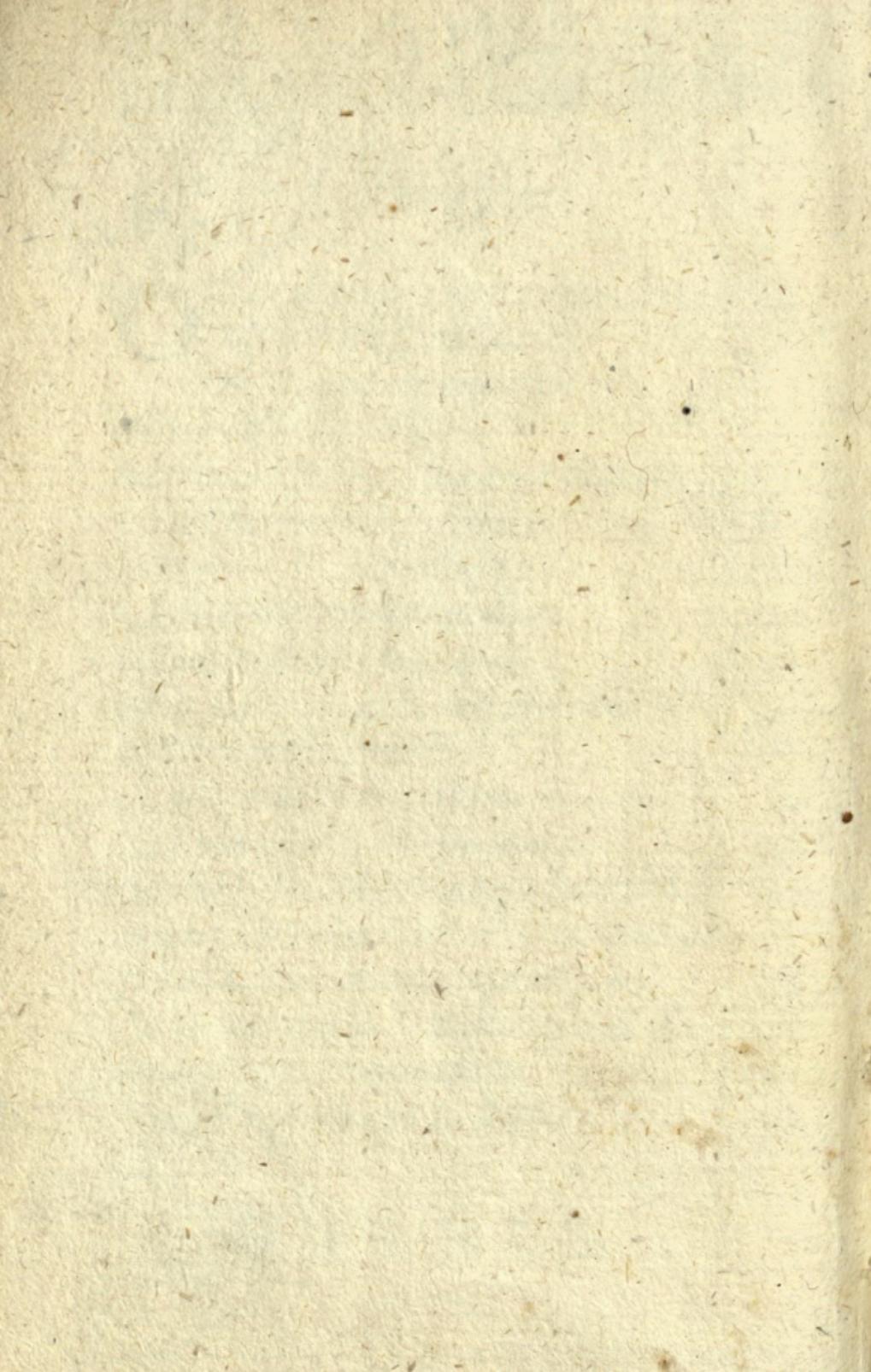
Register.

O D tega Zyla innu konza tega zhloveka. fol. I	
Od te Vere Christianske.	27
Od Svetih Sacramentou.	56
Od teh desjet sapuvidi.	144
Od lubesni Bosbye, innu tega blishniga.	190
Od teh Cerquenih sapuvidi.	196
Od skriivnusti Sveteh Mashe.	203
Od sa ^z hetka tega Ozhanasha.	241
Od posdravlenia tega Angela.	277
Od S. Roshenkranza innu Molitve.	282
Od Gréhou vših po rědu.	323
Od dobrich dell tellesnih innu duhovníh.	393
Od Evangeliskiga sveitovania.	427
Od teh poslednih rizhy tega zhloveka.	433
Govorjenie eniga Catholish innu Lutrish.	475
Sye od S. Sacramenta tega Altarja.	545
Od Bratovszhine S. Rejhniga Telleffa.	573
Odpuski lete Bratovszhine.	578
Nebu na semli, po Boshii Voli.	581

FINIS.

325

